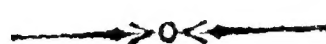
स्थलनामकोश

हे पुस्तक

बाळकृष्ण बाबजी करकरे

व

गोपाळ बाळकृष्ण वैद्य

ह्यानी केले

त

जावजी दादाजी

च्या "निर्णयसागर" छापखान्याचे मालक तुकाराम

जावजी ह्यानी छापून प्रसिद्ध केले.

माहे जानेवारी सन १८९६.

किमत १४ आणे.

अभिप्राय.

ह्या स्थलनामकोशावर ज्या विद्वान् गृहस्थाकडून सूचना व अभिप्राय आले होते, त्यांपैकी बहुतेक सूचनांचा कोशात उपयोग केला असून अभिप्रायाचा गोषवारा यापुढ दिला आहे.

"असा ग्रंथ मराठींत नाहीं तो हवा आहे."

नाशिक ता. **नि. वि. छत्रे,**
१७।६।९३ डे. ए. इ. नाशिक.

"सदरहु पुस्तक फार उपयोगी होईल"

बेळगाव ता. **रामचंद्र भिकाजी गुंजीकर,**
१७।६।९३. फ. अ. टे. ए. इ. बेळगाव

"सदरहु पुस्तक फार उपयोगी होईल. यांत जरूर ती माहिती दिली आहे."

पुणे ता. **आबाजी विष्णु काथवटे,**
१८।१।९३ प्रोफेसर डे. कालेज.

"पुस्तकाचा नमुना पाहिला. आपला उद्योग स्तुत्य आहे. अशा प्रकारचे पुस्तक मराठीत अद्याप झालें नाही, व ते

अवश्य पाहिजे. ही उणीव आपण दूर करीत आहा, हे योग्य आहे."

नाशिक ता **द्वारकानाथ राघोबा तर्खडकर,**
१९।१।९३ हेडमास्तर हायस्कूल, नाशिक.

"एका पृष्ठावरून पुस्तकाबद्दल अभिप्राय देता येत नाही, तथापि पाठविलेल्या नमुन्यावरून पुस्तक उपयोगी पडेल असे वाटते, अशा पुस्तकाची आवश्यकता मराठी वाचकास फार आहे. कारण, अशा प्रकारचे पुस्तक मराठी भाषेत मुळीच नाही. मराठी शाळास उपयोगी पडेल"

पुणे ता. **विष्णु बाळकृष्ण सोहोनी,**
२१।६।९३ माजी प्रिन्सिपाल, पुणे टेनिंग कालेज.

"अशा प्रकारचे पुस्तक आपल्या भाषेत बहुतेक अगदी नवीन असून कर्त्याचा उद्देश फार स्तुत्य आहे, व पुस्तक उपयोगी झाल्यावाचून राहणार नाही"

पुणे ता. **हरि कृष्ण दामले,**
२५।६।९३ न्यू. इ. स्कूल, पुणे.

"स्थलनामकोश पुस्तकाचे एक पान पाठविलेले वाचून पाहिले. आपला यत्न फार स्तुत्य आहे. आणि अशा प्रकारच्या कोशाची फार जरूर आहे. मला आपला उद्योग फार

आवडला. अद्यापपर्यंत असा कोश कोणी केला नाही आपण करीत आहा."

रायपूर ता. **वामन दाजी ओक,**

२६।६।९३. हेडमास्तर हायस्कूल, रायपुर

"स्थलनामकोशाचा मासला पाहिला. अशा प्रकारचा ग्रंथ मराठीत नाही, त्याची पूर्तता करण्याचे आपण मनांत आणिले ही गोष्ट चांगली आहे."

ठाणे ता **रामचंद्र व्यंकटेश गद्रे,**

२६।६।९३ डे ए. इन्स्पेक्टर, जि. ठाणे

"नमुन्याचे पृष्ठ पाहिले. फार चांगले आहे. असे पुस्तक मराठीत पाहिजे आहे त्याचा उपयोग विद्यार्थ्यांस, शिक्षकांस आणि इतर जनांसही पुष्कळ होईल, असे मला वाटते"

नाशिक, **विनायक कोंडदेव ओक,**

जून १८९३. फ. अ डे. ए. इन्स्पेक्टर, नाशिक.

प्रस्तावना.

आज वीस पचवीस वर्षांत अनेक विषयावर अनेक प्रकारचे चागले चागले ग्रंथ होऊं लागले आहेत हे देशाचे ऊर्जितावस्थेचे एक सुचिन्ह आहे जे जे लोक ह्या चागल्या कामी आपला अमोलिक वेळ खर्चीत आहेत, ते ते ह्या जगावर मोठे उपकार करीत आहेत, असें ह्मटले पाहिजे

ह्या उद्योगी लोकांच्या कृति पाहून, ज्यास थोडेबहुत ज्ञान आहे, त्यास ह्याबद्दल मोठे कौतुक व नवल वाटते, व त्यापैकी कित्येकास आपण आपल्या बुद्धिसामर्थ्याप्रमाणे, अल्प का होईना, पण देशाची चाकरी करून त्याच्या शेवटची तरी पायरी मिळवावी, अशी ईर्षा उत्पन्न होणे साहजिक आहे ह्या नियमावरून आपल्या हातून नवीन नाही, पण असलेल्याच विषयापैकी का होईना, अल्प सेवा करावी, असे मनात घोळत असे त्यात देवयोगाने असा सुयोग घडून आला की, आनकाल नावाजलेले प्रसिद्ध ग्रंथकार रा० रा० **विनायक कोंडदेव ओक** फ० डे० इ० नासिक, हल्ली पेनशनर, याचा येथे तीन चार वर्ष सहवास झाला पण आह्मी भाग्यहीन, आमच्या अंगी गुण नाही, सहवासाने

अगी गुण यावा, पण शरीरप्रकृतीच्या व वयाच्या मानानें तसा काही प्रकार झाला नाही. ह्याबद्दल अति वाईट वाटते

तरी एके दिवशी वरील विद्वान् गृहस्थाशी बोलत बसलो असता भूगोलाच्या स्थलाचा कोश आपल्या मराठीत नाही, तो कोणी केल्यास फार उपयोग होईल, असे उद्गार ऐकून मनात आले की, हे काम फार कठिण नाही, आपल्याच्याने सहज तडीस नेता येण्यासारखे आहे असा तेव्हाचे विचारावरून मनाचा निश्चय ठरून मी तो करितो असे त्यास ह्मटले. नतर 'पडल्या फळाची आज्ञा' ह्या ह्मणीप्रमाणे तोच सुदिन समजून भूगोलाची पुस्तके जवळ होती त्यावरून कामास सुरुवात तर केली आणखी पुस्तके मिळविण्याची तजवीज केली उभारीप्रमाणे तीन चार दिवस काम चालले पण मग एकीमागून एक अडचणी येऊ लागल्या, त्या अशा –एकच नाव दहा दहा वेळा येऊ लागले, व एकच गाव पण निराळ्या उच्चारानी लिहिलेले आढळू लागले, खरे उच्चार कोणते ह्याची इग्रेजी येत नसल्यामुळे अडचण येऊ लागली. उदाहरणार्थ एकप्रकार दाखवितो अनेदा ह्या शहराचे आनादा, आनदा असे तीन प्रकारचे उच्चार तीन पुस्तकात निराळ्या तऱ्हेने लिहिलेले आढळले, तेव्हा खरा उच्चार कोणता हें समजण्याची मारामार पडू लागली. सर्व पुस्तके

विद्वान् गृहस्थानी लिहिलेली आहेत, तेव्हा खरे कोणते मानावे ह्याचा निर्णय करणे कठिण झाले, ह्यामुळे जी पुस्तके जमविली होती त्यातील उच्चाराचा सारासार विचार करून लिहिण्याचा क्रम ठेविला आहे ह्याकरिता उच्चाराच्या सबधाने सुज्ञ लोक क्षमा करितील अशी आशा आहे

तसेच एकेका नावाची गावे, नद्या, बेटे वगैरे फार आढळली, त्या सर्वाचा ह्यात समावेश केला तर ग्रथविस्तार फार वाढेल, ह्याकरिता त्यापैकी एकएक दोन दोन प्रसिद्ध अशी घेतली आहेत तरी त्याची सख्या सुमारे आठ हजार झाली आहे

ह्या कोशात विल्हेवारीने नुसती शहरेच दिली आहेत असे नाहीं तर पृथ्वीच्या पृष्ठावरील सर्व भागाची विल्हेवारी लावून ह्यात त्याचा समावेश केला आहे

पृथ्वीवरील सर्वच भागाचा समावेश करणें ह्मणजे केवढा ग्रथ होईल व किती काल लागेल ह्याची कल्पना करणे अशक्य आहे, ह्मणून तें करूच नये असे मनात आणणे चुकीचे आहे, आपल्या शक्तीप्रमाणे थोडे का होईना पण करावे, पुढे ह्यापेक्षा अधिक करिता येईल, व मुळीच असा ग्रथ नाहीं, तो केल्यानें थोड्या अशाने तरी ती उणीव दूर होईल, ह्या हेतूने हे काम हाती घेऊन कसे तरी तडीस नेले आहे.

ह्या कोशास जिल्ह्याचे, इलाख्याचे, व पृथ्वीचे भूगोल ह्यांचे आधार घेतले आहेत हे ग्रंथ ज्यांनी ज्यांनी केले, त्यांचे त्यांचे आह्मी फार फार उपकार मानितो

ह्या कोशात पृथ्वीवरील बहुतेक मोठाली शहरे, नद्या, पर्वत, बंदरे इत्यादिकांचा संग्रह असून हिंदुस्थानातील त्यात विशेषेकरून मुंबई इलाख्यातील अधिक माहिती दिली आहे कोठे काय विशेष होते तेही ठिकठिकाणी दाखविले आहे

ह्या कोशाचा उपयोग पाहिला तर शाळांतून व वर्तमानपत्रे वाचताना अमुक ठिकाण कोठे आहे हे चटकर पाहाण्यास फार होईल इतकेंच नाही, तर ह्यात जी ऐतिहासिक व व्यापारोपयोगी माहिती दिली आहे, तीवरून वाचणारास अमुक ठिकाणी अमुक गोष्ट घडली व अमक्या ठिकाणी अमुक पदार्थ होतो हे कळून येईल.

आता हा कोश जसा पाहिजे तसा झाला नाही, हे मी कबूल करतो तरी दुसरी आवृत्ति काढण्याचा प्रसंग आल्यास त्या वेळी ह्यात राहिलेल्या गोष्टींची पूर्णता करीन असे आश्वासन देऊन ठेवितो तरी कृपा करून ज्याच्या ज्याच्या हाती हा कोश येईल, त्यांनी त्यांनी ह्यात काय सुधारणा केल्या पाहिजेत ह्या कळविल्या तर मी त्यांचा फार फार आभारी होईन व दुसऱ्या आवृत्तीचे वेळी त्यांचा योग्य उपयोग करीन.

ह्या सर्व अडचणी मी आपल्या मित्रास लिहिल्या व तशाच त्यानीही मला कळविल्या. तेव्हा उभयताचे विचारे हा कोश तयार केला आहे

ह्या कोशाच्या नमुन्याचे हटबिल काढून ते काही विद्वान् गृहस्थाकडेस पाठविले होते, ते त्यानी आपला अमोल्य वेळ खर्चून वाचून पाहून त्यावर अभिप्राय देऊन काही सूचनाही केल्या, याबद्दल मी त्याचा अत्यत आभारी आहे

नाशिक, ता }
११।१।९६ }

पु० कर्ते.

ह्या कोशांतील संक्षिप्त शब्दांबद्दल सूचना.

अखा.—अखात.

अमे.—अमेरिका.

आफ्रि —आफ्रिका.

आशि —आशिया.

इ —इलाखा

इ स —इसवी सन.

इ —इग्लिश.

उ —उत्तर.

उ —उची

कि —किल्ला

खा —खाडी

ख —खड.

गुज —गुजराथ.

गा —गाव.

घा —घाट.

जि —जिल्हा.

ज्वा.पर्व.—ज्वालामुखीप.

डो —डोगर.

तला —तलाव.

ता —तालुका

द —दक्षिण.

दे —देश

न —नदी

प —पश्चिम

पर —परगणा

पर्व —पर्वत

पा —पासून

पासि —पासिफिक.

पू —पूर्व

पे —पेठा

प —पजाब

प्रदे —प्रदेश.

प्रा —प्रात

फू.—फूट.

बे —बेट	वा —वायव्य.
ब —बगाल	श —शहर
(ब)—बदर	शिख —शिखर
म —मद्राम	म —सरोवर
म —मैल	ममु —समुद्र.
मु —मुबई	मा —सागर
यू —यूरोप	सामु —सामुद्रधुनी
रा —राजधानी, राज्यात	स —मस्थान
राज —रा ापुताना	हि —हिदुस्थान
ल —लढाई	क्षे —क्षेत्र
ल छा —ल्ष्कर, छावणी	

या वर दाखविलेल्या मक्षिप्त शब्दाम ( ) ह्यात दिलेल्या श ब्दाशिवाय बहुतेक शब्दाम विभक्ति लावून उपयोग करावा लागतो तेथे तसा उपयोग करावा उ० अकदिरा (स० सस्थान) हि० हिदुस्थान राज० राजपुतान्यात अकरगाव (गा० गाव) हि० हिदुस्थानात मध्यप्रा० मध्यप्रातात नागपूर पर० नागपूर परगण्यात. पातोम (सरो० सरोवर) अमे० अमेरिका ग० खडात, द० दक्षिण, अमे० अमेरिकेत ब्राझील दे० ब्राझिल देशात. इत्यादि

स्थलनामकोश.

अकदिरा (स) हि राज जोधपुर संस्थानापैकीं एक पोट स

अकनर (श) हि प इ चिनाव नदीचे काठी

अकबरपूर (श) हि वाय प्रा कानपुरापासून पश्चि २८ मैल

अकबराबाद (श) हि वाय प्रा रोहिलखंडात रामपुर स

अकरगाव (गा) हि मध्य प्रा नागपुर पर

अकरमन (श) यु य रशियात दिनिस्तर नदीचे मुखाजवळ

अक्कलखोप (गा) हि मु. इ सातारा जि तासगाव ता

अकली (श) हि राज जोधपुर स [काठा

अकलूज (श) हि मु इ सोलापुर जि माळशिरस ता. निरेच्या

अकलोनी (श) हि मध्य प्रा माळव्यात शिंद्याचे राज्यात.

अकसम (श) आफ्रि य मादागास्कर बेटाची प्राचीन राजधानी

अकापलको (ब) उ अमे ख मेक्सिको देशात पासिफिक महासा-

अकारा (न) अमे य द अमे ब्राझील देशात [गराचे काठी.

अकारी (श) अमे ख द अमे पेरू देशात

अकाबा (अखा) आशि ख तुर्कस्तानात सिनायजवळ

अकांकागुवा (पर्व) अमे य द अमे चिली व लाप्लाटा याचे मध्ये २ याच पर्वतापासून याच नावाची नदी निघते.

अकियाव (श) आशि ख ब्रह्मदेशात आराकान प्रा. कुलाडा नदीवर. येथे उत्तम तांदूळ होतात

अकोट (श) हिं वऱ्हाड प्रां अकोल्या जि येथे सतरंज्या चांगल्या होतात

अकोरा (श) हिं प इ पेशावर प्रां अटकेपा १२ मैलावर काबूल [नदीवर

अकोला (श) हिं वऱ्हाड प्रां मुख्य शहर

अकोळनेर (गा) हिं मु इ नगर जि दाभोळकराचे जाहागिरीचे गाव

अक्कलकोट (स श) हिं मु इ सोलापुराजवळ भोसले यानी १७०८ स्थापिले

अक्कारम (श) हिं म इ निजामचे हेद्राबादेपासून पू ५९ मैल

अखुंडी (श) हिं राज जोधपुर स लोणी नदीवर

अखेरा (श) हिं वाय प्रा फरुखाबाद जि फत्तेगडाहून २२ मैल

अखोरा (श) हिं काश्मीर स श्रीनगरच्या उत्तरेस २८ मैल

अगाई (श) हिं आद पा मुलतानपुरापासून ७० मैल

अगापूर (गा) हिं वाय प्रा रोहिलखंडात रामपूर स मुरादाबादेपासून १६ मैल [रेस ३१ मैल

अगावळी (गा) हिं मध्य प्रा माळव्यातील देवास स उज्जनीपा उत्त-

अगस्ती (न) हिं मु इ नाशिक जि येवले ता [होतात

अगासी (गा) हिं मु इ ठाणे जि येथे सुकेळा पुष्कळ व चांगली

अगुजा (भू) अमे य द अमे अगर्दी दक्षिणेकडील टोक.

अगोवडा (श) हिं मु इ गोवे प्रा समुद्रकिनाऱ्यावर

अग्निपल्ली (गा) हिं म इ निजामचे राज्यात

अघई (गा) हिं. मु इ ठाणे जि शहापूर ता

अघलास (भू) आफ्रि ख दक्षिण टोक

अघुलास (ब) अमे य द अमे कार्येजिनाच्या जवळ. येथून धान्य शिसे आणि रुपे परदेशात जाते

अघेंडीग (ठो) आशि स तुर्कस्तानात यान सरोवरा पा ४५मैल

अजगड (स श) ब्रि वाय प्रा बुंदेलखंडात [सापडतात

अजमीर (श) हिं राज येथे रंगीबेरंगी संगमरवरी दगड

अजरबीजान (प्रा) आशि स इराणात एक प्रांत

अजिंठा (डो) हिं वऱ्हाडचे द ह्यातून पैनगगा निघते यात कोरीव लेणी बौद्ध धर्माचा आहेत

अजिमगड (श) हिं ग्राय प्रा काशीपा उत्तरेस ८१ मैल येथे हस्तीदंती चुडे होतात

अजिमतारा (कि) हिं मु साताऱ्याजवळ साताऱ्याचे किल्ल्याचे नाव येथे शिवाजीचे वंशाचे राजाची गादीची जागा इ स १७००त स्थापिली व इ स १८४८त बुडाला

अजीमाबाद (श) हिं प इ सरहद्द प्रा कर्नालपासून ९ मैल.

अज्रा (श) हि मु इ कोल्हापूर स इंग्रजसरकारचे ताब्यात

अझोप (समु) यू स रशियाचे दक्षिणेस

अटक (श) हिं प इ काबूल नदी सिंधूस मिळते त्या ठिकाणी आहे येथे सिंधूस उतार आहे याच मार्गाने मुसलमान हिंदुस्थानात आले स्लेटीच्या दगडा च्या खाणी आहेत २ भावलपूरपा २८ मैल

अटर (श) हिं मध्यप्रा माळव्यात उज्जनीजवळ चवळा

अटरनी (श) ब्रि वाय प्रा आग्रा शहराजवळ [नदीवर

अटलांटिक (महासा) आफ्रि व यूरोप याच्या पश्चिमेस व अमेरिकेच्या पूर्वेस

अटिना (श) यु स इटाली देशात नेपल्सपा ११ मैल.

अटांटो (ग) अमे स द अमे न्यूग्रानाडा स

अडगाव (गा) हिं मु इ नाशिकशहरापा ५ मै २ मु इ खानदेश जि चोपडयाजवळ ३ वऱ्हाड प्रा अकोल्यापासून ३२ मैल येथे वेलस्लीसाहेबाने मराठ्याचा पराभव केला सन १८०३

अडमिरल्टी (बे) उ अमे युनैतेदस्तेतच्या पश्चिमेस पासिफिक महासागरात [प्रवरेस मिळते

अडळा (न) हिं मु इ नगर जि अकोले ता असून ती

अडाण (न) हिं वऱ्हाड प्रा वणी जिल्ह्यात वाईनगंगेस मिळते

अडाना (श) आशि ख तुर्कस्थानात

अडूर (न) यू फ्रान्स दे पिरिनिजपा निघून बिस्केच्या उपसागरास मिळते २ हिं मु इ. रत्नागिरी जि चिपळूणाजवळ

अडूना (श) आफ्रि अबिसीनिया प्रा गोदारचे ईशान्येस येथे अनेक प्रकारच्या व्यापाराची मोठी पेठ आहे.

अडेगांव (गा) हिं मध्य प्रा छिंदवाडा जि

अडेल (प्रा) आफ्रि दक्षिणेस अपूर्ण माहितीचा प्रदेश अबिसीनिया, केप ग्वार्डफुई याचे मध्ये असून यात सोने,हस्तीदंत,मेण,पुष्कळ सापडते [राजधानी.

अडेलेड (श) आस्ट्रेलिया बे इंग्लिशाचे ताब्यातील प्रदेशाची

अड्डा (न) यू स इताली देशात

अड्रा (ब) यू ख स्पेन देशात ग्रानाडा जवळ

आड्रियानोपल (श) यू ख तुर्कस्थानात रुमेलियाचे उत्तरेस

अणकई टणकई (डों) हिं. मु इ नाशिक जि येवले ता. असून त्यावर किल्ला बांधिलेला आहे

अणस्कुरा (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि. राजापूर ता
अणसुरें (गा) हिं मु इ. रत्ना जि राजापूर ता
अता (सरो) उत्त अमे राकीपर्वताजवळ कालिफोर्निया प्रातात
अतिग्रे (गा) हि मुं इ कोल्हापूर सस्थानात अतिग्र्याजवळ याच नावाचा तलाव.
अतैया (श) हि ब इ डाका शहराजवळ.
अजनगर (श) हि राज औद प्रातात
अत्री (न) हि भूतान स निघून ब्रम्हपुत्रेस मिळते
अत्रोली (श) हि राज अलिगड सस्थानात.
अत्रोलीया (श) हि वाय प्रा अजिमगडाजवळ
अत्रौरी (श) हि पजाब इ
अथणी (श) हि मु इ द महाराष्ट्रात बेळगाव जि तालुका.
अथेलनी (बे) यू य इग्लदच्या जवळ.
अदल्या (श) आशि ख तुर्कस्थानात
अदाम्सपीक (डो) हि द सिलोन बेटात या डोंगराचे शिखरावर बुद्धाची पावले उमटलेली आहेत असे म्हणतात.
अधोई (श) हिं मु इ कच्छ प्रा. मोठे व्यापाराचे ठिकाण
अनगर (गा) हि मु इ सोलापूर जि माढे ता [भिवडी ता
अनगाव (गा) हिं. म इ निजामाचे राज्यात २ मु इ ठाणे जि
अनन (श) यू ख स्काटलडात डफ्रिस प्रा याच नावाच्या [नदीवर
अनलवाडा (स श) हि राजपुतान्यात
अनागोंदी (श) हि म इ निजामाचे राज्यात सस्थान
अनातोलिया (प्रा) आशि ख तुर्कस्थानात भूमध्यसमु. काळा आशियामैनरमध्ये

अनादीर (अखा) आशि ख रशियात सैबिरिया प्रा. पूर्वेस पासि
महा २ याच नावाची नदी याब्लानाय पर्वतातून
निघून या अखातास मिळते [ममु काठा

अनापा (ब) आशि ख रशियादे ग्रान्सकाकेशियात काळ्या

अनामल्ली (डों) हि म. इ दक्षिण भागीं.

अनावर (स) हि राज यातून लुनी नदी निघते

अनिवा (भू) आशि ख पूर्वेस साघलीयन बेटाजवळ

अनुप (श) हि वाय प्रा गंगेच्या काठीं

अनेर (न) हि मु. इ खानदेश जि सिरपुर ता

अन्ना (श) आशि ख तुर्कस्तानात युफ्रातीस न चे काठीं

अपर गोदावरी (प्रा) हि मध्य प्रा या नावाच्या जि याचे मुख्य

अपर नानीक (श) उ अमे ग्रिन्लंदात [ठाणे सिरोंचा.

अपरसिंदफ्रांटियर (श) हिं सिंध प्रा उत्तर भागास म्हणतात

अपलवाल (श) यू इंग्लंदात वेस्टमोर्लंड प्रा इडेन नदीवर

अपिनैन (पर्व) यू ख इतालींत दक्षिणोत्तर

अफगाणिस्थान (दे) आशि रा या नावाचा देश हिंदु पश्चि

अबरदीन (श) यू ख स्कातलंदात येथे तागाचे वस्त्राचे कारखाने

अबार (श) हिं पूर्वेस. आसाम प्रा उत्तर हद्दीवर

अबिसीनिया (दे) आफ्रि ख. देश

अबू (पर्व) हिं राज अजमिराजवळ अरवली पर्वताचे शिखर.
येथे जैन लोकाचे देऊळ आहे उत्तम हवा

अबो (श) यू सं रशियात विद्येकरिता प्रसिद्ध

अभोरा (घा) हि मु इ नगर जि सगमनेरतालुक्याचे पूर्वेस.

अमडापुर (गा) हि वऱ्हाड प्रा बुलढाणा जि

अमदपुर (श) हिं वाय प्रा कानपूर जि काल्पीपा उत्तरेस १३ मैल

अमदाबाद (श) हि मु इ गुज प्रा येथ ढाली, रेशमी धोतरे व लुगडीं उत्तम होतात साबरमती नदीचे काठा

अमनेर (गा) हि वऱ्हाड प्रा उमरावती जि

अमरकंटक (पर्व) हि मध्य प्रा नर्मदेच्या उगमाजवळ | नेपाळ स

अमरपुर (श) हिं च्या पूर्वेस ब्रम्हदेशात इरावतीचे काठीं २म इ.

अमरवाडा (गा) हिं मध्य प्रा. छिंदवाडा जि |ताल्लारी प्रा.

अमरापुर (गा) हि मु इ नगर जि शेवगाव ता. २ मद्रास इ

अमरावती (न) हि म इ कावेरी नदीस मिळते

अमरोली (श) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाड ग

अमलुक (ब) यू स गेरिश समु आगल्सी बेटात

अमळनेर (श) हिं मु इ खानदेश जि ता येथे सखाराम बोवा म्हणून प्र साधु होऊन गेले

अमुदारीया (न) आशि स स्वतंत्रतार्त आरल सरोवरास मिळते.

अमू (न) आशि ख तार्तरात १३०० मेल लांब

अमूर (न) आशि. ख. मंगोलिया प्रा अल्ताई प निघून तातारचे आखा मिळते

अमृतसर (श) हिं प इ जि हे शीक लोकाचे पवित्रस्थान. येथे शाली, सुती बनाती व हस्तीदंती चुडे चांगले होतात भांड्यावर नकशी काम करितात

अमेरिका (ख) पृथ्वीवर चार खंडे आहेत त्यापैकी हे इ सन १४९७ कोलंबसाने शोधिले ह्याचे द व उ. अमे. असे दोन भाग आहेत यात राकेल, राळ व साखर पुष्कळ होते.

अमोद (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा भडोच जि. ता.
अमोल (श) आशि ख इराण देशात
अयर्लंद (बे) यू ख ग्रेटब्रिटन बेटाचे पश्चिमेस ६० मैल
अयरीश (समु) यू ख अयर्लं बे. पूर्वेस व इग्लदचे पश्चि
अयुथिया (श) आशि ख पूर्वेकडील द्वीप मिनाम नदीचे काठी
अयोध्या (श) हि वाय प्रा पूर्वेस फार प्रा काळाचे श शरयू नदीवर येथे श्रीरामचद्राचा जन्म झाला
अरगांव (गा) हि वऱ्हाड प्रा एलिचपूरच्या पश्चिमेस
अरगून (न) आशि ख माचुरियात निघून आर्मा न मिळते
अरण (गा. स) हि मु इ सोलापूर जि मोडनिब ता मिरजकराचे
अरणी (गा) हिं मु इ खानदेश जि तळोदे ता.
अरबस्तान (दे) आशि ख देश हिंदुस्तानचे पश्चिमेस
अरबी (समु) आशि ख अरबस्तान व हिंदुस्थान याच्यामध्ये
अरमागांव (श ब) हि म इ नेलोर प्रा येथे ईस्ट इंदिया कपनीने इ स १६२६ त वसाहत केली मद्रास पा ६६मै
अरल (सरो) आशि, ख तार्तरी दे हे २७० मैल लाब व १३० मैल रुद आहे
अरलनोर (सरो) आशि ख चिनईतार्तरीमध्ये
अरवली (पर्व) हि राजपुतान्यात ३०० मैल लाबीचा आहे याचे शिखर अबू हे समु पा ५००० फूट उच आहे
अरबील (श) आशि ख तुर्कस्थानात मोसलच्या दक्षि ४० मैल
अराकान (प्रा श) हि ब. इ पूर्वेस कुलोदन न काठी
अरारात (पर्व) आशि ख तुर्कस्तान व इराण याच्या हद्दीवर.

अरास (न) आशि तुर्कस्तानात अर्जरूम जवळून नि कुरीस न मिळते हिला आक्सिस हे नाव आहे

अरंग (श) हि मध्य प्रा रायपूर जि येथे पितळेचीं भाडीं चागलीं होतात [बाधिला आहे

अरंगकुरंग (डो) हि मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता यावर किल्ला

अर्कतस्क (श) आशि ख पूर्व सैबिरियाची राजधानी

अर्काट (प्रा श) हि म इ कर्नाटक प्रा पालर नदीवर या प्रातात कापसाचा मोठा व्यापार चालतो

अर्किपेलागो (समु) यू ख ग्रीस व आशियातील तुर्कस्तान याचे मध्ये.

अर्जरूम (श) आशि ख तुर्कस्तान पैकी आर्मानिया प्रा

अर्जीस (पर्व) आशि ख तुर्कस्तानात

अर्तीक (महासा) यू ख व आशि ख याचे उत्तरेस

अर्व (सरो) यू ख अयर्लंदमध्ये

अलकनंदा (न) हि वाय प्रा हरिद्वारा पुढे गगेस मिळते

अलकुटी (गा) हि मु इ नगर जि पारनेर ता

अलगोवा (अखा) आफ्रि ख दक्षिणेस

अलजीयर्स (श) आफ्रि ख च्या उत्त बार्बरी स फ्रेचाचे

अलजेरीया (स) आफ्रि ख च्या उत्तरेस बार्बरी स फ्रेचाचे

अलताई (पर्व) आशि ख राशियात सैबिरियाचे दक्षिणेस पूर्वपश्चिम

अलपई (ल्ल) (ब) हि म इ त्रावणकोर स येथे इ स १८०९ बड झाले होते

अलप (श) यू ख जर्मनींत वर्तमबर्गात दान्यूब न चे काठीं.

अलमोदा (श) हिं वाय प्रा कमाऊन जि मुख्य श.

अलवका (मैदा) आशि. ख. तुर्कस्तानात लेबानन पर्वतावर

अलवड (स श) हिं राज जयपुरच्या उत्तरेस
अलवेगान (न) यू ख इतालीत सार्डिनियाचे राज्यात
अलवाल (र श) हिं प इ सतलज न लढाई इ व शीक १८४६
दुधासारखा पांढरा संगमरवरी दगड सापडतो
अलसतर (प्रा) यू ख अयर्लंदात
अलसवातर (सरो) यू ख इंग्लंदात [निघून लेना न मिळते
अलदान (न) आशि ख रुसदेशात सैबिरियात याब्लानाय पर्व
अलपादन (प्रा) यू ख स्पेनदेशात
अलाहाबाद (श कि) हिं वाय प्रा नि गंगा व यमुना याचे संग॰
मावर यास प्रयाग म्हणतात
अलिकाठा (ब) यू ख इतालीच्या दक्षिणेस सिसिली बे
अलिगड (श कि) हिं वाय प्रा जि आग्र्याचे उत्तरेस ५५ मैल
अलिपुर (श) हिं ब इ कलकत्त्यापासून ६ मैल येथे ले गवर्नर
अलिबाग (श) हिं मु इ कुलावा जिल्ह्याचे मुख्य श [राहतात
अलिमर्दानखान (काल) हिं प इ कर्नाल पा यमुनेचा का-
लवा १२० मैल लांब काढून दिल्लीजवळ यमुनेस
अलिराजपुर (स) हिं मध्य प्रा माळव्यात [मिळविला आहे
अलिवारताडा (श) हिं मु इ सिंध प्रा हैद्राबाद जि ता
अलेक्झांड्रिया (श ब) यू ख दक्षिणेस भू समु सार्डिनिया बेटात
२ आफ्रिका ख इजिप्त दे हे मोठ्या शिकं-
अलेक्झांड्र (श) यू ख रशियात [दराने वसविले
अलेपी (श ब) हिं म इ त्रावणकोर स येथे इमारतीचें
लांकड, सुपारी, नारळ, मिरीं, वेलदोडे,
याचा व्यापार चालतो

अल्यूशियन(बे) आशि ख रसदेशात सबिरियाचे पू ास पासिफि कमहासागरात

अवंती (प्रा) हि मध्यहि माळवा प्रा चे पूर्वीचे नाव असून उज्जनीस म्हणतात

अशिरगड (कि) हि मध्यप्रा खाडवा जि बऱ्हाणपुराजवळ हा किल्ला खानदेश जि ताब्यात उ फ्र १३००

अशेरियन (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात याची राजधानी निनवी

अष्टमी (गा) हि मु इ कुलाबा जि रोहे ता

अष्टी (श) हिं मु इ सोलापूर जि येथे म १८१८ त पे श व स्मिथ याची लढाई यात बापू गोखले मारले गले

अष्टे (श) हि मु इ सातारा जि वाळवे ता, २ निजामाचे राज्यात, ३ भोपाळप्रा किल्ला ४ कुला जि पनवेल ता

असई (गा) हि निजामचे राज्यात औरंगा पा २२ कोस लढाई १८०३ इ व मराठे

असखेडे (गा) हि मु इ नाशिक जि बागलाण ता

असनशियन(श) द अमे पाराग्वे देशाची राजधानी

असुवा (न) आफ्रि ख वारिगा सरो मिळते

असुवान (श) आफ्रि ख नैल न चे काठीं

असेनशन • (बे) द आफ्रि पश्चिमेस अतलानिक महासागरात

असोदे (गा) हि मु इ खानदेश जि जळगाव तालुक्यात

असंडोली (न) हि मु इ कोल्हापूर स भोगावती न मिळते

अस्क (न) यू ख इंग्लदात इ मन्मथ प्रातात

अस्तुरीयन (पर्व) यू ख स्पेन व पोर्तुगाल याचेमध्य

अस्त्राबाद (श ब) आशि ख कास्पियन समु (सरो) काठी

अस्त्रिया (दे) यू ख प्रसिया दे दक्षिणेस
अर्स्वा (गा) हि मु इ नगर जि सगमनेर ता
अहमदनगर (श) हि मु इ प्रसिद्ध श येथ किल्ला आहे मुसल मानी बादशहाचे राज श होते
अहिरें (गा) हि मु इ पुणे जि [बरीच आहे
अळतें (श) हिं मु इ कोल्हापूर स येथे जैन लोकाची वस्ती
अंकलेश्वर (श) हिं मु इ गुजराथेत भरूच जि
अंकुसा (गा) हिं मध्य प्रा सिरोच्या जि
अंकोबार (श) आफ्रि ख आबिसीनिया देशात
अंग (दे) हि ब इ गया प्राताचे पूर्वीचे नाव
अंगारा (न) आशि बैकल सरो निघून येनिसी नदीला मिळते
अंगोरा (श) आशि स तुर्कस्थानात आशिया मैनरमध्ये आहे येथे लोकर उत्तम होते
अंगोला (प्रा) द आफ्रि कागो पर्वताजवळ [८ कोसावर
अंजनगावसुर्जी (गा) हिं वऱ्हाड प्रा एलिचपुरापासून पश्चिमेस
अंजनवेल. (गा) हि मु इ रत्नागिरि जि चिपळूण ता २ या नावाची खाडी दापोली ता
अंजनी (न) हिं मु इ खानदेश जि येरडोल ता [चागली आहे
अंजनेरी (डो) हिं मु इ नाशिक जि नाशिका जवळ येथे हवा
अंजर (श) हि मु इ कच्छ प्रातात
अंजूर (गा) हि मु इ ठाणे जि भिवडी ता [नाव
अंतरवेदी. (प्रा) हि गगा व यमुना ह्या दोन नद्यामधील प्रदेशाचे
अंतापूर (गा) हि मु इ नाशिक जि बागलाण ता
अंतुरली (गा) हि मु इ खानदेश जि भुसावळ ता तापीचे काठीं.

अंदरसुल (गा) हि मु इ नाशिक जि येवले ता विड्याची पाने [चांगलीं होतात
अंदालुशिया(प्रा) यू स स्पेन देशात
अंदमान (बे) आशि स द हिंदीमहासागरात काळ्या पाण्याचे कैदी येथे ठेवितात
अंचळगांव (गा) हि मु इ सोलापूर जि सांगोले ता
अंबरनाथ (गा) हि मु इ ठाणे जि कल्याण पा २ कोसावर येथे फार जुने जैन लोकांचे देऊळ आहे
अंबवला (घा) हि मु इ पुणे जि येड्याजवळ [ल छावणी
अंबाला (श) हि प इ जिल्हा सतलज व यमुना ह्यांचे मध्ये
अंबिका (न) हि मु इ गुजराथ प्रा सुरत एजन्सीतील वासदा स [१७४९ इ व फ्रेंच
अंबूर (गा) हि म इ बंगलोरच्या पूर्वेस ८० मैल ल
अंबोयना (बे) आशि स आग्नेयीस पासिफिक महासागरात
आ (सरो) यू ख स्कातलंदात
आअलबर्ग(स श) यू स जर्मनीत स
आकबा. (व) आशि ख आरबस्तानात तांबड्या समु चे काठी
आकसस (न) आशि स तार्तरी देशात
आक्स्फोर्ड (श) यू ख इंग्लंद दे विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध
आकियाब (श) हि ब इ पूर्वेस आराकान पर
आगबाई (न) आफ्रि ख अत्लांतिक महासागरास मिळते
आगुबा (ज्वा प) अमे ख मेक्सिको देशात
आग्रा (श कि) हिं वाय प्रा यमुना न चे काठीं किल्ला अकबराने बांधिला व ताजमहाल इमारत शहाजहान बादशहाने बांधिली लाकडावर वेल, चित्रे खोदण्याचे काम उत्तम

आग्लेशिया (प्रा) य स इंग्लंदान [नावाची खाडी

आचरे (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि माळवण ता व याच

आचीन (भू) आशि ख दक्षिणेस सुमात्रा बेटाचे वायव्येस

आच्छालिया(डो) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाड स सरेटा ता

आजरे (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स हिरण्यकेशी व चित्री या नद्याचे सगमावर ता

आटगाव (गा) हिं मु इ ठाणे जि शाहापूर ता

आडावद (गा) हिं मु इ खानदेश जि चोपडे ता येथे उष्ण पाण्याचे झरे आहेत

आडिवरे (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता

आडे (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता

आण्या (डो गा) हिं मु इ पुणे जि जुन्नर ता चे उत्तरेस असून या नावाचा घाटही आहे

आतारान (न) हिं पूर्वेस ब्रम्हदेशात तेनासरीम प्रा

आतीत (गा) हिं मु इ सातारा जि कऱ्हाड ता

आथाबास्का(सरो) अमे स उ अमे ब्रिटिश अमेरिकेत

आथेन्स (श) यू स ग्रीस देशाची राज एजियन समुद्रावर

आदन (ब) आशि स आरबस्तानचे दक्षिणेस इंग्लिशाचे ताब्यात

आदामचा पूल(पूल) हिं व सिलोन याच्या मध्ये जो पुलासारखा भाग आहे त्यास हिंदुलोक रामाचा सेतु [असे म्हणतात

आदावा (श) आफ्र ख अबिसीनियात

आदेलेद (बे श) द आस्ट्रेलियात इंग्लिशाचे रा श, द अमे दक्षिणेस मागेलनी सामुद्रधुनीचे मुखात बेट

आद्रिआतीक (समु) यू ख इताली व तुर्कस्तान याचेमध्ये
आनाबोन (बे) आफ्रि ख गिनीच्या आखातात
आनामल्ली (डो) आशि ख मद्रास इ कोइमतूर प्रा
आनंद (गा) हिं मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि ता
आपटे (गा) हिं मु इ कुलाबा जि पनवेल ता
आफीर (पर्व) आशि ख ट सुमात्रा बेटात
आफ्रिका (ख) पृथ्वीत जी खंडे आहेत त्यात हे तिसरें खंड
आबाजबीज(पर्व) आफ्रि ख अबिसीनियात
आबु (ब) आशि ख इराणचे आखातावर
आबुमन (श) आशि ख चीन दे द मकाव बेटात
आबोमे (श) आफ्रि ख गिनीची प्राचीन राजधानी [कांठीं
आभोणें (गा) हिं मु इ नाशिक जि कळवण ता गिरणेच्या
आमझेरा (स) हिं मध्यहिंदुस्तानात माळव्यात
आमणें (गा) हिं मु इ ठाणे जि भिवंडी ता.
आमनेर (गा) हिं मध्यप्रा, तापीचे काठीं
आमलीआरा(स) हिं मु इ गुजराथ प्रा महिकाठा एजन्सीमध्ये.
आमस्तरदाम.(श) यू ख हालंद दे राज आमस्तेल न काठीं
हे खांबावर बांधले आहे
आमाझोन (न) द अमे ब्राझील दे असून अत् महा मिळते.
मुखाजवळ या नावाची खाडी ३९०० मै. ला.
आमाय (बे. श) आशि ख चीनच्या आग्नेईस
आमोय (ब) आशि ख चिनात [आहे.
आयोनियन(बे) यू ख ग्रीसचे प. व तेथेच या नावाचा समुद्र

आरक्यान्सास (न.) उ अमे स्वतंत्र स मिसिसिपी न मिळते.
आरग (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स आजरे ता
आरजेन्तैन कानफिदरेशन (दे) अमे स द अमे देश
आरण (न) हिं वऱ्हाड प्रा अजिंठ्याचे डोंगरातून निघून
आरन (बे) यु स आयर्लंदजवळ | पैनगंगा न मिळते
आरपाडी (गा) हिं मु इ सातारा जि
आरबैल (गा) हि मु इ द महाराष्ट्रात
आरमोरी (श) हिं मध्य प्रा चांदा जि वाईनगंगेवर, येथे लोखंडाचा व्यापार मोठा चालतो
आरवली (न) हिं म इ म्हैसूर स निघून कावेरीस मिळते.
आरळे (गा) हिं मु इ सातारा जि शिराळे पेट्यात
आरागुआय (न) द अमे रिओग्यारा सांडीस मिळते
आरांतेस (पर्व) आशि ख इराणात
आरिका (ब) द अमे पेरू दे व्यापाराचे मोठे बंदर
आरिझाना (ज्वा प) अमेरि ख मेक्सिको देशात.
आरुणावती (न) हिं वऱ्हाड प्रा वणी जि. अजिंठा पर्व पासून निघून पैनगंगेस मिळते
आरें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
आरेंज (न) द आफ्रि केप कालर्नीत १०० मैं ला
आरेंजरिवरफ्रिस्तेत (प्रा) आफ्रि ख केपकालनींत आरेंज न चे
आर्कनी (बे) यू ख स्कातलंदचे उ [कांठीं
आर्कानसास (न) अमे मिसिसिपी नदीला पश्चिम अंगाने मिळते.
आर्केंजल (श) यू ख रशियात द्वीना न. मुखाजवळ
आर्गेन (श) दक्षि. अमे ब्राझील देशात

आर्झेब्रीज (पर्व) यू ग जर्मनी देशात साक्सनी व बोहिमिया याच्या मध्ये येथे खनिज पदार्थ सापडतात
आर्गीन (बे) आफ्रि ख साहाराचे किनाऱ्यावर
अर्टरलस्पिट्झ (पर्व) यू ख आस्त्रिया दे समुद्रापा० उची
आर्ता (अखा) यू ख ग्रीसच्या वायव्येस [१२७८९ फूट
आर्तिक (महसा) आशि ख उत्तरेस उत्तर ध्रुवाभोवती
आर्नाळा (गा) हिं मु इ ठाणे जि वसई ता
आर्नो (न) यू ख इतालींतून निघून भूमध्य समु मिळते
आर्मझ (बे) आशि ख इराणचे पूर्वम इराणचे अखातात
आर्मिनिया (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात [सामु व बेट
आर्न (न) यू ख. स्विटसर्लंदातून निघून ऱ्होन नदीला मिळते
आर्नि (गा) हिं मु इ सातारा जि २ खानदेश जि
आलओबेईद (श) आफ्रि. ख न्यूबिया देशात [धुळे ता
आलतोना (श) यू ख देनमार्कांत ह्लैसन प्रा.
आलबरो (श) यू ख इग्लदात
आलजेशिरा (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात
आलदरने (बे) यू ख इग्लिश खाडींत
आलदरली (श) यू ख इग्लदात ग्लास्तरशायर प्रांतात
आलद्राबा (बे) आफ्रि पूर्व किनाऱ्यावर हिंदीमहासागरात.
आलपेन ˙ (पर्व) उ अमे स्वतंत्र स
आलबर्त (न) आस्त्रेलियात असून पासि महा मिळते
आलबर्तनाएंजा (सरो) आफ्रि ख मध्यभागीं
आलबनी (श) उ अमे यूनैतेदस्तेद मध्ये न्यूयार्क प्रा [काम होतें
आलवार (स) हिं राजपु जयपुरच्या उत्तरेस येथे कुफ्तगारीचे
आलसेंत्सबे (उपसा) द. अमे ब्राझील देशात.

आल्प्स (पर्व) आस्ट्रेलियात २ यू ख स्वित्सर्लंदमध्ये

आल्मा (श) यू ख स्पेन देशात [निघून उत्तरमहासा मिळते

आलानेक (न) आशि ख देशात सैबिरियातून अलताई पर्वतापा०

आलावा (प्रा) यू ख तुर्कस्थानात

आलास्का (भू) अमे ख उत्तर अमे वायव्येस.

आलाड (बे) यू ख स्वीदनचे पृ बालतिक समु

आलियास्का (द्वी क) अमे ख वायव्य कोपऱ्यास

आलिकाती (श) यू ख स्पेनदेशात

आलीगेतर (न) आस्त्रालियात पामि. महा मिळते

आलींपस (पर्व) यू ख तुर्कस्तानात

आलुश (बे) उ अमे युनतेदस्तेत्सचे अमे दक्षिणेस

आलेकजांद्रिया (सरो) आस्त्रेलियात गोड्या पाण्याचे

आलेघानी (पर्व) उ अमे युनैतेदस्तेदमध्ये यात कोळसे, तांबे, शिसे याच्या खाणा आहेत

आलेपो (श) आशि ख तुर्कस्तानची प्राचीन रा येथे १८२२ [मोठा धरणीकंप झाला

आलेबाग (प्रा) उ अमे स्वतंत्र स

आलेवाडी (गा) हिं मु इ ठाणे जि माहिम ता

आलौता (न) यू ख तुर्कस्तानातून निघून दान्यूब न मिळते

आवरण (पर्व) यूरो. ख फ्रान्सात आग्नेयी दिशेस.

आवसरी (गा) हिं मु इ पुणे जि खेड ता

आवळस (गा) हिं मु इ पुणे जि हवेली ता मुळशी पेट्यात

आवा (श) आशि ख ब्रह्मदेशात इरावतीचे काठी

आवाकान्स (श) आशि ख रशिया देशात सैबिरियात

आव्हाणें (गा) हिं मु. इ खानदेश जि. जळगाव ता.

आविडो (श) य् ख इताल्यात कालाब्रिया प्रा
आशाती (स) आफ्रि ख मध्य आफ्रिकेत सिद्दी लोकाचे
आशिया (ख) पृथ्वीवर जे चार खडे आहेत त्यापैकीं पहिले.
आशियामैनर (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात
आशिये (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता.
आमलगाव (गा) हिं वऱ्हाड प्रा आकोला जि
आष्टा (गा) हिं मध्य प्रा शिवनी जि
आष्टी (गा) हिं मु इ सोलापूर जि माढे ता.
आसवली (गा) हिं मु इ सातार जि खडाळे पेट्यात २ नाशि-
आसाम (प्रा) आशि ख हिं पूर्वेस [क जि इगतपुरी ता
आस्त्राखान (श) यू ख रशिया दे ओलगानदीचे काठी
आस्त्राल (बे) आशि ख द पासि महासा पोलिनिशिया वेटसमूहात
आस्त्रालियनबाईत (अखा) आशि ख द पासि सा आस्त्रालिया बे
आस्त्रालिया (बे) आशि ख द पासि महासा सर्वात मोठे बेट. ह्यात सोने व तावे सापडते [बेटाचे भाग.
आस्त्रालेशिया (बे) आशि ख द पासि महासा ओशियानिया
आस्त्रलियनआलप्स (पर्व) आशि ख द आस्त्रेलिया बेटात
आसू . (गा) हिं मु इ सातारा जि फलटण स
आहुमे (गा) हिं मु इ पुणे जि घोड न उगमाजवळ.
आळदी (गा) हिं मु इ पुणे जि खेड ता येथे ज्ञानोबाची समाधी आहे आषाढी व कार्तिकी या एकादशीस
आंगलसी (बे) यू ख ऐरिस समुद्रात [मोठी यात्रा भरते.
आजरलें (गा) हिं. मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता.

आतवर्प (श) यू ख बेलजिअम दे स्केल्त नदीचे काठीं
आतारीओ (सरो) उ अमे कानडा व युनेतेदस्तेत यामध्ये
आतार्तीक (समु) दक्षि ध्रुवा भोवताली [न्सच्या मुखाजवळ
आंतिकोस्ती (बे) उ अमे ख कानडा प्रांताच्या पश्चि सेन्तलारे-
आंतीबारी (श) यू ख मार्तिनिग्रोंत आद्रिआतीक समु काठा
आतीतारस (पर्व) आशि ख तुर्कस्तानात आशियामैनरात दक्षिण
आंतीयाक (श) आशि ख तुर्कस्तानात [अगास.
आंतीसाना (ज्वा प) द अमे इक्वेदोर देशात
आदीज (पर्व) द अमेरिकेत उतर दक्षिण आहे. पृथ्वांत सर्व
पर्वतामध्ये लांब आहे
आंध्र (दे) हि म इ ह्यास तैलगण म्हणतात
आधळगांव (गा) हि मध्य प्रा येथे लुगडीं चागली होतात
आंधेरी (गा) हि मु इ ठाणे जि साष्टी बेटात
आंबेघांट (घा) हि मु इ कोल्हापुराहून रत्नागिरीच्या रस्त्यावर
आंबुळगड (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि. राजापूर ता
आंबे (गा) हि मु इ दिंडोरी ता बाणगंगेच्या काठीं
आंबेगाव (गा) हि मु इ. पुणे जि मावळ ता व. २ खेड ता.
आंबोली (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मावळ ता व याच
आंब्रोज (बे) द अमे चिलीच्या पश्चिमेस [नावाचा घाट

इ

इकमुल (श) यू ख जर्मनीमध्ये ववेरिया स येथे नेपोलियन
बोनापार्टीने इ स १८०९ त आस्त्रियन
लोकांवर जय मिळविला
इकर्नफोर्द (ब) यू ख देन्मार्क देशात.

इकाटेल (श) हि बं इ. कलकत्त्याजवळ मिदनापूर प्रा.
इकेरी (गा) हिं वाय प्रां आलिगड जि.
इकौना (श) हि.वाय प्रा गाझीपूर जि
इक्कू (श) यू ख बेलजममध्ये फ्लांडर्स प्रा
इक्मिआझीव (श) आशि ख. तुर्कस्तानात आर्मीनिया प्रा.
इक्केदोर (दे) द अमे याची रा. क्विटो
इखागांव (गा) हि. राज जोधपुर स
इखाबो (बे) आफ्रि. ख अटलांटिक महासागरात. येथून प्रथम माशाचे खत इग्लंदांत नेत असत
इगतपुरी (श) हि मु इ नाशिक जि ता
इगलस्टाट (श) यू ख जर्मनीत बवेरियामध्ये.
इगोरो (स) यू ख स्वित्सर्लंदमध्ये.
इग्गा(एग्गा) (श) आफ्रि ख नैजर नदीवर
इग्ला (न) यू खं आस्त्रियामधील मोरेविया प्रांतात [नदीवर.
इग्लाव (श) यू ख आस्त्रियामधील मोरेविया प्रांतात इग्ला-
इग्लो. (श) यू ख आस्त्रिया देशांत हगेरीत येथे तांबे व लोखंड यांच्या खाणी आहेत
इचलकरंजी (श) हि मु इ. द महाराष्ट्रात कोल्हापूर संस्थानांत. स.
इचावर (श) हि माळवा प्रांतांत भोपाळ सं.
इचीन (न.) यू ख. इग्लंदांत हंटस प्रांतांत
इच्छागर (श) हिं. ब इ कलकत्त्याजवळ.
इच्छापूर (गां) हिं. मध्य प्रां. नेमाड. जि
इजनाजर (श) यू ख स्पेनात कोर्डोवा प्रांतांत.
इजिप्त. (दे.) आफ्रिका खंडांत.

इजियन (अखा) आशि य रूस देशात सैबिरीयाचे पूर्वेस
इजेना (अखा) यु ख ग्रीस देशात मोरिया व अथेन्स याचे मध्ये
इटावा (श) हि वाय प्रा यमुनेच्या काठा जि
इटौली (श) हि वाय प्रा शहाजहानपूर जि
इडन (न) यू ख वेस्टमोर्लंड प्रातात
इडा (पर्व) यू ख तुर्कस्तानात क्रिस बेटांत २ आशि ख तुर्कस्थानात आशियामैनर प्रातात
इतगांव (गा) हि वाय प्रा बरेली जि
इतन (श) यू ख इग्लदात विद्यालयाचे शहर
इतमदपूर (श) हिं वाय प्रा आग्रा जि
इतापल्ली (गा) हि म इ कोईमतूर प्रातात
इताली (दे) यू ख दक्षिणेकडील देश
इतुडा (श) हि नेपाळ स
इत्वापुर (गा) हिं वाय प्रा बरेली जि
इथीका (बे) यू ख भूमध्य समुद्रात अयोनियन बेटात
इदलाबाद (श) हि म इ निजामचे राज्यात
इदुमिया (पर्व) आशि ख अरबस्तानात सिनाय पर्वताजवळ
इद्दा (श) आफ्रि ख. नैजर नदीच्या काठीं
इद्रिया (प्रा) यू ख आस्त्रियात
इद्रुपा (न) हि वऱ्हाडात अकोला जि. असून ती पूर्णा नदीस [मिळते.
इनवरनेस (प्रा) यू ख स्कातलदांत
इनशान (पर्व) आशि ख चीनचे रा मंगोलिया प्रा मानच्यु [रियांत गेला आहे
इनाकोंडा (गा) हि म. इ गतूर प्रातात येथे हमेशा धरणी-
इनामगाव (श) हि अयोध्या प्रातात [कंप होतात.

इन्न (न) यू ख आफ्रियात
इन्नोर (श) हि म इ चिंगलपट जि
इन्सब्रुक (श) यू ख आस्ट्रियात तिरोल प्रातात
इन्हवेन (श) यू ख रशियात क्रिमिया द्वीप सेबास्तपुलाजवळ २ सफाक प्रा ओरवेल नदीच्या काठीं.
इन्हौना (गा) हि वाय प्रा औद जि
इपानोमेरिआ (गा) यू ख ग्रीस जवळ सतोरीन बेटात
इप्सिच (श) यू ख इंग्लदात
इबी (श) यू ख स्पेन देशात वालेनशिया प्रातात
इब्रामपला (श) हि म इ निजामहैदराबादेजवळ
इब्राहिमपूर (श) हिं वाय प्रा गाझीपूर जि
इब्रेला (श) यू ख रोमेनियात गालात्स पा १० मैलावर दान्युब नदीचे काठी असून येथे गहू, लोकर, मीठ वगैरे जिनसाचा मोठा व्यापार चालतो व गलबते बाधण्याची जागा आहे.
इमजंग (श) हि पूर्वेस आसाम प्रातात सुदिआ पर
इमरतपूर (श) हि वाय प्रा फरकाबाद जि इसलामगज परगण्याची मुख्य जागा येथे नीळ पिकविण्याचा कारखाना आहे
इमलाक (श) हि वाय प्रा औद जि सुलतानपुरापासून १५मैल.
इमामगड (गा) हि मु इ हैदराबादच्या ईशान्येस ९० मैल. लढाई स १८४३ इ व अमीर
इमामपूर(धा गा) हि मु इ नगर जि नगराहून नेवाश्यास जाण्याचे वाटेवर

इराक (न) हि मु इ सिंधप्रांतात नदी

इराकअरबी (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात

इराकोलाम(श) हिं म इ दक्षिणेस कोचीन स

इराण (पारसीक) (दे) आशि ख देश यात मोती, रत्ने, कच्चे रेशीम व घोडे होतात २ या नावाचे अखात

इरावती (न) आशि ख ब्रम्हदेशात हिमालयातून निघून मार्ता बानचे अखातास मिळते ला १२०० मेल

इरी (सरो) अमे ख उ अमे ब्रितिश अमे

इरेज (श) हि बुंदेलखडात जलून प्रांतात वटवा नदीवर

इर्कुतस्क (श) आशि ख पूर्वसैबिरियाचे मु श अगारा नदीवर

इर्तिश (न) आशि ख रुसदेशात सैबिरियात ओबी नदीस [मिळते

इर्दतनगर (गा) हिं वाय प्रा आम्र्या जवळ

इलकल्ल (श) हिं मु इ विजापूर जि

इलचेस्तर (श) यू ख इग्लदात समरसेट प्रांतात

इलपूर (श) हि म इ मथुरा प्रांतात

इलमिन्स्तर(श) यू ख इग्लदात समरसेट प्रांतात

इलमेन (सरो) यू ख रशियात [मिळते

इला (न) यू ख फ्रान्सात -हैन नदीस स्टेसबर्ग श जवळ

इलामान (पर्व) उ. अमे युनेतेदस्तेत्समध्ये

इलाय (श) यू ख इग्लदात केंब्रिज प्रांतात ऊझ नदीवर.

इलांद (बे.) यू ख. बालतिक समुद्रात.

इलिचपूर (श) हि वऱ्हाड प्रा जि

इलिजाबेथ (ग) द अफ्रिकेत केपकालनींत

इलिमानी (पर्व) द अमे बोलिव्हिया देशात

इलिया (पर्व) आशि ख हि दक्षिणेस सिलोन बेटात

इलिरिया (श) यू ख आस्त्रियात येथे डोंगरात सर्व प्रकारच्या धातु सापडतात त्यात पारा अतिशय सापडतो, मका, गहू आलिव्हवृक्ष हे उत्पन्न होतात रेशीम, कापूस, काच व लोखंडी तारा ह्याचा व्यापार चालतो

इल्केस्टन (श) यू ख इंग्लंडात डर्बी प्रांतात येथे रेशीम, पाय-मोजे व सास चांगले होतात

इलिफ्रोन्सो(श) यू ख स्पेन देशात हे पर्वतावर ३८४० फुटीवर फिलिप राजाने बांधिले येथील राजवाडा फारच उत्कृष्ट आहे

इलिनोयस्(न स) उ अमे युनतेदस्तेत म थे ही फार खोल असल्या कारणाने इच्यात मोटाली गलबते चालतात या नावाचे स यात कोळसा, लोखंड, तांबे, जस्त पुष्कळ सापडते

इवनोख (स) यू खं रशियांत

इविकर (ब) हि म इ त्रावणकोरचे राज्यात येथे मिरी, वेलची, सुंठ, इमारती लांकूड याचा व्यापार चालतो

इविसा (बे) यू ख दक्षि भूमध्य समुद्रात बालिआरिक बेटाचे समुदायात

इवेल (न) यू ख इंग्लंदात बेडफोर्डमध्ये

इवोरा (श) यू ख पोर्तुगाल देशात अलमत्तेजो प्रांतात.

इशापूर (श) हि ब इ कलकत्त्या जवळ हुगळी नदीवर.

इशीम (न) आशि रु तार्तरान तोबोल्स्क श जवळ ईतिश नदीस मिळते २ याच नावाचे शहर याच नदी-वर आहे

इसर (न) यू रु जर्मनींत असून दान्युब नदीस मिळते

इसराना (गा) हिं वाय प्रा पानिपत जवळ

इस्कंदरून (अखा) आशि ख तुर्कस्तानात लिबानन पर्वताजवळ भूमध्यसमुद्राचे काठीं

इस्कार्दो (श) आशि ख तिबेटाची प्राचीन राजधानी

इस्कोंदा (श) हि पजा इ बालिस्तान परगण्यात

इस्ट रुमोलिया (प्रा) यू ख तुर्कस्तानात [पल ह्मणतात.

इस्तंबूल (श) यू ख तुर्कस्तानची राज यास कानस्तातिनो-

इस्तर (बे) आस्ट्रालिया बेटात पोलिनिशीया बेटात [नखपा होतें

इस्पाहन (श) आशि रु इराणची प्राचीन राजधानी येथे कि-

इस्लामकोट. (गा) हि. मु इ कच्छ प्रातात. या नावाचा किल्ला

इस्लामगड (नहर) (कि) हि राज भावलपुरच्या किल्ल्याचे नाव

इस्लामपूर (गा) हिं मु इ सातारा जि कऱ्हाड पा ८ कोसावर.

इस्लामनगर (श) हिं वाय प्रा २ बगाल इला मोंगीर प्रातात.

इस्लामाबाद (श) हि काश्मिरात झेलम नदीच्या काठीं

इसेक्स (प्रा) यू ख. इग्लदात पूर्वेकडील प्रात

इसोन (न) यू ख फ्रासात सोन नदीस मिळते.

इहंग (श) हिं प प्रा दुआबात

इहभर (श.) हि. प इ लाहोर शहरापासून ३८ मैल

ईखस्टाट (श.) यू ख तुर्कस्थानात बवेरियात
ईजर (पर्व न) यू ग स्वित्सर्लंद मध्ये अल्प्स पर्वतापैकीं एके ओळीचे नाव २ जर्मनींत बोहीमिया मधून वाहत जाऊन एल्ब नदीस मिळते
ईन्सीदेला (श) यू ख स्वित्सर्लंद मध्ये [६० मैलावर
ईबनस्टाक (श) यू ख जर्मनींत सास्सनी स. मध्ये ड्रेसदेन पा
ईशान्यकेप (भू) आशि ख रशियात सैबिरियाचें उत्तरेस
ईसलबेन (श) यू ख जर्मनींत साक्सनी स
ईसेनस्टाट (श) यू ख आस्त्रिया देशात हंगेरीचे पश्चिमेस.
ईसेनाक (श) यू ख जर्मनीमध्ये
इंदिआना (स) अमे ख युनैतेदस्तेतमध्ये
इंगलबरो (पर्व) यू ग इग्लंदात यार्कमध्ये
इंगळी (गा) हि मु इ कोल्हापूर स वडगाव ता.
इंग्लंद (दे बे) यु ख फ्रान्स देशाचे उत्तरेस स्कातलंद इग्लंद मिळून एक बेट
इंग्लिशचानल (खा) यू ख इंग्लंद व फ्रान्स याच्यामध्यें
इंग्लेयीगांव (श) हिं म इ निजामचे रा विजापुरा पा.८४ मैल.
इंजर्दी (डो) हिं मध्यप्रा गोंडवणात बैतुलाजवळ.
इंजिली (गा) हि म इ गंजाम प्रा
इंजेमूर (श) हि म इ नेलोर जि
इंडी (श) हि मु इ विजापूर जि ता
इंदर (न) यू ख फ्रान्समध्ये लायर नदीस मिळते
इंदापुर (श) हि मु इ पुणे जि ता भिमेच्या काठीं
इंदारम (श) हिं मध्यप्रा नागपूर नि वेनगंगानदीवर

इंदालस (न) यू र म्नीदनमधून निघून बालतिक समुद्रास [मिळते
इंदिअनचायना (दे) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्प
इंदिअनतेरितरी (प्रा) अमे स स्वतंत्र संस्थानचा भाग
इंदिआना (स) अमे य युनैतेदस्तेदमध्ये
इंदूर (श) हि मध्यप्रा कुतकी नदीचे काठीं होळकराचे मुख्य शहर येथे लाखेचे चुडे चांदीच्या तारेचे काम [वर्णनीय होते
इंदे (गा) हिं मु इ ठाणे जि मुरबाड ता
इंदोली (म) हिं मु इ सातारा जि
इंद्रगड (श) हिं वाय प्रा फरकाबाद जि २ बुंदेलखडात
इंद्रप्रस्थ (श) हि प इ दिल्लीशहरास ह्मणतात
इंद्रायणी (न) हि मु इ पुणे जि बोरघाटातून निघून तुळजापुराजवळ भिमेला मिळते
इंद्रावती (न) हि मध्यप्रा गोदावरीस मिळते २ अयोध्याप्रा भागीरथीस मिळते [संगमावर
इंद्रिसा (गा) हि प इ बियास व सतल्ज ह्या नद्याच्या

उ.

उकली (श) हिं मु इ सोलापूर जि सोलापूर पा ६६ मैल
उकिमथ (श) हि उत्तरेस कमाऊन प्रांतात मंदाकिनी नदीवर.
उगा (श) आशि र चिनईतार्तरींत मंगोलियात
उगापुर (श) हि वाय प्रा मिरझापूर जि असून मिरझापूर
उगांव (गा) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता [पा १० मैल
उचीतगड (कि) हिं मु इ उत्तरकोंकणात [पश्चि ४२ मै
उजकी चौकी (श) हि वाय प्रा मिरझापुर जि कासीहून
उजीअनी (ग) हि वाय प्रा इटावा जि.

उज्जनी (अवंतीका) (श) हि माळवा प्रा क्षिप्रानदीचे काठीं शिंद्याचे शहर येथे महाकाळेश्वर म्हणून प्रसिद्ध देवस्थान आहे एका मैलावर विक्रमाची अवती नामक राजधानी आहे

उझनी (श) हि वाय प्रा बुदाव जि

उडगांव (श) हि ब इ बकापूर जि कलकत्त्याहून८७ मैल

उतनाई (न) हि मु इ ठाणे जि जव्हार स

उत्कल (दे) हि ब इ ओढिया प्रांताचे पूर्वीचे नाव

उत्कामन (पर्व शि) हिं म इ निळगिरी पर्वताचे शिखर उत्तम हवेचे ठिकाण येथे म इ गवर्नर राहतात

उत्तन (गा) हि मु इ ठाणे जि साष्टी ता

उत्तरअर्काट (प्रा) हिं म इ कर्नाटकात

उत्तरकानडा (प्रा) हिं मु इ द महाराष्ट्र देशात जि

उत्तरकुरु (प्रा) हि प इ पानिपतचा उ भाग

उत्तरकोंकण (प्रा) हि मु इ सह्याद्रि पर्वताचे पश्चिमेकडील प्रदेशात उत्तर कोंकण हा एक भागआहे यात ठाणे व कुलाबा हे जि व मुंबई हीं आहेत

उत्तरतिवरा (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता

उत्तरधार (पर्व) हि मु इ कच्छ प्रा [नेल्लोर शहर

उत्तरपनार (न) हिं म इ बंगालच्या उपसागरास मिळते काठीं

उत्तरमहासागर (समु) आशि व यू ख उत्तरेस उत्तरध्रुवा सभोंवतीं

उत्तरमांड (न) हिं मु इ सातारा जि कऱ्हाड ता शिवड्या जवळ कृष्णेस मिळते

उत्तरसमुद्र (समु) यू ख इंग्लंद, जर्मनी व देन्मार्क ह्या देशामध्ये.

उत्तरसरकार (प्रा) हिं म इ गतूर पा उत्तरेस गजामपर्यंत समुद्रकिनाऱ्याचा भाग
उत्तरस्वीदन (दे) यू स्व स्वीदन देशाच्या उत्तरेकडचा भाग
उत्तूर (गा) हि मु इ कोल्हापूर स आजरे ता
उत्राण (गा) हि मु इ खानदेश जि येरडोल ता
उत्रेक्त (श) यू स हालदात विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध
उदगांव (गा) हि मु इ कोल्हापूर स शिरोळे पेट्यात
उदतपूर (श) हि वाय प्रा कानपर जि कानपुर पा २०
उदपूर (गा) हि मु इ गुजरायेत [मेलावर
उदेपूर छोटा (प्रा) हि मु इ गुजरायेत रेवाकाठा प्रातात
उदगीर (गा) हि म इ निजामचे राज्यात माजरा नदीचे काठी येथे पेशवे व निजाम ह्याची इ स
उदरगांव (श) हि मु इ सोलापूर जि [१७६०तलढाई
उदामाची पेट (श) आफ्रिका स अबिसीनियात
उदरपिदुग (श) हिं म इ बल्लारी प्रातात
उदिपुर (श) हि राज विकानेर स [१५ मैल लाब आहे
उदीपूर (गा) हि राज सेकावती स या गावाजवळ भागोराघाट
उदुंग (गा) आशि स्व पूर्वकडील द्वीपकल्पात कंबोज देशात
उदेपूर(मेवाड) (स. श) हि राज स हे शहर उदेसिंग याने वसविले २ छोटानागपूर प्रातात स ३ नागपुराजवळ गाव
उदेपुरा (श) हि वाय प्रा गाझिपुर नि
उदेरामसर (श) हि राज विकानेर स
उधनाल (श) हि ब. इ कलकत्ता जि

उनापदेव (गा) हिं मु इ खानदेश जि चोपडे ता येथे या नावाचे उन्हाळे असून दुसरी सुनपदेव, निझरदेव अशी दोन उन्हाळी आहेत

उना (श) हिं मु इ काठेवाडात पोरबदरापासून ९६ मैल.

उनाम (व) (श) हिं अयोध्या प्रा जि

उनिआरा (श) हिं राज जयपुर स जयपुरा पा ३० मैल

उप (फिश) (न) आफ्रि स द आफ्रिकेतून निघून अट्लांटिक महासागरास मिळते

उपळाई (गा) हिं मु इ सोलापूर जि माढे ता [मैलावर

उपीनगंडी (गा) हिं म इ कानडा प्रातात मगलूरचे पूर्वेस ३०

उप्साला (श) यू ख स्वीदनात विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध

उबरगांव (गा) हिं मु इ ठाणे जि पेटा २ या नावाची खाडी

उबरो (श) हिं मु इ सिंध प्रा शिकारपुर जि तालुका व

उबरोली (गा) हिं मु इ ठाणे जि माहिम ता [शहर

उब्सानोर (सरो) आशि ख चिनईतार्तरीत

उर्बान्स्क (सरो) आशि ख रुस्देशात सैबेरियात

उभ्या (न) यू ख बालतिक समु मिळते

उमगड (गा) हिं वाय प्रा आलगडाहून ३४ मैलावर

उमडी (श) हिं मु इ सातारा जि

उमरकीर (श) हिं निजामाचे राज्यात पैनगगा नदीवर

उमरकोट (श) हिं मु इ सिंध प्रां येथे अकबर बादशाहा जन्मला बनात व गालीचे चागले होतात

उमरखेडे (गा) हिं वऱ्हाड प्रा वासीम जि

उमरेट (गा) हिं मु इ गुज प्रा. खेडा जि ठासरा तालुक्यात

उमरारी (श) हि वाय प्रा फत्तगडपासून १४ मेल

उमराव (श) हि वाय प्रा शहाजहानपुर जि [ठिकाण

उमरावती (श) हि वऱ्हाडात व्यापाराचे मोठे शहर असून जि

उमरी (श) हि वाय प्रा अलाहाबादेपा ९ मेल [मैल

उमरीत (श) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि खेड्याहून ३२

उमरेअर (श) हि नागपुर प्रा येथे लोखंड सापडते

उमरेट (गा) हि नागपुर जि येथे रेशिमकाठी धोतरजोडे चा

उमरेत (गा) हि मध्य प्रा छिंदवाडा जि [गले तयार होतात

उमरी (श) हि वाय प्रा मिनपुरी जि [उत्तम होतात

उमलीपट्टी (श) हि वाय प्रा अजिमगड जि येथे काशाची भांडीं

उरबातेहेरी (स) हि राज उत्तरेस, बुंदेल ख काल्पीहून १०० मै

उरण (पे) हि मु इ कुलाबा जि पेटा आहे येथे मिठाचे फार
उत्पन्न होते २ या नावाची खाडी

उरमोडी (न) हि मु इ सातारा नि कऱ्हाडला कृष्णेस मिळते

उरळी (गा) हि मु इ पुणे जि

उराघम (गा) हि म इ कोचीन स त्रिचूर पा ६ मेल

उराल (पर्व न) आशि ख पश्चि व आशि व यू ह्यामध्ये २ या
नावाची नदी

उरुगुवाय (न) द अमे रिओलाप्लाता खाडीस मिळते

उरूमिया (सरो) आशि ख इराणात याचे पाणी खारे व जड म्ह.
मासे वाचत नाहीं २ या नावाचे शहर

उर्चाकितहेरी(स.) हि वाय प्रा बुंदेल ख बटवा नदीचे काठीं.

उर्णावती (न) हि मु. इ. खानदेश जि. शिरपुर ता

उलपाड (श) हि मु इ गुज प्रा सुरत जिल्ह्यात ता
उला (श) हि म इ निजामच राज्यात
उलूर (श) हि म इ त्रावणकोर सस्थानात त्रिवेंद्रमचे उत्त[रेस ५ मैल
उलौती (न) हि मु इ गुजरा थेत
उल्हास (न) हिं मु इ कुलाबा जि कर्जत ता
उस्थळ (गा) हि मु इ नाशिक जि पेठ ता
उळवे (गा व) हिं मु इ कुलावा जि पनवेल ता
ऊख, (गा) हि प इ दुआव प्रातात
ऊर्गा (गा) आशि ख चिनई तार्तरीत
ऊचीरा (स) हि मध्य प्रा नर्मदेच्या काठी
ऊज (न) यू ख इंग्लदात वेल्समध्ये
ऊदुंग (श) हि पू ब्रह्मदे कानोजाची राज
ऊदपी (गा) हि म इ दक्षिण कानडा प्रा येथे तादूळ फार
विकतात व देवळे पुष्कळ आहेत
उंच्छा (न) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे राज्यात
उंचाडगांव (गा) हि मध्य प्रा शिंद्याचे राज्यात उज्जनीपा ५२
मैल
उंद्राकोंडा (श) हि म इ निजामचे रा हैदराबादेच्या पूर्वेस
उंबरगाव (गा) हि मु इ ठाणे जि डाहाणू ता पेटा
उंबराणे (गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता
उंब्दानुल्ला (न) हि व इ भागलपूर जि भागीरथीस मिळते
उंब्रज (गा) हि मु इ सातारा जि कऱ्हाड ता १२ मैल

ऋ

ऋषीकुले (न) हिं म इ गंजाम प्रा निघून बंगालच्या उपसाग
रास मिळते

ए

एकर (ब.) आशि ख तुर्कस्थानात पालस्तैन प्रा भूमध्य-समु काठीं

एकलहरें (गा) हिं मु इ नगर जि भिंगार गावाजवळ

एक्झिटर (श) यू ख इंग्लदात डेव्हन शायर प्रातात एक्स नदीवर फार मोठे शहर [दक्षिस प्रा

एक्स (न) यू ख इग्लदात डेव्हशायर प्रा २ स्कातलदात

एक्सबीज (गा) यू ख जर्मनात कसेल शहराजवळ २३ मैला-वर येथे तागाचे व लोकरीचे कारखाने आहेत

एक्समुर (प्रदे) यू ख इग्लदात सामरसेट शायर प्रा. उचवस्या-

एकापिला (गा) हि म इ नेलूर येथे मीठ चागले होते [चा प्रदेश

एखतपुर (गा) हि मु इ पुणे जि पुरदर ता

एजिहील (प्रदे) यू ख इग्लदात वारविक शायर प्रातात

एटन (श) यू ख इग्लद दे विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध

एडिंबरो (श) यू ख स्कातलदात मुख्य शहर

एडोव्हा (श) हि म इ मलबार किनाऱ्यावर

एना (ज्वा पर्व) यू ख सिसिली बेटात, उ १०८७४ फूट

एत्रिक (न) यू ख स्कातलदात अवरफर्ड शहराजवळ त्वीद नदीस मिळते

एथीजा (श) यू ख स्पेनात अदालुशिया प्रा [काठीं

एदलाबाद (गा) हिं मु इ खानदेश जि भुसावळ ता पूर्णानदीचे

एदेन (न) यू ख इग्लदात वेस्तमोर्लंद शायर प्रातान २ स्कातलदात फैफ शायर प्रातात त्वीद नदीस केल्सोजवळ मिळते

एनडेव्हर (सामु) आ ख आस्त्रेलियाचे उत्तरेस तारीस सामु. जाण्याची वाट २ आस्त्रेलियात नदी

एर्न (स) यू ख आयर्लंदात

एन्स (न) यू ख आस्त्रियात अल्पस पर्व पा निघून [दान्यूब नदीस मिळते

एनारा (सरो) यू ख. रूसदेशात

एनिस्कार्थी (श) यू ख आयर्लंदात वेक्सफोर्ड प्रातात [राजधानी

एनिस्किलेन (श) यू ख आयर्लंदातील अर्न नदीतील बेटाची

एपरीज (गा) यू ख आस्त्रियात हंगेरीप्रातात

एपवर्थ (गा) यू ख इंग्लंदात लिंकन पा० २३ मैलावर.

एपिनल (गा) यू ख फ्रान्स देशात मासेल नदीवर येथे लोखंड, पितळ व नकशीचे काम चागले होतें

एफिसुस (श) आशि ख आशियामैनरमध्ये

एबोरा (श) यू ख पोर्तुगाल देशात

एब्रो (न) यू ख स्पेनात भूमध्य समु मिळते.

एम् (गा) आशि ख द आस्त्रेलियामध्ये न्यूसौथवेल्स प्रातात सिडनीजवळ २ वासच्या सामुद्रधुनीत वान्डिमन्सलंडमध्ये अखात

एमडन . (ब) यू ख जर्मनींत हानोवर प्रातात एम्स नदीच्या मुखाजवळ

एमपली (गा) यू ख इतालीमध्ये टस्कनी प्रातात आर्नोनदीवर

एमरने (गा) यू ख. फ्रान्स देशात मार्न नदीवर येथें शापेन दारू चागली होते

एम्स (न.) यू ख जर्मनींत हानोवर प्रातात

एम्सवर्थ (गा) यू ख. इंग्लदात हाट्स प्रातात पोर्टमौथजवळ.

एमीयन्स (श) यू स फ्रान्सात
एरनग्रे (गा) यू ग्र इंग्लंदात दक्षिस शहराजवळ
एरी (सरो) अमे ख उत्त अमे कानडा प्रांतात
एरीबस (ज्वा प) अमे ख द अमेरिकेत पातागोनिया द उंची १२ हजार फूट
एरीवान (श) आशि ख ट्रान्सकाकेशियात [होतात
एरंडोल (श) हिं मु इ खानदेश जि ता येथे देशी कागद
एल्बिंग (न) यू ख प्रशियात
एलबुर्ज (पर्व) आशि ख कास्पियन समुद्राचे काठा
एला (श) यू ख प्रशियात
एल्लापुर (श) हिं मु इ कारवार जि ता
एलाशापेल (श) यू ख प्रशियात शहर इ स १७४८ त तह झाला येथे सहा उष्ण पाण्याचे झरे आहेत
एलिचपूर (श) हिं वऱ्हाड प्रां जि चे ठिकाण
एलिफंटा (बे) हिं मु इ मुंबईजवळ
एलिफांत (न) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत नदी असून ती मोझांबिकच्या खाडीस मिळते
एलूर (गा) हिं मु इ. सातारा जि वाळवे ता [जवळ
एलोर (गा) हिं म इ उत्तर सर्कार्स प्रां कोलेर सरोवरा-
एल्ब (न) यू ख जर्मनीतून निघून बाल्तिक समुद्रास मिळते
एल्वस (श)यू ख पोर्तुगाल देशात तटबंदीचे शहर
एल्सिनूर (ब) यू ख देन्मार्कात झिलाडबेटात सौंद सामुद्रधुनीवर
एवरेस्त (शिख) हि. हिमालय पर्वताचे शिखर उंची, २९००२ फूट

एविशाम (ग) यू ग इंग्लंदात वूर्स्टर जवळ १४ मैलावर ॲव्हन नदीवर
एव्रोरा (ग) यू ख पोर्तुगाल दे
एसणे (गा) आफ्रि ख नैल नदीच्या काठी
एसिकिबो (न) द अम ग गायना देशात अतलांतिक महासागरास मिळते
एस्त्रिमादुरा (प्रा) यू ख स्पेनमध्ये याचे बाडेजाज व कासेरीस असे २ भाग आहेत २ पोर्तुगालमध्ये
एस्तुरिआ (पर्व) यू ग स्पेन दे
एस्रेला (पर्व) यू ख पोर्तुगालमध्ये
एंघीन (गा) यू ख बेल्जममध्ये हेनाल्ट प्रा
एंजिली (बं ग) आशि ख इराणात काम्पियन समुद्राचे काठी.
एंबख (न) यू ख रशियात पिपस सरोवरास मिळते.
एंब्रन (न) यू ख फ्रान्समध्ये आल्पस पर्वतातून निघाली
एबा (न) आशि ख स्वतंत्र तार्तरीमध्ये
ऐझर (न) यू ख जर्मनी दे. बवेरिया स
ऐनवडें (गा) हि मु इ सातारा जि वाळवे ता
ऐनपूर (गा) हि मध्यप्रा नेमाड जि बऱ्हाणपूर ता
ऐरवास (कि) हि माळव्यात होळकराचे राज्यात
ऐरिस (समु) यू ख इंग्लंद आणि अयर्लंद ह्यामध्ये
ऐलआफ बैन (बे) यू ख ऐरिश समुद्रात
ऐलआफमान (बे) यू ख ऐरिश समुद्रात. [सरोवर
ऐलंद (बे) अमे ख. स्वतंत्र स. च्या दक्षिणेस २आस्त्रेलियात
ऐस्लांद (बे) यू ख. अतलांतिक महासागरात देन्मार्कच्या ताब्यात.

ओ

ओआहू (बे) आस्ट्रेलेशियात मेक्रोनेशियामध्ये सादवीज बेटाचे [समुदायात
ओईसेल (बे) यू ख बाल्टीक समुद्रात
ओकलडुंगा (गा) हि याय प्रा कमाऊन जि येथे तादूळ फार चागले पिकतात
ओखामडळ (प्रा) हिं मुं इ गुज प्रा गायकवाडच्या राज्यात
ओखोटस्कस (समु) आशि ख रशियाचे पूर्वेस
ओझार्डे (गा) हिं मु इ सातारा जि वाई ता
ओझर (गा) हिं मु इ नाशिक जि व ता बाणगगेच्या काठी २ जुन्नर ता येथे गणपतीचे स्थान आहे ३ नगर जि सगमनेर ता प्रवरेच्या काठी
ओझोर्स (बे) यू ख पोर्तुगालच्या ताब्यात अटलातिक महा- [सागरात
ओडेरी (हेनेरी) बे हि मु इ उत्तर कोकणच्या पश्चिमेस
ओढें (गा) हि मु इ नाशिक जि नाशिक ता गोदेच्या का
ओतानियो (भू) द अमे च्या पूर्वेस
ओतावा (न श) उ अमे कानडा प्रातात [कळवण ता
ओतूर (गा) हि मु इ पुणे जि जुन्नर ता. २ नाशिक जि
ओदर (न) यू ख प्रशियात.
ओदेसा (ब) आशि. ख. रशियात काळ्यासमुद्राचे काठीं.
ओना (न) आशि ख रशियात आमूर नदीला मिळते
ओनीगा (स) यू खं रशियात
ओपोर्तो (श) यू ख पोर्तुगाल दे द्राक्षासवाकरिता प्रसिद्ध
ओबदोर्स्क (गा) आशि. ख. रशियात ओबी नदीचे काठीं.

ओबी (न) आशि ख रशियात अलताई पर्वताजवळ तेले-
त्स्क सरोवरातून निघून २६०० मैलावर आ-
तिक महासागरास मिळते [पा १९ मैल
ओबेरिया (श) हिं ब इ शहाजहानपूर जि शहाजहानपुरा
ओमतवाडा (स) हिं मध्यप्रातात [राण ह्याचेमध्ये
ओमन (प्रां व अखा) आशि ख अरबस्तानात २ अरबस्तान व इ-
ओमरा (कि) हिं वाय प्रा बुदेल ख काशी पा ७२ मैल
ओमस्क (न गा) आशि ख चिनचे रा मगोलियात ओमतस्क व
ओमिदुंडा (गा) हिं छोटानागपूर प्रा [इर्तीश ह्याचे सगमावर.
ओमेटा (गा) हिं मु इ गुज प्रा खेडा जि
ओर (न) हि मु इ गु प्रा गायकवाडचे रा. शिनोर पर
ओरपाड (गा) हिं मु इ गुज प्रा सुरत जि. ता.
ओरलियन्स (श) यू ख फ्रान्सात.
ओरवेल (न) यू ख इग्लदात सफाक प्रा
ओरिनोको (न) अमे ख द अमे वेनेझुएलामध्ये लाबी १३५०.
ओरिसा (ओढिसा) (प्रा) हिं व इ चिलकासरोवरापा. सुवर्ण-
रेखानदीपर्यंत [मिळते.
ओरेगान (न) अमे. ख उत्तर अमे पासिफिक महासागरास
ओरेल (श) यू ख रशियात
ओल्डकालबार (न) आफ्रि ख अतलातीक महासागरास मिळते
ओल्डह्याम (श) यू ख इग्लदात लॅंकशायरमधील मेडवाक नदीवर
ओल्देनबुर्ग (श) यू ख प्रशियात
ओलाबाकोंडा (गा) हि म इ कडापा जि
ओलियापूर (गा) हि ब. इ रगपुरपा. २२ मैल

ओलेनमिन्स्क (गा) आशि ख रूसदे लेना नदीचे काठी
ओलेन्स (ब) आशि ख रशिया दे आर्तिक महासागराचे काठी
ओलोनेक (न) आशि ख रशिया दे अर्तिकमहासागरास मि
ओवर्न (पर्व) यू ख फ्रान्स देशात
ओशियानिया(बे) आशि ख पूर्वेस पासिफिक महासागरात बेटसमूह.
ओसरला (घा) हि मु इ सातारा जि
ओस्तेंद (बं श) यू ख बेलजमच्या उत्तरेस [सिंपी न मिळते
ओहिओ (न) अमे ख द अमे अलेघानी पर्व निघून मिसि-
ओहींद (श) हिं प इ सिधू नदीवर पेशावर पा ४९ मैल
ओंकारेश्वर (गा) हि मध्य प्रा माळव्यात होळकराचे रा नर्मदा न
काठी १२ ज्योतिर्लिंगापैकी
ओंगोल (श) हिं म इ कर्नाटकप्रा नेलोर जि
औंड (गा) हि राज जोधपूर पा ९० मैल
औदुंबर (गा) हि मु इ सातार जि तासगाव ता कृष्णेच्या
काठीं दत्ताचे स्थान
औराद (गा) हि मु इ सोलापूर जि सोलापूर ता
औरंगाबाद (श) हिं मु इ निजामचे राज्यात दुधा नदीचे काठी
औद (अयोध्या) (श प्रा) हि वाय प्रा व जि
औंध (स श) हि मु इ सातारा जि पतप्रतिनिधीचे

क

ककाजा (गा) हि ब इलाख्याचे हद्दीवर उदेपूर स उदेपूर
ककुवा (गा) हिं वाय प्रा आग्र्यापा ७ मैल [पा ३५ मैल
कक्कोलम (श) हिं म इ त्रावणकोर स केप कन्याकुमा-
री पा २० मैल

ककसा (गा) हिं ब इ बकोरा जि राणीगज पा २६ मैल
कच्चुबा (गा) हिं ब इ सुंदरवन प्रा बकरगजपा ३२ मैल
कच्छ (स) हिं मु इ काठेवाडच्या उत्तरेस यात भूज राजधानी शहर हत्यारे व अडकित्ते चागले हो
कच्छगंडवा (प्रा) आशि ख बलुचिस्तानचे ईशान्येस
कच्छचे रण (प्रा) हिं मु इ कच्छ स चे उत्तरेस रेतीचे मैदान
कच्छीगड (श) हिं मु इ काठेवाड प्रा गायकवाड स
कजगांव (गा) हिं मु इ खानदेश जि पाचोरे ता
कजीलबाश (सरो) आशि, खं मगोलियात जायसग सरोवराजवळ
कझरंगा (श) हि आसाम प्रा नावगग जि [आग्नेयीस
कटक (श) हिं ब इ ओरिसा प्रा महानदीचेकाठीं चादीच्या तारेचे काम उत्तम करितात
कटकपूर (श) हि वाय प्रा मुरादाबाद जि मुरादाबादे पा
कटकरंजी (श) हिं ब इ ओरिसा प्रा जि [३० मैल
कटकोळ (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स गडइग्लज पेठ्यात स्लेटीच्या दगडाच्या खाणी आहेत
कटनगर (श) हि ब इ मिडनापूर प्रा कलकत्त्या पा ७ मैल
कटनी (श) हिं मध्यप्रा जबलपूर जि येथे पूर्वी बदुकीच्या नळया होत असत
कटमांडू (श) हिं नेपाळ देशाची राजधानी येथील लोक गुरखे
कटरगड (गा कि) हिं वाय प्रा कमाऊन जि [जातीचे आहेत
कट्टीगिरी (गा) हिं मु इ करनाटक प्रातात
कट्टेरिया (श) हि न इ भागलपुराहून ३८ मैल
कटगी (श) हि वाय प्रा जबलपूर पा २२ मैल,
कटंबो (गा) हिं• म इ, अलिवाल स.

कटुंगारआयो (श) पश्चिम आफ्रि ख यारीबा प्रांताची राजधानी २ मध्यआफ्रिकेत दुसरा प्रांतात.
कडगांव (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स कापशी संस्थानात
कडप्पा (प्रा) हिं म इ कर्नाटकच्या वायव्येस जि व शहर
कडलूर (श) हिं म इ पेन्नार नदीच्या मुखाजवळ
कडवई (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता
कडा (श) हिं काश्मीर स झेलमनदीवर २ वाय प्रां गुरवळ जि श्रीनगराहून ३८ मैल
कडाव (गा) हिं मु इ कुलाबा जि कर्जत ता
कडापूर (गा) हिं म इ त्रावणकोर स
कडी (श प्रा) हिं मु. इ गुज प्रा. गायकवाडचे राज्यात
कडुर (श) हिं म इ म्हैसूर स
कडुलोर (श) हिं म इ दक्षिण अर्काट प्रांताचे मुख्य श
कडूस (गा) हिं मु इ पुणे जि खेड ता
कडे (गा) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता
कडोद (गा) हिं मु इ खानदेश जि तापीच्या काठीं.
कणकवली (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता [मूळगाव
कण्हेरखेड (गा) हिं मु. इ सातारा जि कोरेगाव ता शिंद्याचे
कतीफ (ब) आशि ख अरबस्तानात इराणी अखातात
कथोजीया (श) हिं नेपाळ स काटमांडू पा ३५ मैल.
कथौरा (गा) हिं वाय प्रा दिल्लीपा ३७ मैल
कदलोर (श) हिं म इ कर्नाटक प्रा [२१ मैल
कदेसूर (श) हिं वाय प्रा कर्मनाशा नदीवर गाझीपुराहून
कदंगलूर (श.) हिं. म. इ. कोचीन स.

कनकगिरी (श) हिं निजामच्या राज्यात

कनका (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता.

कनकुपा (श) हि म इ म्हेसूर प्रातात

कनखल (श) हि ब इ सहारणपूर प्रा. गगेच्या काठीं हरिद्वारापा ३ मैल २ नाशिक जि त्र्यबक येथे या नावाचे तीर्थ आहे

कनगांव (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि वर्धा नदीचे काठीं

कनर (श) हिं माळव्यात शिंद्याचे राज्यात असन नदीवर ग्वालेर पा ३६ मैल

कनवारा (श) हि माळव्यात टोक स अमू नदीवर [मैल

कनाकन (गा) हिं. म इ मलबार किनाऱ्यावर गोव्या पा ३२

कनानोर (ब) हि म इ मलबार किनाऱ्यावर येथे मुसलमान लोकाची वस्ती फार आहे.

कनासी (गा) हि मु इ नाशिक जि कळवण ता.

कनासीर (गा) हिं राजपुतान्यात जोधपूर स.

कनिम्यो (श) आशि ख ब्रम्हदेशात खिंडवन नदीचे काठीं

कनुवा (गा) हिं प इ बारी दुआबातील चक्की नदीवर

कनोज • (श) हि वाय प्रा गगा व कालिंदी ह्याचे सगमावर

कनोड (श) हिं राजपुतान्यात जसलमीर स

कन्याकुमारी (के) हिं म इ हिंदुस्तानचे दक्षिण टोक [मिळते.

कन्हान (न) हि मध्य प्रा. छिंदवाडा जि निघून वैनगगेस

कन्हेर (न) हिं मु इ खानदेश जि चोपडे ता [तयार होतात

कपडवंज (श) हि मुं इ गुज. प्रा. खेडा जि. काच व बागड्या

कपतानगंज (श) हि वाय प्रा अजमीरा पा १२ मल २ गोरखपुरा पा ७५ मेल

कपालदुर्ग (कि गा) हि म इ म्हैसूर स श्रीरगपट्टण पा ३० मेल येथील हवा वाईट आहे येथे टिपू हा बंदीवान लोकास ठेवीत असे

कपिलधारा (प्रव) हि मध्य प्रा मडळा जि नर्मदेचा

कपिलावस्तु (गा) हि वाय प्रा काशीच्या उत्तरेस

कपूरथळा (स) हिं प इ जालदर दुआबात यथील कारागीर चित्रे उत्तम काढितात

कपुरा (गा) हि वाय प्रा बुदी सस्थानात बुदी पा २९ मैल

कमा (श) हि वाय प्रा बुदेलखडात जाहागीर असून शहर

कम्रेरा (गा) हि राजपुतान्यात जोधपुराहून २९ मैल

कबन (श) आशि स तुर्कस्तानातफ्रात व मुरात ह्या नद्यांच्या सगमाजवळ

कमरपूर (श) हि वाय प्रा अयोध्या जि

कमरुद्दिनगर (श) हि वाय. प्रा मिरत जि गगेच्या पाणथळ जागेत मीरत पा २४ मैल येथे गगेस उतार आहे

कमरूप (प्रा) हि पूर्वेस आसाम देशात

कमलगंज (गा) हि वाय प्रा फरकाबाद जि फत्तेगडाहून ७ मैल

कमलपूर (ग) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि फत्तेपुराहून २८ [मैल

कमलापूर (ग) हि म इ कडापा जि पन्नार नदीवर

कमाऊन (प्रा) हि वाय प्रा नेपाळच्या हद्दीवर जि येथे सोने सापडते

कमाम (श) हि म इ कडापा प्रातात

कमार्ग (न) यु म फ्रान्स देशात ऱ्होन नदाचा फाटा
कमालपूर (गा) हि वाय प्रा गाझापूर जि चुनार पा ३६ मैल
कम्रे (श) यू ख फ्रान्समध्ये नार्ड प्रातात
कमोना (श) हि वाय प्रा बुल्दशहर जि
कमंडलु (न) हि मु इ सातारा जि कृष्णेस मिळते [तात
करक (बे) आशि ख इराणदेशाचे पश्चिमेस इराणचे अखा
करकंब (गा) हि मु इ सोलापूर जि पढरपूर ता
करकनारील (श) हिं निजामचे राज्यात नगरा पा ६० मैल
करकपूर (श) हि व इ भागलपुरा पा ३० मैल २ औद
प्रा फत्तेगडाहून ८ मैल
करकीकत (श) हि नेपाळ देशात गडकी नदीचे डावे तीरास ३म
करकुल (श) हि म इ दक्षिण कानडा जि मगलोराहून
करजगी (श) हि मु इ. धारवाड जि ता [२६ मैल
करजण (श) हि मु गुज प्रा गायकवाडचे रा.
करनाटक (प्रा.) हिं मद्राम इलाख्यात,
करनाळ (श) हि प इ जि अडकित्ते व कातऱ्या उत्तम करि
तात व त्यावर भिगे बसवितात
करनाळी • (श) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडचे राज्यात
करब (श) हि व इ पाटणा शहरापा ४५ मैल
करबला (श) आशि ख आरबस्तानात हुसेनाचे मृत्युस्थान
करमाळें (श) हिं मु इ सोलापूर जि ता येथे पागोट्याचा रग
चागला होतो भुईकोट किल्ला
करवंद (गा) हि. मु इ खानदेश जि शिरपूर ता

करवली (स श) हिं गजपुतान्यात येथे कुफ्तगारीचे काम होते व हुक्यावर पारा चढवून त्यावर नकशीचे काम करितात तसेच जाभळ्या दगडावर कोरींव काम करितात

करवलें (गा) हि मु इ ठाणे जि कल्याण ता

करवीर (श.स) हि मु इ. दक्षिण हद्दीवर शिवाजी महाराजाचे वशाचे राज्य इ. स १७१२ त स्थापिले ह्यास कोल्हापूर म्हणतात येथे देवीचे प्रसिद्ध स्थान आहे

करागोला (श) हि ब इ. पुरनिया प्रा गगानदीवर, पुरनियापा ३० मैल

कराची (श ब) हि मु इ सिंध प्रा सिंधुनदीवर

कराट (दे.) हि. मु इ खानदेशाचे प्राचीन नाव

करानो (ग) हिं मध्य प्रा नागपूर जि चादा पा ५५ मैल

करावागडी (गा) हिं म इ बल्लारी प्रा

करारी (गा) हि ब इ तिन्हूत प्रा दर्भग्यापा० ३२ मे.

करासू (न) आशि ख तुर्कस्तानात कुर्दीस्तानात

करिअन (श) हि प इ जेथदुआबात झेलम नदीचे डावे तीरास १५ मैल

करिगाग (श) हि ब इ रगपुराहून २३ मैल

करिस (श) हिं वाय प्रा अलिगड जि अलिगडपा १८ मै

करिमखान (गा) हिं वाय. प्रा हमीरपूर जि यमुना नदीवर

करिहुल्ली (गा) हि म इ म्हैसूर स इग्लिशाचे ताब्यातील

करुना (श) आशि स इराण देशात

करुबा (बे) हिं मु इ कच्छचे अखातात [काठी

करूर (श) हि म इ कोईमतूर प्रा अम्रावती नदीचे

करी (न) हिं ब इ नैर्ऋत्यहद्दीवरून जाऊन सुवन नदीस [मिळते

करोड (गा) हिं मु इ ठाणे जि वाडे ता

करोद किंवा **कालाहंडी** (स श) हि मध्य प्रा सबळपूर जि

करोळ (गा) हि मु इ सोलापूर जि पढरपूर ता भीमे काठीं

करंगुली (श) हिं म इ चिंगलपट प्रा मद्रासेहून ४९ मेल

करंजगांव (गा) हि वऱ्हाड प्रा एलीचपूर जि २ नाशिक जि. निफाड ता गोदावरीचे काठी

करंजाळी (गा) हि मु इ नाशिक जि पेठ ता २ खानदेश जि नदूरबार ता

करंजी (गा) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता

करिंज (श) हिं मध्य प्रा नागपूर जि नागपुराहून ४६ मैल.

करुंज (गा) हि वऱ्हाड प्रा इलिचपुराहून ५३ मैल

कर्ककल्डी (श) यू ख स्कातलदात फाईफ प्रा

कर्गीविल (श) हिं काश्मीर स द्रास नदीपा २ मैल

कर्जत (गा) हिं मु इ कुलाबा जि ता व २ नगर जि ता

कर्णपाली. (श) हि म इ त्रावणकोर स दक्षिणकिनाऱ्यावर [आहे

कर्णप्रयाग (गा) हिं वाय प्रा कमाऊन जि. येथे कर्णाची मूर्ति

कर्णेश्वर (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता येथे या नावाचे देवस्थान आहे

कर्दे (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता

कर्नार्वन (गा.श) यू ख ग्रेटब्रिटनात व वेल्सात.

कर्नूल (श) हिं म इ कर्नूल जि कृष्णा व तुंगभद्रेच्या स गमावर आहे

कर्मनाशा (गा) आशि स इराणात खेरानदीचे काठा २ हि व इ नदी भागीरथीस मिळते

कर्मान (श) आशि ख इराणात [मिळते

कऱ्हा (न) हिं मु इ पुणे जि पुरदर ता निघून नीरेस

कऱ्हाड (श) हि मु इ सातारा जि कृष्णा कोयना ह्या न-द्याचे सगमावर २ सगमनेराहून नाशिक जि तील सिन्नरास येण्याचे रस्त्यावर घाट आहे,

कऱ्हान (न) हि वऱ्हाडात वैनगगेस मिळणारी नदी

कऱ्हे (गा) हिं मु इ खानदेश जि भुसावळ ता

कलकत्ता (श) हि व इ ची राजधानी जि व ता येथे हिंदु-स्थानचे मुख्य गवरनर जनरल हे राहतात हे हु गळी नदीवर आहे जवळ कालीघाट हे कालिका देवीचे प्रसिद्ध स्थान आहे

कलकाद (श) हि म इ तिनिवेल्ली पा १६ मैल

कलघटकी (ग) हि मु इ दक्षिणमहाराष्ट्रात धारवाड जि ता पा २८ मैल

कलदिंडी (श) हि म इ मच्छलीपट्टण जि मच्छलीपट्टण

कलना (ग) हि व इ वरद्वान जि हुगळी नदीवर [३४ मैल

कलबेटा (गा) हि म इ मलबार किनाऱ्यावर, कालिकतपासून

कलबुर्गा (श) हि मु इ निजामचे राज्यात पूर्वी ब्राह्मणी राज्याची रा श हाते

कलवा (गा) हि प. इ सरहिंद जि. कर्नाळ पा ४१ मैल

कलस्री (गा) हि म इ अर्काट जि सुवर्णमुखीचेकाठी
कलाईमूर (गा) हि निजामच राज्यात गोदावरीचे काठी
कलाख (श) हि काश्मिरचे राज्यात
कलातायद (श) यू ख स्पेनदेशात आरेगान प्रा
कलादगी (श) हि मु इ दक्षिणमहाराष्ट्र देशात जि
कलामिटा (अखा) यू ख क्रिमिया द्वीपकल्पाचे पश्चिमेस
कलावो (ब) अमे ख पेरू दे लिमाशहराजवळ
कलासा (प्रा) आफ्रि ख इजिप्त दे [मैल
कलिप्राद (गा) हि म इ मलबार किनाऱ्यावर कनानोर पा २०
कलिंग (दे) हि व इ ह्याम ओड्या म्हणतात
कलिंगपटण (श व) हि म इ उत्तर सरकार्स प्रा
कलिंजर (श) हिं राज बासवाडा स निमचपा ९९ मैल
कलिडुंगा (गा) हि वाय प्रा कमाऊन जि घोगरा नदीवर चपावतीपा २० मैल
कलीमात (श) हि वाय प्रा कमाऊन जि कौसिलानदीचे काठी अलमोरापा ४ मैल
कलिसराई (श) हि प इ अटकपा ३९ मैल [शहर
कलीस्क (श) यू ख रशियामध्ये पोलाद देशात व्यापाराचे
कलुगा . (श) यू ख रशियात प्रात व शहर येथे लोकर, तागाचे कापड याचे कारखाने आहेत यातून ओका
कलूर (गा) हि मध्य प्रा नागपूर जि [नदी वाहते.
कलेंढोण (गा) हि मु इ सातार जि खटाव ता
कलोक्सा (श) यू ख आस्त्रियात हगेरी प्रा. दान्यूब नदीवर पेस्तशहराजवळ.

कलोल (श) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडाचे राज्यात
कल्कापूर (श) हि ब इ बीरभूम जि
कल्पनी (श) हि ब इ रंगपूर जि गागट नदीवर
कल्याण (श ब,) हिं मु इ ठाणे जि पुरातन शहर येथे कल्याण स्वामींची समाधी येथून पुण्याकडे व नाशिकाकडे असे दोन रेलवेचे रस्ते गेले आहेत
कल्याणदुर्ग (श) हि म इ बल्लारी पा ४१ मैल
कल्याणपूर (श) हिं ब इ सारण जि चपरापा ४७ मैल
कल्वा (श) हि म इ कर्नूल जि कर्नूलपा. १९ मैल
कवठा (गा) हि मु इ सातार जि तासगाव ता
कवाड (गा) हि मु इ ठाणे जि भिवंडी ता. येथे सखाराम बोवाची समाधी आहे.
कव्हाय (गा) हि म इ मलबार प्रा
कशु (श) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पात कोचीनचिनात
कशेळी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
कसरें (गा) हि मु इ नगर जि
कसाई (न) आफ्रि ख अटलांतिक महासागरास मिळते
कसोप (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
कस्लिकोट (श) हिं म इ विजगापट्टणपा २२ मैल
कहार्न (पर्व) यू ख स्वित्सर्लंदमध्ये वाले पर्वतातील रांगेचे नाव
कळंब (गा) हिं वऱ्हाड प्रा वणी जि येथें बैलाचा बाजार भरतो २ पुणे जि घोडनदीचे काठीं
कळंबें (तला) हि मु इ कोल्हापूर स कोल्हापुरास.
कळमेश्वर (गा) हि मध्यप्रा. नागपूर जि

कळवण (गा) हि मु इ नाशिक जि ता
कळस (गा) हि मु इ पुणे जि इदापूर ता
कळसूबाई (पर्व) हि मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता. या पर्वताची उंची ५२५० फूट
कळें (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स पन्हाळे पेट्यात
काअर (श) यू ख फ्रान्स दे लाट प्रांताची राज
काईमूर (प्रा) हि मध्य प्रा विंध्याद्रीचे पूर्वेकडील भाग.
काकटी (गा) हि मु इ सागली स बेळगावापा ९ मैल.
काका (गा) हिं नेपाळ स
काकाटु (गा) हि. वाय प्रा कानपुरापा ५ मैल
काकानद (श) हिं म इ राजमहेंद्री जि [ष्कळ सापडने
काकेर (स श) हि मध्यप्रा रायपुर जि जवळ यात लोखड पु-
काकेसस (पर्व) यू ख द व आशि ख तुर्कस्तानचे उत्तरेस
काखंडकी (गा) हिं मु इ सातार जि [मिळते
कागन (न) उ अमे मेक्सिको दे हादुरासच्या उपसागरास
कागल (स श) हि मु इ कोल्हापूर संस्थानात पोट स
कागाकाट (श) हि नेपाळात गडकीचे काठीं
काघदीपूर (श) हि वाय प्रा गाझीपुराहून १५ मैल
काचर , (श) हि आसाम प्रा येथे चहा होतो २ब इ जि
काचार (श) हिं मणिपुर स. चे पश्चिमेस
काचारा (श.) हि वाय प्रा आग्रा जि यमुना नदीवर
काजर्डा (घा) हिं मु इ कोल्हापूर स.
काजळी (न.) हिं. मु इ रत्नागिरी जि आबेघाटाजवळ उत्पन्न होऊन रत्नागिरीजवळ समुद्रास मिळते

काझनक (श) यु ख रशियात

काझा (श) हि म इ गतूर जि गतूरपा १० मेल

काझी (श) हि व इ सिल्हट प्रा सुरमा नदीवर सिल्हट पा १० मैल

काझीखेड (ग) हि वाय प्रा कानपूर जि कानपुरापा ५ मेल

काझीपूर (श) हिं वाय प्रा गरवाल जि यमुनेच्या काठी दिल्लीहून ४८ मेल

काटकोट (श) हिं सिद्याचे राज्यात हुसगाबादेपा १०३ मैल

काटामिआ (ब) यू य सिसिलीबेटात

काटेपूर्णा (न) हि वऱ्हाड प्रा या नावाच्या दोन नद्या आहेत एक गोदेस मिळते २ री अजिठ्याचे डोंगरातून निघून पूर्णेस मिळते [मैल.

काटेली (श) हि व इ मिमनसिंग प्रा डिनाजपूर पा ७७

काटोची (भू) अमे ख उ. अमे युकाटानचे उत्तरेस

काटवल (श) हिं मध्य प्रा नागपूर जि नागपूर पा ३५ मैल

काठी (स) हि मु इ खानदेश जि तळोदे ता नजीक

काठेरेवा (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि जबलपुराहून ७६ मैल

काठेवाड (प्रा) हि मु इ गुज प्रा ह्या प्रा पुष्कळ संस्थाने

कातिगात (सामु) यू ख देन्मार्क व स्विदन ह्याच्यामध्ये [आहेत

कातिसारा (अखा) यू ख तुर्कस्तानचे दक्षिणेस

काती (श) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि यमुनानदीपा २ मैल २ निजामचे राज्यात

कातुन्या (न) आशि ख सैबिरियात बिया नदीला मिळते पुढे तिला ओबी नाव आहे

कातेनिया (श) यू स इतालीत विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध
कात्रज (सरो) हि मु इ पुण जि पुण्याजवळ असून याचे पाणी पशव्याना नळानी वावून आणून पुण शहरात सोडिले आहे २ याचेजवळ याच नावाचा घाट आहे
काथरदें (जहा गा) हि मु इ खानदेश जि शहादे ता
काथाकिनो (श) हिं वाय प्रा कमाऊन जि
काथाम्यो (श) हि प्र ब्रम्हदेशात इरावतीनदीवर
काथो (श) हि राजपुतान्यात
काथोरी (श) हि राजपुतान्यात जसलमीरपा १६ मैल
काद (भू) उ अमे ख स्वतत्र सम्थानाचे पूर्वेस
कादलपूर (श) हि म इ निजामचे राज्यात कर्नूल पा ६० मै
कादवा (न) हि मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता केमचे डोगरातून निघून नादूरमध्यमेश्वराजवळ गोदेस मि
कादवीन (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि वस्तुर पा २८ मैल
कादळगांव (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
कादिज (ब) यू ख स्पेन दे
कादीपूर (श) हि वाय प्रा औद जि फैजाबादेहून ४२ मैल.
कान (न) हि माळव्यात विंध्याद्रि पर्वताचे उत्तर दिशेने निघून धद्वीनदीस मिळते २ मु इ खानदेश जि जामनेर ता
कानकिअंग (न) आशि ख चीनमध्ये यागसी नदीचा फाटा
कानकून (गा) हिं म इ मलवार किनाऱ्यावर गोव्यापा ३२ मैल
कानकोई (न) हि मध्य प्रा नागपूर जि निघाली आहे
कानडा (प्रा व दे) हि मु इ नि २ उत्तर अमेरिकेत देश

काननूर (श) हिं म इ कारोमांडल किनाऱ्यावर

कानपूर (श) हिं राज जोधपूर स २ वाय प्रा जि गंगेच्या काठी येथे १८५७ त इंग्लिशांची मोठी कत्तल झाली. इ छावणी

कानम (श) हिं म इ कुनावड प्रा

कानराक (श) हिं ब इ पुरी प्रा

कानवन (श) हिं माळव्यात धार स

कानसु (श) आशि ख चीनदेशात पीतनदीचे काठीं

कानस्तांतिनोपल (श सामु) यू ख तुर्कस्तानची राजधानी व याचे जवळ याच नावाची सामुद्रधुनी

कानस्तानन्स (सरो) यू ख स्वित्सर्लंदात

कानस्तानसिया(श) आफ्रि ख केपटाउन शहराजवळ. येथे द्राक्षासव चांगले होते

कानळदें (गा) हिं मु इ खानदेश जि जळगाव ता

कानात (प्रा) यू ख आयर्लंदात

कानीपल (प्रा) यू ख जर्मनीदेशात

कानीयोंग (भू) आशि ख दक्षिणेस बोर्निओ बेटाचे पूर्वेस

कानुना (श) हिं राज जोधपूर स लुनीनदीवर.

कानेरी (बे) यू ख. अतलांतिक महासागरात स्पेनच्या ताब्यांतील २ ठाणें जि साष्टी बेटामध्ये बेट

कान्तान(श. ब.न) आशि ख चीनदेशात चिनईसमुद्रास मिळते.

कान्नात (प्रा) यू ख अयर्लंदमध्ये

कान्सवान्स (न) हि ब इ ओरिसा प्रा कटक जि तून जाऊन बंगालच्या उपसागरास मिळते.

कान्स्ततैन (श) आफ्रि ख अलजिरीया प्रा
कान्हाना (न) हिं मध्य प्रा नागपूर जि [काठीं
कान्हापुरी (गा) हि मु इ सोलापूर जि पढरपूर ता भीमेच्या
कान्हूर (गा) हि मु इ नगर जि पारनेर ता
कान्हे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळुण ता
कापडणें (गा) हि मु इ खानदेश जि धुळे ता
कापरमैनारिवर (न) अमे ख ब्रिटिश अमे. अतिक महासा मिळते
कापशी (श जहा) हिं मु इ कोल्हापूर स सेनापतीचे
कापीआपो (श) द अमे चिली देशात
कापोल (गा) हि मु इ सातार जि लगत ओध स
कापुरवाडी (गा) हि मु इ नगर जि नगरापा ३ कोसावर गाव आहे तेथून नगरात नळ बाधून पाणी आणिलें
कापूस (गा) हिं मु इ वऱ्हाड प्रा एलीचपूर जि [आहे
कापेजे (ब) अमे ख मेक्सिको दे
काफरारिया (दे) आफ्रि ख दक्षिण आफ्रिकेत देश
काफा (गा) यू ख रशियात क्रिमीयाचे दक्षिणेस. [मैल.
काबीलपूर (गा) हिं वाय प्रा शहाजहानपूर प्रा. बरेली पा ३५
काबूल (श न) आशि ख आफगाणिस्तानात येथे बालाहीसार नावाचा किल्ला आहे २ या नावाची नदी आहे व ती अटक शहराजवळ सिंधूस मिळते [भूशीर
काबो (श) हि ब इ छोटा नागपूर प्रा. २ याच नावाचे
कामठा (श) हि मध्य प्रा भंडारा जि. मोठी जमीदारी
कामती (ठी) (श) हिं मध्य प्रा नागपूर जि नागपूरपा. १२ कोस येथें फौजेचे ठाणे आहे, कन्हान नदीवर.

कामतुस (श न) आफ्रि ख द आफ्रि केप कालनीमध्ये
कामतें (गा.) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
कामतेंकोट (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता किल्ला येथे दगडाची सर्व प्रकारची पात्रे करितात
काम (न) हि मु इ गुज प्रा सुरत जि. चे उत्तरेस.
कामपत (श) हि पू ब्रम्हदे कबोज दे
काम्बीर (अखा) हिं पू ब्रह्मदेशात
कामरा (श) हिं ब इ मुर्शिदाबाद प्रा [समुद्रावर
कामरान (श) आशि ख आरबस्तान दे येमेन प्रा ताबड्या
कामरूप (दे) हिं पू ब्रह्मदेशापैकीं आसाम देशाचे नाव
कामवडी (न) हि मु इ ठाणे जि [द्रधुनी
कामश्चाटका(द्वीप) आशि ख रशियाचे पूर्वेस २ या नावाची सामु
कामा (न) हि हिंदुकुश पर्वतामधून निघून काबूल नदीस मिळते २ भरतपूर प्रा मथुरेपा ३९ मैल ३ यू ख रशिआत उराल पर्वतातून निघून
कामीयेनेझ (श) यू ख रशियात [ओल्गा नदीस मिळते
कामेता (श) अमे ख ब्राझील दे
कामेरून (पर्व) आफ्रि ख नैजरनदीचे आग्नेयीस
कामोरी (श) हि म इ मदुरा प्रा मदुरापा ४०° मैल
कामोरीन (भू) हि म इ दक्षिणटोक
कायगांव (गा) हिं निजामचे राज्यात गोदावरीचे काठीं [काठी
कायफांगफू(कैफाग) (श) आशि ख चिनात होआगहो नदीचे
कायर (गा) हि वऱ्हाड प्रा वणी जि येथील पाणी फार वा-
कायरो (श) आफ्रि ख. इजिप्त देशाची राजधानी [ईट आहे

कायेनी (श) द अमे ख फ्रेंच गयानाची राजधानी

कायोलेन (पर्व) यू ख नार्वेत पर्वत

कारजा (गा) हि वऱ्हाड प्रा उमरावती जि

कारनिओला (श) यू ख आस्त्रियात येथे पारा सापडतो

कारपेंतारीया (अखा) आशि ख द आस्त्रालिया बेटात उत्तरेस

कारमल (पर्व) आशि ख तुर्कस्तानात जार्दन नदीजवळ पाल स्तेन प्रा

कारमानिया (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात आशियामैनरात

कारलुआली (श) हि प इ झेलम नदीपा २४ मैल

कारलें (गा) हि मु इ पुणे जि येथे कोरींव लेणी आहेत पुण्याहून ३२ मैल मु पा ४० मैल

कारलैल (श) यू ख इंग्लदात प्रसिद्ध शहर [माहालात

कारवण (श) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा डभई

कारवार (श) हि मु इ दक्षिण महाराष्ट्र देशात जिल्ह्याचे ठिकाण यालाच सदाशिवगड ह्मणतात

कारा (अखा) यू ख रुसदे इशान्येस

काराकस (रा श) द अमेरि ख वेनिझुएलात

काराकोरम (श) आशि ख चिनईतार्तरीत

काराकोरान (पर्व श) आशि ख मगोलियात उर्गा शहराजवळ [ब्यात

कारिकल (श) हि म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर फ्रेंचाचे ता-

कारिंथ (मयो श) यू ख ग्रीस देशात मोरिया द्वीपकल्पास जोड-णारी सयोगीभूमी व शहर

कारीव (सरो) यू ख अयर्लंदात

कारीबीअन (म) उ अमे व द अमे याच्यामध्ये

कारीयंतेस (भू) आफ्रि ख पूर्वेस २ द अमेरिकेत पातागोनि- याचे पूर्वेस भूशीर
कारून (न) आशि ख तुर्कस्तानात
कारेनथिया(प्रा श) यू ख आस्त्रियात येथे लोखंड चांगले होते
कारोमांडल(किना) हि म इ पूर्वेकडील समुद्रकिनाऱ्याचे नाव
कारोलैना (श) उ अमे यूनैतेदस्टेटमध्ये येथे कापूस व तांदूळ [उत्तम होतात
कार्क (श) यू ख अयर्लंदात
कार्केशिया (श) आशि ख तुर्कस्तानात युफ्रातीस नदीचे काठीं
कार्डिगन (प्रा व) यू ख ग्रेटब्रिटनात वेल्समध्ये
कार्डिफ (श) यू ख ग्रेटब्रिटनात वेल्समध्ये ब्रिस्टलचानल जवळ
कार्तागिआना(ब) द अमे कोलंबिआ देशात
कार्तागो (श) अमे ख मध्यअमेरिकेमध्ये येथे १८४१ साली धरणीकंप झाला होता
कार्तजिना (श) यू ख स्पेन देशात
कार्थेज (श) आफ्रि ख त्यूनिसात पडके शहर
कार्दोफान (प्रा) आफ्रि ख इजिप्तात [रिता प्रसिद्ध
कार्दोवा (श) अमे ख द अमे लाप्लाता दे विद्यालयाक-
कार्नवाल (प्रा) यू ख इंग्लंद देशात यात कथलाची खाण
कार्पेथिअन (पर्व) यू ख आस्त्रिया दे हंगेरीच्या उत्तरेस [आहे
कार्फ्यू (श बे) यू ख ग्रीस देशाजवळ [राहून ६ मैल
कार्मेल (श) हि प इ चिनाब नदीचे काठीं रामगन
कार्लसक्रोना (ब) यू ख स्वीदनची आरमाराची जागा
कार्ल्सरुहे (श) यू ख जर्मनीत

कार्लाईल (श) यू स इग्लदात कबर्लंद प्रा इडन नदीवर
कार्ले (गा) हि मु इ सातार जि कऱ्हाड ता
कार्लो (श) यू ख आयर्लंदात, येथे रोमन क्याथोलिक धर्माचे कालेज आहे
कार्स (कि श) आशि ख आन्सकाकेशियात अर्झरूम पा. १० मैल काळ्या समुद्राचे काठी
कार्शिका (बे) यू ख द. भूमध्य समु फ्रेंचाचे ताब्यात
कालई (न) हिं मु इ ठाणे जि [काठीं
कालचेस्टर (श) यू ख इग्लदात इसेक्स प्रा कोन नदीचे
कालदीलरा (पर्व) द अमेरि ख लाप्लातादे पश्चिमेस
कालमर (ब) यू ख स्वीदनमध्ये येथे लोकर आणि तबाखू याचा व्यापार आहे
कालमीर (भू) हिं म इ कावेरीच्या मुखाजवळ
कालवीन (श) यू ख स्वित्सर्लंदात. जिनोवा सरोवराजवळ.
कालस (श) यू ख प्रशियात
कालसिया (स) हि प इ शीक लोकाचे स
कालाव (श) द अमे पेरूदेशात
कालाबाग (श) हि प इ पेशावरच्या द. सिंधुनदाच्या काठीं
कालाब्रिया (प्रा) यू ख इताली देशात [जवळ समुद्रास मिळते.
कालावली (न) हिं मु इ रत्नागिरी जि निघून सर्जेकोट कि.
कालाहंदी (स) हिं म इ स
कालिफोर्निया (अखा) अमे ख पासिफिक महासागरात
काली (न.) हिं. नेपाळ दे. भागीरथी नदीस मिळते.

कालीआरी (श) यू ख भूमध्य समुद्रात सार्डिनिया बेटात

कालिकोट (ब) हिं म इ मलबारकिनाऱ्यावर येथे इ. स १४९८ त प्रथम पोर्तुगीज लोक आले

कालीगंज (श) हिं ब इ मिमनसिंग प्रा रंगपुरापा ३० मैल

कालीनो (बे) यु ख ग्रीसचे नजीक

कालीपट्टण (श) हिं म इ उत्तर सरकार्स प्रा

कालीपाणीझरा हि वाय प्रा कमाऊन जि काली नदीचा झरा असून ते पवित्र स्थान आहे व तेथें यात्रा भरते, व यावरून मानससरोवरास जाण्याचा मार्ग आहे

कालीयाण (श) हिं म इ निजामचे रा बेदराजवळ हे प्राचीनकाळी चालुक्यराजाचे रा श होते

कालीसींध (न) हि राजपुताऱ्यात विंध्याद्रिपर्वतातून निघून माळव्यातून जाऊन चंबळानदीस मिळते

कालुगा (श) यू ख रशियात

कालेरी (श) हिं वाय प्रा आग्र्यापा १२ मैल [मिळते

कालोरादो (न) अमे ख युनैतेदस्तेतमध्ये कालिफोर्नियाचे अखातास

कालोल (श) हिं मु इ गुज प्रा सुरत जि ता

काल्पी (ग) हिं वाय प्रा जि ल १८५८ बंडवाले व इं

कावनई (गा) हिं मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता २ या नावाचा डोंगर आहे

कावलें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता

कावूधल्ली (श) हि म इ कोइमतुर जि

कावेरी (न) हि मु इ गुज प्रा वासदा स २ म इ कुर्ग प्रा निघून बंगालच्या उपसागरास मिळते.

कावेरीपाक (गा) हिं म इ उत्तर अर्काट प्रा अर्काट पा ११ मेल
कावेरीपुरम (गा) हिं म इ कोईमतूर नि कावेरी नदीच्या उजव्या तीरास
कावेळनरसिंहपूर (गा) हि मु इ. सातार जि वाळवे ता. येथे नृसिंहाचे स्थान आहे
काश (गा) हिं मु इ गुज प्रा अमदावाद जि
काशंग (न) आशि रा बुशाहिरमध्ये कनावर प्रा निघून सतलजनदीस मिळते
काशगर (श न) आशि न चिनई तार्तरीची राजधानी, याच गावाच्या नदीवर
काशा (पर्व) हिं. ब इ पूर्वेस आसाम प्रा
काशी(बनारस) (श) हिं वाय प्रा जि भागीरथीचे काठीं हे यात्रेचे पवित्र स्थान मूर्ति व नकशीची भांडा त्यावर सोने, चांदी याचा मुलामा केलेली भांडी तयार करितात
काशीनगर (श) हिं ब इ तिपरा स सिलहतपा ३२ मैल
काशीपूर (श) हि वाय प्रा मुरादाबाद प्रा मुरादाबादेपा ३१ मैल या शहरावरून बद्रीनाथास जातात
काश्मीर (रा) हिं उत्तरेस स व शहर शाली उत्तम होतात.
कास (अरा) आशि रा रशियाचे पूर्वेस २ हिं मु इ जजिन्याजवळ किल्ला
कासगांव (गा) हिं मु इ ठाणे जि मुरबाड ता
कासन (प्रा श) आशि रा सैबिरियात
कासरगोद (श) हि म इ मंगळुराहून २६ मैल
कासवा (बे) हिं मु. इ. गुज. प्रा. भडोच जि नर्मदा नदींत

कासारा (गा) हिं मु इ ठाणे जि या नावाचा घाट
कासारें (गां) हि मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता [मैल
कासिवरम (गा) हि म इ उत्तर अर्काट प्रा मेनिल पा १०
कासीगोपांग (श) हि मु इ सिंध प्रा सिंधूचे काठी हैदराबादे पा २५ मैल
कासीगौ (श) हिं नेपाळ स जेमला पा २५ मैल
कासीपशन (श) द अमे ख चिर्लीदेशात
कासीमपूर (ग) हिं वाय प्रा आलिगड जि
कासिमबजार (श) हिं व इ मुर्शिदाबादेजवळ रेशमाचे कारखान्याकरिता प्रसिद्ध [मैल.
कासीमाबाद (श) हि. वाय प्रा गाझीपूर जि गाझीपुराहून १५
कासीरी (श) हिं ब इ मिदनापूर जि कलकत्या पा ८० मैल
कासीर्गुर्ज (गा) हि व इ मिमनसिंग प्रा ब्रह्मपुत्राचे काठीं जमालपुराहून २५ मैल
कासी (गा) हि मु इ ठाणे जि साष्टी ता
कासेगांव (गा) हिं मु सातारा जि वाळवे ता [चांगल्या होतात
कासोर्दें (गा) हिं इ खानदेश जि. येरंडोल ता येथे सत्रज्या
कास्काशिया (न) उ अमे, ख मिसिसिपी नदीस मिळणारा नदी.
कास्तारिका (स) अमे ख मध्य अमेरिकेत देश
कास्टिला (पर्व) यु ख स्पेन दे
कास्पिअन (समु) आशि ख तार्तरी व तुर्कस्तान ह्याच्यामध्ये
काहान (गा) आशि ख अफगाणिस्थानात
काहामारका (श) द अमे ख पेरू देशात
काळगांव (गा) हि मु. नगर जि नेवासे ता.

किरिरा (बे) यू ख स्काटलंदमध्ये अर्गयलजवळ ला ४ मै

किरीनउल्ला (प्रा श) आशि ख कोरियात [व रु २ मै

किरेतारे (श) अमे ख मेक्सिको दे

किरोली (स) हिं राज स व श

किर्तीनाशा (न) हि ब्रह्मपुत्रा नदीचा फाटा भागीरथीला मिळतो

किर्ना (श) हिं ब इ ओरिसा प्रा

किल (ग) यू ख जर्मनीत

किलकध (गा) हि म इ मलबार प्रा

किलगा (न) यू ख रशियात ओलगा नदीस मिळते

किलार्नी (सरो) यू ख अयर्लंदात

किलीपाली (श) हिं ब इ ओरिसा प्रा सबळपुराहून २२ मैल,

किलीमाजारो (पर्व) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत [महानदीवर

किलोन (ब श) हिं म इ त्रावणकोर स मिन्ये व मोठी

किल्लाकल्ली (श) हिं ब इ बकरगज प्रा [वेलची उत्पन्न होते

किल्लीअरी (गा) हि बाय प्रा कमाऊन जि अलमोरा पा २६

किशनगंगा (न) हि प इ झेलम नदीस मिळते [मैल

किश्म (बे) आशि ख इराणचे अखातात मस्कतचे इ-

किशेनगर (श स) हि राजपुतान्यात [मामाचे ताब्यात

किस्तवार (श) हिं प इ सिंधूच्या काठी

किसनगड(स श) हि राज अजमीर व जयपूर ह्याचेमध्ये.

कुएनलन (पर्व) आशि ख तिबेटाच्या उत्तरेस

कुकडी (न) हि मु इ पुणे जि भीमेला मिळते

कुकरमुंडे (गा.) हिं मु इ. खानदेश जि तळोदे ता तापी नदीचे

कुका (श.) आफ्रि. ख. नैजर नदीचे काठीं. [काठी

कुक्स (बे.) आशि. ख. द. आस्ट्रेलियांतील समुदायापैकीं पोलिनिशियांत बेट.
कुकोण (गा.) हि. मु. इ. नगर जि. नेवासे ता. येथें गुरांचा मोठा व्यापार चालतो.
कुगदारा (श.) हि. बं इ. मिमनसिंग प्रां पुबना पा. ५२ मैल.
कुचबिहार (स.श) हि. ब. इ. येथील अधिकाऱ्यास राजा म्हणतात.
कुटकोटा (श.) हि. म. इ. निजामचे रा. कर्नुल पा. ३५ मैल.
कुठरें (गा.) हि. मु. इ. रत्नागिरी जि. चिपळूण ता.
कुडम (श) हि. राज. जयपूर सं.
कुडाळ (गा) हिं. मु इ. सातार जि. जावळी. ता. २ सावंतवाडी स. एक पेटा
कुडाळी (न.) हि मु. इ. सातार जि. कृष्णेस मिळते.
कुडूस (गां.) हि. मु. इ. ठाणे जि. वाडे ता. [गगेस मिळते.
कुणी (न.) हि. वऱ्हाड प्रां अजिंठ्याचे डोंगरांतून निघून पाइन-
कुतलपूर (श.) हि. बं. इ. वरद्वान पा. २२ मैल.
कुत्ताजी (न.) हि मुं. इ. सिंध प्रां. कराची जवळून निघून गुखन नदीस मिळते
कुत्रा (घां) हिं. वाय. प्रां. अलाहाबादेहून रेवा येथे जाण्याचा रस्त्यावरील.
कुथको (श.) द. अमे. खं. पेरूची जुनी राज.
कुदुंज (श.) आशि. खं. स्वतंत्र तार्तरीत. [२२५१३ फू.
कुनलस (शिख.) हि. वाय. प्रां. कमाऊन जि. हिमालयाचे. उं.
कुना (न.) हि. औध प्रां. निघून घोग्रा नदीस मिळते.
कुनावड (प्रा.) हि. राजपुतान्यांत डोंगरी सं.
कुनीगल (श.) हि. म. इ. म्हैसूर प्रा. बंगलोराहून ३६ मैल.

कुनेन (न) अमे ख अतलांतिक महासा मिळते
कुमटी (श) हिं मध्य प्रा रायपुराहून २२ मैल
कुमडा (ग) हिं ब इ करीअल स करीअल पा १२ मैल
कुमठा (ब) हिं मु इ द महाराष्ट्र दे उत्तर कानडा जि तालुका व बदर.
कुमशी (श) हिं म इ म्हैसूर प्रा वेदनुराहून २९ मैल
कुमारी (भू) हिं म इ दक्षिणेस
कुमासी (श) आफ्रि स वरच्या गिनीत सिद्दि लोकाचें
कुरदीस्तान (प्रा) आशि स तुर्कस्तानात
कुर (न) आशि ख तुर्कस्तानातून आर्मिनियात निघून तिफ्लीश श ज काम्पिअन समु मिळते
कुरई (गा) हिं मध्य प्रा सागर जि येथे गुराचा मोठा बाजार भरतो [रेच्या काठीं
कुरबावी (गा) हिं मु इ सोलापुर जि माळशिरस ता नि-
कुरम (गा) हिं वऱ्हाडात उमरावती जि मूर्तिजापूर ता
कुरमपास (खिंड) हिं वायव्येस अफगाणिस्तानात जाण्याचा रस्ता खायबरच्या दक्षिणेस [फार आहेत
कुरला (गा) हिं मु इ मुंबई बेटाजवळ येथे काजूचीं झाडे
कुरबलखेड (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
कुरवाई (श) हिं माळव्यात कुरवाई स बटवा नदीचे काठीं.
कुराला (गा) हिं वाय प्रा मुरादाबाद प्रा मिरत पा ३८ मै
कुरु(क्षेत्र) (दे) हिं वाय प्रा यमुनानदीच्या तीरास ठाणेश्वराजवळ मिरत व पानिपत ह्या प्रांताचे पूर्वीचें नाव. येथेच कौरव पांडव ह्याचे युद्ध झाले

ओ

ओआह्न (बे) आस्ट्रेलेशियात मेक्रोनेशियामध्ये सादवीज बेटाचे [समुदायात.
ओईसेल (बे) यू ख बाल्टीक समुद्रात
ओकलडुंगा (गा) हि बाय प्रा कमाऊन जि येथे तादूळ फार चागले पिकतात
ओखामडळ (प्रा) हिं मुं इ गुज प्रा गायकवाडच्या राज्यात
ओखोटस्कस (समु) आशि ख राशियाचे पूर्वेस
ओझार्डे (गा) हि मु इ सातारा जि वाई ता
ओझर (गा) हिं मु इ नाशिक जि व ता बाणगगेच्या काठी २ जुन्नर ता येथे गणपतीचे स्थान आहे ३ नगर जि सगमनेर ता प्रवरेच्या काठी
ओझोर्स (बे) यू ख पोर्तुगालच्या ताब्यात अटलातिक महासागरात
ओडेरी (हेनेरी) बे हि मु इ उत्तर कोकणच्या पश्चिमेस
ओढें (गा) हि मु इ नाशिक जि नाशिक ता. गोदेच्या का
ओतानियो (भू) द अमे च्या पूर्वेस
ओतावा (न श) उ अमे कानडा प्रातात [कळवण ता
ओतूर (गा) हि मु इ पुणे जि जुन्नर ता २ नाशिक जि
ओदर (न) यू ख प्रशियात
ओदेसा (ब) आशि ख. रशियात काळ्यासमुद्राचे काठीं.
ओना (न) आशि ख राशियात आमूर नदीला मिळते
ओनीगा (स) यू खं राशियात
ओपोर्तो (श) यू ख. पोर्तुगाल दे द्राक्षासवाकरिता प्रसिद्ध
ओबदोर्स्कं (गा) आशि. ख. रशियात ओबी नदीचे काठीं.

ओबी (न) आशि ख रशियात अलताई पर्वताजवळ तेले-
त्स्क सरोवरातून निघून २६०० मैलावर आ
र्तिक महासागरास मिळते [पा १९ मैल
ओबेरिया (श) हिं ब इ शहाजहानपूर जि शहाजहानपुरा
ओमतवाडा (स) हिं मध्यप्रांतात [राण ह्याचेमध्ये
ओमन (प्रां व अखा) आशि ख अरबस्तानात २ अरबस्तान व इ-
ओमरा (कि) हिं वाय प्रा बुंदेल ख काशी पा ७२ मैल.
ओमस्क (न गा) आशि ख चिनचे रा मंगोलियात ओमतस्क व
ओमिदुंडा (गा) हिं छोटानागपूर प्रा [इर्तीश ह्याचे संगमावर.
ओमेटा (गा) हिं मु इ गुज प्रा खेडा जि.
ओर (न) हि मु इ गु प्रा गायकवाडचे रा. शिनोर पर
ओरपाड (गा) हि मु इ गुज प्रा सुरत जि. ता
ओरलियन्स (श) यू ख फ्रान्सात
ओरवेल (न) यू ख इंग्लंदात सफाक प्रा
ओरिनोको (न) अमे ख द अमे वेनेझुएलामध्ये लांबी १३५०.
ओरिसा (ओदिसा) (प्रा) हिं. व इ चिलकासरोवरापा सुवर्ण-
रेखानदीपर्यंत [मिळते.
ओरेगान (न) अमे. ख उत्तर अमे पासिफिक महासागरास
ओरेल (श) यू ख रशियात
ओल्डकालबार(न)आफ्रि ख अतलातीक महासागरास मिळते
ओल्डह्याम (श) यू ख इंग्लंदात लँकशायरमधील मेडवाक नदीवर
ओल्देनबुर्ग (श) यू ख प्रशियात
ओलाबाकोंडा (गा) हि म इ कडापा जि
ओलियापूर (गा.) हि ब. इ रंगपुरपा. २२ मैल

ओलेनमिन्स्क (गा) आशि ख रूसदे लेना नदीचे काठी
ओलेन्स (च) आशि स रशिया दे आर्तिक महासागराचे काठा
ओलोनेक (न) आशि स रशिया दे अर्तिकमहासागरास मि
ओवर्न (पर्व) यू स फ्रान्स देशात
ओशियानिया(बे) आशि ख पूर्वेस पासिफिक महासागरात बेटसमूह.
ओसरला (घा) हि मु इ सातारा जि
ओस्तेंद (बं श) यू ख वेलजमच्या उत्तरेस [सिंपी न मिळते
ओहिओ (न) अमे ख द अमे अलेघानी पर्व निघून मिसि-
ओहींद (श) हिं प इ सिंधू नदीवर पेशावर पा ४९ मैल
ओंकारेश्वर (गा) हि मध्य प्रा माळव्यात होळकराचे रा नर्मदा न काठा १२ ज्योतिर्लिंगापैकी
ओंगोल (श) हिं म इ कर्नाटकप्रा नेलोर जि
ओंड (गा) हि राज जोधपूर पा ९० मैल
औदुंबर (गा) हि मु इ सातार जि तासगाव ता कृष्णेच्या काठीं दत्ताचे स्थान
औराद (गा) हि मु इ सोलापूर जि सोलापूर ता
औरंगाबाद (श) हिं मु इ निजामचे राज्यात दुधा नदीचे काठी
औद (अयोध्या) (श प्रा) हि वाय प्रा व जि
औंध (स श) हि मु इ सातारा जि पतप्रतिनिधीचे

क

ककाजा (गा) हि व इलाख्याचे हद्दीवर उदेपूर स उदेपूर
ककुवा (गा) हिं वाय प्रा आग्र्यापा ७ मैल [पा ३५ मैल
कक्कोलम (श) हिं म इ त्रावणकोर स केप कन्याकुमा- री पा २० मैल

ककसा (गा) हिं ब इ बकोरा जि गणीगज पा २६ मेल
कच्चुबा (गा) हि ब इ सुदरवन प्रा बकरगजपा ३२ मेल
कच्छ (स) हि मु इ काठेवाडच्या उत्तरेस यात भूज राजधानी शहर हत्यारे व अडकित्ते चागले हो
कच्छगंडवा (प्रा) आशि ख बलुचिस्तानचे ईशान्येस
कच्छचे रण (प्रा) हि मु इ कच्छ स चे उत्तरेस रेतीचे मेदान
कच्छीगड (श) हि मु इ काठेवाड प्रा गायकवाड स
कजगाव (गा) हिं मु इ खानदेश जि पाचोरे ता
कजीलबाश (सरो) आशि, ख मगोलियात जायसग सरोवराजवळ
कझरंगा (श) हि आसाम प्रा नावगग जि [आग्नेयीस
कटक (श) हिं ब इ ओरिसा प्रा महानदीचेकाठीं चादीच्या तारेचे काम उत्तम करितात
कटकपूर (श) हि वाय प्रा मुरादाबाद जि मुरादाबादे पा
कटकरंजी (श) हि ब इ ओरिसा प्रा जि [३० मेल
कटकोळ (गा) हि मु इ कोल्हापूर स गडइग्लज पेट्यात स्लेटीच्या दगडाच्या खाणी आहेत
कटनगर (श) हिं ब इ मिडनापूर प्रा कलकत्त्या पा ७ मैल
कटनी (श) हिं मध्यप्रा जबलपूर जि येथे पूर्वी बदुकीच्या • नळया होत असत
कटमांडू (श) हिं नेपाळ देशाची राजधानी येथील लोक गुरखे
कटरगड (गा कि) हिं वाय प्रा कमाऊन जि [जातीचे आहेत
कट्टीगिरी (गा) हिं मु इ करनाटक प्रातात
कट्टेरिया (श) हिं व इ भागलपुराहून ३८ मैल
कटंगी (श) हि वाय प्रा जबलपूर पा २२ मेल
कटंबो (गा) हिं॰ प इ, अल्विाल स.

कडुंगारआयो (श) पश्चिम आफ्रि ख यारीबा प्रांताची राजधानी २
मध्यआफ्रिकेत दुसरा प्रांतात.

कडगांव (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स कापशी संस्थानात

कडप्पा (प्रा) हिं म इ कर्नाटकच्या वायव्येस जि व शहर

कडल्लूर (श) हिं म इ पेन्नार नदीच्या मुखाजवळ

कडवई (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता

कडा (श) हिं काश्मीर स झेलमनदीवर २ वाय प्रा गु
रवळ जि श्रीनगराहून ३८ मैल

कडाव (गा) हिं मु इ कुलाबा जि कर्जत ता

कडापूर (गा) हिं म इ त्रावणकोर स

कडी (श प्रा) हिं मु. इ गुज प्रा गायकवाडचे राज्यात

कडुर (श) हिं म इ म्हैसूर स

कडुलोर (श) हि म इ दक्षिण अर्काट प्रांताचे मुख्य श

कडूस (गा) हि मु इ पुणे जि खेड ता

कडे (गा) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता

कडोद (गा) हि मु इ खानदेश जि तापीच्या काठीं

कणकवली (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता [मूळगाव

कण्हेरखेड (गा) हिं मु इ सातारा जि कोरेगाव ता शिंद्याचे

कतीफ (ब) आशि ख अरबस्तानात इराणी अखातात

कथोर्जीया (श) हिं नेपाळ स काटमांडू पा ३५ मैल.

कथौरा (गा) हिं वाय प्रा दिल्लीपा २७ मैल

कदलोर (श) हि म इ कर्नाटक प्रा [२१ मैल

कदेमूर (श) हि वाय प्रा कर्मनाशा नदीवर गाझीपुराहून

कदंगलूर (श.) हि. म. इ. कोचीन स.

कनकगिरी (श) हिं निजामच्या राज्यात
कनका (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता.
कनकुपा (श) हि म इ म्हैसूर प्रातात
कनखल (श) हि ब इ सहारणपूर प्रा. गगेच्या काठीं हरिद्वारापा १ मैल २ नाशिक जि त्र्यंबक येथे या नावाचे तीर्थ आहे
कनगाव (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि वर्धा नदीचे काठीं
कनर (श) हिं माळव्यात शिंद्याचे राज्यात असन नदीवर ग्वालेर पा ३६ मैल
कनवारा (श) हि माळव्यात टोक स अमू नदीवर [मैल
कनाकन (गा) हिं म इ मलबार किनाऱ्यावर गोव्या पा ३२
कनानोर (श) हि म इ मलबार किनाऱ्यावर येथे मुसलमान लोकाची वस्ती फार आहे.
कनासी (गा) हि मु इ नाशिक जि कळवण ता.
कनासीर (गा) हिं राजपुतान्यात जोधपूर स
कनिम्यो (श) आशि ख ब्रम्हदेशात खिंडवन नदीचे काठीं
कनुवा (गा) हिं प इ बारी दुआबातील चक्की नदीवर
कनोज • (श) हि वाय प्रा गगा व कालिंदी ह्याचे सगमावर
कनोड (श) हिं राजपुतान्यात जसलमीर स
कन्याकुमारी (के) हिं म इ हिंदुस्तानचे दक्षिण टोक [मिळते
कन्हान (न) हिं मध्य प्रा छिंदवाडा जि निघून वैनगगेस
कन्हेर (न) हिं मु इ खानदेश जि चोपडे ता [तयार होतात
कपडवंज (श) हि मु इ गुज. प्रा. खेडा जि. काच व बागड्या

कपतानगंज (श) हि वाय प्रा अजमीरा पा १२ मल २ गोरखपुरा पा ७५ मल

कपालदुर्ग (कि गा) हि म इ म्हैसूर स श्रीरगपट्टण पा ३० मैल येथील हवा वाईट आहे येथे टिपू हा बदीवान लोकास ठेवीत असे

कपिलधारा (नव) हि मध्य प्रा मडळा जि नर्मदेचा

कपिलावस्तु (गा) हि वाय प्रा काशीच्या उत्तरेस

कपूरथळा (स) हिं प इ जालदर दुआबात यथील कारागीर चित्रे उत्तम काढितात

कपुरा (गा) हि वाय प्रा बुदी सस्थानात बुदी पा २९ मैल

कप्रा (श) हिं वाय प्रा बुदेलखडात जाहागीर असून शहर

कप्रेरा (गा) हि राजपुतान्यात जोधपुराहून २९ मैल

कबन (श) आशि स तुर्कस्तानातफ्रात व मुरात ह्या नद्यांच्या सगमाजवळ

कमरपूर (श) हि वाय प्रा अयोध्या जि

कमरुद्दिनगर (श) हि वाय. प्रा मिरत जि गगेच्या पाणथळ जागेत मीरत पा २४ मल येथे गगेस उतार आहे

कमरूप (प्रा) हि पूर्वेस आसाम देशात

कमलगंज (गा) हि वाय प्रा फरकाबाद जि फत्तेगडाहून ७ मैल

कमलपूर (ग) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि फत्तेपुराहून २८ [मैल

कमलापूर (ग) हि म इ कडापा जि पन्नार नदीवर

कमाऊन (प्रा) हि वाय प्रा नेपाळच्या हद्दीवर जि येथे सोने सापडते

कमाम (श) हि म इ कडापा प्रातात

कमार्ग (न) य ग फ्रान्स देशात -हॉन नदाचा फाटा
कमालपूर (गा) हि वाय प्रा गाझापूर जि जुनार पा ३६ मेल
कमे (श) यू रा फ्रान्समध्ये नार्ड प्रातात
कमोना (श) हि वाय प्रा बुलदशहर जि
कमंडलु (न) हि मु इ सातारा जि कृष्णेस मिळते [तात
करक (बे) आशि रा इराणदेशाचे पश्चिमेस इराणचे अखा
करकंब (गा) हि मु इ सोलापूर जि पढरपूर ता
करकनारील (श) हिं निजामचे राज्यात नगरा पा ६० मेल
करकपूर (श) हि व इ भागलपुरा पा ३० मेल २ औद
प्रा फत्तेगडाहून ८ मेल
करकीकत (श) हि नेपाळ देशात गडकी नदीचे डावे तीरास ३म
करकुल (श) हि म इ दक्षिण कानडा जि मगलोराहून
करजगी (श) हि मु इ धारवाड जि ता [२६ मेल
करजण (श) हि मु गुज प्रा गायकवाडचे रा.
करनाटक (प्रा.) हिं मद्रास इलाख्यात,
करनाळ (श) हि प इ जि अडकित्ते व कातऱ्या उत्तम करि
तात व त्यावर भिगे बसवितात
करनाळी • (श) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडचे राज्यात
करब (श) हि व इ पाटणा शहरापा ३५ मेल
करबला (श) आशि रा आरबस्तानात हुसेनाचे मृत्युस्थान
करमाळें (श) हि मु इ सोलापूर जि ता येथे पागोट्याचा रग
चागला होतो भुईकोट किल्ला
करवंद (गा) हि• मु इ खानदेश जि शिरपूर ता

करवली (स. श) हिं राजपुतान्यात येथे कुफ्तगारीचे काम होते व हुक्यावर पारा चढवून त्यावर नकशीचे काम करितात तसेच जाभळ्या दगडावर कोरींव काम करितात

करवलें (गा) हि मु इ ठाणे जि कल्याण ता

करवीर (श.स) हि मु इ. दक्षिण हद्दीवर शिवाजी महाराजाचे वंशाचे राज्य इ स १७१२ त स्थापिले ह्यास कोल्हापूर म्हणतात येथे देवीचे प्रसिद्ध स्थान आहे

करागोला (श) हि ब इ पुरनिया प्रा गंगानदीवर, पुरनियापा. ३० मैल

कराची (श ब) हि मु इ सिंध प्रा सिंधुनदीवर

कराट (दे.) हि मु इ खानदेशाचे प्राचीन नाव

करानो (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि चांदा पा ५५ मैल

कराबागडी (गा) हिं म इ बल्लारी प्रा

करारी (गा) हि ब इ तिन्हूत प्रा दर्भंग्यापा० ३२ मै.

करासू (न) आशि ख तुर्कस्तानात कुर्दीस्तानात

करिअन (श) हिं प इ जेथदुआवात झेलम नदीचे डावे तीरास १५ मैल

करिगाग (श) हि ब इ रंगपुराहून २३ मैल.

करिस (श) हिं वाय प्रा अलिगड जि अलिगडपा १८ मै

करिमखान (गा) हिं वाय. प्रा हमीरपूर जि यमुना नदीवर

करिहुल्ली (गा) हि म इ ह्मैसूर स इग्लिशाचे ताब्यातील

करुना (श) आशि ख इराण देशात

करुबा (बे) हि मु इ कच्छचे अखातात [काठी
करूर (श) हि म इ कोईमतूर प्रा अम्रावती नदीचे
करो (न) हिं ब इ नैर्ऋत्यहद्दीवरून जाऊन सुवन नदीस
करोड (गा) हिं मु इ ठाणे जि वाडे ता [मिळते
करोद किंवा **कालाहंडी** (स श) हिं मध्य प्रा सवळपूर जि
करोळ (गा) हि मु इ सोलापूर जि पढरपूर ता भीमे काठीं
करंगुली (श) हिं म इ चिगलपट प्रा. मद्रासेहून ४९ मेल
करंजगाव (गा) हि वऱ्हाड प्रा एलीचपूर जि २ नाशिक जि. निफाड ता गोदावरीचे काठी
करंजाळी (गा) हिं मु इ नाशिक जि पेठ ता २ खानदेश जि नदूरबार ता
करंजी (गा) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता
करिंज (श) हिं मध्य प्रा नागपूर जि नागपुराहून ४६ मैल.
करुंज (गा) हिं वऱ्हाड प्रा इलिचपुराहून ५३ मैल
कर्ककल्डी (श) यू स स्कातलदात फाईफ प्रा
कर्गाविल (श) हिं काश्मीर स द्रास नदीपा २ मैल
कर्जत (गा) हिं मु इ कुलाबा जि ता व २ नगर जि ता
कर्णपाली. (श) हि म इ त्रावणकोर स दक्षिणकिनाऱ्यावर [आहे
कर्णप्रयाग (गा) हिं वाय प्रा कमाऊन जि. येथे कर्णाची मूर्ति
कर्णेश्वर (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता येथे या नावाचे देवस्थान आहे.
कर्दे (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
कर्नार्वन (गा.श) यू ख ग्रेटब्रिटनात व वेल्सात.

कर्नूल (श) हिं म इ कर्नूल जि कृष्णा व तुंगभद्रेच्या संगमावर आहे

कर्मनाशा (गा) आशि ख इराणात खेरानदीचे काठा २ हिं व इ नदी भागीरथीस मिळते

कर्मान (श) आशि ख इराणात [मिळते

कऱ्हा (न) हिं मु इ पुणे जि पुरंदर ता निघून नीरेस

कऱ्हाड (श) हिं मु इ सातारा जि कृष्णा कोयना ह्या नद्यांचे संगमावर २ संगमनेराहून नाशिक जिल्ह्यांत सिन्नरास येण्याचे रस्त्यावर घाट आहे.

कऱ्हान (न) हिं वऱ्हाडात वैनगंगेस मिळणारी नदी

कऱ्हे (गा) हिं मु इ खानदेश जि भुसावळ ता

कलकत्ता (श) हिं ब इ ची राजधानी जि व ता येथे हिंदुस्थानचे मुख्य गवरनर जनरल हे राहतात हे हुगळी नदीवर आहे जवळ कालीघाट हे कालिका देवीचे प्रसिद्ध स्थान आहे

कलकाद (श) हिं म इ तिनिवेल्ली पा १६ मेल

कलघटकी (श) हिं मु इ दक्षिणमहाराष्ट्रात धारवाड जि ता पा २८ मैल

कलदिंडी (श) हिं म इ मच्छलीपट्टण जि मच्छलीपट्टण

कलना (श) हिं ब इ बर्द्वान जि हुगळी नदीवर [३४ मैल

कलबेटा (गा) हिं म इ मलबार किनाऱ्यावर कलिकतपासून

कलबुर्गा (श) हिं मु इ निजामचे राज्यात पूर्वी ब्राह्मणी राज्याची रा श हात

कलवा (गा) हिं प. इ सरहिंद जि कर्नाळ पा, ४१ मैल

कलस्ती (गा) हि म इ अर्काट जि सुवर्णमुखीचेकाठी
कलाईमूर (गा) हिं निजामच राज्यात गोदावरीचे काठी
कलाख (श) हि काश्मिरचे राज्यात
कलातायद (श) यू ख स्पेनदेशात आरेगान प्रा
कलादगी (श) हि मु इ दक्षिणमहाराष्ट्र देशात जि
कलामिटा (अखा) यू ख क्रिमिया द्वीपकल्पाचे पश्चिमेस
कलावो (ब) अमे ख पेरू दे लिमाशहराजवळ
कलासा (प्रा) आफ्रि ख इजिप्त दे [मेल
कलिप्राद (गा) हि म इ मलबार किनाऱ्यावर कनानोर पा २०
कलिंग (दे) हि व इ ह्यास ओढ्या म्हणतात
कलिंगपटण (श ब) हिं म इ उत्तर सरकार्स प्रा
कलिंजर (न) हि राज बामवाडा म निमचपा ९९ मैल
कलिडुंगा (गा) हि वाय प्रा कमाऊन जि घोगरा नदीवर चपावतीपा २० मैल
कलीमात (श) हि वाय प्रा कमाऊन जि कौसिलानदीचे काठी अलमोरापा ४ मैल
कलिसराई (श) हि प इ अटकपा ३९ मैल [शहर
कलीस्क (श) यू ख रशियामध्ये पोलाद देशात व्यापाराचे
कलुगा (श) यू ख रशियात प्रात व शहर येथे लोकर, तागाचे कापड याचे कारखाने आहेत यातून ओका
कलूर (गा) हि मध्य प्रा नागपूर जि [नदी वाहते.
कलेढोण (गा) हि मु इ सातार जि खटाव ता.
कलोक्सा (श) यू ख आस्ट्रियात हंगेरी प्रा दान्यूब नदीवर पेस्तशहराजवळ.

कलोल (श) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडाचे राज्यात
कल्कापूर (श) हि ब इ बीरभूम जि
कल्पनी (श) हिं ब इ रगपूर जि गागट नदीवर
कल्याण (श ब,) हिं मु इ ठाणे जि पुरातन शहर येथे कल्याण स्वामींची समाधी येथून पुण्याकडे व नाशिकाकडे असे दोन रेलवेचे रस्ते गेले आहेत
कल्याणदुर्ग (श) हि म इ बल्लारी पा ४१ मैल
कल्याणपूर (श) हिं ब इ सारण जि चपरापा ४७ मैल
कल्वा (श) हि म इ कर्नूल जि कर्नूलपा. १९ मैल
कवठा (गा) हि मु इ सातार जि तासगाव ता
कवाड (गा) हि मु इ ठाणे जि भिवंडी ता. येथे सखाराम बोवाची समाधी आहे.
कव्हाय (गा) हि म इ मलबार प्रा
कशु (श) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पात कोचीनचिनात
कशेळी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
कसरें (गा) हि मु इ नगर जि
कसाई (न) आफ्रि ख अनलातिक महासागरास मिळते
कसोप (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
कस्लिकोट (श) हिं म इ विजगापट्टणपा २२ मैल
कहार्न (पर्व) यू ख स्वित्सर्लंदमध्ये वाले पर्वतातील रांगेचे नाव
कळंब (गा) हि वऱ्हाड प्रा वणी जि येथे बैलाचा बाजार भरतो २ पुणे जि घोडनदीचे काठीं
कळंबें (तला) हि मु इ कोल्हापूर स कोल्हापुरास.
कळमेश्वर (गा) हि मध्यप्रा. नागपूर जि

कळवण (गा) हि मु इ नाशिक जि ता
कळस (गा) हि मु इ पुणे जि इंदापूर ता
कळसूबाई (पर्व) हि मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता. या पर्वताची उंची ५२५० फूट
कळें (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स पन्हाळे पेट्यात
काअर (श) यू ख फ्रान्स दे लाट प्रांताची राज
काईमूर (प्रा) हि मध्य प्रा विंध्याद्रीचे पूर्वकडील भाग.
काकटी (गा) हि मु इ सांगली स बेळगावापा ९ मैल.
काका (गा) हिं नेपाळ स
काकाटु (गा) हि. वाय प्रा कानपुरापा ५ मैल
काकानद (श) हिं म इ. राजमहेंद्री जि [ष्कळ सापडते
काकेर (स श) हि मध्यप्रा रायपुर जि जवळ यात लोखंड पु-
काकेसस (पर्व) यू ख द व आशि ख तुर्कस्तानचे उत्तरेस
काखंडकी (गा) हिं मु इ सातार जि [मिळते
कागन (न) उ अमे मेक्सिको दे हांडुरासच्या उपसागरास
कागल (स श) हि मु इ कोल्हापूर संस्थानात पोट स
कागाकाट (श) हि नेपाळात गंडकीचे कांठीं
काघदीपूर (श) हि वाय प्रा गाझीपुराहून १५ मैल
काचर • (श) हि आसाम प्रा येथे चहा होतो २ब इ जि
काचार (श) हिं मणिपुर स. चे पश्चिमेस
काचारा (श.) हि वाय प्रा आग्रा जि यमुना नदीवर
काजर्डा (ग्रा) हिं मु इ कोल्हापूर स.
काजळी (न) हि. मु इ रत्नागिरी जि आंबेघाटाजवळ उत्पन्न होऊन रत्नागिरीजवळ समुद्रास मिळते

काझनक (श) यु र रशियात
काझा (श) हि म इ गतूर जि गतूरपा १० मैल
काझी (श) हि व इ सिल्हट प्रा सुरमा नदीवर सिल्हट पा १० मैल
काझीखेड (श) हि वाय प्रा कानपूर जि कानपुरापा ५ मैल
काझीपूर (श) हिं वाय प्रा गरवाल जि यमुनेच्या काटी दिल्लीहून ४८ मैल
काटकोट (श) हिं सिंद्याचे राज्यात हुसगाबादेपा १०३ मैल
काटामिआ (ब) यू र सिसिलीबेटात
काटेपूर्णा (न) हि वऱ्हाड प्रा या नावाच्या दोन नद्या आहेत एक गोदेस मिळते २ री अजिठ्याचे डोंगरातून निघून पूर्णेस मिळते [मैल.
काटेली (श) हि व इ मिमनसिंग प्रा डिनाजपूर पा ७७
काटोची (भू) अमे र उ. अमे युकाटानचे उत्तरेस
काटवल (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि नागपूर पा ३५ मैल
काठी (स) हि मु इ खानदेश जि तळोदे ता नजीक
काठेरेवा (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि जबलपुराहून ७६ मैल
काठेवाड (प्रा) हि मु इ गुज प्रा ह्या प्रा पुष्कळ संस्थाने [आहेत
कातिगात (सामु) यू र देन्मार्क व स्विदन ह्याच्यामध्ये
कातिसारा (अखा) यू र तुर्कस्तानचे दक्षिणेस
काती (श) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि यमुनानदीपा २ मैल २ निजामचे राज्यात
कातुन्या (न) आशि र सैबिरियात बिया नदीला मिळते पुढे तिला ओबी नाव आहे

कातेनिया (श) यू रु इतालीत विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध

कात्रज (सरो) हि मु इ पुणे जि पुण्याजवळ असून याचे पाणी पडव्याना नळानी वाहून आणून पुणे शहरात सोडिले आहे २ याचेजवळ याच नावाचा घाट आहे

काथरदें (जहा गा) हि मु इ खानदेश जि शहादे ता

काथाकिनो (श) हिं वाय प्रा कमाऊन जि

काथाम्यो (श) हि पू ब्रम्हदेशात इरावतीनदीवर

काथो (श) हिं राजपुतान्यात

काथोरी (श) हि राजपुतान्यात जसलमीरपा १६ मैल

काद (भू) उ अमे स स्वतत्र सस्थानाचे पूर्वेस

कादलपूर (श) हि म इ निजामचे राज्यात कर्नूल पा ६० मै

कादवा (न) हि मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता केमचे डोंगरातून निघून नादूरमध्यमेश्वराजवळ गोदेस मि

कादवीन (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि बस्तुर पा २८ मैल

कादळगांव (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता.

कादिज (ब) यू ख स्पेन दे

कादीपूर (श) हि वाय प्रा औंद जि फैजाबादेहून ४२ मैल

कान • (न) हिं माळव्यात विंध्याद्रि पर्वताचे उत्तर दिशेने निघून घट्टीनदीस मिळते २ मु इ खानदेश जि जामनेर ता

कानकिअंग (न) आशि ख चीनमध्ये यागसी नदीचा फाटा

कानकून (गा) हि म इ मलबार किनाऱ्यावर गोव्यापा ३२ मैल

कानकोई (न) हि मध्य प्रा नागपूर जि निघाली आहे

कानडा (प्रा व दे) हि मु इ नि २ उत्तर अमेरिकेत देश

कानन्नर (श) हिं म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर

कानपूर (श) हि राज जोधपूर स २ वाय प्रा जि गगेच्या काठी येथे १८५७ त इग्लिशाची मोठी कत्तल झाली. इ छावणी

कानम (श) हि म. इ कुनावड प्रा

कानराक (श) हिं ब इ पुरी प्रा

कानवन (श) हिं माळव्यात धार स

कानसु (श) आशि ख चीनदेशात पीतनदीचे काठीं

कानस्तातिनोपल (श सामु) यू स तुर्कस्तानची राजधानी व याचे जवळ याच नावाची सामुद्रधुनी

कानस्तानन्स (सरो) यू स स्वित्सर्लंदात

कानस्तानसिया (श) आफ्रि ख केपताउन शहराजवळ. येथे द्राक्षासव चागले होते

कानळदें (गा) हि मु इ खानदेश जि जळगाव ता

कानात (प्रा) यू ख आयर्लंदात

कानीपल (प्रा) यू ख जर्मनीदेशात

कानीयोंग (भू) आशि ख दक्षिणेस बोर्निओ बेटाचे पूर्वेस

कानुना (श) हि राज जोधपूर स लुनीनदीवर

कानेरी (बे) यू ख. अतलातिक महासागरात स्पेनच्या ताब्यातील २ ठाणें जि साष्टी बेटामध्ये बेट

कान्तान (श ब न) आशि स चीनदेशात चिनईसमुद्रास मिळते

कान्नात (प्रा) यू ख अयर्लंदमध्ये

कान्सवान्स (न.) हि ब इ ओरिसा प्रा कटक जि तून जाऊन बगालच्या उपसागरास मिळते.

कान्स्ततैन (श.) आफ्रि. खं. अलजिरीया प्रा.
कान्हाना (न.) हिं. मध्य प्रां. नागपूर जि. [कांठीं.
कान्हापुरी (गां) हि. मुं. इ. सोलापूर जि. पढरपूर ता. भीमेच्या
कान्हूर (गा.) हि. मु इ. नगर जि. पारनेर ता.
कान्हे (गा.) हि. मुं इ. रत्नागिरी जि. चिपळूण ता.
कापडणें (गा) हि. मु. इ खानदेश जि धुळें ता.
कापरमैनरिवर(न) अमे. ख ब्रिटिश अमे. अर्तिक महासा. मिळते.
कापशी (श.जहा.) हिं मुं. इ कोल्हापूर स. सेनापतीचे.
कापीआपो (श) द. अमे. चिली देशांत.
कापील (गां) हिं. मुं. इ. सातार जि. लगत औंध सं.
कापुरवाडी (गां.) हि. मुं. इ. नगर जि. नगरापा. ३ कोसांवर गांव आहे तेथून नगरांत नळ बांधून पाणी आणिले
कापूस (गां.) हिं. मुं. इ. वऱ्हाड प्रां. एलीचपूर जि. [आहे.
कापेजे (ब) अमे. ख मेक्सिको दे.
काफरारिया (दे.) आफ्रि. खं. दक्षिण आफ्रिकेत देश.
काफा (गां) यू. खं. रशियांत क्रिमीयाचे दक्षिणेस. [मैल.
काबीलपूर (गां.) हिं वाय. प्रां. शहाजहानपूर प्रां. बरेली पा. ३५
काबूल (श. न.) आशि. खं आफगाणिस्तानांत येथे बालाहीसार नांवाचा किल्ला आहे. २ या नांवाची नदी आहे व ती अटक शहराजवळ सिंधूस मिळते. [भूशीर.
काबो (श.) हि. बं. इ. छोटा नागपूर प्रां. २ याच नांवाचें
कामठा (श.) हि. मध्य प्रां. भंडारा जि. मोठी जमीदारी.
कामती (ठी) (श.) हिं. मध्य प्रां. नागपूर जि. नागपूरपा. १२ कोस. येथें फौजेचें ठाणे आहे, कन्हान नदीवर.

कामतुम (श न) आफ्रि ख द आफ्रि केप कालनीमध्ये
कामतें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
कामतेंकोट (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता किल्ला येथे दगडाची सर्व प्रकारची पात्रे करितात
काम (न) हि मु इ गुज प्रा सुरत जि. चे उत्तरेस.
कामपत (श) हि पू ब्रम्हदे कवोज दे
काम्बीर (अखा) हिं पू ब्रह्मदेशात.
कामरा (ग) हिं व इ मुर्शिदाबाद प्रा [समुद्रावर
कामरान (श) आशि ख आरबस्तान दे येमेन प्रा तांबड्या
कामरूप (दे) हिं पू ब्रह्मदेशापैकी आसाम देशाचे नाव
कामवडी (न) हि मु इ ठाणे जि [द्रधुनी
कामश्चाटका (द्वीप) आशि ख रशियाचे पूर्वेस २ या नावाची सामु
कामा (न) हि हिंदुकुश पर्वतामधून निघून काबूल नदीस मिळते २ भरतपूर प्रा मथुरेपा ३९ मैल ३ यू ख रशिआत उराल पर्वतातून निघून
कामीयेनेझ (श) यू ख रशियात [ओल्गा नदीस मिळते
कामेता (श) अमे ख ब्राझील दे
कामेरून (पर्व) आफ्रि ख नैजरनदीचे आग्नेयीस
कामोरी (ग) हि म इ मदुरा प्रा मदुरापा ४०° मैल
कामोरीन (भू) हिं म इ दक्षिणटोक
कायगांव (गा) हिं निजामचे राज्यात गोदावरीचे काठीं [काठी
कायफांगफू(कैफाग) (श) आशि ख चिनात होआगहो नदीचे
कायर (गा) हि वऱ्हाड प्रा वणी जि येथील पाणी फार वा-
कायरो (श) आफ्रि ख. इजिप्त देशाची राजधानी [ईट आहे.

कायेनी (श) द अमे ख फ्रेंच गयानाची राजधानी

कायोलेन (पर्व) यू ख नार्वेत पर्वत

कारजा (गा) हि वऱ्हाड प्रा उमरावती जि

कारनिओला (श) यू ख आस्त्रियात येथे पारा सापडतो

कारपेंतारीया (अखा) आशि ख द आस्त्रालिया बेटात उत्तरेस

कारमल (पर्व) आशि ख तुर्कस्तानात जार्दन नदीजवळ पाल
स्तैन प्रा

कारमानिया (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात आशियामैनरात

कारलुआली (श) हि प इ झेलम नदीपा २४ मैल

कारलें (गा) हि मु इ पुणे जि येथे कोरींव लेणी आहेत
पुण्याहून ३२ मैल मु धा ४० मैल

कारलैल (श) यु ख इग्लदात प्रसिद्ध शहर [माहालात

कारवण (श) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा डभई

कारवार (श) हि मु इ दक्षिण महाराष्ट्र देशात जिल्ह्याचे
ठिकाण यालाच सदाशिवगड ह्मणतात

कारा (अखा) यू ख रुसदे इशान्येस

काराकस (रा श) द अमेरि ख वेनिझुएलात

काराकोरम (श) आशि ख चिनईतार्तरीत

काराकोरान (पर्व श) आशि ख मगोलियात उर्गा शहराजवळ [ब्यात

कारिकल (श) हि म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर फ्रेंचाचे ता-

कारिंथ (मयो श) यू ख ग्रीस देशात मोरिया द्वीपकल्पास जोड-
णारी सयोगीभूमी व शहर

कारीब (मरो) यू ख अयर्लंदात

कारीबीअन (म) उ अमे व द अमे याच्यामध्ये

कारीयंतेस (भू) आफ्रि ख पूर्वेस २ द अमेरिकेत पातागोनियाचे पूर्वेस भूशीर
कारून (न) आशि ख तुर्कस्तानात
कारेनथिया(प्रा श)यू ख आस्ट्रियात येथे लोखड चागले होते
कारोमाडल(किना)हि म इ पूर्वेकडील समुद्रकिनाऱ्याचे नाव
कारोलैना (श) उ अमे यूनैतेदस्टेटमध्ये येथे कापूस व तादूळ [उत्तम होतात
कार्क (श) यू ख अयर्लंदात
कार्केशिया (श) आशि ख तुर्कस्तानात युफ्रातीस नदीचे काठीं
कार्डिगन (प्रा ब) यू ख ग्रेटब्रिटनात वेल्समध्ये
कार्डिफ (श) यू ख ग्रेटब्रिटनात वेल्समध्ये ब्रिस्टलचानल जवळ
कार्तागिआना(ब)द अमे कोलंबिआ देशात
कार्तागो (श) अमे ख मध्यअमेरिकेमध्ये येथे १८४१ साली धरणीकप झाला होता
कार्तांजिना (श) यू ख स्पेन देशात
कार्थेज (श) आफ्रि ख ट्यूनिसात पडके शहर
कार्दोफान (प्रा) आफ्रि ख इजिप्तात [रिता प्रसिद्ध
कार्दोवा (श) अमे स द अमे लाप्लाता दे विद्यालयाक
कार्नवाल (प्रा) यू ख. इग्लद देशात यात कथलाची खाण
कार्पेथिअन (पर्व) यू ख आस्ट्रिया दे हगेरीच्या उत्तरेस [आहे
कार्फ्यू (श बे) यू ख ग्रीस देशाजवळ [राहून ६ मैल
कार्मेल (श) हि प इ चिनाब नदीचे काठीं रामगन
कार्लसक्रोना (ब) यू ख स्वीदनची आरमाराची जागा.
कार्लसरुहे (श) यू ख जर्मनींत

कार्लाईल (श) यू ख इंग्लंदात कबर्लंद प्रा इडन नदीवर
कार्ले (गा) हि मु इ सातार जि कऱ्हाड ता
कार्लो (श) यू ख आयर्लंदात, येथे रोमन क्याथोलिक धर्माचे कालेज आहे
कार्स (कि श) आशि ख त्रान्सकाकेशियात अर्झरूम पा. १० मैल काळ्या समुद्राचे काठीं
कार्शिका (बे) यू खं द भूमध्य समु फ्रेंचाचे ताब्यात
कालई (न) हि मु इ ठाणे जि [काठीं
कालचेस्टर (श) यू ख इंग्लदात इसेक्स प्रा कोन नदीचे
कालदीलरा (पर्व) द अमेरि ख लाप्लातादे पश्चिमेस
कालमर (ब) यू ख स्वीदनमध्ये येथे लोकर आणि तबाखू याचा व्यापार आहे
कालमीर (भू) हिं म इ कावेरीच्या मुखाजवळ
कालवीन (श) यू ख स्वित्सर्लंदात. जिनोवा सरोवराजवळ.
कालस (श) यू ख प्रशियात
कालसिया (स) हिं प इ शीक लोकाचे स
कालाव (श) द अमे पेरूदेशात
कालाबाग (श) हिं प इ पेशावरच्या द. सिंधुनदाच्या काठीं
कालाब्रिया (प्रा) यू ख इताली देशात [जवळ समुद्रास मिळते.
कालावली (न) हिं मु इ रत्नागिरी जि. निघून सर्जेकोट कि.
कालाहंदी (स) हि म इ स
कालिफोर्निया (अखा) अमे ख पासिफिक महासागरात
काली (न.) हिं. नेपाळ दे. भागीरथी नदीस मिळते.

कालीआरी (श) यू ख भूमध्य समुद्रात सार्डिनिया बेटात
कालिकोट (ब) हि म इ मलबारकिनायावर येथे इ स १४९८ त प्रथम पोर्तुगीज लोक आले
कालीगंज (श) हिं ब इ मिमनसिग प्रा रंगपुरापा ३० मैल
कालीनो (बे) य ख ग्रीसचे नजीक
कालीपट्टण (श) हि म इ उत्तर सरकार्स प्रा
कालीपाणीझरा हि वाय प्रा कमाऊन जि काली नदीचा झरा असून ते पवित्र स्थान आहे व तेथें यात्रा भरते, व यावरून मानससरोवरास जाण्याचा मार्ग आहे
कालीयाण (श) हि म इ निजामचे रा बेदराजवळ हे प्राचीनकाळी चालुक्यराजाचे रा श होते
कालीसींध (न) हि राजपुतायात विंध्याद्रिपर्वतातून निघून माळव्यातून जाऊन चंबळानदीस मिळते
कालुगा (श) यू ख रशियात
कालेरी (श) हिं वाय प्रा आग्र्यापा १२ मैल [मिळते
कालोरादो (न) अमे ख युनैतेदस्तेतमध्ये कालिफोर्नियाचे अखातास
कालोल (श) हि मु इ गुज प्रा सुरत जि ता
काल्पी (श) हिं वाय प्रा जि ल १८५८ बंडवाले व इ
कावनई (गा) हिं मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता २ या नावाचा डोंगर आहे
कावलें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
कावूधल्ली (श) हि म इ कोइम्तुर जि
कावेरी (न) हि मु इ गुज. प्रा वासदा स २ म इ कुर्ग प्रा. निघून बंगालच्या उपसागरास मिळते.

कावेरीपाक (गा) हि म इ उत्तर अर्काट प्रा अर्काट पा ११मैल
कावेरीपुरम (गा) हिं म इ कोईमतूर नि कावेरी नदीच्या उजव्या तीरास
कावेळनरसिंहपूर (गा) हि मु इ. सातार जि वाळवे ता. येथे नृसिंहाचे स्थान आहे
काश (गा) हि मु इ गुज प्रा अमदावाद जि
काशंग (न) आशि ख बुशाहिरमध्ये कनावर प्रा निघून सतलजनदीस मिळते
काशगर (श रा) आशि ख चिनई तार्तरीची राजधानी याच नावाच्या नदीवर
काशा (पर्व) हि. ब इ पूर्वेस आसाम प्रा
काशी(बनारस) (श) हिं वाय प्रा जि भागीरथीचे काठी हे यात्रेचे पवित्र स्थान मूर्ति व नकशीची भांडी त्यावर सोने, चांदी याचा मुलामा केलेली भांडी तयार करितात
काशीनगर (श) हि ब इ तिपरा स सिलहतपा ३२ मैल
काशीपूर (श) हि वाय प्रा मुरादाबाद प्रा मुरादाबादेपा ३१ मैल या शहरावरून बद्रीनाथास जातात
काश्मीर (स) हिं उत्तरेस स व शहर शाली उत्तम होतात.
कास (अरा) आशि ख रशियाचे पूर्वेस २ हि मु इ जंजिन्याजवळ किल्ला
कासगांव (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरबाड ता
कासन (प्रा श) आशि ख सैबिरियात
कासरगोद (श) हि म इ मंगळुराहून २६ मैल
कासवा (बे) हिं मु. इ गुज. प्रा. भडोच जि नर्मदा नदीत

कासारा (गा) हिं मु इ ठाणे जि या नावाचा घाट
कासारें (गा) हि मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता [मैल
कासिवरम (गा) हि म इ उत्तर अर्काट प्रा मेनिल पा १०
कासीगोपांग (श) हि मु इ सिंध प्रा सिंधूचे काठी हैदराबादे पा २५ मैल
कासीगौ (श) हि नेपाळ स जेमला पा २५ मैल
कासीपशन (श) द अमे ख चिर्लीदेशात
कासीमपूर (ग) हि वाय प्रा आलिगड जि
कासिमबजार (श) हिं ब इ मुर्शिदाबादेजवळ रेशमाचे कारखान्याकरिता प्रसिद्ध [मैल.
कासीमाबाद (श) हि. वाय प्रा गाझीपूर जि गाझीपुराहून १५
कासीरी (श) हिं ब इ मिदनापूर जि कलकत्त्या पा ८० मैल
कासीगुंज (गा) हि व इ मिमनसिंग प्रा ब्रह्मपुत्राचे काठीं जमालपुराहून २५ मैल
कासी (गा) हि मु इ ठाणे जि साष्टी ता
कासेगांव (गा) हिं मु सातारा जि वाळवे ता [चांगल्या होतात
कासोदें (गा) हिं इ खानदेश जि. येरंडोल ता येथे सत्रंज्या
कास्काशिया (न) उ अमे, ख मिसिसिपी नदीस मिळणारी नदी.
कास्तारिका (स) अमे ख मध्य अमेरिकेंत देश
कास्टिला (पर्व) यू ख स्पेन दे
कास्पिअन (समु) आशि ख तार्तरी व तुर्कस्तान ह्यांच्यामध्ये
काहान (गा) आशि ख अफगाणिस्थानात
काहामारका (श) द अमे ख पेरू देशात
काळगांव (गा) हिं मु. नगर जि नेवासे ता.

कुक्स (बे) आशि ख द आस्ट्रेलियातील समुदायपैकी पोलिनिशियात बेट
कुकोण (गा) हि मु इ नगर जि नेवासे ता येथे गुराचा मोठा व्यापार चालतो
कुगदारा (श) हि ब इ मिमनसिंग प्रा पुबना पा ५२ मै
कुचबिहार (स श) हि ब इ येथील अधिकाऱ्यास राजा म्हणता
कुटकोटा (श) हि म इ निजामचे रा कर्नुल पा ३५ मैल
कुठरे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
कुडम (श) हि राज जयपूर स
कुडाळ (गा) हि मु इ सातार जि जावळी ता २ सावतवाडी स एक पेटा
कुडाळी (न) हि मु इ सातार जि कृष्णेस मिळते
कुडूस (गा) हि मु इ ठाणे जि वाडे ता [गंगेस मिळते
कुणी (न) हि वऱ्हाड प्रा अजिठ्याचे डोंगरातून निघून पाइन
कुतलपूर (श) हि ब इ बरद्वान पा २२ मैल
कुत्ताजी (न) हि मु इ सिंध प्रा कराची जवळून निघून गुखन नदीस मिळते
(घा) हि वाय प्रा अलाहाबादेहून रेवा येथे जाण्याचा रस्त्यावरील
थको (श) द अमे ख पेरूची जुनी राज
कुदुज (श) आशि ख स्वतंत्र तार्तरीत [२२५१३ फू
कुनलस (शिख) हि वाय प्रा कमाऊन जि. हिमालयाचे उं
कुना (न) हि औध प्रा निघून घोग्रा नदीस मिळते
कुनावड (प्रा) हि राजपुतान्यात डोंगरी स
कुनीगल (श) हि म. इ. म्हैसूर प्रा बंगलोराहून ३६ मैल.

किरिरा (बे) यू ख स्काटलदमध्ये अर्गयलजवळ ला ४ मै
किरीनउल्ला (प्रा श) आशि ख कोरियात [व रु २ मै
किरेतारे (श) अमे ख मेक्सिको दे
किरोली (स) हिं राज स व श
किर्तीनाशा (न) हि ब्रह्मपुत्रा नदीचा फाटा भागीरथीला मिळतो
.किर्ना (श) हि ब इ ओरिसा प्रा
किल (श) यू ख जर्मनीत
किलकध (गा) हि म इ मलबार प्रा
किलगा (न) यू ख रशियात ओलगा नदीस मिळते
किलार्नी (सरो) यू ख अयर्लंदात
किलीपाली (श) हि ब इ ओरिसा प्रा सबळपुराहून २२ मेल,
किलीमाजारो (पर्व) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत [महानदीवर
किलोन (ब श) हि म इ त्रावणकोर स मिन्ये व मोठी
किल्लाकल्ली (श) हिं ब इ बकरगज प्रा [वेलची उत्पन्न होते
किल्लीअरी (गा) हि वाय प्रा कमाऊन जि अलमोरा पा २
किशनगंगा (न) हि प इ झेलम नदीस मिळते [मै
किश्म (बे) आशि ख इराणचे अखातात मस्कत
किशेनगर (श. स) हि राजपुतान्यात [मामाचे ताब
किश्तवार (श) हि प इ सिंधूच्या काठी
किसनगड (स श) हि राज. अजमीर व जयपूर ह्याचेमध्ये
कुएनलन (पर्व) आशि ख तिबेटाच्या उत्तरेस
कुकडी (न) हि मु इ पुणे जि भीमेला मिळते
कुकरमुंडें (गा.) हिं मु इ. खानदेश जि तळोदे ता तापी नदीचे
कुका (श) आफ्रि. ख. नैजर नदीचे काठीं [काठी.

कुनेन (न) अमे ख अतलातिक महासा मिळते
कुमटी (श) हिं मध्य. प्रा रायपुराहून २२ मैल
कुमडा (ग) हिं ब इ करीअल स करीअल पा १२ मैल
कुमठा (ब) हिं मु इ द महाराष्ट्र दे उत्तर कानडा जि तालुका व बंदर
कुमशी (श) हि म इ म्हैसूर प्रा बेदनुराहून २९ मैल
कुमारी (भू) हि म इ दक्षिणेस
कुमासी (श) आफ्रि प वरच्या गिनीत सिद्दि लोकाचें
कुरदीस्तान (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात
कुर (न) आशि ख तुर्कस्तानातून आर्मिनियात निघून तिफ्लीश रा ज काम्पिअन समु मिळते
कुरई (गा) हि मध्य प्रा सागर जि येथे गुराचा मोठा वाजार भरतो [रेच्या काठीं
कुरबावी (गा) हि मु इ सोलापुर जि माळशिरस ता नि
कुरम (गा) हि वऱ्हाडात उमरावती जि मूर्तिजापूर ता
कुरमपास (खिड) हि वायव्येस अफगाणिस्तानात जाण्याचा रस्ता खायबरच्या दक्षिणेस [फार आहेत
कुरला (गा) हि मु इ मुंबई बेटाजवळ येथे काजूचीं झाडे
कुरबलखेड (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
कुरवाई (श) हि माळव्यात कुरवाई स बटवा नदीचे काठीं.
कुराला (गा) हि वाय प्रा मुरादाबाद प्रा मिरत पा ३८ मै
कुरु(क्षेत्र) (दे) हि वाय प्रा यमुनानदीच्या तीरास ठाणेश्वराजवळ मिरत व पानिपत ह्या प्राताचे पूर्वींचें नाव. येथेच कौरव पाडव ह्याचे युद्ध झाले

कुरमान (श) आफ्रि ख वेसुआना लोकाचे ताब्यात
कुरूळ (गा) हिं मु इ सोलापुर जि माढे ता
कुरोली (गा) हि मु इ सातारा जि खटाव ता
कुरंगी (गा) हिं मु इ खानदेश जि पाचोरे ता [ह्याचे
कुरुंदवाड (स) हि मु इ सातार जि नजीक स हे पटवर्धन
कुर्ग (स) हि म इ म्हेसूरच्या पश्चिमेस मलबार कि-
नाऱ्यावर इ स १८३४ त खालसा केले
कुर्डू (गा) हिं मु इ सोलापुर जि माढे ता
कुर्नल (श) हिं वाय प्रा पानिपत जि दिल्ली पा ७८ मैल
कुर्नाली (न) हि उत्तरेस तिबेटातून निघून घोग्रानदीस मिळते
कुर्ला (श) हि म इ गजाम प्रा गजाम पा २६ मैल
कुलाडान (न) हिं पू ब्रम्हदेशात
कुलादेन (न) हि पू आराकान प्रातात
कुलाबा (कि) हि मु इ उ कोकणात जि यात आलिबाग
मु श येथे समुद्रात दीपगृह आहे हें आग्र्याचे
स स १८३५ त खालसा केले २ मुबईजवळ द
क्षिणेस आहे येथे दीपगृह व वेधशाळा आहे.
यास कुलाबादाडी म्हणतात
कुलालपेतल(ज्वा प)अमे ख मेक्सिको दे
कुलुची (श) हिं ब इ ओरीसा प्रा
कुवलस (शिख) हिं हिमालयाचे शिखर
कुवान (न) यू ख रशियात काळ्या समुद्रास मिळते
कुवेलिंगकु (श) आशि ख चिनात एका प्राताचे नाव व श
कुशी (न) हिं हिमालयातून निघून गगेस मिळते इला अ
रन, घोग्रा ह्या मिळतात

कुसुंबें (गा) हिं मु इ खानदेश जि धुळे ता. हे स १८७२त पाझरा नदीच्या पुराने वाहवले होते

कुळगांव (गा) हि मु इ ठाणे जि कल्याण ता

कृष्णा (न) हि मु इ सातारा जि महाबळेश्वरापा निघून पूर्वेकडे बगालच्या उपसागरास मिळते ला ८०० मैल [मीठ फार चागले होते.

कृष्णापट्टण (ब) हिं म इ नेलोर जि समुद्रकिनाऱ्यास. येथे

केकुंडा (श) पश्चिम आफ्रिकेत गिनी प्रा नैजर नदीवर.

केगाव (गा) हि मुं इ ठाणे जि पनवेल ता

केजरी (गा) हिं वाय प्रा हुसगाबाद जि

केज्ज (न) आशि ख बलुचिस्थानात मकरान प्रा.

केज्झ (श) आशि ख बलुचिस्तानात

केडगांव (गा) हि मु इ पुणे जि [उत्तरेस

केडागर्चांग (ब) आशि ख हिंदिमहासागरातील तावाय बेटाचे

केंडाल (श) यू ख इग्लदात वेस्टमोर्लंड प्रा

केत (न) आशि ख. राशियात ओबीनदीला मिळते

केथाला (गा) हिं वाय प्रा औध प्रा लखनौ पा ७० मैल

केदरगांव (गा) हिं ब इ मिदनापूर प्रा [मिळते

केदारगंगा (न) हिं वाय प्रा गुरवळ प्रा निघून भागीरथीस

केदारनाथ (गा) हि हिमालयावर महादेवाचे स्थान हे ११ हजार फूट उचीवर आहे

केदिज (ब) यू ख स्पेनात

केन (न) हि वाय. प्रा बुदेल ख यमुनेस मिळते २ यू. ख. इग्लदात वेस्टमोर्लंद प्रा.

केनटकी (ग स न) अमे ख युनैटेड स गुलामाचें स
२ या नावाची नदी ओन नदीस मिळते
केनिया (प शि) आफ्रि ख आबिसिनियात अति उच्च शिखर
केनेट (न) यू ख इग्लदात [उ. २० हजार फू
केपकालनी (श दे) आफ्रि ख द आफ्रिकेत
केप कामोरीन (भू) हि म इ द टोक
केप तौन (श) आफ्रि ख केप कालनीची राजधानी
केपब्रितन (प्रा) अमे ख कानडाचे राज्यात
केपारा (ब) आशि ख द न्यूझीलाड बेटाचे पश्चिम किनाऱ्यावर
केपालोनिया (बे) यू ख ग्रीसच्या पश्चिमेस आयोनियन बेट
केब्स (अखा) आफ्रि ख बार्बरी स उत्तरेस [समुहात
केबाग (गा) हि पू प्रा. इरावतीच्या मुखाजवळ
केम (गा) हिं मु इ सोलापुर जि करमाळे ता [२० मैल
केमगंज (श) हि वाय० प्रा फरकाबाद जि० फत्तेगडापा
केम्सफर्ड (श) यू रा इग्लदात इसेक्स प्रा केमर नदीच्या
केरनार्वन (प्रा) यू ख वेल्सात [काठी
केरवली (स श) हिं. राजपुतान्यात
केरळ (दे) हि मु इ दक्षिण महाराष्ट्रात कालीकोट बद-
रच्या भोवतालच्या प्रा. चे नाव
केरा (श) हिं कच्छ प्रा. प्राचीन शहर. जैन धर्माविं
प्रसिद्ध येथे जैन धर्माची देवालये आहेत
केरी (प्रा) यू ख आयर्लंदात
केरुलेम (न) आशि ख चिनई तार्तरीत मगोलियातून निघून
अमू नदीला मिळते

केर्त (सामु)यू ख आझोपचा समु व काळासमु ह्याच्यामध्ये.
केर्नटुल (पर्व.) यू खं. आयर्लंड मधील उच पर्वत
केलवडें (गा) हिं मु इ पुणे जि शिवगगा नदीचे काठीं
केलवारो (श) यू ख पोर्तुगाल दे विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध
केशरीयाजी (गा) हिं मु इ गुजराथेत जैनाचे मुख्य ठिकाण.
केशो(ताकीन)(श) आशि ख चिनात सागकोई नदीवर.
केसरीया (श) आशि ख तुर्कस्तानात करामानिआ प्रा०
केऊघर (गा) हि मु इ सातार जि जावळी ता
केळवद (गा) हिं मध्य प्रा नागपूर जि [नदीचे काठीं
केळशी (गा) हि मु. इ रत्नागिरी जि दापोली ता केळशी
केळवें (गा) हिं मु इ ठाणे जि माहिम ता
केळापूर (श) हि वऱ्हाड प्रा वणी जि ता० [शाचे नाव
कैकेय (दे) आशि ख हिंदुस्तानच्या वायव्येस काबुल दे-
कैचू (श) आशि ख चीनच्या राज्यात मचुरियाचे पूर्वेस व्यापाराचें शहर [चयळा नदीवर
कैत्री (गा) हि शिद्याचे राज्यात आग्रा पा ३८ मैल
कैनलून (पर्व) आशि ख. चिनई तार्तरीत काश्मिर स उत्तरेस
कैफांग (श) आशि ख चिनात यागसीक्याग नदीचे काठीं.
कैमूर (डो) हि मु. इ चे उत्तर हद्दीवर रेग स. विद्याद्रि पर्वताचा फाटा मध्य प्रा जबलपूर जि
कैलान (श) हि वाय प्रा मिरतपा ५३ मैल
कैलास (शिख) हि हिमालयाचे शिखर.
कोआजा (न) आफ्रि ख अतलातिक महासा मिळते
कोआडा (न) हिं वाय. प्रा रोहिलखडात

कोई (न) आशि ख तुर्कस्तानात. इचे काठीं आलेपो शहर
कोईमतूर (प्रा श) हि म इ सालेमच्या नैॠत्येस जि
कोईयांगफू (श) आ ख चिनात युनान प्रा [मिळते
कोईल (न) हि व इ छोटानागपूर प्रा. निघून सोन नदीस
कोईली (श) हि व इ तिरहूत प्रा दर्भंगा पा २३ मैल
कोईंब्रा (श) यू ख पोर्तुगाल दे विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध
कोएल (श) हिं वाय प्रा अलिगड जि अलिगडाहून ४ मै
कोकजाई (डो) हि मु इ नगर जि पिसोर गावाजवळ
कोकमठाण (गा) हिं मु इ नगर जि कोपरगाव ता
कोकरूड (गा) हिं मु इ सातारा जि शिरोळ पेठ्यात
कोकानाड (ब) हिं म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर गोदावरीचे काठीं
कोकिसरें (गा) हि मु इ कोल्हापूर सं बावडा जहागिरीत
कोकिंबो (श) अमे ख चिलीदेशात
कोकोनादा (श) हिं म इ उत्तर सरकार्स प्रा
कोकोनूर (सरो) आशि ख चिनई तार्तरीत. याचा परीघ २००कोस
असून त्यास भरती ओहोटी येते.

कोची (ब) हि म इ मलबार कि
कोचीन (स श) हिं म इ मलबार प्रा. त्रावणकोरच्या उत्त
कोचीनचीन (दे) आशि ख पूर्वकडील द्वीपकल्पात
कोटकमालिया (गां) हि पं इ रावी नदीच्या तीरापा ६-७ मैल
कोटगड (स) हि प इ सतलजनदीवर
कोटरो (श) हिं मु इ सिंध प्रा. कराची जि. ता.
कोटा (श स) हि राज चबळा नदीचे काठीं
कोटिया (स.श) हि. व. इ. छोटानागपूर प्रा.

कोत्याळ (गा) हिं मु इ सातार जि औंध स
कोटूं (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि हे शिरक्याचें गाव
कोठुरें (गा) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता गोदावरीचे काठीं जाहागीर येथे चिंचाचीं झाडे फार
कोड (श) हि मु इ द म धारवाड जि ता
कोडपुतळी (गा) हिं राज जयपूर स
कोडलीपेटा (श) हिं म इ म्हैसूर प्रा सेरिंगम पा ६० मैल
कोडीकोंडा (श) हिं म इ बल्लारी जि [हून ५२ मैल
कोडापिल्ली (डो कि) हिं म इ मच्छलीपट्टण जि मच्छलीपट्टणा-
कोडा (डों) हि मु इ नगर जि पारनेर ता शहापुराजवळ
कोडीनार (श) हि मु इ गायकवाड स [राचे शहर.
कोडोली (श) हि मु इ कोल्हापूर स पन्हाळ पेट्यात व्यापा-
कोतवडें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि ता
कोतळ (गा) हिं मु इ नगर जि अकोले ता
कोतापाक्सी (ज्वा प) द अमे ख इक्वेदोर देशात [चालतो
कोतूळ (श) हिं मु इ नगर जि येथे तांदुळाचा व्यापार
कोत्री (श) हि मु इ सिंधप्रा सिंधुनदाचे काठीं
कोथरा (श) हिं मु. इ कच्छप्रा
कोदियाक (बे) अमे. ख रशियन अमे दक्षिणेस
कोनिंग्सबर्ग (श) यू ख जर्मनींत [मिळतो
कोनीन (न) हिं ब इ ब्रम्हपुत्रनदाचा फाटा भागीरथीस
कोने (गा) हिं मुं. इ ठाणे जि वाडें ता.
कोनेतिकत (न) अमे. ख. युनैतेदस्तेत्समध्ये

कोन्ये (श) आशि ख तुर्कस्तानात कारोमानिया प्रा
कोनोशी (श) हि मु इ नगर जि भिंगारजवळ.
कोपरगांव (श) हि मु इ नगर जि ता गोदावरीचे काठी येथे रघुनाथराव पेशवे इ स १७८४ त मृत्यु पावले, येथे मोठालीं देवालयें आहेत
कोपरली (गा) हि मु इ खानदेश जि नंदुरबार ता तापीच्या काठी जाहागीर
कोपरवली (गा) हिं मु इ ठाणे जि कर्जत ता खालापूरपेट्यात
कोपेनहेगेन (श) यू ख देन्मार्क दे रा श झिलादबेटात
कोबाकामन (श) हि म इ त्रिचनापल्ली जि.
कोब्री (श) आफ्रि० ख दारफर प्रा
कोबिआ (श) द अमे ख चिलीदेशात
कोमल्डा (न) हिं वाय प्रा. गरवाल स यमुनानदीस मिळते.
कोमायाग्वे (श) द अमे ख. हदुरासची राजधानी
कोमारियाल्वा(श) हि म इ कडापा जि [धील डोंगरी सं
कोम्हारसीन (म) हिं प इ सतलज व यमुना ह्या नद्याम-
कोमा (सरो) यू ख. इताली देशात
कोमोरो (बे) आफ्रि. ख च्या पूर्वेस
कोयना (न) हिं मु. इ सातारा जि महाबळेश्वरापा. निघून कऱ्हाडाजवळ कृष्णेस मिळते
कोयांबी (पर्व) द अमे ख इक्वेदोर देशात
कोरडगांव (गा) हि मु इ नगर जि शेवगाव ता
कोरमाबाद (श.) आशि. ख. इराणात
कोरल (रा) हिं मु इ. गुज प्रा. गायकवाडचे रा

कोरला (न गा) हिं मु इ ठाणे जि
को-हाळें (गा) हिं मु इ नगर जि. कोपरगाव ता
कोरिअल (गा) हिं वाय प्रा जबलपूर पा २९ मैल
कोरिया (द्वी अखा) आशि ख चिनई तार्तरीच्या पूर्वेस
कोरुना (न) यू ख स्पेन देशात
कोरेगाव (श) हिं मु इ सातार जि भीमेच्या काठी इं व पेश. इ. स १८१८ ल
कोरंग (बे) हिं च्या पूर्वेस आराकानचे किनाऱ्यावर
कोरिंगा (गा) हिं म. इ राजमहेंद्रि जि गोदावरीचे काठी. उत्तर सरकार्स प्रा
कोटांगरी (श) हिं म. इ बगलोराहून १७ मैल
कोटांलम (श) हिं म इ तिनवेल्ली जि
कोर्टी (गा) हिं मु इ सोलापुर जि करमाळे ता
कोर्णा (श) आशि. ख तुर्कस्तानात तेग्रीस व युफ्रातीस न. [द्याचे सगमावर
कोर्ना (पर्व) यू. ख. इतालीच्या पूर्वेस
कोर्ले (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
कोर्सीका (बे) यू ख. फ्रान्स दे दक्षिणेस
कोलगंगा (श) हिं ब. इ भागलपूर जि गगा नदीवर.
कोलग्यूईफ (बे) यू ख आर्तिक महासागरात बेट
कोलम (न) हिं मु इ गुजराथेत सुरत जि उत्तरेस
कोलर (श) हिं म इ म्हैसूर स बगलोर पा ४० मैल.
कोलस्तवर्थ (गा) यू ख इग्लदात लिंकनशायर प्रा
कोलाचुल्ल (गा ब) हिं म इ त्रावणकोर स समुद्रकिनाऱ्यास त्रिवेंद्रम पा ३० मैल

कोलानल्ली (गा) हि म इ कोईमतूर प्रा

कोलाबेरा (गा) हिं मध्य प्रा सबळपूर जि [मैल.

कोलिआपोली(श) हि व इ पुरालिया प्रा मिदनापुरापा. ५६

कोलिमा (न) आशि ख रशियात स्तानोवाय डो निघून आर्तिक महासा मिळते [क्षिणेस

कोलुर (स श) हि हिमालयाचे पायथ्याशी सतलजनदीचे द-

कोलेर (सरो) हि म इ उत्तर सरकार्स प्रा ला ४० व रुदी १२ मैल

कोलेरून (न) हि म इ त्रिचनापल्ली जि निघून बंगा लच्या उपसागरास मिळते

कोलेहन (स श) हि ब इ हद्दीवर सिंगभूम प्रा

कोलोक (श) यू ख जर्मनीत

कोलोत (श) यू ख प्रशियात

कोलोनिया (श) अमे स द अमे युराग्वे देशात

कोलोवेंग (श) द आफ्रिकेत वेसुआना लोकाचे शहर

कोलोरादो (न) अमे ख युनायतेद्स्तेत्समधून निघून काल्हिफो र्नियाचे अखातास मिळते

कोलंबिया(दे.प्रा न) द अमे ख देश कानडाचे राज्यात प्रात व स्वतंत्र स नदी ला ७५० मैल

कोलंबो (श) आशि ख हिं द सिलोन बेटाची राजधानी

कोल्हार (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता प्रवरेच्या काठीं

कोल्हापूर (श स) हि मु इ चे द स येथील राज्य ता- राबाईने स १७१२ त स्थापिले हे शिवाजी राजाचे वंशाचे आहे. देवीचे मोठे स्थान आहे

कावेलपट्टी (श) हिं म इ तिनिवेल्ली जि
कोस (बे) आशि ख तुर्कस्तानचे पश्चिमेस भूमध्य समुद्रात
कोसिला (न) हिं वाय प्रा रोहिलख रामपूर स रामपूरचे जवळ [मिळते
कोसी (न) हिं ब इ छोटानागपूर प्रा निघून हुगळीस
कोसुंबगांव (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता.
कोस्तक्यासल (भू) आफ्रि ख वरच्या ग्गनीत
कोहारी (न) हिं. सिंद्याचे राज्यातून निघून सिंधुनदास मिळते ला १८५ मैल
कोहिक (न) आशि ख तार्तरींत असून इचे काठी बुखारा, समर्कंद ही शहरे आहेत.
कोहिबाबा (पर्व) आशि ख आफगणिस्तान दे
कोहिस्तान (श) हिं मु इ सिंधप्रा.
कोहिळ (गा) हिं मु इ ठाणे जि कर्जत ता
कोळगाव (गा) हिं मु इ नगर जि श्रीगोंदे ता
कोळथरें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
कोळवण (प्रा) हिं मु इ ठाणे जि तालुका. मुख्य गाव शहापूर.
कोळशेत (गा) हिं मु इ ठाणे जि साष्टी ता
कोळे (गा) हिं मु. इ सातार जि कऱ्हाड ता
कोळेदें (गा) हिं मु इ खानदेश जि नंदुरबार ता
कोठें (गा) हिं मु इ पुणे जि शिरूर ता
कौमा (न) यू ख रशियात कास्पिअन समुद्रास मिळते
कौमाला (श) हिं राज उंसापा ५४ मैल
कौविन्स्क्यू (सरो) यू ख रशियात.

कौशिकी (न) हि व इ भागीरथीला मिळते
कंक (श) हि वाय प्रा अलिगड जि
कंककोट (श) हि प इ झेलम नदीवर
कंकजारा (श) हि व इ गोलपाडा प्रा ब्रम्हपुत्रनदीवर
कंकन्हुल्ली (श) हि म इ म्हैसूर स श्रीरंगपट्टण पा ४८ मैल.
कंकरोळी (श) हि राज नाथद्वार पा ७९ मैल
कंकारी (श) आशि ख तुर्क प्रांतात आनातोली प्रा
कंगन (श) हि काश्मिर स जमूपा १०६ मैल [मैल
कंगला (श) हि नेपाळ स कुशी नदीवर खाटमांडू पा ७६
कंचकच्चर्ला (श) हि म इ मच्छलीपट्टण जि
कंचिनगंगा (शि) हि सिकीमात हिमालयाचे उची २८१५६ फूट
कंतान (ब न) आशि ख चीन देशात
कंतालबरी (गा) हि भूतान स
कंथकोट (श) हि मु इ गुज प्रा कच्छ स येथे जैन धर्माची देवालये आहेत
कंदकटी (श) हि व इ. रामपूर ता
कंदरपीदुर्ग (श कि) हि म इ बल्लारी जि बल्लारी पा ५२ मैल.
कंदलघाटी (घा) हि वाय प्रा गरवाल जि भागीरथीचे काठचा रस्ता.
कंदला (श) हिं वाय प्रा मुजफरनगर जि. [विणतात.
कंदेली (श) हि मध्य प्रा नरसिंगपुर जि येथें कोशाचे कापड
कंद्रा (श) हि ब इ बरद्वान जि हदजी व भागीरथी याचे
कंदीखेडें (श) हि म इ म्हैसूर स [संगमावर
कंद्रीवाल (घा) हिं हिमालय पर्वतात

कंबम (गा) हि म इ मदुरा जि
कंबरलंद (प्रा) यू ख इंग्लदात पश्चिमेकडील
कंबाकोनम (श) हि म इ तंजावर जि तंजावर पा २० मैल
कंबेघरी (गा) हि म इ नेलोर जि नेलोरपा ३५ मैल
कंब्रेरा (बे) यू ख ग्रीस दे मोरियाचे द किनाऱ्याम
काकज (स श) हिं मु इ गुज प्रा पालनपूर स [याण
कांगरा (श) यू ख अयर्लंदमध्ये गालवेजवळ येथे चुनखडीची
कागारु (बे) आशि ख पू पासिफिक महासागरात द आस्ट्रे-
लियात सेतविन्सेन्तच्या अखाताजवळ
कांगो (न) आफ्रि ख खालच्या गिनात
कांगोसिमा (ब) आशि ख जपान दे क्युस्यु बेटात
कांग्रा (कि) हिं प इ उ पहाडात सतलज नदीचे द येथे
चित्रे उत्तम काढितात
कांचिवरम (श) हि म इ उत्तर अर्काट जि
काजेगो (श) आफ्रि ख काजेगो नदीचे काठी
कांटरबरी (श) यू ख इंग्लदात केंट प्रा स्टोर नदीचे काठीं-
काटवली (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता
कांडीया (बे) यू ख ग्रीस दे आग्नेयीस व आशिया मेनरचे
कांतीन (भू) आफ्रि ख बारबरी स [पश्चिमेस.
कांदलास्का (अखा) यू ख रशियाचे उत्तरेस.
कांदी (ग) हि. द सिलोन बेटात महावली गंगेचे काठी २
वाय प्रा कानपुर जि
कांबीर (खाडी) हि पू ब्रम्हदेशात
कांबोज (दे न) आशि ख हि पूर्वेस पूर्वेकडील द्वीपकल्पात,
चिनई समुद्रास मिळते

किंकिताओ (श) आशि ख चिनई तार्तरींत कोरिया द्वीपक-
किंगखान (पर्व) आशि ख चिनई तार्तरींत [ल्याची राज
किंगस्टन (श) यू ख इग्लदात सरे प्रा तेम्स नदीचे काठीं-
२ जमेका बेटात शहर
किंगस्तौन (ब) यू ख आयर्लंद मध्ये
किंतरपुर (श) हिं प इ बियास नदीचे काठा
कुंग्रा (सरा) हि वाय प्रा गोरखपुर जि हे ६२ फूट खोल
असून यात सुमरी पु
कुंच (श) हिं वाय प्रा काल्पी पा ४२ मैल
कुजनेत्स्क (गा) आशि ख रशियात तोम नदीचे काठीं
कुड (गा) हि वाय प्रा गरवाल जि यमुना नदीवर
कुंडल (गा) हिं मु इ सातार जि औंद स [रते
कुंडलपुर (श) हि मध्य प्रा दमोह जि येथे मोठी यात्रा भ-
कुंडला (गा) हि मु इ गुज. प्रा काठेवाडात नाला नदीवर
कुंडली (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता.
कुंडादम (गा) हिं म इ कोईमतूर जि कोईमतूर पा. ३३
कुंडापुर (प्रा श) हिं म इ उत्तर कानडा प्रा [मैल.
कुंडी (गा घा) हिं मु इ. रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता
कुंतकी (न) हि माळव्यात इदुराजवळून वाहते [नाव.
कुंतल (दे) हिं म इ निजामचे रा बेदर प्राताचे पूर्वीचे
कुंदेवाडी (गा) हिं मु इ. नाशिक जि निफाड ता
कुंबकोट (स श) हिं राज डोंगरी जमिदारीपैकीं
कुंबारी (श) हिं म. इ निजामचे रा
कुंबाला (श) हिं म. इ द कानडा प्रा.

कुंभकोण (श) हिं म इ कर्नाटक प्रा येथे प्रति १२ वर्षांनीं गंगा येते मोठमोठी देवळें आहेत
कुंभर (गा) हि राज भरत पा ११ मैल
कुंभारगांव (गा) हिं मु इ सातार जि पाटण ता
कुंभारली (गा घाट) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
कुंभेज (गा) हिं मु इ सोलापुर जि माढे ता सीनेच्या का.
कुंभेरी (गा) हि म इ निजामचे रा
कुंभोज (गा) हिं मु इ कोल्हापुर स वडगाव ता
केंट (प्रा) यू ख इंग्लंदात दक्षिणेकडील
केंदरकुश (पर्व) अशि ख इराणात
केंदूर (गा ना) हि मु इ पुणे जि शिरूर (घोडनदी) ता
केंब्रीज (श) यू ख इंग्लंदात विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध
कोंकण (प्रा) हि मु इ सह्याद्रिपर्वताचे पश्चिमेकडील भाग यात मुंबई, ठाणे, कुलाबा व रत्नागिरी हे जि आहेत.
कोंकणगांव (गा) हि मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता कादवेचे का
कोंकणठाण (गा) हि मु इ नगर जि कोपरगाव ता गोदावरीचे काठीं.
कोंकर (गा) हिं मध्य प्रा महानदीचे काठीं. जहागीर.
कोंग (पर्व) आफ्रि ख वरच्या गिनीच्या उत्तरेस
कोंगनोळी (गा) हि मु इ द महाराष्ट्र दे बेळगाव जि
कोंचरें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि वेंगुर्ले ता.
कोंडणपुर (गा) हिं मु पुणे जि हवेली ता येथे देवीचे स्थान
कोंढाणें (कि) हिं मु इ पुणे जि पुण्यापा १५ मैल ह्यास सिंहगड ह्मणतात
कोंताई (श) हि ब. इ हुगळी जि

कोंद्रापिल्ली (श) हिं मध्य प्रा वस्तर स पा ६७ मैल
कौंडण्यपूर (गा) हिं वऱ्हाड प्रा उमरावती जि येथे मोठी यात्रा भरते
कोंदार (श) हिं व इ चे हद्दीवर ओरीसा प्रा.
क्यागचूफ (श) आशि ख चीन देशात
क्यांतर्बरी (श) यू ख इग्लंदात धर्माधिकारी राहण्याची जागा
क्यांब्रीक (श) यू ख बेलजम दे गालीचे व तागाची वस्त्रे चा-गलीं होतात
क्रागसी (प्रा) आशि ख चीन दे
क्लितचफस्काजा (पर्व) आशि ख रशियात कामश्चाटका द्वीपक
क्यागनान (प्रा) आशि ख चीन दे यास नानकीन प्रा ह्मण
क्याटामार्का (श) अमे ख द अमे लाप्लाटा दे
क्यादरइद्रीस(पर्व) यू ख इग्लदात वेल्समध्ये
क्यार्नींग (न) आशि ख पू पासि म सागरात आस्ट्रे-लियाबेटात पासि म सागरास मिळते
क्याम्परडाऊन(गा) यू ख हालद दे उत्तरेस
क्याले (ब) यू ख फ्रान्स दे
क्यूयब्रारसा (ब) अमे ख द अमे इक्वेदोर दे
क्यूराईल (बे) आशि ख पूर्वेस पासि म सागरात
क्यूबा (बे) अमे ख द अमे लगत्याचे बेटात वेस्तइंदिज पै.
क्योकफयू (श) हिं पूर्वेस आराकान प्रा. रामरीबेटाची मु. रा
क्रा (म भू) आशि ख मळाया व सयाम मध्ये
क्राकाव (श) यू ख पोलद दे प्राचीन राज
क्राको (श) यू ख पोलद दे विस्तुला न काठीं
क्रावतोंग (प्रा) आशि ख चीन दे

क्रास्नोइयस्र्क (श) आशि ख रशियात एनिसिस्क प्रा ची रा धा एनिसि नदीचे काठी

क्रिमिया (द्वी क) यू ख रशियाचे दक्षिणेस.

क्रुक्स (भू) यू ख स्पेनच्या पूर्वेस [असते

क्रोन्स्ताद (श) यू ख राशयात तटवदीचे शहर येथे आरमार

क्रोल (न) यू ख इग्लदात लकेशयरमध्ये

क्रोसनोयास्र्क(श) आशि ख रशियात येनासि नदीवर

क्लाईद (न) यू ख स्कातलदात उत्तर खाडीस मिळणारी नदी २ यानावाची खाडी

क्लानवित्स्य (न) आफ्रि ख आतलांतिक महासागरास मिळणारी

क्लाल (न) यू ख नार्वेत वेनर सरोवरास मिळते

क्लारा (बे) आशि ख ब्रम्हदे मर्गुइ द्वीपकल्पाजवळ

क्लारेन्स (न) आस्ट्रेलियात पासिफिक महासागरास मिळणारी.

क्लिअर (भू) यू ख अयर्लंदच्या दक्षिणेस

क्लेरालिआ (ग) हि. व इ बकरा पा ३६ मैल

क्लोझपेट (श) हि म इ म्हैसूर स बगलोराहून २३ मल

क्वितो (श) अमे. ख इक्वेदोर देशात

क्विनहोन (व) हि पूर्वेस अनामचे राज्यात

क्विन्सतौन (ब.) यू ख आयर्लंदात

क्विन्सलाद (प्रा) आस्ट्रेलिया बेटाच्या एका भागाचे नाव

क्विबेक (श न) अमे ख कानडाचे राज्यात.

क्विलीमेन (श व) आफ्रि ख पूर्व किनाऱ्यावर [राजधानी

क्वेटा (श) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पात मलायाची

क्वेता (ग) आशि ख. आफगणिस्तानात

ख

खटाव (श) हि मु इ सातारा जि ता

खडकमालेगाव (गा) हि मु इ नाशिक जि नादगाव ता

खडकवासलें (गा) हि मु इ पुणें जि हवेली ता येथे मोठा तलाव बांधिला असून त्याचे पाणी पुण्यात आणिले आहे

खडकाळें (गा) हि मु इ. पुणे जि. मावळ ता इंद्रायणीचे [काठी

खडकी (गा) हि मु इ पुणे जि हवेली ता इंद्रायणी नदीचे काठीं येथे मोठी छावणी आहे इ स १८१८त पेश इ ह्याची लढाई

खडकेरावण (गा) हि मु इ. पुणे जि

खडपकवडें (बे) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूणच्या खाडींत.

खतलवाडा (गा) हि मु इ ठाणे जि डाहणु ता

खत्री (गा) हि राज शेरावती स जयपूर पा ७५ मैल

खर (न) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता सीना नदीला मिळते

खर_डा (गा) हि मध्य प्रा. सबळपूर जि

खरवली (गा) हि मु इ ठाणे जि. शहापूर ता.

खरोद (गा) हि मध्य प्रा बिलासपूर जि

खर्डी (गा) हि मु इ ठाणे जि शहापुर ता.

खर्डे (गा) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता. निजाम व पेशवे ह्यांनी इ स १७९५ त लढाई

खर्सन (श) यु रु. रशियात प्रांत व शहर दीनीयर नदीचे काठीं येथें हवर्द साहेब मृत्यु पावला

खलकादेवी (श) हि वाय प्रा कमाऊन जि•अस्काट पा ११ मैल. काली नदीवर

खल्यानपुर (श.) हि वाय प्रा फत्तेगडाहून १५ मैल

खवासा (गा) हि मध्य प्रा सिवनी जि

खाकुरडी (गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता येथे कमोद जातीचे तांदूळ उत्तम होतात

खाणापुर (गा) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता

खातगांव (गा) हि मु इ खानदेश जि नंदुरबार ता

खातगुण (गा) हिं मु इ सातार जि वेरळा नदीचे कांठीं

खातमाडु (श) हिं नेपाळ दे राजधानी गुरखे लोक राहतात येथे चित्रे उत्तम काढितात

खातीवली (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरबाड ता

खानदेश (प्रा) हिं मु इ नाशिक जि उत्तरेस या नावाचा जिल्हात धुळे मुख्य शहर

खानपूर (श) हि प इ अटक पा पूर्वस ४१ मेल व गाझीपुरा पा ३२ मैल व या नावचा घाट

खानबेला (गा) हि प इ. भावलपूर स.

खानसी (श) यु रा इग्लंदात वेल्स प्रा

खानापूर (श) हि मु इ सातारा जि विटे ता २ कोल्हापूर स भूदरगड पेट्यात गाव

खानीवली (गा) हिं मु इ ठाणे जि भिवडी ता

खानेवाला (श) हि प इ वारीदुआबात मुल्तान पा २८ मै

खापा (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि

खापालु(खोपालु) (कि) हिं. काश्मिर स. सिंधुनदावर

खामगाव (गा) हिं वऱ्हाड प्रा अकोला जि ता येथे कापसाचा मोठा व्यापार चालतो नारींगाचे मोठमोठे बाग [आहेत

खामला (शिख) हिं मध्य प्रा सातपुड्याचे उच्च शिखर

खामील (श) आशि ख चिनई तार्तरींत [मार्ग

खायबरपास (घा रस्ता) हिंदुस्थानातून आफगाणिस्तानात जाण्याचा

खाराघोडा (व) हिं मु इ गुज प्रा अमदाबाद जि पात्री गावाजवळ येथे मिठाचा मोठा व्यापार चालतो

खाराडोंगर (डो) हिं प इ येथे खाणीचे मीठ सापडते

खारी (न) हिं मु इ. गुज प्रा अमदाबाद जि

खारेपाटण (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता

खार्तुम (श) आफ्रि ख न्यूबिया प्रा

खालचागिनी (दे) आफ्रि खडातील देशाचे नांव

खालापूर (गा) हिं मु इ ठाणे जि कर्जत ता पेटा

खावटकीचाघांट (घा) हिं मु इ सातारा जि

खाश्या (डो) हिं पूर्वेस आसामात

खासगंज (गा) हिं वाय प्रा अलिगडापा २८ मैल काली-नदीवर.

खी (श) हिं प इ सरहिंद जि फेरोजपुराहून ५ मैल

खिजंद (श) आशि य स्वतंत्र तार्तरींत अमुदारीया नदीचे कां

खिडकी (श) हिं म इ निजामचे रा दौलताबादेजवळ यास औरंगाबाद म्हणतात

खिमलासा (गा) हिं मध्य प्रा सागर जि

खिरका (गा) हिं वाय प्रा बरेलीपा १४ मैल.

खिरगड (गा) हिं. वाय प्रा आग्र्यापा. २२ मैल.

खिरडी (गा) हि मु इ नगर जि शेवगाव ता ढोरानदी गोदावरीस मिळते तेथे आहे २ खानदेश जि सावदे ता जहागीर

खिरपूर (श) हिं सिंधप्रा सिंधुनदीपा १५ मेल कुडन नदीवर २ भावलपूर स घारा नदीचे काठीं. ३ वायप्रा बरेलीपा ३० मैल

खिराबाद (श) हि औध प्रा सेतापूर पा ५ मेल

खिरीगड (श) हिं औध प्रा घोग्रा नदीचे काठीं

खिलपटी (गा) हि वाय प्रा कमाऊन जि पेटोरागडाहून १५ मैल व चपावतीपा ७ मैल

खिलात (श) आशि ख बलुचिस्तानची रा गदवा नदीचे काठीं

खिवा (श) आशि ख पश्चिम तार्तरात

खिख्युगान (पर्व) आशि ख आलताई पर्वताचे पूर्वेस

खुजिस्तान (प्रा) आशि ख इराणात [णपुर पा ५० मैल

खुडा (श) हि प इ सरहिंदमध्ये आबाला प्रा सहार

खुरखुरा (श) हिं. वाय प्रा. रोहटक प्रा हासीपा २९ मैल

खुरजा (श) हिं वाय प्रा बुलदशहर प्रा मिरत पा ५४ मै

खुरडा(खुरडागड) (श) हि. व इ पुरी प्रा ओरिसाची पूर्वीची राजधानी

खुरतापूर (श) हि. औध प्रा घोग्रा नदीपा. ३ मैल [नदी

खुनी (न) हिं वऱ्हाड प्रा वणी जि पाईनगगेस मिळणारी

खुरासान (प्रा) आशि ख इराणात

खुरेंच्या (श) हिं राज जोधपूर पा ३८ मैल

खुर्दबुखारा (प्रा.) आशि. ख चिनई तार्तरीचा विभाग

खुलेलगंज (गा) हिं वाय प्रा अलिगड जि आग्र्यापा ३० मैल
खुशालपूर (गा) हि वाय प्रा बिजनूर जि मुरादाबादेपा ५० मै
खेड (गा) हिं मु इ नगर जि कर्जत ता भिमेच्या काठीं
२ पुणे जि ता ३ रत्नागिरि जि ता ४ खानदेशात चाळीसगाव व धुळे तालुक्यात.
खेडगांव (गा) हि मु इ खानदेशात चाळीसगाव ता जहागीर.
खेडबुद्रुक (गा) हिं मु इ सातारा जि खडाळा पेट्यात
खेडशी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
खेडा (श) हिं मु इ गुज प्रा शेदी व वात्रक ह्या नद्याचे संगमावर किल्ला जि व ता हस्तीदंती चुडे होतात
खेमपूर (गा) हि वाय प्रा मुरादाबादेहून १५ मैल.
खेमंडी (श) हि राज जोधपूर स
खेर (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि
खेरवाडी (गा) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता
खेरसीआंग (श) हिं व इ दारजलिंग पा १२ मैल.
खेरी (श) हिं अयोध्या प्रा जि
खेलचीपूर (श) हिं माळव्यात ग्वालेर (सिंद्याचे) स
खैबरघाट (घा) आशि ख आफगाणिस्थानातून हिंदुस्थानात येण्याचा मार्ग.
खैरपूर (स श) हिं मु इ सिंध प्रा
खैरागड (स श) हि मध्यप्रा रायपूर जि
खैराबाद (गा) हिं. प इ अटक शहराजवळ सिंधूनदाचे काठीं.
२ अयोध्या प्रा शहर
खोआपूर (गा) हि. वाय प्रा कानपूर जि काल्पी पा. १४ मैल.
खोकरमोहो (गा) हिं. मु. इ. नगर जि. जामखेड ता.

खोकंद (श) आशि ख पश्चिम तार्तरींत
खोकान (श) आशि ख स्वतत्र तार्तरीत जिहून नदीचे काठी
खोजाफूल (गा) हि वाय प्रा कानपूर जि इटावा पा ४५ मैल
खोडागंज (श) हि वाय प्रा फरकाबाद जि काली नदीचे काठीं फत्तेगडाहून १३ मैल
खोडाबाद (श) हि मु इ सिंध प्रा हैदराबादेहून ३० मैल हे धरणीकपाने मोडलेले शहर
खोडाळें (गा) हि मुं इ ठाणे जि शहापूर ता
खोतान (श) आशि ख तार्तरीत सरदारिया नदीवर
खोपडी (गा) हि मु इ नाशिक जि सिन्नर ता
खोपवली (गा) हि मु इ ठाणे जि कर्जत ता खालापूर पेट्यात खंडाळे घाटाचे पायथ्याशी गाव
खोपा (गा) हि वाय प्रा अलाहाबादेपा २२ मैल
खोपी (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
खोप्रा (न) हि मध्य प्रा नर्मदा जि निघून सोनार नदीस मिळते [वाळूचा प्रदेश
खोरासान (प्रा) हिं मु इ सिंधप्रा २ आशि खं इराणात
खोरीचीखाडी (खा) हिं मु इ सिंध व कच्छ ह्याच्या सरहद्दीवर
खोलाखोट (कोट) (श) हिं वाय प्रा कानपूर जि चपावत पा८ [मैल
खोलापूर (गा) हि वऱ्हाड प्रा उमरावती जि
खोसालगड (गा) हि राज बासवाड्यापा. २२ मैल
खंडाळे (गा) हि मु इ पुणे जि मावळ ता खंडाळे घाटाच्या माथ्यावर हवा उत्तम २ या नावाचा घाट २००० फू उंच

खबायत (स श अखा) हि मु इ गुज प्रा. मुसलमानी स
खाडवा (श) हि मध्य प्रा नेमाड जि ता
खांडस (गा) हि मु इ ठाणे जि कर्जत ता
खांदेरी (कि) हि मु इ समुद्रकिनाऱ्यास कुलाबा जि ता थळाजवळ येथ दीपगृह आहे
खेंगणपूर (श) हि प इ वारीदुआबात बिआसनदीपा ९ मै
खिस्तीयन्सहाब (श) अमे. ख ग्रीनलाद देशात
खिस्तीयाना (श) यू ख नार्वेची राजधानी

ग

गगनबावडा (गा) हि मु. इ कोल्हापूर स
गगवतगड (गा कि) हि मु इ रत्नागिरी जि. मालवण ता
गजापूर (गा) हि मु इ कोल्हापूर स विशाळगड स
गजेंद्रगड (श कि) हिं मु इ द म देशात धारवाड जि ता
गटस्टाट (श) यू ख. प्रशियात आली नदीवर.
गडइंग्लज (श) हि मु इ. कोल्हापूर स ता.
गडक(गदक) (श) हि मु इ द म दे धारवाड जि ता
गडग (न.) हिं वऱ्हाड प्रा एलचिपूर जि निघून तापीस मि
गडचिरोली (श) हिं मध्य प्रा चादा जि
गडबोरी (गा) हिं मध्य प्रा चादा जि
गढा (गा) हि मध्य प्रा नर्मदा नदीचे काठी जबलपूर जि
गढाकोटा (गा) हि मध्य प्रा मागर जि येथे गूळ पु होतो
गणदेवी (श प्रा) हि मु इ गुज प्रा सुरत जि गायकवाड स.
गणपतीपुळें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता.
गणेगाव (गा) हि मु. इ. पुणे जि. भीमेच्या काठी

गणेशखिंड (गा डो) हिं मु इ नगर जि. पारनेर ता गणपतीचे स्थान २ पुण्याजवळ गवरनरचे ठिकाण.

गणेशगांव (गा) हिं मु इ सोलापूर जि. माळशिरस ता नि-रेच्या काठी [नदीवर

गणेशपूर (श) हिं धाय. प्रा गोरखपुराहून ३८ मेल, कोयानी

गणेशबुल (गा) हिं काश्मिर स पवित्र यात्रेचे ठिकाण येथे गणपतीचे स्थान

गमीशखान (श) आशि ख. तुर्कस्तानात

गया (श) हिं. व इ बहार प्रा जि हिंदुलोकाच्या यात्रेचें ठिकाण फल्गु नदीवर येथे मडक्यावर नकशीचे काम करितात ७ मेलावरबुद्धग या आहे

गरवाल (स) हिं वाय प्रा हिमालयाचे पायथ्याजवळील जि.

गरासपूर (श) हिं माळव्यात सिंद्याचे राज्यात

गरिलीआनो (न) यू ख. इटालींत गीताचे अखातास मिळणारी नदी

गरोळी (श गा) हि. वाय प्रा बुंदेलखडांत

गर्नसी (बे) यू ख इंग्लदात इंग्लिश खाडींत

गऱ्हाकोटा (गा) हिं. मध्य प्रा सागर जि

गलोटी (श) हिं वाय प्रा. मिरत पा २९ मैल.

गव्हाळी (स) हिं. मु इ. खानदेश जि तळोदे ता जवळ

गस्टेविया (श) अमे ख जवळ आतलातिक महासागर वेस्टइंदीज बेटे—त्यात बार्देलगी बे मुरय ॰

गस्टौनी (श न) यू खं ग्रीस व मोरिया याचे मध्ये

गाईलगड (श कि) हिं वऱ्हाडात एलिचपूर ता डोंगर त ।

गाऊर (श) हि व. इ. खलच्या बगाल्यात

गाके नियाः(अखा) यू ख इटालीच्या पूर्वेस
गाजी(झी)पूर (श) हि वाय प्रा जि गगेच्या काठी. जि यास मत्स्यपूर ह्म येथे गुलाबपाणी चागले होते व येथे लार्डकार्नवालीस स १८०५ त मृ पावला
गाजीभंग्यूरे (गा) हिं मु इ नगर जि पारनेर ता येथे आकृति चागले होतात
गाढी (म) हिं मु इ. खानदेश जि पिपळनेर ता. जवळ
गाणगापुर (श) हिं म इ निजामचे ग यात्रेचे ठिकाण
गातीजेंत (श) यू ख जर्मनींत विद्यालया करिता प्रसिद्ध
गादरकिवर ( ) यू ख स्पेनात इच्या काठी सेविल्ला शहर
गादरवाडा (श) हि मध्य प्रा नरसिगपूर जि ता कापूस, मीठ याचा व्यापार खारवा चागला होतो
गादियाना (न) यू ख स्पेनात काठीं वाडेजास श
गाबट (श) हि मु इ गुज महीकाठा एजन्सींतील इदरचे सं
गारदा (गार्दा) (न सर) हिं मु इ नगर जि सवत्सराजवळ गोदेस मिळते २ यू ख इतालींत सरो ३० मै ला
गारो (टेक) हि बगाल इ. आसाम प्रा [११ मै रुद
गार्गानो (भू) यू ख. इताली दे पूर्वेस
ई (न) यू ख फ्रान्स दे तरास्कत श. जवळ ऱ्होन नदीस मिळते
गेंपे (श) आशि ख तिबेट दे
पागोस (वे) द अमे ख इक्वेदोर देशाच्या पश्चिमेस
(उप सा) यू ख अयर्लंदात प्रा व श कालेज आहे
प (ब) यू ख तुर्कस्तानात

गालिगो (न) यू ख स्पेनदेशात पिरीनीज पर्व निघून सारागोसा श जवळ इब्रो नदीस मिळते.

गालिपोली (व) यू ख तुर्कस्तानात

गास्को (श) यू ख तुर्कस्तानामध्ये हरजी गोविना प्रा

गास्प (श उपसा) अमे ख दक्षिण कानडा प्रा

गाळणें (गा कि) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता डोंगरी किल्ला यावर गोरखचिंचेचा फार जुनाट वृक्ष आहे व टाकी भुयारे पु आहेत [महमुदाची राजधानी

गिजनी (श) आशि ख आफगाणिस्तानात डोंगरी किल्ला

गिनी (दे) आफ्रि ख देश व त्याच नावाचे अखात

गिरड (गा) हि मध्य प्रा वर्धा जि

गिरणा (न) हि मु इ नाशिक जि कळवण ता निघून खानदेशात तापीस मिळते

गिरनार(रें) (पर्व गा) हि मु इ गुज प्रा येथे जेनाचीं देवालयें आहेत २ नाशिक जि नाशिक ता

गिरवी (गा) हि मु इ सातारा जि माण ता

गिरी (न श) हि वाय प्रा यमुना नदीला मिळते २ बालाजीचे स्थान, त्रिपतिजवळ डोंगरावर चढाव सु ७ मैल असून चढण्यास पायऱ्या आहेत

गिलजीत (न) हि प इ सिंधूस मिळते.

गिलफर्ड (श) यू ख इग्लदात सरे प्रा बे नदीचे काठी

गिला (न) अमे ख कालिफोर्नियाचे अखातास मिळणारी

गिलाग (श) आशि ख द आस्ट्रालेशियात विक्टोरियास [नदी

गुगेरा (श) हि प इ. जि [भाषा चालते

गुजराथ (प्रा) हि मु इ. माहाराष्ट्रदेशाचे उ यात गुजराथी

गुजराणवाला (श) हिं प इ जि हे बौद्धाचे कारकिर्दींत प्रसिद्ध होते
गुजरात (श) हिं प इ जि झेलम व चिनाब ह्यामध्ये येथे स १८४९ त शिक व इ ह्याची लढाई येथे कुप्तगारी काम होते
गुटी (श) हि म इ बल्लारी प्रा येथे फौजेची छावणी
गुडगांव (श) हि प इ जि
गुणदाळ (गा) हिं मु इ सातार जि औंध स
गुदलूर (गा) हि म इ पेन्नार नदीच्या काठीं.
गुरगान (न) आशि ख इराणात कास्पिअनसमु मिळ
गुरखा (श) हि नेपाळ सस्थानात
गुरवळ (म श) आशि ख तिबेटात डोंगरी प्रदेशात.
गुरुदासपूर (श) हि प इ जि येथे हस्तीदंती चुडे चागले हो- [तात
गुरुमुक्तेश्वर (श) हि वाय प्रा मिरत पा ३१ मैल गगेच्याकाठी
गुर्जर (दे) हि मु इ गुजराथ देशाचे पुर्वीचे नाव
गुऱ्हा (श) हि माळव्यात रेवा स सोन नदीवर रेवापा १३ [मैल
गुल (श) यू ख इग्लदात यार्कपा २२ मैल
गुळेदगुड्ड (श) हि मु इ विजापूर जि
गुवयकिल (ब अखा) द अमे ख इक्वेदोर देशाच्या पश्चिमेस
गुहागर (श) हि. मु इ रत्नागिरी जि ता
गुळसुंदें (गा) हि मु इ कुलाबा जि पनवेल ता
गुळी (ग) हि मु इ खानदेश जि भुसावल ता.
गेघट (श) हिं वाय प्रा गोरखपूर प्रा मनुरा नदीचे काठीं गोरखपुर पा ४९ मैल.

गेटा (व) यू ख. इताली देशात नेपल्सचे पश्चिमेस.

गेर्दनर (सरो) आशि ख द आस्ट्रेलियात गोड्यापाण्याचे

गेसर्स (झरा) यू ख वायव्येस ऐसलद बेटात उष्णपाण्याचा

गेतौन (श) अमे ख मध्य अमेरिकेत [झरा

गैन (न) हि. पू ब्रह्मदेशात तेनासरीम प्रा

गैरसप्पा (धव)हि मु इ कानड्यात होनावराजवळ शेरावतीचा

गोकर्णमहाबळेश्वर (श) हि मु इ द म दे कारवार जि येथे माहादेवाचे स्थान हे हिंदुलोकाचे यात्रेचे ठिका

गोकाक (श) हिं मु इ बेळगाव जि ता येथे लाकडी चित्रे चागली होतात घटप्रभेचा येथे धबधबा आहे

गोखिरटो (गा) हि मु ठाणे जि वसई ता

गोगुलपल्ली (श) हि म इ नेलोर प्रा

गोजो (बे) यू ख इतालीत भूमध्य समुद्रात.

गोठडा (श) हि मु इ गुज. प्रा गायकवाडचे रा

गोठणें (देवाचे) (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता

गोड (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स पैकी तोरगल स येथे लिंगाइताच्या देवाची यात्रा भरते

गोतीबुर्ग (श) यू ख स्वीदनात

गोथलंद (बे) यू. खं रशियाचे पश्चिमेस बालतीक समुद्रात.

गोददा (श न) हिं भुतान स नदी व शहर येथे पितळी मूर्ती व कागद चागले होतात

गोदरा (श) हिं मु इ गुज प्रा खेडा जि ता

गोद्रा (श) हि मु इ. गुज प्रा. पचमहाल जि. ता

गोदावरी (न.) हि मु इ नाशिक जि नाशिक ता त्र्यबकेश्वर गावा पा नि पूर्वेस जाऊन बगालच्या उप सा. मि ला ९०० मैल

गोपाळगड (गा कि) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळून ता

गोपाळपूर (श ब) हिं म इ उत्तर सरकार्स प्रा

गोबी (वाळवट) आशि ख चिनईतार्तरीत

गोमंतक (प्रा स) हि मु इ रत्नागिरी जि दक्षिणेस पोर्तुगीस लोकाचे स मुख्य श गोवे

गोमती (न) हि वाय प्रा लखनौ शहराजवळ वाहत जाऊन गगेस मिळते २ ब्रम्हपुत्रास मिळणारी ३ गायकवाडचे रा. डाकुरास या नावाचा मोठा तलाव

गोमल (न) हि प सिंधूला मिळते

गोरखपूर (श) हि वाय प्रा राप्ती नदीवर जि

गोरगावलें (गा) हि मु इ खानदेश जि चोपडे ता

गोराई (गा) हि मु इ ठाणे जि पनवेल ता

गोरी (श) आशि ख ट्रान्सकाकेशियात कुरनदीवर

गोरीगंज (न) हिं वाय प्रा कमाऊनातून निघून घोग्रा नदीस मिळते [रापा ३९ मैल

गोरीत्झ (श) यू ख आस्ट्रिआ दे इलिरिया प्रा लेबक शह-

गोरेगांव (ब.गा) हि मु इ कुलाबा जि माणगाव ता भाताचा व्यापार २ ठाणे जि साष्टी ता येथे भुयारात जोगेश्वरीचे देऊळ आहे भुयार १२० चौर फू

गोरै (न) हिं ब इ सुदरबनाजवळ गगेचा फाटा

गोऱ्हें (गा) हि. मु. इ ठाणे. जि. वाडे ता.

गोल (गा) हि राज जोधपूर स लोणी नदीवर
गोल्ड्कोस (प्रा) आफ्रि स गिनी देशाच्या पश्चिम किनाऱ्याचे
गोवळकोट (गा कि) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता [नाव
गोवळकोंडा (श कि) हि म इ निजामचे राज्यात हेदराबादे-
पा ६ मैल ही मुसलमानी राजाची रा धा.
होती येथे हिरे सापडतात
गोवळपाडा (गा) हि व इ ब्रह्मपुत्रा नदीचे काठा [उत्तम किल्ला
गोविंदगड (श कि) हि प, इ येथे रणजितसिंगाने बांधिलेला
गोविंदपूर (गा) हि प इ बारीदुआबात बिआस नदीचे काठी
२ बंगालचे उपसागरावर गाव
गोवे (श स) हि मु इ द पोर्तुगीज लोकांचे हे इ स
१५१० त घेतले येथे आंबे उत्तम होतात
गोवाटी (गोहटी) (श) हि व इ पूर्वेस आसाम प्रा जि
मुख्य श ब्रह्मपुत्रेच्या काठी
गोसाईस्थान(शिख) हि हिमालयाचे शिखर उ फूट २४७४०
गोहाटी (गा) हि वाय प्रा बरेलीपा ४३ मैल
गोहिलवाडा(स) हि मु इ गुजराथेत काठेवाड एजन्सांत
गोळप (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि व ता
गोळाघाट (श) हिं. पूर्वेस आसामात [सीतेची गुफा आहे
गोळेगांव (गा) हि मु इ नगर जि शेवगाव ता येथील डोंगरात
गौड (दे) हिं बंगालदेशाचे प्राचीन नाव [ळणारी नदी
गौर (गा न) हि व इ मागध प्रा २ मध्यप्रा नर्मदेला मि-
गौराई (गा) हिं मु इ ठाणे जि साष्टी बेटात.
गौरीशंकर(शिख) हि हिमालयाचे अतिउच शिखर उ फूट २९०००

गौळवाडी (गा) हिं मु इ. ठाणे जि कर्जत ता

गंगर्थे (स गा) हिं मु इ खानदेश जि नदुरबार ता जवळ.

गंगपुर (स) हिं ब इ चे हद्दीवर

गंगा (न) हिं वाय प्रा हिमालयातून निघून पूर्ववाहिनी होऊन बगालच्या उपसागरास मिळते. लांबी १५२०

गंगाई (गा) हिं वऱ्हाड प्रा इलीचपुर जि [मैल

गंगाखेड (गा) हिं मु इ नाशिक जि गोदावरीचे काठीं येथे गोदावरीस धबधबा आहे

गंगापुर (गा) हिं मु इ नाशिक जि व ता गोदावरीचे काठीं

गंगाद्वार (पर्व) हिं. मु इ नाशिक जि. व ता त्र्यबक गावाजवळ ब्रह्मगिरि पर्वतातून गोदावरी निघण्याचे ठिकाण. येथे जाण्यास तळापासून ७५० पायऱ्या चढून जावे

गंगुरु (गा) हिं वाय प्रा गरवाल जि तोन्सी नदीवर [लागतें

गंगोत्री (शि) हिं हिमालयाचे येथून गगानदी निघाली आहे

गंजाम (प्रा श) हिं म इ जिल्हा. ऋषिकुले नदीवर

गंजार (गा) हिं मु. इ ठाणें जि जव्हार स.

गंडकी (न) हिं वाय प्रा गगेला मिळते

गंडामक (गा) आशि ख हिं वायव्येस अफगाणिस्तानात

गंडाराकोटा(श) हिं म इ. तजावर जि [७८ मैल

गंडेरी (श) हिं म. इ निजामचे राज्यात हैदराबादेपा

गंतूर (प्रा श) हिं म इ जिल्हा [गदवा शहरे

गदवा (न श) आशि ख बलुचिस्तानात. इचे काठीं खिलात व

गांधार (दे) आशि खं अफगाणिस्तानात काबूल कदाहार ह्याचे पूर्वीचे नाव.

गांवखडी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापुर ता [मिळते
गांबिया (न) आफ्रि ख पश्चिम आफ्रि अटलांतिक महासाग०
गिगास्क (गा) आशि ख रशिया दे लेना नदीचे काठीं
गुंजवणी (न गा) हिं मु इ सातार जि भोर स [प्रसिद्ध
गेंत (श) यू खं बेलजममध्ये कलाकौशल्याचे पदार्थांकरिता
गोंड (प्रा) हि वाय प्रा अयोध्या प्रांताचा भाग
गोंडल (स श) हि मु इ गुजराथ प्रा महीकांटा एजन्सीत
गोंडवण (प्रा) हिं मध्यप्रा एका भागाचे नाव
गोंडेगांव (गा) हिं मु इ नाशिक जि दिंडोरी व निफाड ता. २ माळव्यात भोपाळ स
गोंदवेल (गा) हि मु इ सातारा जि माण ता
गोंदा (श) हिं अयोध्या प्रा जिल्हा
गोंदार (श) आफ्रि ख हवसी दे डेंबिया सरोवरावर
गोंदूर (तलाव) हिं मु इ खानदेश जि धुळे ता
गोंदोकोरा (प्रा) आफ्रि ख इजिप्त दे नैलनदीचे काठचा
गोंधळें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
गोंवरून (श) आशि ख इराणात कर्मान प्रा
गोंवा (गा कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
ग्रांथम (श) यू ख इंग्लंदात लिंकनशायर प्रा
ग्रिंडलवाल्ड (श) यू ख स्वित्झर्लंदमध्ये बर्न पा ३६ मैल [मैल
ग्यारमथफ्युग्रेस (श) यू ख आस्त्रियात हंगेरीमध्ये कसाबा पा ३०
ग्यारमथबलासा (श) यू खं आस्त्रियात हंगेरीमध्ये बुडापेस्तपा $३९\frac{१}{२}$ मैल
ग्यारोन (न.) यू ख. फ्रान्सांत बिस्केच्या उपसागरास मिळते

ग्यालाझ (श) यू ख रुमेनियात

ग्यासकाईन (न) आशि ख पासिफिक महासा आस्ट्रेलियाचे पश्चिमेस

ग्योर्गी (श) यू ख आस्त्रियात हंगेरीमध्ये प्रेसवर्ग पा ८ मैल

ग्युला (श) यू ख आस्त्रियात हंगेरीमध्ये आरादचे उत्तरेस ३५ मैल

ग्रात्स (श) यू ख आस्त्रिया दे सिरिया प्रांताची राजधानी

ग्रानदा (श) यू ख स्पेनदेशात शहर

ग्रानदेलनार्थ (न) अमे ख उ अमे स्वतंत्र स ला १४०० मै मेक्सिकोच्या अखातास मिळते

ग्रानिजन (श) यू ख हालंद दे आमस्तरदामपा ९० मैल

ग्राम्पियन (पर्व) यू ख स्कातलदांत २ पासिफि महासा आस्त्रा लिशियांत विक्तोरियामध्ये

ग्राल्स (श) यू. ख आस्त्रियात

ग्रासवर्दीन (श) यू ख आस्त्रियात हंगेरीत

ग्रिकोप्याक्रिट्यन (पर्व) आशि ख हिं पंजाबात काश्मीरपा हिं-मालयाचे पश्चिमेकडील यार्कंद, खोकंदपर्यंत

ग्रीनलांद (बे) अमे ख ईशान्येस देन्मार्कचे ताब्यात

ग्रीनाक (ब) यू ख स्कातलंदात

ग्रीस (दे) यू ख अगदी दक्षिणेकडील देश [दींचे काठी

ग्रेटग्रीम्सबी (श) यू ख इंग्लंदात लिंकन प्रा हंबर न

ग्रेटफिश (न) आफ्रि ख दक्षिणसमु मिळते २ अमे ख अ तलांतिक महासा मिळते

ग्रेतब्रितन (बे) यू ख वायव्येस इंग्लंद व स्कातलंद मिळून महाराणी विक्तोरिया यांचे राज्य

ग्रेतबेरलेक (सरो) अमे. ख उत्तर अमे कानडात

ग्रेतबेल्त (सामु) यू ख डेन्मार्कात

ग्रेतरअटिरिस (बे) अमे ख उत्तर अमेरिकेजवळ

ग्रेतस्लेवलेक (सरो) अमे ख कानडात

ग्रेनकोस्ट(किना) आफ्रि ख गिनीच्या किनाऱ्याचे नाव.

ग्रेनोबल (श) यू ख फ्रान्समध्ये

ग्रेव्सेंड (श) यू ख इग्लदात केंत प्रा तेम्सनदीचे काठीं

ग्रेहाम्सतौन (श) आफ्रि ख केप कालर्नीत [ह्यामधील

ग्रेवन (पर्व) यू ख आल्प्सपर्वताचा भाग सेवाय व पिदमोंत

ग्रोदनो (श) यू ख रशियात निमन नदीवर

ग्रोनीनगेन (श) यू ख हालदात विद्यालयाचे शहर

ग्लामार्गन (प्रा) यू ख इग्लदात वेल्समध्ये [मिळते

ग्लामेन (न) यू ख नार्वेतून निघून स्कागरराकच्या खाडीला

ग्लासगो (श) यू ख स्कातलदात व्यापार, विद्यालय, तारवें बाधणे, ह्यासाठी प्रसिद्ध

ग्लास्तर (प्रा) यू ख इग्लदात प्रात यातून तेम्सनदी निघते

ग्लास्तरशायर(प्रा) यू ख इग्लदात

ग्लेनलूस (गा) यू ख स्कातलदात विग्टन प्रा

ग्वर्नसी (बे) यू ख इग्लिश खाडीत केपलाहोगपा नैर्ऋत्येस २८ मैल [राजधानी

ग्वाडलाकसरा (श) अमे ख मेक्सिको दे क्झालिस्को प्रा

ग्वीडोर(ब प्रा अखा) यू ख आयर्लंदात वायव्य किनाऱ्यावर

ग्वीन्नेड (न) यू ख वेल्स प्रा दौन श पा निघून कार्डिगन बेच्या अखातास मिळते

ग्वातिमाला(सं) अमे. ख म य अमेरिकेत

ग्वादलक्विवर(न) यू ख स्पेनदेशातून निघून अटलातिक म मिळते.
ग्वादाल्हास (श) अमे स मेक्सिको देशात
ग्वादालूप (बे) उत्तर अमे पूर्वेस अतलातिक महासागरात सरल अतिलीस बेटाचे समूहात फ्रान्साचे ताब्यात
ग्वादियाना (न) यू ख स्पेनातून निघून अतलातिक महा मिळते
ग्वायना (गियाना) (दे) अमे ख द अमे याचे तीन भाग आहेत ते ब्रिटिश, फ्रेंच, डच, ह्याचे ताब्यात आहेत.
ग्वायाक्विल(उपसा) द अमे स इक्वेदोरमध्ये
ग्वार्दाफुई (भू) आफ्रि स इशान्येस
ग्वाल्हेर (श कि) हिं मध्यप्रा शिंद्याचे राज्यात मुख्य शहर येथे झाशीची महाराणी लक्ष्मीबाई ह्यांनी ता० १८ जून स १८५८ रोजी इंग्लिशाबरोबर लढाई करून पराभव होण्याचा रंग दिसताच गवताचे गंजीस आग लावून त्यात शिरून प्राण दिला

घ

घटप्रभा (न) हिं मु इ विजापूर जि तून जाऊन गोदेस मिळते ह्या नदीस कारवार जि गोकाक येथे मोठा धबधबा आहे
घतमपूर (ग) हिं वाय प्रा औंध परगण्यात बसवाडा प्रा कानपुराहून १२ मैल
घनसोर (गा) हिं मध्यप्रा शिवनी जि येथे देवळावर खोदींव काम फार उत्तम आहे
घर्कपुर्णा (न) हिं म इ गोदावरीस मिळते
घसई (गा) हिं मु इ ठाणे जि शहापूर ता
घागर(घतगड) (डो) हिं वाय प्रा. कमाऊन परगण्यात

घाटापिल्ली (श) हि म इ निजामचे राज्यात [त्रेचे ठिकाण
घाटशिरशी (गा) हि मु इ नगर जि शेवगाव ता देवीच्या या-
घाडमीस (गा) आफ्रि स सहारा वाळवटात
घाण (न) हि वऱ्हाड प्रा बुलढाणा जि [नदीचे नाव
घारा (न) हि प इ व्यास व सतलज मिळून झालेल्या-
घारापुरी (डो) हि मुबईजवळ समुद्रात टेकडी आहे त्यात कोरीव लेणी पुष्कळ व चागली आहेत
घार्मी (गा) आफ्रि स इजिप्तमध्ये सिव पा ७ मैल
घिउस्तेदिल (श) यू ख तुर्कस्तानात सोफियापा ३८ मैल
घिजे (गा) आफ्रि स नैल नदीच्या काठीं
घिर्कोवा (गा) आफ्रि ख हुस्सा प्रा कानोपा० ३५ मैल
घिलान (प्रा) आशि ख इराणात
घुगा (श) हि वाय प्रा गोरखपुरापा० २२ मैल
घुंगी (न) हि नेपाळांत ही राप्ती नदीस मिळते [कापड होतें
घुटकू (श) हि मध्य प्रा बिलासपूर जि येथे सुती व कोशाचें
घुणकी (गा) हिं मु इ कोल्हापुर स० वडगाव ता
घेन्ने (श) आफ्रि ख मिसर देशात
घेरडी (गा) हि मु इ सोलापुर जि सागोले ता
घेरिया (गा कि) जेरिया पहा
घोघरा(शरयू) (न) हि वाय प्रा कमाऊन परगण्यातून निघून अयोध्या प्रा गगेला मिळते
घोघो (ब) हि मु इ गुजराथ प्रा खबायतचे अखातावर
घोटकी (श) हि मु इ सिध प्रा शिकारपुर जि ता चे ठिकाण

घोटगी (धा गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
घोटण (गा) हि मु इ नगर जि शेगाव ता
घोटवड (गा) हि मु इ पुणे जि हवेली ता मुळशी पेट्यात
घोटी (गा) हि मु इ नाशिक जि. इगतपुरी ता. येथे धान्याचा मोठा व्यापार चालतो
घोड (न ब) हि मु इ पुणे जि शिरूर ता निघून श्रीगोंदे ता भिमानदीला मिळते [दरम्यान
घोडगा (गा) हि मु इ कोल्हापूर स फोंडा अबोली ह्याचे
घोडासर(श स) हि मु इ गुजराथेत महीकाठा एजन्सीमध्ये
घोडें (गा) हि मु इ पुणे जि खेड ता [जाहागीर.
घोडेंगांव (गा) हि मु इ नगर जि नेवासे ता पुरंदरे ह्यास
घोर (श) आशि ख अफगाणिस्तानात [छावणी आहे
घोरपडी (गा) हिं मु इ पुणे जि पुण्याजवळ येथे फौजेची
घोराबारी (श) हि मु इ सिंध प्रा कराची जि ता
घोसपूर (श) हि वाय प्रा गाझीपुराहून १० मैल
घोसरवाड (गा) हि मु इ कोल्हापूर स शिराळे पेट्यात
घोसाळे(कि गा) हि मु इ उत्तर कोंकणात कुलाबा जि
घोसीआ (श) हि वाय प्रा काशीहून पश्चिमेस २९ मैल

च

चचोरा (श) हि मध्यप्रा माळव्यात शिंद्याचे राज्यात गुनापा ४० मैल
चटकोल (श) आशि ख तिबेटात भुशाहीर प्रा येथे लामा बौद्धधर्माचा उपदेशक राहतो
चटगांव (श) चितगाव पहा

चटवी (गा) हिं म इ मलवार प्रा कोचीनपा ४१ मैल
चपरोवा (श) हि वाय प्रा बरेली परगण्यात बरेलीपा ४० मैल
चपाला (सरो) अमे उ मेक्सिकोमध्ये
चमकूर (गा) हि प इ सरहिंद परगण्यात रोपुरपा ७ मैल
चमलारी (शि) हि हिमालयाचे शिखर २६००० फूट उंच
चम्यानिअर (गा) हि वाय प्रा अजमीर प्रा. किसनगडाहून ४० मैल येथे किल्ला आहे
चरगाव (गा) हि प इ भुशाहीर प्रा सतलज नदीचे काठीं
चरण (गा) हि मु इ सातार जि शिराळे पेठ्यात
चरला (गा) हि मध्य प्रा सिरोंच्या जि.
चऱ्होली (गा) हि मु इ पुणे जि हवेली ता
चराटा (गा) हि प इ सिंधुनदीपा १० मैल व डेरागाझीखानपा ९ मैल.
चरेगांव (गा) हि मु इ सातार, जि कऱ्हाड ता
चर्कारी (स श) हिं वाय प्रा बुंदेलखंडात
चर्चहिल (न) अमे उ अमे हृदसनच्या उपसागरास मिळते
चर्ला (गा) हिं मध्य प्रा चांदा जि मोठी जमीनदारी
चक्किसाका (श) अमे ख द अमे बोलेवियात
चस्मा (श) हि प इ काळाबागपा ११ मैल
चहार्डी (गा) हिं मु इ खानदेश जि चोपडे ता
चाकण (गा. कि) हिं मु इ पुणे जि खेड ता भुईकोट कि.
चातला (बे) यू ख ऐरिश समुद्रात
चापडगाव (गा) हि मु इ नगर दि शेवगाव ता.
चापू (ब) आशि. ख चिनामध्ये उत्तरेस

चाफळ (गा) हि मु इ सातारा जि पाटण ता
चाम्पेन(श प्रा) यू ख फ्रान्स दे येथे दारू पुष्कळ होते
चारगांव (गा) हि मध्य प्रा नागपूर जि जबलपुरापा ८० मेल
चारचट (स) हि मु इ वायव्येकडेस सस्थान
चारंट (न गा) यू ख फ्रान्सदे बिस्केच्या उपसागराम मिळणारी नदी येथे कागद पु होतात
चार्लस (भू) अमे ख उ अमे कानड्यात
चावतनी (गा) हि प इ बारीदुआवात रावी नदीवर मुलतानपा ७२ मैल
चावरपाठा (श) हि मध्य प्रा नरसिंगपूर जि ता
चासकमान(गा) हि मु इ पुणे जि खेड ता भिमेच्या काठीं
चासनारोडी(गा, कि) हि मु इ पुणे जि खेड ता येथे भुईकोट किल्ला आहे
चाळीसगांव(श) हि मु इ खानदेश जि ता तितोरी नदीच्या काठीं येथून धुळे ३६ मेल
चिआन्हेना (श) यू ख आस्त्रिया दे लबाडि प्रा मेरा नदीवर
चिकणी (गा) हि मु इ नगर जि संगमनेर ता येथे तपकीर चांगली होते
चिकाकोल (श) हि म इ उत्तरसरकार प्रा
चिक्विमुला (श) अमे ख मध्य अमेरिकेत ग्वाटिमालापा. ७५ मैल
चिकुर्डे (गा) हि मु इ सातारा जि शिराळे पेट्यात
चिकोडी (श) हि मु इ बेळगाव जि तालुक्याचे ठिकाण
चिखलठाण(गा) हि मु इ खानदेश जि चाळीसगाव ता येथे द्राक्षे चांगलीं होतात.

चिखलदरा(मैदान) हि वऱ्हाड प्रा सातपुड्यावर हवा चांगली
चिखलवहाळ(गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता ।
चिखली (गा) हि मु इ कोल्हापूर स कागल स २ गुजराथेत सुरत जि तालुका ३ वऱ्हाड प्रा. बुलढाणा जि तालुक्याचे ठिकाण
चिचिकार (श) आशि ख चीनचे राज्यात माचुरिया प्रा
चिट (श) हिं वाय. प्रा आड्यापा १७ मैल
चितगांव(इसलामाबाद) (श डो न) हि असाम प्रा ब
चितरपूर (श) हि म इ गजमाजवळ उत्तर सरकार्स प्रा [इ जि
चिता (श) आशि ख रसदेशात [कूड ह्याचा व्यापार
चितागांग (श) हिं व इ चितागाग नदीवर येथे तांदूळ व ला
चितूर(तोर)(श पर्व कि) हि राजपुता ५००' फूट उंच कि० लांबी ३॥ मै २ मद्रास इ येथे इ स १८७३ त टिपू गादीवर बसला
चितेगांग (श) हि ब्रह्मदेशात उत्तरेस [खंडात पर्वत
चित्रकूट (श) हि वाय प्रा बांडा जि पेसाणी नदीवर २ बुंदेल-
चित्रावती (न) हिं म इ म्हैसूर प्रा ही पन्नार नदीस मिळते
चिनई (समु) आशि ख चीनदेशचे दक्षिणेस
चिनपूर (गा) हिं वं इ शहाबाद प्रा काशीहून ३९ मैल
चिनमपल्ली (श) हि म इ बल्लारी प्रा कर्नूल पा ४८ मैल
चिनसुरा (श) हि ब इ येथे इंग्लिश व उंच ह्याची इ स १६६८ त लढाई
चिनापदी (श) हि प इ येथे कनिष्क राजाने चिनातून ओलीस आणिलेले लोक ठेविले होते

चिनाब (न) हि काश्मिरात उगम पावून झेलम नदीस मिळते
लां ७६५ म

चिनावल (गा) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता

चिनास (अखा) द अमे ख चिली दे दक्षिणेस

चिनाहरी (न) हि म इ म्हैसूर प्रा चितळदुर्गापा ४ मैल

चिनिअनवाला (श) हि प इ शिक व इंग्लिश लढाई स १८४९
लाहोरच्या वाय ८४ मै

चिपळूण (श ब) हि मुं इ रत्नागिरी जि तालुका

चिपेनहाम (गा) यु ख इंग्लंदात अवन नदीवर ब्रिस्टलपा २२मै

चिपेवा (गा) उ अमे ख ब्रिटिश अमे उत्तर कानड्यात
नायग्रा नदीचे काठी

चिमठाणे (गा) हि मु इ खानदेश जि सिंदखेड ता येथे र-
गीत जाजमें व पासोड्या चांगल्या होतात

चिमूर (गा) हि मध्य प्रा चांदा जि घोड्याचे यात्रेविषयीं प्र

चिरकारी (गा) हि वाय प्रा. बुंदेलखंडात बांडापा ४१ मैल

चिरगांव (गा) हि वाय प्रा बुंदेलखंडात

चिरनेर (गा) हि मु इ ठाणे जि पनवेल ता

चिराईडुंगोरी (गा) हि मध्यप्रा जबलपुरापा ५८ मैल

चिलकवडी (गा) हिं मु इ गुजराथ प्रा

चिलका (स) हि ब इ ओरिसा प्रा कारोमांडल किनाऱ्या-
वर लांबी ३५ मैल व रुंदी ८मैल [दाबाद जि

चिलकीया (गा) हि ब इ ओरिसा प्रा २ हि वाय प्रा मुरा

चिला (गा) हि राजपुतान्यात जोधपूर स

चिलंब्रम (श) हि. म. इ. अर्काट जि.

चिल्लाकर (श) हि म इ नेलोर प्रा नेलोरपा २१ मैल
चिल्हानरा (श) हि वाय प्रा वाडा जि वाडापा २८ मैल
चिल्हार (न) हि मु इ ठाणे जि० पश्चिमवाहिनी नदी
चिहाहा (म श) अमे ख उ अमे मेक्सिकोमध्ये
चिली (दे) द अमेरिकेत देश बटाट्याच्या उत्पत्तीचे मुख्य स्थान
चिलू (श) हि वाय प्रा बुलंदशहर प्रा दिल्लीपा ९ मैल
चिलोए (बे) द अमे ख पाटागोनिआचे पश्चिमेस
चीन (दे) आशि ख ईशान्येस देश. येथे कच्चे रेशीम व चहा होतो
चुकार (न) यु ख पोर्तुगाल दे जाऊन भूमध्य स मिळते.
चुकिसाका (श) द अमे ख बोलेविया देशात मुख्य शहर
चुनारगड (ग कि) हि वाय प्रा गंगेवर काशीजवळ येथील किल्ल्यात स १८१८ त त्रिंबकजी डेंगळ्यास कैदेत
चुरु (श) हि राजपुतान्यात बिकानेर स ठेविले होते
चुसान (बे) आशि ख चीनदेशाचे दक्षिणेस चिनई समुद्रात.
चेदुबा (बे) हि आराकानचे पश्चिमेस बेट
चेदुबारामरी (बे) हि आराकानचे पश्चिमेस
चेबल (प्रा श) यू ख फ्रान्सचे द भूमध्य स सार्डिनिया बेटात.
चेमनीदस (श) यू ख प्रशियामध्ये साक्सनी प्रांतात
चेरबुर्ग (श ब) यू ख फ्रान्सात इंग्लिश खाडीवर.
चेरापंच (डो) हि आसाम प्रांत
चेरीन (श) यू ख प्रशियात
चेरेस (ब) यू ख स्पेन देशात

चेलागस्कोई (भू) आशि ख रशियाचे पूर्वेस
चेल्ट (न) यू ख इंग्लंदात
चेल्टनध्याम (श) यू ख इंग्लंदात ग्लास्टर प्रा चेस्ट नदीचे काठी
चेविअत (पर्व) यू ख इंग्लंद व स्कात्लंद ह्यामध्ये
चेशायर (प्रा) यू ख इंग्लंदात पश्चिमेकडील प्रांत
चेस्टरफील्ड (श) यू ख इंग्लंदात डर्बीन प्रा रादर नदीवर
चेसापिक (उपसा) अमे ख स्वतंत्र संस्थानाच्या पूर्वेस
चोईला (श) हिं मु इ गुजराथेतील स. महिकांठा एजन्सींत ईदर स त
चोकाक (गा.) हिं मु इ कोल्हापूर स पैकी कागल स
चोगडा (श) हिं ब इ नडिया प्रा कलकत्त्यापा ३७ मलावर हुगळी नदीवर.
चोपडें (श) हि मु इ खानदेश जि ता तापीच्या काठा
चोबी (न) आफ्रि ख मध्य आफ्रिकेत निघून जांबिर्जा नदीला मिळते
चोरड (गा) हि मु इ खानदेश जि अमळनेर ता
चोरली (श) यू ख इंग्लंदात प्रेस्तनपा० ९ मैल
चौक (गा) हिं मु इ ठाणे जि कर्जत ता खालापूर पेट्यांत रहदारीचा गाव
चौका (न) हि अयोध्याप्रांतात
चौघाट (गा) हि म इ मलबार प्रा चीटपा ३ मैल
चौचक (गा) हि प इ बारीदुआबात रावी नदीवर
चौथारा (प्रा) हिं मु इ ठाणे जि जव्हार स महाल.
चौदस्कयू (सरो) यू खं. रूस देशात

चौरागड (गा) हिं मध्यप्रा नरसिंगपूर जि.
चौरीगड (श.) हिं वाय प्रा जबलपुरापा ७० मैल
चौऱ्यार्शी (श) हि मु इ गुजराथ प्रा सुरत जि तालु.
चौल (गा) हि मु इ कुलाबा जि अलिबागेजवळ
चौसा (श) हि ब इ शहाबाद प्रा गगा व कर्मनाशा ह्याचे संगमावर
चंगम (गा) हि म इ इ व हैदर ल १७६७. [ता कि.
चंचनपुर (गा) हि वाय प्रा झाशीपा १४ मैल बंडवाले व इंग्लिश ल स १८५८
चंदन (श कि) हि ब इ भागलपूर जि. २,सातारा जि वाई ता
चंदनपुरी (गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता गिरणेच्या काठीं जहागीर
चदना (न) हि ब इ सुंदरवनात गंगेचा फाटा
चंदनापुरी (घा) हि मु इ नगर जि संगमनेराहून पुण्यास जा-
चंदवाड (श) हि मध्यप्रा छिंदवाड पहा [ण्याचे रस्त्यावर
चंद्र (पर्व) आफ्रि ख मध्यआफ्रिकेत
चंद्रगिरी (श स) हि म इ येथील राजाने मद्रास येथे इंग्लिशांस किल्ला बांधण्याची परवानगी इ १६३९ त दिली
चंद्रनगर (श) हिं ब इ कलकत्त्यापा १७ मैल फ्रेंच लोकाचे.
चंद्रपुर (श) चांदा पहा [हुगळीचे काठीं
चंद्रभागा (न) हिं वऱ्हाडात सातपुड्यातून निघून पूर्णेस मिळते २ आशि ख तिबेटातून निघून पुढे इला चिनाब हे नाव मिळाले आहे ३ पंढरपुराजवळ भीमेस मिळते

चंद्रवाडा (श) हि म इ निजामाचे रा औरगाबादेपा १४ मैल

चंपावत (श) हि वाय प्रा कमाऊन जि

चंपावती (न) हि हिमालयापा निघून १२० मैल जाऊन ब्रह्मपुत्रेस मिळते

चंपोन (न) हि भूतान स निघून ब्रह्मपुत्रेस मिळते

चंबळा (न) हि माळव्यात धार शहराजवळून निघून यमुनेस मिळते

चंबा (स श) हि प इ काश्मीर स रावीचे काठीं

चाग (प्रा) आशि म तिबेटात

चागदेव (गा) हि मु इ खानदेश जि भुसावळ ता तापी व पूर्णा ह्याचे सगमावर येथे चागदेव नावाचे प्रसिद्ध साधू होऊन गेले

चांडवा (पर्व) हि मु इ गुजराथ प्रा कच्छ स

चाडोली (गा) हिं मु इ पुणे जि घोडनदीचे काठी

चांथाम (श) यू स इग्लदात केंट प्रा मिडवे नदीवर

चादवड (श कि) हि मु इ नाशिक जि ता अजीर, विड्याची पाने व लाकडी फण्या चागल्या होतात

चांदवाडा (श) हि मध्यप्रा सातपुड्याचे पायथ्याशी

चादसर (गा) हि मु इ खानदेश जि येरडोल ता

चादा (श) हिं मध्यप्रा जिल्हा चरमी जोडे, बुरडीकाम, जाजमे होतात लष्कर छा लोखड, कोळसा, अभ्रक ह्याच्या खाणी

चांदा (सरो) आफ्रि ख मध्य आफ्रिकेत सौदन दे

चांदूर (गा) हिं वऱ्हाड प्रा उमरावती जि

चांदोरी (गा) हि मुं इ नाशिक जि निफाड ता गोदेचे काठीं जहागीर

चादोळें (गा) हि वऱ्हाड प्रा बुलढाणे जि

चाप्लेन (सरो) अमे ख स्वतंत्र स

चिंगतुफ (श) आशि ख चिनात

चिंगतौ (ब श) आशि ख चिनात व्यापाराचे

चिंगलपट (श) हि म इ कर्नाटक प्रा [होनात

चिंचणी (गा खाडी) हि मु ठाणे जि डाहाणु ता येथे चुडे व गजरे

चिंचरौळी (श) हि वाय प्रा सरहिंद जि सहारणपुराहून २७ मल

चिंचली (श) हि मु इ कोल्हापुर स शिरोळे पेट्यात येथे गुराचे मोठे प्रदर्शन होते

चिंचवड (गा) हि मु इ पुणे जि हवेली ता पवना नदीचे काठीं श्रीगणपतीचे स्थान प्रतिवर्षी मोठा उत्सव

चिंचवण (गा) हि मु इ नगर जि अकोले ता [होतो

चिंचा (बे) अमे ख द अमे पेरूचे पश्चिमेस

चिंचोली (श) हि मध्यप्रा नरसिंगपुर जि २ छिंदवाडा जि येथे वडाचे फार मोठे झाड

चिंचोळें (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता

चिंदर (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता

चिंबोरासो (ज्वा प) अमे ख द अमे अंडिस पर्वताचे उच्च ज्वा मु शिखर

चुंकीबावा (ज्वा प) अमे ख द अमे पेरू देशात

चेंबूर (गा) हि मु इ. ठाणे जि साष्टी बेटात

छ.

छतरपुर (स श) हिं मध्य हि तेहरीच्या पूर्वेस
छत्तीसगड (प्रा) हिं मध्यप्रा यात चार जिल्हे आहेत
छत्रपुर (श) हिं वाय प्रा, बडवाले व इ ल १८५८
छपरघाटी (श) हि वाय प्रा कानपूर परगण्यात
छपरा (श) हिं ब इ सारन प्रा दिनापुरापा २४ मैल.
छपरोळी (श) हि वाय प्रा मिरत परगण्यात
छपारा (श) हिं मध्यप्रा वेनगंगेच्या काठीं
छाणी (गा) हिं मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे राज्यात
छुईखदान (स) हिं मध्यप्रा रायपूर जि
छोटाउदेपुर (स) हि मु इ गुजराथेत रेवाकाठा एजन्सींत
छोटानागपूर(प्रा डो)हि ब इ यात राची मुख्य शहर येथे डोंगर आहेत त्यात पारसनाथ नावाचे शिखर, ते जैनाचे पवित्र स्थान
छोटाबुन्या (श) हि ब इ मोंगीरपा० १० मैल
छोटाभवानी (श) हिं वाय प्रा हरियाणा प्रा हासीपा ११ मैल
छिंदवाडा (श) हिं मध्यप्रा जि व ता कोळशाच्या खाणी

ज.

जखौ (ब) हि मु इ गुजराथ प्रा कच्छ स
जगत (भू) हि मु इ गुजराथ प्रा काठेवाड परगण्याचे दक्षिण
जगदलक (प्रा) आशि ख अफगाणिस्तानात [अगास
जगदलपुर (गा) हिं मध्यप्रा नागपूर जि जहागीर गाव
जगन्नाथ(पुरी)(श) हि ब इ ओरिसा प्रा जि येथे जगन्नाथाचे देऊळ आहे हे सन ११८४ त अनग भीमदेव राजानें बांधिलें जवळ शिवलारी म्हणून एक शिखर

आहे त्यावर ऋषींच्या पर्णकुटिका आहेत. चि-त्रपट होतात

जगबुडी (न) हि मु इ रत्नागिरी जि सह्याद्रिपा निघून दीव बेटाजवळ वासिष्ठीस मिळते

जत (श स) हि मु इ सातारा जि

जतलांद (द्वीप) यू ख देन्मार्क दे

जन्ने (श) आफ्रि ख नैझर नदीच्या काठीं

जपान (दे) आशि ख पूर्वेस काहीं बेटे मिळून एक देश आहे २ याच नावाचा समुद्र आहे ल. इ स १८९४ जपान व चीन

जबलपूर (श) हि मध्यप्रा नर्मदेच्या का जि ह्याचे ठिकाण, येथे उद्योगशाळा आहे त्यात सतरंज्या व डेरे तयार होतात नर्मदेच्या काठीं आसपास लोखंडाच्या व संगमरवरी दगडाच्या खाणी, ल छावणी

जबेताखान (काल) हिं अयोध्या प्रा फैजाबादेपा यमुनेचा कालवा २०० मैल लांबीचा असून दिल्लीजवळ यमुनेस मिळतो

जमखिंडी (स श) हिं मु इ द महाराष्ट्र देशांत

जमफ्रा (पर्व) यू ख स्वित्झर्लंदात अल्पस पर्वताच्या रांगेतील एका ओळीचे नाव

जमला (श) हिं हिमालयाचे पायथ्याजवळ नेपाळ स

जम्बु (श) हिं काश्मीर स हिमालयाचे पायथ्यापाशीं

जमुना (न) हि वाव्य प्रा यमुना शब्द पहा.

जमेका (बे) आफ्रि. ख लगत्याचे बेटातील एक बेट.

जन्मोत्री (शिख) हि हिमालयाचे शिखर यापासून यमुना नदी निघाली आहे उ २११५५ फूट

जयगड (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता

जयतपूर (श) हि वाय प्रा बुंदेलखडात काल्पीपा ७२ मैल

जयतापूर (गा खा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापुर ता

जयपूर (रा श) हि राजपुतान्यात हे उत्तम शहरापैकी एक शहर आहे येथे रंगीबेरंगी संगमरवरी दगड सापडतात तसेच कुपत्तगारीचे काम व सोन्यावर मिन्याचे काम फार उत्कृष्ट होते २ वऱ्हाड प्रा बुलढाणे जि गाव

जयभूम (श) हि ब इ गोवलपाडे प्रा

जयरला (श) हि प इ दुआबमध्ये रावी नदीवर.

जरंडा (गा) हि मु इ सातारा जि कोरेगाव ता

जरर्शी (बे) यू ख इंग्लदात इंग्लिश खाडीत

जरा (दरा) (सरो) आशि ख आफगाणिस्तानात

जरूर (गा) हि वऱ्हाड प्रा उमरावती जि

जरोद (श) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे राज्यात

जर्बा (बे) आफ्रि ख भूमध्य समुद्रात

जर्मन (समु) यू ख इंग्लद, जर्मनी, देन्मार्क ह्याचे मध्ये

जर्मनी (दे) यू ख फ्रान्स देशाचे पूर्वेस एक देश आहे.

जलंदर (प्रा श) हि प इ. अमृतसरचे आग्नेयीस येथे लष्करची छावणी. २ याच नावाचा दुआब, बियास व सतलज ह्या नद्यामधील [दीला मिळतो

जलधा (न.) हि. ब. इ. भागीरथीचा फाटा हुगळी न-

जलम (गा) हि वऱ्हाड प्रा खामगाव ता

जलालउद्दीन (श) हि वाय प्रा ओधमध्ये घोग्रा नदीचे काठा

जलालाबाद (श) आशि ख आफगाणिस्तानात २ अंधमध्ये

जलिआपलग (श) हि पूर्वेस आराकान प्रा [सुलतानपुरापा ४८ मैल

जवले (गा) हि मु इ नगर जि पारनेर ता

जवळें (गा) हि मु इ सोलापुर जि सांगोले ता

जवळेबाळेश्वर (डो) हि मु इ नगर जि सगमनेर ता

जवानपूर (श) हि वाय इ जि

जव्हार (स श) हि मु इ ठाणे जि चे उत्तरेस राजा काळा जातीचा येथे लाकडाचा मोठा व्यापार

जवाहीर (शिख) हि हिमालयाचे शिखर उ फूट २५७४९

जसलमीर (स श) हि राजपुतान्यात बिकानेरच्या नैर्ऋत्येस जवळ

जसोर (श) हिं व इ जि [कनोद येथे मीठ होते

जहाजपूर (श) हि व इ ओरिसा प्रा कटक परगण्यात कटकपा ४२ मैल

जहानगीर (श) हि न इ भागलपूर प्रा भागलपूरपा १६ मल

जहानगीरपूर (श) हि माळव्यात वार स धारपा २२ मैल २ ग्वाल्हेर जवळ चवळा नदीवर

जहानाबाद (श) हि मध्यप्रा नेमाड जि तापीच्या काठी येथे पातळ चांगली होतात

जहावर (गा) हिं मु. इ नगर जि नगरपा ९ मैल

जळके (गा) हि मु इ नगर जि नेवासे ता

जळगंगा (न) हि वऱ्हाडप्रा बुलढाणा जि तून जाऊन पूर्णेस मिळते काठी मलकापूर

जळगाव (श) हि मु इ खानदेश जि तालुका येथें सुताच्या गिरण्या आहेत व्यापारी पेठ
२ वऱ्हाड प्रा अकोला जि ता ३ नाशि जि मालेगाव ता. गाव.

जळगांवनेऊर (गा) हिं मु इ नाशिक जि येवले ता

जळोद (गा) हिं मु इ खानदेश जि अमळनेर ता

जाअलपूर (गा) हि वाय प्रा मुरादाबादेच्या उत्तरेस १३ मैल

जाईजान (सरो) आशि ख चिनईतार्तरींत

जाईसा (श) हिं भूतान देशात भूतानपा ९१ मैल

जाओली (प्रा. श) हिं वाय प्रा मुजफरनगर जि. २ राजपुतान्यात मथुरेपा ५१ मैल. [मुख्य शहर

जाकोबाबाद (श) हि मु इ सिंध प्रा अपरसिंध फ्रांतिअरचे

जागोद (गा) हि वऱ्हाड प्रा वणी जि पैनगगा व वर्धा ह्याचे संगमावर

जाजन (गा) हिं. मु इ सिंध प्रा शिकारपूरपा १० मैल

जाजनर (गा) हि. वाय प्रा आग्र्यापा० ३५ मैल.

जाजपट (गा) हि ब इ तिऱ्हूत प्रा

जाजमो (गा) हि वाय प्रा कानपूर जि

जाजरकोट (गा) हि हिमालयाचे पायथ्याजवळ नेपाळ देशात

जाजीपेठ (श) हि निजामचे राज्यात हैदराबादपा. ४४ मैल

जाडा (प्रा) हिं पूर्वेस ब्रह्मदेशात पेगू प्रांताचा भाग

जाणते (बे) यू ख. ग्रीस देशाचे पश्चिमेस भूमध्य समु आयोनियन बेटात एक बेट

जात (श) हि. प. इ. दिल्लीपा. ४८ मैल

जानपूर (प्रा श) हिं वाय प्रा काशीप्रांताजवळ एक प्रांत. येथे जाड कागदाचीं कलमदाने, डब्या, पेट्या, डबे करून त्यावर नकशी काम करितात [अखातावर
जानमीर (गा) हिं मु इ गुजराथेंत काठेवाडांत खंबायतचे
जानसन (श) हिं वाय प्रा मुजफरनगर प्रा मिरतपा
जानसर (गा) हिं व इ यमुना नदीचे काठीं [२३ मैल
जान्हवी (न) हिं वाय प्रा ही गंगेला मिळते
जाना (सरो) आफ्रि ख आबिसिनियांत
जानीदेरा (श) हिं मु इ सिंधप्रां शिकारपूरपा १८ मैल
जानेफळ (गा) हिं वऱ्हाड प्रा बुलढाणा जि [काठीं
जानोरी (गा) हिं मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता वाणगंगेचे
जाफनापट्टण(श) हिं दक्षिणेस सिलोन (लंका) बेटांत
जाफराबाद(श स) हिं मु इ काठेवाड प्रा सोराथ विभागांत स व ते जंजिऱ्याच्या शिद्दीच्या ताब्यांत २ निजामचे
जाफा (ब श) आशि ख तुर्कस्तानांत [राज्यांत
जाम (श न) हिं. माळव्यांत २ मध्यप्रांतांत नर्मदेला मिळणारी
जामका (श) हिं मु इ सिंधप्रां ठाठापा २१ मैल.
जामखेड (मों गा) हिं मु इ पुणे जि येथे पागोटीं, अडकित्ते व बागड्या ह्याचा मुख्यत व्यापार २ नगर जि त तुका
जामगंगा (श) हिं हिमालयाचे पायथ्यापाशीं भूतान स
जामगड (श) हिं. मध्य हि माळव्यांत भोपाळ स.
जामगांव (गा) हिं मु इ नगर जि पारनेर ता. २ मध्यप्रां. महानदीचे काठीं.

जामठी (गा) हिं मु इ खानदेश जि भुसावळ ता येथे गु
राचा मोठा बाजार भरतो

जामनेर (मो गां) हिं मु इ खानदेश जि तालुका

जामरपल (गा) हिं ब इ मिदनापुर जि [किल्ला बांधिला

जामलाबाद (श) हिं म इ दक्षिण कानड्यात येथे टिपूने

जामीतपूर (श) हिं वाय प्रा अलाहाबाद जि अलाहाबादेपा
३४ मैल [२१ मैल

जायकपूर (श) हिं वाय प्रा अलाहाबाद जि अलाहाबादेपा

जायस (गा) हिं औध प्रा सुलतानपुरापा ३५ मैल

जायसग (सरो) आशि ख रूस देशात सैबेरियाचे सीमेवर

जारपुरा (गा) हिं बं इ कटक प्रा कटकापा १४ मैल

जारीआला (गा) हिं राजपुतान्यात जसलमीर स जसलमीरपा

जारीजा (स) हिं मु इ काठेवाड प्रा [२९ मैल

जारीसंग (श) हिं हिमालयाचे पायथ्याजवळ नेपाळ स

जार्जतौन (श) आफ्रि ख द आफ्रिकेत केपकालनीत

जार्जिया (प्रा) आशि ख ट्रान्सकाकेशियात

जार्देन (न) आशि ख तुर्कस्तानात पालस्तैन प्रातात असून
ती मृतसमुद्रास मिळते

जालगांव (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता

जालना (श) हिं निजामचे राज्यात हे रेशमाचे कारखान्या-

जाल्लर (गा) हिं राजपुतान्यात जोधपुर स [करिता प्रसिद्ध

जालीहल (गा) हिं निजामचे राज्यात [देलपा १५ मैल

जालुन (गा) हिं वाय प्रा बुंदेलखंडात यमुनेच्या काठी बु-

जालुपुर (गा) हिं वाय प्रा गंगेच्या काठीं काशीपा १२ मैल

जालंदर (श) हिं प इ जि [सलमानी स
जावडा(रा) (स श) हिं मध्यहिंदुस्थानात रतलाम र. पश्चिमेस मु-
जावद (गा) हिं माळव्यात ग्वाल्हेरीजवळ या गावाभोवतीं दगडी कोट आहे
जावळी (गा) हिं मु इ सातारा जि तालुक्याचे ठिकाण
जावळें (गा) हिं मु इ नगर जि अकोले ता
जावा (बे) आशि स आग्नेयीस पासिफिक महासागरात सदा बेटाचा समुदाय आहे त्यात आहे वाताविया मु श आहे याचे सभोवती याच नावाचा समुद्र आहे
जाशीमोल (श) यू. स तुर्कस्थानात इबीयामध्ये मुख्य शहर
जाहनपुर (श) हिं पूर्वेस व इ आसाम प्रा.आसामपा १४ मैल
जाहाटु (गा) हिं व इ छोटानागपुर प्रा.
जिका (पर्व) हिं आराकान प्रा याची उची तीन हजार फूट
जिद्दा (श व) आशि स आरबस्तानात ताबड्यासमुद्रावर
जिनजनी (गा) हिं माळव्यात ग्वाल्हेरचे हद्दीत
जिनतीथ (डो) हिं, व इ आसाम प्रा
जिनोव्रा (सरो श) यू ख स्विट्झलंदात येथे घड्याळे चांगली होतात
जिब्रालतर(कि सामु श) यू स स्पेनदेशाचे दक्षिणेस अटलांतिक व भूमध्य समुद्रास जोडणारी
जियागांव (गा) हिं मध्य हिं शिंद्याचे राज्यात
जिरन (गा) हिं मध्य हिं शिंद्याचे राज्यात निमचपा० १२मैल
जिरा (गा) हिं मु, इ गुजराथेत २ रेवा स
जिला (श) आफ्रि. ख गालास लोकाची राजधानी

जिल्ल (गा) हिं राजपुतान्यात जयपुर स

जिलेक (गा) हिं प इ भावलपुर स सतलज नदीचे काठीं

जुआनदीफ्युक (सामु) अमे ख कानडात

जुआनफरनांडीज (बे) अमे ख चिलीच्या पश्चिमेस [भूमि.

जुडिया(पालस्तैन) (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात ख्रिस्ताची जन्म-

जुदा (गा) हिं म इ निजामचे राज्यात तालुक्याचे गाव

जुन्नर (गा) हिं मु इ पुणें जि तालुक्याचे गाव येथे ह्र्चीं कागद चागले होतात जवळ डोगरात कोरींव लेणी आहेत

जुनागड (सं. श) हिं मु. इ गुजराथेत काठेवाड प्रातात येथील राजाप नबाव म्ह येथे लाकडावर वेलबुट्टीचें काम व हस्तिदती चुडे होतात

जुबा (न) आफ्रि ख हिंदीमहासागरास मिळते

जुलियनशाआब (गा) अमे ख ग्रीनलद बेटात

जुलुलाद (स) आफ्रि ख नाताळच्या उत्तरेस जुलु लोकाचे स

जेऊर (गा) हिं मु इ नगर जि व ता येथे जवळच डोगरगण म्हणू हवाशीर ठिकाण आहे

जेजुरी (श) हिं. मु इ र्णे जि पुरदर ता येथे खडोबाची माघी व चै त्या पौर्णिमास मोठी यात्रा भरते

जेड (न) यू ख रु दात राक्सबर्ग प्रातात. या नदीवर जेडबर्ग र आहे

जेतलपुर (गा.) हि मु इ गुज थेत अमदाबाद जि. ता

जेबसन (पर्व) अमे ख स्वतत्र ३

जेम्स (बे.) अमे. खं. अमेरिकेचा उत्तरेस अखातात.

जेरीया (श) हि ब इ मिरकासीम व इ ल १७६३.
जेलगुन (गा) हि मध्य हिं माळव्यात तापीचे काठी
जेलम (श) हि प इ जि
जेलर (गा) हि वाय प्रा सरहिंदमध्ये
जेलानी (भू) आशि ख नोवाझेम्ला बेटाचे ईशान्येस
जेलिंगी (गा) हि ब इ मुर्शिदाबाद जि २ मध्य प्रा. वऱ्हाणपुरपासून २५ मैल
जेसलमीर (श स) हिं. राजपुतान्यात विकानेरच्या नैर्ऋत्येस
जहानाबाद (गा) हि ब इ हुगळीजवळ. [नावाची खाडी
जैगड (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता २ याच
जैतन (गा) हि प इ झेलमचे काठी [स ४० मैल
जैतपुर (श) हि मु इ गुजराथेत काठेवाडमध्ये राजकोट
जैतापुर (गा) हि मु इ रत्नागेरी जि. राजापुर ता २ याच नावाची खाडी
जैनाबाद (गा) हि मध्य प्रा नेमाड जि बऱ्हाणपुरच्या दक्षिणेस
जैपुर (स श) हिं म इ यात लहान लहान पहाडी स.
जैला (श) आफ्रि ख अबिसीनियात [पुष्कळ आहेत
जोक (न) हि मध्यप्र महानदीला मिळते
जोग (न) हि मु इ रत्नागिरी जि सह्याद्रींतून निघून आजल्याजवळ समुद्रास मिळते
जोतिबा (डो) हि द इ कोल्हापुर संस्थानाजवळ.
जोधपुर(मारवाड) (श) हिं राजपुतान्यात स येथील हस्तिदंत व चामड्याचे सामानाची प्रसिद्धि आहे जवळ मोतीमहाल नावाची उत्कृष्ट इमारत आहे.

जोन आफ (म
कार्क (श) यू ख फ्रान्सात
जोबी (म गा) हिं मु इ सिंध प्रा तालुका
जोरुलो (पर्व) अमे ख मेक्सिको दे
जोलीबा (न) आफ्रि ख वरच्या गिनींत
जोवरा (म) हिं मध्य हिंदुस्थानात माळव्यात
जोर्वे (गा) हिं मु इ अहमदनगर जि संगमनेर ता येथे दत्तात्रयाचे स्थान आहे
जोहाद (श) हिं पूर्वेस व इ आसाम प्रा [तयार होतात
जंग (श) हि प इ जलदर जि कापडावरील चित्रपट
जंगली जयगड (गा कि) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
जंजिरा (श कि म) हि मु इ कुलाबा जि द २ आशि ख तुर्कस्तानात तैग्रीस न काठी
जंबुसर (श) हि मु इ गुजराथ प्रा भडोच जि ता या प्रांतात तुरीची डाळ प्रसिद्ध
जस्कार (न) हि काश्मीर स सिंधूला मिळते
जांजीबार (स श बे) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत [मिळते
जांबीजी (न) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत मोसाबीक नदीला
जांबुवा (न) हि मु इ गुजराथ प्रा वडोदे स
जांबुळ घांट (श) हि मध्य प्रा चांदा जि येथे काळ्या व पांढऱ्या दगडाच्या खाणी [नदीचे काठीं
जांबुळपाडा (गा) हि मु इ कुलाबा जि लगत सचीव स आबा
जांबूह (गा) हि मध्य हि माळव्यात
जांबेगड (गा कि) हिं मु इ. रत्नागिरी जि. दापोली ता
जांबोटा (गा) हि मु इ बेळगाव जि बेळगावापा १८ मैल

जिंजी (श) हि म इ राजाराम महाराज इ स १६८९ त राहिले होते

जिंती (गा) हि मु इ सोलापुर जि करमाळे ता

जित्या (डो) हि ब इ पूर्वेस आसाम प्रा

ज्यातवाला (श) हि राजपुतान्यात जोधपुर स अजमीरपा ४० मैल

ज्यादन (ग) हि राजपुतान्यात जोधपूर स.

ज्यामलगर्डी (श) हि प इ पेशावरपा ४ ० मैल

ज्याला (श) हि वाय प्रा कमाऊन जे कमाऊपा २८ मैल

ज्यालोत्री (श) हिं वाय प्रा ओधमध्ये कानपूरपा २५ मैल

ज्यासरोटा (श) हि प इ येथे मोठा बाजार भरतो

ज्यारसी (बे) यु ख इग्लदात इंग्लिश खाडीत.

ज्युलिआरा (ग) हि राजपु जोधपूर स अजमीरपा ३५ मैल

झ

झगझारटीस (न) आशि ख ता री देशात

झझर (झजर) (श स) हिं वाय प्रा स व शहर

झारागोझा (श) यू ख स्पेन दे विद्यालयाकरिता प्र

झालवाडा (स श) हि मु इ गुजराथ प्रा काठेवाडात,

झालोद (ग) हि मु इ गुजराथ प्रा पचमहाल जि

झांशी (श) हि वाय प्रा जि हे स स १८५४ राणी लक्ष्मीबाईपासून त्याळसा केले व स १८५७ त ग

झिरास (ग.) यु ख स्पेन दे येथे दारू उत्तम होते

झिलान्ड (बे) यू ख स्वीदन व डेन्मार्क याचे मध्ये

झुलावर (श. स) हि राजपुतान्यात कायम व अफूच

झुरीक (श .स) यू खं स्वित्झर्लंदमध्ये विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध व सरोवर [शहर.

झेराफेशान (न) आशि. ख स्वतंत्र स असून इचे काठीं बुखारा

झेलम (न) हिं प इ काश्मिरातून निघून चिनाब नदीला मिळते. ला ४९० मैल

झोडगें (गा.) हिं मु इ नाशिक जि मालेगाव ता. आग्रारोडवर कापसाचा व्यापार चालतो

झंग (श) हिं पं इ जि

झींद (श स) हिं प इ शीख लोकाचं.

ट

टकारिगुआ (सरो) अमे ख व्हेनेजुएला देशात सुदर सरोवर

टकुन्गा (श) अमे व. इक्वेदोर देशात.

टक्रूना (व) अमे ख पेरू देशात

टणकाई (डो कि) हि मु नाशिक जि. येवले ता

टबार (पर्व) आशि. तुर्कस्तानात पालस्तैन प्रा ह्याची उची १८०० फूट व बोहिमिया प्रातात शहर.

टब्रीझ (श) आशि ख राणात रेशमाच्या व्यापाराकरिता

टमवर्थ (श) यू ख इग्लंडात टैम्स नदीवर येथील लाटिन व ग्रीक भाषाच्या शाळा प्रसिद्ध आहेत

गाप्रिमास (श) अमे ख. मेक्सिको दे येथें गहू व साखर होते

ीअम (श) हि म इ पदुकोट प्रा त्रिचनापल्लीपा ४७मैल

पॉईट (भू) यृ ख स्पेनच्या दक्षिणेस

(दे) यू ख ग्रीस देशाचे उत्तरेस.

(श) यू. ख. आयर्लंदमध्ये वातरफर्ड प्रां

टारारे (श) यू ख फ्रान्स देशा त व्यापाराकरिता प्र
टारिफा (श भू) यू ख स्पेन देशात हे तटबंदीचे शहर
टार्न (न) यू ख फ्रान्समध्ये ग्यारोनला मिळते.
टार्नोपोल (श) यू ख आस्त्रियामध्ये लेम्बर्ग पा ६८ मेल
टार्पोर्ली (श) यू ख इग्लडमध्ये चेस्टर पा १० मैल.
टालान्टी (खाडी) यू ख ग्रीसमध्ये ६० मैल लाब १० मे रुद
टालापुसा (न) यू ख माटगोमरी प्रात ात
टालाव्हेरा (श) यू ख स्पेनात टोलिडोचे या पश्चिमेस वेलिंग्टन
येथे विजयी झाला स० १८०९
टालाहाटची (न) अमे ख मिसिसिपी प्रा याझू नदीस मिळते
टालाहासी (श) अमे ख युनैटेड स्टेटूस्मध ये फ्लॉरिडाची राजधानी
टाहनर (श) हि ब इ कारिअल प्रा कारेअलपा ४१ मै
टाहानो (गा) हिं वाय प्रा गरवाल जि य मुनेच्या काठीं
टाळ (श) हि मध्य प्रातात (माळव्यात) जोब्रा परगण्यात-
हे १८१८ त इंग्लिशानी गुल ाबखानास दिले
टाळक (श न) हि आराकान प्रा या नावाचे नदीवर आरा-
कानपा ६८ मैल [मैल.
टाळकाकोनी (श) हिं वाय प्रा मिरझापुर जि. मिरझापुरपा ७१
टिटवाले (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरबाड ता.
टिपरा (श स) हि ब इ टिपरा प्रा डाकापा. ४८ मैल. मेघ्ने-
च्या पूर्वेस जि
टिंमिसे (श) यू ख वेलजिअम देशात
टिमुर्नी (गा) हि मध्य प्रा हुसगाबाद जि
टिरी (श) हि वाय प्रा गरवाल स. राजधानी.

टेनरीफ (पर्व) यू ख स्पेनच्या पश्चिमेस कानेरी बेटात
टेबलबे (उप) आफ्रि ख केपकालनीच्या पश्चिमेस येथे दीप-
टेबलमौंटन (पर्व) आफ्रि ख केप टौनच्या दक्षिणेस [स्तंभ आहे.
टेम्स (न) यू ख इंग्लंदात इच्या काठीं लंदन हे सर्व पृथ्वीत मोठे शहर आहे लांबी २१० मैल
टेमिआग्युआ(सरो) अमे ख मेक्सिको देशात
टेल (न) हिं मध्य प्रा महा नदीला मिळते
टैन (श न) यू ख स्कातलंदातील रासप्रांताची राजधानी येथे गिरण्या पुष्कळ असून व्यापार मोठा २ इंग्लंदात नदी आहे
टैनमाऊथ (श) यू. ख नार्थंबर्लंदमध्ये टाईन नदीवर
टैयूएन (श) आशि ख चीनमधील शन्सी प्रा ची राजधानी येथे सत्रंज्याचे कारखाने फार आहेत
टोकसेलघांट (गा) हिं नेपाळात सानकुरा नदीवर
टोके (गा) हिं मु. इ नगर जि गोदावरीचे काठीं
टोची(गोंबिला)(न) हिं प इ सुलेमान पर्वतातून निघून सिंधूस [मिळते.
टोडा (श) हिं. राजपुतान्यात जयपूर स
टोन (न) यू ख इंग्लंदात
टोप (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स वडगाव ता
टोरी (श) हिं राजपु जयपूरपा ५२ मैल. २ बं. इ. रामपुर जि हजारीबागपा ४६ मैल [मैल
टोरीआदी (श) हिं म इ त्रिचनापल्ली जि. त्रिचनापल्लीपा. २२
टोरीफत्तेपूर (श) हिं बुंदेलखंडात झांशीपा ४० मैल
टोल्डा (श.) हिं ब इ. जेसोर परगण्यात.

टोहानुच (श) हिं वाय प्रा हरीआना परगण्यात
टंकारिया (व) हिं मु इ गुजराथ प्रा भडोच जि जंबूसरपा
टंब्रीज (श) यू ख इग्लदात लदनपा २७ मैल [९ मेल
टाक(टोंक) (श स) हिं राजपुतान्यात स हे अमीरखान पठाणाच्या
टांगलो (पर्व) हि सिकीम देशात पर्वत [वंशजाकडे आहे
टागसो (श) हि भुतानात चपावती नदीवर
टांगहो (श) हि पूर्वेस पेग् प्रा सिताग नदीवर, जुनी राज
टांजीर (श) आफ्रि ख मोरोकोमध्ये
टांपिको (श) अमे ख मेक्सिको दे
टेंब्रू (गा) हि मु इ सातारा जि कऱ्हाड ता
टेंभुर्णी (गा) हि मु इ सोलापुर जि करमाळे ता २ मध्य प्रा. हुसगाबाद जि येथे अडकित्ते चागले होतात
टोंगानुर (श) हिं म इ अर्काट जि
ट्यांकुबार (श) हिं म इ कर्नाटक जि हे पूर्वी डच लोकाकडे
ट्यावनिक (श) यु ख. तुर्कस्तानात [होते

ठ

ठट्टा (व श) हि मु इ सिध प्रा सिधु नदीचे काठी
ठाकूर (श) हिं आसाम प्रा दरग परगण्यात
ठाकूरद्वार (श) हि वाय प्रा मोरदाबाद परगण्यात २ मुबईत गिरगावात एका देवालयाचे नाव
ठाणगांव (गा) हि मु इ नाशिक जि सिन्नर ता
ठाणें (श) हि. मु. इ जि मु पा २४ मैल.

ठाणेश्वर (श) हिं पंजाबात अंबोल्याचे दक्षिणेस पाणिपतजवळ इ स ११९१ त घोरी व पृथुराज ह्याची लढाई झाली
ठासरा (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि २ सिंध प्रा
टंकथोदा (श) हिं राजपुतान्यात
ठेंगोडे (गा) हिं मु इ नाशिक जि गिरणेच्या काठी

ड

डग्लस (न) यु स इंग्लंदात लंकेशायरमध्ये
डची (गा) हिं वाय प्रा मिनपुरी परगण्यात इटाव्यापा.
डडले (श) यु स इंग्लंदात वूर्स्टर प्रा [२९ मैल
डन्हाहेद (भू) हिं दक्षिणेस लंकेच्या उत्तरेस
डदकान्डी (श) हिं ब इ टिपरा प्रा ढाकापा २२ मैल
डफर (श व) आफ्रि स जरबस्थानात
डबका (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा येथे शिकारीची जागा आहे
डब्ला (श) हिं राजपुतान्यात उदेपूर स
डब्लीन (श) यु स आयर्लंडचे राज श
डभई (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडाचे राज्यात दाभाडे व प बाजीराव ल १७३१
डमडम (श) हिं ब इ कलकत्याचे ईशान्येस लष्करची छावणी येथे काडतुसे करण्याचा कारखाना
डमुदाइ (न) हिं ब इ रामदुर्ग, पाचीट, बरद्वान ह्या प्रा जाऊन हुगळीस मिळते लांबी ३५० मैल
डय्यूहेद (भू) हिं मु इ. गुजराथ. प्रा च्या दक्षिणेस.

डरबानी (श) हि व इ. रगपूर प्रा रगपूरपा ३० मैल
डरवेट (न) यू ख इग्लदात
डऱ्हाम (श प्रा) यू ख इग्लदात या नावाचा प्रात असून शहर वेअर नदीचे काठा
डरिआपूर (श) हि वऱ्हाड प्रा निजामचे राज्यात उमरावतीपा २८ मैल २ वाय प्रा मिरतपा ४४ मैल.
डरियाबाद (श) हिं औव प्रा गोरखपुरपा १२३ मैल
डरो (श) हिं व इ शहाबाद जि आरापा २३ मैल
डर्बी (प्रा) यू ख इग्लदात डरवेट नदीवर
डाका(ढाका)(श) हि व इ जि वऱ्हागगेचे काठा येथे उत्तम मलमल, शिपाच्या वागड्या व चादीच्या तारेचे उत्कृष्ठ काम होते
डाकियट (श स) हि वाय प्रा गरवाल परगण्यात यमुनेचे काठी
डाकुरी (श) हि मु इ कैरा प्रा केरापा ३१ मैल
डाकूर (श) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि येथे श्रीकृष्णाचे स्थान व गोमती तीर्थ आहे
डाग (श) हि प इ जालदर जि येथे पितळेच्या दौती, कलमदाने, गुलाबदाण्या, रकाब्या व पलगाचीं गाते हीं [होतात.
डाजेल (श कि) हिं पजाब प्रातात
डाटून (श) हि व इ मिदनापूर प्रा मिदनापूरपा ३२मैल.
डाडानेरपोलियम(श) हि म इ म्हेसूर स बगलोरपा ४८ मैल.
डाडकाली (श) हि ब इ बारासत प्रा कलकत्त्या पा ३५ [मैल.
डादुपूर (श) हिं. सरहिद प्रा यमुनेचे काठीं समुद्राचे सपाटीपा. ९०० पा० १००० फूट उचीवर आहे.

डान (न) यू. खं इग्लदात
डायक्कानसोती (श) हि म इ कोईमतूरपा ३० मैल
डाना (श) आशि ख तुर्कस्थानात शिरीयात आलेपोपा २१ मैल.
डाबुटा (गा) हिं वाय प्रा बुडेआन प्रा अलिगड व मोरादाबाद याचे रस्त्यावर मोरा पा ३५ मैल
डाबूर (गा) हि वाय प्रा आम्र्या जि आम्र्यापा २८ मैल
डायग्लूर (श) हि निजामचे रा
डायचू (गा) हि रजपुत स जोधपूर स
डारचेस्टर (श) यू ख इग्लदात फ्रोम नदीवर.
डारसेट (प्रा) यू ख इग्लदात
डार्डानेल्स (सामु) यू. ख आर्किपेलागो व मारमोराचा समुद्र ह्याचे [मध्ये
डार्न (सरो) यू ख स्विदनात
डाद्री (श) हि वाय प्रा दिल्लीपा २० मैल.
डालकिसोर (न) हिं. ब इ गाचेरी प्रा उगम लाबी १७० मैल
डालपटपूर (श) हिं. वाय. प्रा अयोध्या जि फैजाबादपा. ७ [मैल
डालमोशिया (प्रा) यू ख आस्त्रिया दे. बोसनिया प्रा
डाला (श.) हि आसाम प्रा पेगू परगण्यात रगूनपा ४२ मैल २ न व इ बगालच्या उपसा मिळते
डालामो (श) हिं वाय प्रा बन्सारा प्रा गगेचे काठीं लखनौपा ५६ मैल
डावरायड्रग (श) हि म इ म्हैसूर स श्रीरगपट्टणपा ७६ मैल
डाहाणू (गा) हिं मु इ. ठाणे जि तालुक्याचे गाव येथील हवा वाईट आहे

डाळ (न) हिं. वऱ्हाड प्रा. एलीचपूर जि मळघाटातून निघून तापीस मिळते

डिआगर (श) हिं नागपूर प्रा बैतूलपा ५२ मैल २ व इ भागलपूरप्रा.

डिआगुर (श) हिं माळव्यात शिंद्याचे राज्यात ग्वाल्हेरपा २६ मैल २ उदेपूर स

डिऊर (श) हिं मु इ सातारा जि साताऱ्यापा १६ मैल

डिओकलरी (गा) हिं वाय प्रा गाझीपूरपा १७ मैल

डिओखास (श) हिं व इ बहार प्रा गयेपा. ३९ मैल

डिओगाग (श) हिं वाय प्रा अजमीरपा ५० मैल

डिओगान (श) हिं वाय प्रा अजिमगड प्रा गोमतीच्या काठीं. काशीपा २९ मैल

डिओटन (श) हिं नागपूर प्रा. बैतूल जि बैतूलपा १६ मैल

डिओटुरा (श) हिं वाय. प्रा आलमोरापा १९ मैल

डिओथन (श) हिं वाय प्रा

डिओरी (श) हिं व इ बहार प्रा गयेपा ३९ मैल

डिओरालीओ (श) हिं. नेपाळात कटमडूपा ५६ मैल

डिओली (श) हिं मध्य प्रा. नागपूरपा ५२ मैल.

डिओलीया (श) हिं वाय प्रा

डिओसिया (गा) हिं. प इ श्रीनगरपा ५६ मैल.

डिओहुरी (गा) हिं वाय प्रा. बरेलीपा ३४ मैल

डिकटौली (गा) हिं वाय प्रा मिनपूर जि इटावापा ३४ मैल.

डिकटान (श) हिं शिंद्याचे राज्यात महुपा २० मैल परगण्याची जागा.

डिकनाल (श) हि व इ ओढीसा प्रा कटक परगण्यात
डिकसळ (गा) हि मु इ सातारा जि खटाव ता २ पुणे जि
डिग (श कि) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि कानपुर परगण्यात कालपीपा १५ मैल इ व शिंदे ल १८०४
डिगनगर (श) हि व इ वर्डव्हान प्रा वर्डव्हानपा १८ मैल
डिगर (श) हि उत्तरेस काश्मिर देशात स ली शहरापा २० मेल
डिगरी (गा) हि. राजपुतान्यात जोधपूर स. जोधपुरपा ३मैल
डिगागे (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा अमदाबादपा १७ मैल.
डिगान (श) हिं माळव्यात भोपाळ स भोपाळपा ५६ मैल
डिगायल (श) हिं वाय प्रा रोटक प्रा कर्नूलपा ७६ मैल
डिघी (श) हिं राजपु जयपूर स नसिराबादपा ४८ मैल
डिचबारा (श) हिं मु इ भडोच प्रा नर्मदेच्या काठी सुरतपा ४२ मेल
डिडवान (गा) हिं राजपु जोधपूर प्रा
डिनकानीकोटा (श) हिं म इ सेलम प्रा
डिनगुरा (श) हिं प इ भावलपूर स भावलपूरपा ३२ [मैल
डिनगथूर (गा) हि वाय प्रा. कमाऊन जि. रामगयेच्या काठी
डिनघी (कि. गा) हिं मु इ सिंध प्रा हैदराबाद व खैरपूर ह्याच्या [मध्ये
डिनडौरा (गा) हिं वाय प्रा फरकाबाद प्रा फत्तेपूर पा ३६ मैल
डिनडा (श) हिं काश्मिर स. जमूपा २१ मैल
डिनतपूर (गा) हिं वाय प्रा अलिगर स अलिगरपा. २१ मैल
डिनीस (श) आशि. ख. द हिंदिमहासागरात बोनिओ बेटाची रा.

डिपलपूर (श) हि माळव्यात होळकराचे राज्यात, उज्जनीपा [२७ मैल
डिपला (श) हि मु इ सिंध प्रा
डिबर (सरो) हि राजपु उदेपूर स लांबी ९ मैल व रुंदी ५ मैल उदेपूरपा ३० मैल

डियतपुरी (श) हि. व इ मागध प्रा
डियरी (श) हि निजामचे रा वऱ्हाड प्रा एलीचपूरपा. १७ मैल

डियागंज (गा) हि वाय प्रा मिनपुरी जि आग्र्यापा ४६ मैल
डियोचंगपूर (श) हि वाय प्रा गाझीपूर जि गंगेच्याकाठीं गाझीपूर पा २० मैल

डियोबंड (श) हि वाय प्रा सहारणपूर जि सहारणपूरपा २० मैल.

डिरापूर (श) हि वाय प्रा कानपूर जि कानपूरपा ३५मैल
डिलामकोट (श) हि भूतान स डार्जिलिंगपा २७ मैल
डिवियापट्टण (श) हि म इ मधुरा जि रामनदपा ९ मैल
डिसनूर (श) हि म इ अर्काट जि अर्काटपा ३३ मैल
डिसा (श) हि मु इ गुजराथ प्रा पालनपूर एजन्सीमध्ये येथे इंग्रज सरकारची फौज असते.

डिसोरी (श) हि राजपुतान्यात गोदवर प्रांतात
डिहो (गा) हिं वाय प्रा अलाहाबाद प्रा. गंगेच्याकाठी अलाहाबादेपा १३ मैल

डिल्कट (बे) हि दक्षिणेस सिलोनजवळ उत्तर बाजूस [जवळ
डिव्हे (श.) हिं व. इ. उत्तरसर्कार्स प्रा. कृष्णानदीचे मुखा

डुजनु (गा) हिं राजपुतान्यात जोधपूर स
डुदगाम (श) हि वऱ्हाड प्रा एलीचपूरपा १७ मैल [१८मैल
डुदगांव (गा) हिं मु इ द महाराष्ट्रात सांगली स कोल्हापूरपा
डुनागिरी (श) हिं वाय प्रा कमाऊन परगण्यात अलमोदा
पा १९ मैल
डुनारा (श) हि राजपु जोधपूर स लुनी नदीचे काठीं जोध-
डुनी (श) हि राजपु जयपूर स [पूरपा २३ मैल
डुबकी (गा) हिं वाय प्रा कानपूर जि
डुबर्दी (श.) हिं सिकीम स डार्जलिंगपा २४ मैल
डुबर (श) हि वाय प्रा मिरजापूरपा. १७ मैल
डुबेरें (गा) हिं मु इ नाशिक जि सिन्नर ता.
डुबौलिया (श) हि वाय प्रा गोरखपूर प्रा घोग्रानदीचे काठी
डुमकोट (श) हिं वाय प्रा गुरवळ जि श्रीनगरपा १३ मैल
डुमा (श) हिं वाय प्रा सागर आणि नर्मदा यामधील प्र-
देशात बेतूलपा ५३ मैल
डुमोगब्य (गा) हि मध्य प्रा अपरगोदावरी जि
डुमालंग (श) हि भूतान स डार्जलिंगपा. ११ मैल
डुमाहन (श) हिं नेपाळ स कटमांडूपा ४४ मैल
डुलकोटी (श) हि वाय प्रा दिल्ली प्रा दिल्लीपा २२ मैल.
डुलथेचे (अखा) अमे ख. मध्यअमेरिकेच्या पूर्वेस
डुलापूर (गा) हिं वाय. प्रा. मिनपुरीपा. १७ मैल.
डुलाबारी (श) हिं व इ राजशाई प्रा अत्री नदीचे काठीं
डुलालगंज (श) हिं. व. इ परनीथ प्रा परनीथपा १७ मैल
डुलुबा (श) हि वाय. प्रा. गोरखपूरपा. ४६ मैळ.

डुवल्हाती (श) हिं. व इ राजशाई प्रा रामपूरपा ३० मैल.
डेनमार्क (दे) यू ख बालतीक समुद्र व उत्तर समुद्र ह्यामधील [देश.
डेन्बी (प्रा श) यू ख इग्लदात वेल्समध्ये
डेराइस्मायलखान (दुआ) हि प इ सिंधूच्या काठीं जि.
डेरागाझीखान (ग) हिं प इ सिंधूच्याकाठीं जि
डेब्रा (श) हिं ब इ मिदनापूर प्रा मिदनापूरपा १६ [मैल
डेलफट (बे) हिं द सिलोनच्या उत्तरेस
डेलवूर (श) हिं मु इ काटेवाड द्वीपकल्पात दीवपा. ४ मैल.
डेवारी (श) हिं मु इ सातार जि सातान्यापा ३९ मैल.
डेव्हन (प्रा) यू ख इग्लदात प्रात
डेव्हनपोर्ट (श) यू ख इग्लदात प्लिमौथच्या जवळ
डेमर (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा. गायकवाडचे रा
डोआदी (श) हिं वाय प्रा गुरवळ परगण्यात श्रीनगरपा ३७ [मैल.
डोक्यास्टर (श) यू ख. इग्लदात यार्क प्रा डान नदीवर.
डोकेश्वरटाकळी (गा) हिं मु इ नगर जि पारनेरपा ५ को.
डोदाबाला (श) हिं म इ म्हैसूर स बगलूरपा. २५ मैल येथे मातीच्या भिंतींचा किल्ला आहे
डोन (न) हिं. मुं इ सातार जि कृष्णेस मिळणारी नदी.
डोनगडथल (श.) हिं वाय प्रा सागर आणि नर्मदा यामधील प्रदेशात नागपूरपा. ३६ मैल.
डोनगडपूर (श) हिं राजपुतान्यात.
डोयसा (श) हिं ब. इ छोटानागपूर प्रा
डोन्हा (गा) हि वाय प्रा. बरेली परगण्यात पिलीबीटपा. २५ मैल.

डोलनू (ग) हिं वाय प्रा मिरत परगण्यात दिल्लीपा २८ मेल
डोलेकन (गा) हिं मु इ ठाणे जि
डोवाई (न) आशि ख कबोज प्रा इचे काटीं सायगोन शहर
डोव्हर(डोवर) (श सामु.) यू ख इंग्लदात शहर व जर्मन समु व इंग्लिश खाडी ह्यामध्ये
डोळगांव (गा) हिं मु इ ठाणे जि शहापूर ता
डौनफ्याट्रिक(श.) यू ख आयर्लंदात ईशान्य किनाऱ्यावर
डंकन्सबेहड (भू) यू ख स्कातलदच्या उत्तरेस [डीवर
डंबार (श) यू ख इंग्ल्द दे हंडिंगटन प्रा फ्रिथफोर्थ खा-
डंकीर्क (ब) यू ख अयर्लंदात पूर्व किनाऱ्यावर व्यापाराचे शहर
डांग (स) हिं मु इ खानदेश जि पश्चिमेस कोळी लोकाचे.
डांगरस्थळ (श) हिं राजपु जयपुर स टोकपा १५ मैल
डांग सौंदाणें (गा) हिं मु इ नाशिक जि बागलाण ता
डांगोर (श) हिं राजपु सिरगुझा स उदेपुराजवळ
डाटाही (श) हिं राजपु शिरोटी स शिरोहीपा २२ मैल.
डाख्यांउ (श) हिं नेपाळ स
डिंगोरें (गा) हिं मु इ पुणे जि जुन्नर ता
डिंडी (न) हिं मु इ सातारा जि कृष्णेस मिळणारी नदी
डिंडोरी (गा) हिं मु इ नाशिक जि ता धामण नदीवर
डुंदा (श) हिं निजामचे राज्यात
डोंगर (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि. राजापूर ता
डोंगर किन्ही (गा) हिं मु. इ नगर जि. जामखेड ता

डोंगरगण (गा) हिं मु इ नगर जि नगर ता
डोंगरताल (श) हिं मध्य प्रा शिवनी जि येथे गुरें चारतीं
डोंगरपुर (स श) हिं राजपु उदेपुरच्या दक्षिणेस
डोंगरी (गा) हिं मु इ खानदेश जि चाळीसगाव ता. २
हिमालयाचे पायथ्याशीं स

ढ

ढाढर (न) हिं मु इ गुज प्रा. भडोच जि
ढोरा (न) हिं मु इ नगर जि म्हातारादेवाच्या डोंगरा-
तून निघून खिरडीजवळ गोदेस मिळते

ण

त

तकवा (गा) हिं वाय. प्रा फरकाबाद परगण्यात
तखतपूर (श) हिं मध्यप्रा बिलासपूर जि
तखतेसुलेमान (शिख) हिं. काश्मिरस पश्चिमहद्दीवर सुलेमान
पर्वताचे उच्च शिखर या पर्वतावर बुद्धाचे देऊळ
तगलकाबाद (श) हिं वाय प्रा दिल्लीपा चार मैल. [आहे.
तझीगंज (गा) आशि स इराणात इराणी अखाताचे काठी बु.
तडवळ (गा) हिं मु इ सोलापूर जि बार्शी ता [शायर प्रा.
तडसर (गा) हिं मु इ सातारा जि खानापूर ता
तनवाज (गा) हिं राजपु जोधपूर स.
तम्लांग (श) हिं ब इ सिक्कीमची राजधानी.
तरकाड (गा) हिं मु इ धारवाड जि धारवाडपा १२ मैल.
तरकानांबी (गा.) हिं म इ. म्हैसूर सं
तरकूद (गा) हिं ब. इ मिदनापूर प्रा मिदनापूरपा.

तरकुलाबा (गा) हिं वाय प्रा गोरखपूर परगण्यात [३४ मैल.
तरटगांव (गा) हिं मु इ सातार जि फलटण स
तरडगाव (गा) हि मु इ नगर जि जामखेड ता
तरपुंगी (गा) हि म य प्रा नागपूर जि
तरबागताई (प) आशि ख चिनईतार्तरींत मगोलियात
तरसूस (श) आफ्रि ख भूमध्यसमु काठीं
तराई (मदा) हिं वाय प्राताच्या उत्तरेस हिमालयाचे पा-
तराच (गा) हिं मु इ गुजराथेत [यथ्याजवळ
तराणा (गा) हि मध्यप्रा माळव्यात होळकराचे राज्यात
तरावली (गा) हि वाय प्रा मुत्रा परगण्यात
तराय (गा) हिं मु इ सिंद प्रा
तरिकौरा (गा) हि म इ म्हैसूर प्रा
तरीनाकारी (श) हिं म इ म्हैसूर स तटवदीचे श
तरुपूर (श) हिं म इ कोईमतूरपा २८ मैल
तरेक (न) यू ख रशियादे कास्पिअन समुद्रास मिळणारी.
तर्खड (गा) हिं मु इ ठाणे जि वसई ता
तर्मा (गा) हि व इ केनजूर स
तर्य (गा) हिं मध्य प्रा नागपूर जि
तर्यव्हानिअम (श) हिं म इ मदुरा परगण्यात मदुरापा
तर्यसुजन (श) हिं वाय. प्रा गोरखपूर परगण्यात [१० मैल
तलकाद (श) हिं म इ म्हैसूर स. कावेरीच्या काठी. चेरवं-
शाच्या राजाचे शहर रेतींत बुडालेले
तलबावहा (पर्व) आफ्रि ख. अबिसिनीयादे.
तलेत्सके (सरो) आशि. ख. रशिया दे. [नवसरी महालात

तवडी (गा) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा
तवसाल (शा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
तवागंजाल (न) हि मध्य प्रा नर्मदेला मिळते
तवारा (श) हि वाय प्रा गरवाल पर भागीरथीचे काठा
तविरा (श) यू ख पोर्तुगाल देशात
तस्कनी (प्रा) यू ख इतालीत याची राजधानी फ्लारेन्स
तलक (गा) हि म इ म्हेसूर स चित्रदुर्गपा १६ मैल.
तळकवारा (गा) हि मु. इ गुजराथेत नर्मदा नदीवर
तळणी (गा) हि वऱ्हाड प्रा एलीचपूर जि
तळवडे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता २ नाशिक जि मालेगाव ता
तळवाडें (गा) हि मु इ खानदे जि चाळीसगाव ता
तळागांव (गा) हि म इ निजामचे रा गोदावरीचे काठीं
तळासरी (गा) हि मु इ ठाणे जि शहापूर ता
तळें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
तळेगांव (गा) हि मध्यप्रा वर्धा नदीवर २ पुणे जि पुण्या पा २२ मैल ३ नाशिक जि इगतपुरी व दिंडोरीता
तळेगांवढमढेरे (गा) हि मु इ पुणे जि शिरूर ता वेळनदीचेकाठीं ढमढेरे ह्याचे गाव
तळेगांव दशासहस्र (गा) हि वऱ्हाड प्रा उमरावती जि २ खानदेश जि जामनेर ता
तळोदें (गा) हि मध्य प्रा वाईनगगानदीचे काठी, २ खानदेश जि तालुक्याचे गाव
ताउस्क (अखा) आशि. ख. रशियाचे उत्तरेस

तिम्ली-पास (गा) हि हिमालयाचे पायथ्याजवळ देहरादून जि. व जवळच या नावाचा घाट
तिम्बक्तु (श स) आफ्रि ख मध्य आफ्रिकेत सुदान देशात
तिबेट (दे) आशि ख हिमालयाचे उत्तरेस एक देश
तात (स) आफ्रि ख केपकालनींत
तातार (अखा) आशि ख चिनईतार्तरीचे पूर्वेस जपान व ओखोटस्का या समुद्रामध्ये
तातासुर (श) हि वाय प्रा अलिगड जि आग्र्यापा ४२ मैल
ताथवड्या (घा) हि मु इ सातार जि
तान्किन (अखा) आशि ख चीनच्या दक्षिणेस
तान बेनगुग (श) हि ब्रह्मदे केनड्वीन नदीवर
तानवास (गा) हि वाय प्रा जुझुर जाहागिरीत
तानसा (तलाव) हि मु इ ठाणे जि शहापूर ता याचे पाणी मुंबई शहरास नेले आहे
तानसी (न) हि वाय प्रा यमुना नदीस मिळते
ताना (न) यू ख रशियात आर्तिक महासागरास मिळते
तानाय (श) हि ब्रह्मदे तेनासरीम प्रा तावाय नदीवर
तापाहोस (न) द अमे. आमाझोनला मिळते
तापी (न) हि मध्य प्रा बेतुला ज निघून पश्चिमेस अरबी समुद्रास मिळते काठी सुरत, ला ६४० मैल
ताम्ला (श) हि म इ निजामचे रा माहूरपा ४० मैल
ताम्रपर्णी (न) हि म इ मानारचे अखातास मिळणारी
तामसवाडी (गा) हि. मु. इ. खानदेश जि. अमळनेर ता.

तायओक्का (गा) हिं ब्रह्मदे तेनासरीम प्रा मूलमेनपा २३ मेल
तायगर (गा) हिं म इ अर्काट प्रा
तायग्री लुटेरा (गा) हि वाय प्रा मोरदाबाद परगण्यात
तायग्रेह (पर) हिं म इ कटक प्रातात
तायघुरा (श) हि बुदेलखडात पन्ना परगण्यात कानी नदीवर
तायडाग (श) हि वाय प्रा गढवालजवळ कोनावरचा धनग्रा सतलजला मिळतो
तायपाचातराम (गा) हि म इ नेलोर पर नेलोरपा २९ मल
तायर (श) आशि स तुर्कस्थानात सिरिया प्रा येथे प्रथम काच उत्पन्न झाली
तायरूअरी (गा) हि वाय प्रा सरहिंदमध्ये काबुलच्या उत्त ८ मैल महमदगोरीने ११९३ त पृथ्वीराज ह्यास मारिले जवळ थानेश्वर आहे २ फरकाबाद पर
तायरो (श) हिं प इ. सिवसागर दुआबमध्ये [वाय प्रा.
तायरोल (श) यू ख स्वित्सर्लंदमध्ये
तायरोवान (श) हि वाय प्रा बुदेलख बाडा पर जहागीर गाव
तायवान (न) आशि ख चीनच्या पूर्वेस
तापूर (श) हिं म इ म्हैसुर स कावेरीचे काठी श्रीरगपट्टणपा १८ मेल
तारगाव (गा) हि मु इ सातार जि सातान्यापा १६ मेल
तारस (पर्व) आशि स तुर्कस्थानात ह्याला बाबादाग, आलमादाग वगैरे नावे आहेत [कृष्णेस मिळते
तारळी (न) हि मु इ. सतार जि कन्हाड ता. कोटाजवळ

तारळे (गा) हि मु इ कोल्हापूर स मुदरगड पर
तारा (गा) हि राजपु जोधपूर स २ वाय प्रा मोरदाबा-
ताराकोट (श) हि वं इ कटक प्रा कटकपा ४२मैल [द पर
तारागड (श) हि प इ बारीदुआबमध्ये चाकी नदीवर २ राजपु अजमिराजवळ किल्ला
तारागान्ह (श स) हि हिमालयाचे पायथ्याशी डोंगरी स
ताराघाट (घा) हि वाय. प्रा मिरझापूर पर मिरझापूर व रेवा ह्यांच्या दरम्यान
तारापूर (श) हि वाय प्रा मिरतपा २७ मैल २ सोलापूर जि पढरपूर ता पा. २७ मैल ३ मु. इ ठाणे जि माहिम ता
ताराबाद (गा) हिं मु इ नाशिक जि बागलाण ता
तारीचीर (श) हिं वाय प्रा बुंदेलख तेहरी पर
तारीस (सामु) आशि ख चे दक्षिणेकडील आस्त्रालियाबेट व न्यूगिनी ह्याचे मध्ये [तलज नदीवर
तारीवाला (श) हि वाय. प्रा सरहिंदमध्ये फिरोजपूर पर स-
तारुर (गा) हिं म इ निजामचे राज्यात गोदावरी नदी-
तारेन्स (सरो) आशि ख चे दाक्षि आस्त्रालियात [वर.
तारोली (श) हि वाय प्रा बुंदेलख झाशी पर बतवा नदीवर.
तार्का (घा) हिं. नेपाळात [झाशीपा २६ मैल.
तार्ण्या (सरो) यू ख स्विदनात
तार्ला (गा) हिं. मु इ कोल्हापूर स कोल्हापूरपा. २३ मैल
ताल (सरो) हिं मध्य प्रा भोपाळ स. भोपाळाजवळ
तालकुडी (श) हि व. इ. सबळपूरपा ४५मैल ब्राह्मणी नदीवर.

तालकुंडीनौबहार (श) हिं वाय. प्रा सरहिंद प्रा लुधियानापा [४५ मैल.
तालदो (श) यू स स्पेनात तेगस नदीचे काठीं
तालस (सरो) हिं माळवा प्रा भोपाळ स
तालग्राम (श) हि वाय प्रा फरकाबाद पर फत्तेगडपा २४मैल
तालचीर (श) हिं ब इ कटक प्रांताचे नाव व शहर ब्राह्मणी नदीवर

तालाकाड (श) हि म इ मलबार प्रांतात काननूरपा ७९मेल.
तालाजा (श) हि मु इ गुजराथेत काठेवाडात सत्रजी नदीवर.
तालापूर (श) हि म इ कडापापा ४२ मैल
तालाबुरा (गा) हिं वाय प्रा बुडान पर मोरदाबादपा. ३६ मैल नैर्ऋत्येस

तालामाली (श) हि म इ कोईमतूर पर कोईमतूरपा ४५ मैल
तालामांची (श) हि म इ नेलोर पर नेलोरपा ११ मैल.
तालीकोट (श) हि मु इ विजापूर जि इ स १५६५ त विजयानगरचा राजा व मुसलमान राजे ह्याची लढाई
ताल्कोनाह (श) हिं ब इ मायभुनसिंग प्रा. जुमालपूरच्या उ० [३१ मैल.
तावाय (पर) हिं पूर्वेस ब्रह्मदेशात
ताशकंद (श) आशि ख चिनईतार्तरींत.

तासगाईग (श) हिं पूर्वेस ब्रह्मदे इरावती नदीचे काठीं
तासगांव (श) हिं मु. इ सातारा जि तालुक्याचे गाव कृष्णेच्या काठीं येथें कुसुब्याचा रग चागला होतो आगाशीचे डोंगरातील कोरीवलेणी
तासमानीया (बे) आशि ख. दक्षि आस्त्रालिया बे. दक्षिणेस.

तासीसुदन (ग) हि हिमालयाचे पायथ्याजवळ भूतान दे रा-
जधानी गोददा नदीवर

ताहिती (बे) आशि ख दक्षि पोलिनिसियाबेटसमूहात
ताहुरपूर (श) हि वाय प्रा मोरदाबाद पर मोरदाबादपा ८
तिकायार (गा) हि वाय प्रा सागर व नर्मदा यामध्ये. [मैल
तिकोना (कि) हि मु इ सातारा जि सचीव स
तिकुरी (गा) हि वाय प्रा बुदाण पर बरेलीपा २९ मैल
तिकोरीफोर्ट(गा) हिं वाय प्रा बुंदेलखंडात रेवा पर
तिक्री (गा) हि वाय प्रा बरेली पर
तिक्रीआलाजील(गा) हिं मु इ कच्छ प्रा भूजपा ३६ मैल
तिकेरी (गा) हि वाय प्रा अलाहाबाद पर अलहाबादपा
तिचलुरा (गा) हिं वाय प्रा जुनापुरपा २७ मैल [३६ मैल
तिजारा (गा) हि राजपु अल्वार पर
तिणवल्ली (श) हि म इ मधुराजवळ जि
तिता (श) आफ्रि ख जाम्बीझी नदीवर
तितीकाका(सरो) दक्षि अमे ख पेरू व बोलिविआ ह्या देशाच्या
तितर (गा) हिं मु इ खानदेश जि पाचोरे ता [हद्दीवर
तिनारा (गा) हि वाय प्रा सागर पर० [व्यापार चालतो.
तिनेवल्ली (श) हि म इ कर्नाटक प्रा जि कापसाचा मोठा
तिफ्लीस (श) आशि ख ट्रान्सकाकेशियाची राज
तिमबुनरी (श) हिं मध्यप्रा माळव्यात हुसंगाबादपा ४० मैल.
तिमला फोर्ट(श) हि वाय प्रा अलमोरा पर
तिमापुरम (श) हिं म इ. निजामचे राज्यात

तिमेरी (श) हिं म इ अर्काट जि अर्काटपा ६ मैल
तिमेरीकोटा (श) हिं म इ गतूर पर
तिमेरौन (श) हिं वाय प्रा भोपाळ स० नर्मदा नदीवर
ताकाजी (न) आफ्रि ख नेल नदीला मिळते
ताजपूर (श) हिं मध्यप्रदेशात शिंद्याचे राज्यात उज्जनीज-
ताजुल (श) हिं मु इ सिंध प्रा [वळ यात्रेचे ठिकाण
तिरगुजा (न) हिं नेपाळ, तिरहुत, भागलपूर, मोंगीर ह्यातून वाहत जाऊन घोग्रा नदीस मिळते.
तिरहुत (प्रा) हिं व इ बहार प्रा जि यास पूर्वीचे नाव मिथिला येथे आंबे, द्राक्षे, नारिंगे, पु होतात
तिरीट (गा) हिं काश्मिर दे [निळीचा व्यापार
तिरीपुनैटोराय (गा) हिं म इ कोचीन स कोचीनपा ७ मैल
तिरोडा (श) हिं मध्यप्रा भंडारा जि ता
तिरोल (प्रा) यूरो ख आस्ट्रेलियात
तिलोंट (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
तिलकवाडा (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा ता
तिलची (श) हिं वाय प्रा बरेली पर बरेलीपा. ३९ मैल
तिलजुगा (न) हिं नेपाळ दे कुशी नदीस मिळते
तिलबेगमपूर (श) हिं वाय प्रा बुलंद शहर पर
तिलवारा (श) हिं प इ सरहिंद पर लुधियानापा ३० मै २ राजपु जोधपूर स लुनी नदीवर
तिलसीत (श) यू ख जर्मनीत [पा १२ मैल
तिलहर (श) हिं. वाय प्रा. शहाजहानपूर पर. शहाजहानपूर

तिलोई (स श) हिं वाय प्रा अयोध्याप्रा. साळून पर
तिलोभु (श) हिं ब इ शहाबाद पर. सोन नदीवर
तिलौरा (श) हिं नेपाळ दे
तिलोट (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
तिवरा (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
तिवरे (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता.
तिसगांव (गा) हिं मु इ नगर जि शेवगाव ता २ नाशिक जि चादवड ता
तिस्ता (न) हिं ब इ भागिरथी नदीस मि
तिहानागंज (श) हिं वाय प्रा अझिमगड पर अझिमगडपा.
तिळवण (श) हिं मु इ नाशिक जि. बागलाण ता. [१० मैल.
तुकुमान (श) द अमे ख लापलाता दे
तुग्रा (गा) हिं ब इ बाकरगज पर.
तुगुरागुवा (पर्व) द. अमे इक्वेदोर देशात.
तुडरपूर (श) हिं. वाय प्रा बरेली पर.
तुणो (श ब) हिं मु इ कच्छ प्रा
तुतावार (गा) हिं ब इ रामगड पर
तुतीकुंडी (श ब) हिं म इ. मद्रासच्या दक्षिणेस
तुतीकोरीन (श ब) हिं म इ तिनवेली प्रा. मानारचे अखातावर. कारोमाडल किनाऱ्यावर
तुदुरु (गा) हिं म इ म्हैसूर स तुगा नदीवर.
तुनी (गा) हिं म. इ राजमहेंद्रि जि
तुनीस (स. श) आफ्रि. ख. बार्बरी स.

तुनूर (श) हिं म इ म्हैसूर स श्रीरंगपट्टणपा १० मैल येथे तलाव आहे त्यास यादवी(मोती) तलाव म्ह
तुपल (श) हि वाय प्रा अलिगड पर.
तुणक्रा (श) हि. राजपु अलनार पर
तुपराणा (श) हिं वाय प्रा मुजफरजग पर मुजफरजगपा [२४ मैल
तुबकेबोग्रा (गा) हि ब इ बुलेश्वर जि
तुबा (गा) हिं ब इ ओरिसा प्रा
तुमकुर (गा) हि म इ म्हैसूर स
तुमचाबाद (श) हि वाय प्रा काशीपा १८ मैल
तुमलथलपूर (गा) हिं म इ नेलोर पर
तुमसड(र)(ल)(गा) हिं मध्य प्रा भंडारा जि. येथे तांदुळाचा मोठा व्यापार आहे
तुमसूर (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि वाईनगंगा नदीवर
तुमाडी (श) हि म इ मच्छलीपट्टण जि मच्छलीप पा
तुमीनकट्टी (गा) हिं मु इ धारवाड जि [१८ मैल
तुम्रु (गा) हि ब्रह्मदेशात
तुम्रुलागुडीयम(गा) हि म इ निजामचे राज्यात
तुराणा (गा) हिं मध्य प्रा होळकराचे स. उज्जनपा० १२ मैल
तुरावटी (गा) हि राजपु जयपूर स
तुरावनूर (गां) हिं म इ म्हैसूर स
तुरावक्र (गा) हिं म इ म्हैसूर स
तुर्कस्तान (दे) आशि व यूरोपखंडात. मुसलमान लोकांचा
तुर्कीकाब (समु) आशि ख पश्चिमेस

तुर्भे (बे) हि मु इ ठाणे जि

तुलसीआ (गा) हि व इ भागलपूर प्रा

तुलवाडी (गा) हि प इ रेचनादुआबात चिनाब नदीवर

तुला (गा श) यू स रशियात

तुलाबा (श) हि प इ बारीदुआबमध्ये रावी नदीवर

तुलूज (श) यू स फ्रान्स देशात

तुलो (श व) यू स फ्रान्स देशात

तुळजाई (गा कि) हि मु इ कोल्हापूर स पन्हाळा जहागिरींत

तुळजापूर (श क्षे) हि निजामचे रा येथे देवीचे स्थान आहे भीमेच्या काठा

तुळशी (गा) हि मु इ ठाणे जि साष्टी ता येथील तलावाचे पाणी मुंबई शहरात नेले आहे

तुळशीराम सेनापतीचा देश (दे) हि ब इ चे पूर्वेस काचार व मणिपूर ह्या स दक्षिणेस

तुळसीपूर (गा) हि वाय प्रा अयोध्या पर

ते (न) यु स स्कानलदात जर्मन स मिळते

तेक्सास (श प्रा) उ अमे युनायटेडस्टेट्समध्ये

तेक्सेल (बे) यु ख हालद दे

तेगस (न) यू स स्पेन दे आतलांतिक महा. सा. मिळते

तेजपूर (श) हि ब्रम्हदे. असाम प्रा

तेतुवान (ब श) आफ्रि स मोरोक्को स

तेन (श) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा.

तेनासरीम(प्रा श.) हि ब्रह्मदेशात

तेबल (उपसा०) द. आफ्रि. ख, केपकालनींत.

तेर (गा) हिं मु इ ठाणे जि पनवेल ता
तेरा (श) हि मु इ कच्छ प्रातात.
तेरादेल फुईगो (बे)द अमे. ख पातागोनिया दे दक्षिणेस
तेरेखोल (खाडी) हि मु. इ रत्नागिरी जि चे दक्षिणेस
तेरेतरीज (प्रा) उ अमे ख म्यतन स
तेलारी (पर श) हि मु इ गुजराथेत सुरत जि गायकवाडचा
तेलीचरी (श ब) हि म इ कारोमाडल कि [प्रदेश
तेलोजे (गा) हि मु इ. ठाणे जि पनवेल ता
तेशुलंबु (श) हि उत्तरेस तिबेटात चाग प्रा
तेहरान (श) आशि ख इराणची रा दिमावद पर्वताजवळ
तेहरी (म श) हि वाय प्रा बुंदेलखडात जनावराच्या पितळे-
च्या मूर्ति तयार करितात
तेह्रू (जखा) अमे ख मध्य अमे पूर्वेस
तेहेलीन (न) आशि ख रुशियात
तैग्रीस (न) आशि ख तुर्कस्तानात तारस पर्व पा निघून
इराणचे अखा मिळते लाबी १५४० मै
तैताओ (द्वीप) द अमे ख. पाटागोनिया दे
तैबर (न) यू ख इतालीत इचे काठीं रोम शहर
तैरोल (प्रा) यू ख आस्ट्रियात
तोकावतिक्स (न) द अमे अमाझोन नदीस मिळते
तोकातिन्स (न) द अमे रिओपारा खाडीस मिळते
तोडापूर (गा) हि मु इ खानदेश जि जामनेर ता
तोडीकोंबीट (गा) हिं. म. इ. मधुरा पर. मदुरापा ३९ मैल

तोबोल (श न) आशि ख रशियात तोबोल नदीवर तोबोल
ओबीस मिळते

तोबोलस्क (श) आशि ख रशियात पश्चिम सैबिरियाची रा तो

तोम (न) आशि. ख रशियात [बोल नदीवर-

तोमस्क (श) आशि ख रशियात तोम नदीवर.

तोमुर्क (सरो) आशि ख चिनईतार्तरींत [दीचे काठीं

तोरखेडें (गा) हिं मु इ खानदेश जि शाहादे ता. तापी न-

तोरगल (श स) हिं मु इ कोल्हापूर स तील बेळगाव जि

तोरणामाल (गा) हिं मु इ खानदे जि शहादे ता येथे मोठा
तलाव आहे

तोरणा (कि) हि मु इ सातारा जि सचिवाचें स

तोरा (गा) हि प० इ पेशावर पर २ नागपूर प्रा

तोरागल (श) हिं मु इ. बेळगाव जि

तोरातो (श) अमे ख उ अमे हडसन बेच्याजवळ.

तोरेन्स (सरो) यू ख. आस्त्रिया दे.

तोलानूर (श) आशि ख चीनदे पेकीनच्या उत्तरेस

तोलिमा (पर्व) द अमे. पश्चिमभागीं आहे

तोलेदो (पर्व) यू ख स्पेन दे [बेटसमूहात

तोसा (श) आशि. खं पूर्वेस सित्कोक बेटात जपानदेशाचे

तोळा (गा) हिं. वाय. प्रा कुमान पर घोग्रा नदीवर.

तौटौली (श) हिं वाय प्रा रोहटक प्रा

तौडान (श) हिं ब्रह्मदे पेगूप्रा इरावती नदीवर प्रोमपा

तौदापूर्ती (गा) हिं म० इ बल्लारी पर [१० मैल.

तौदाम्रुरी (गा) हिं म० इ. बल्लारी पर

तगुडा (गा) हि म० इ गंतुर जि
तंगुल (गा) हि सिकीमचे रा तिस्ता नदीवर
तंजोर(तंजावर) (श) हि म इ तजोर जि चे शहर. हे व्यकोजी भोसल्याकडे होते कावेरी नदीवर उत्तमप्रकारचे देऊळ आहे रेशीम, मलमल, वाद्ये व शिशाचीं भांडी करणे ह्याचे कारखाने आहेत.
तांगान (न) हि ब० इ दिनाजपूर प्रा महानदेला मिळते
तागानिका (स) आफ्रि ख अलबर्तनाएझाचे नैर्ऋत्येस
तागु (श) आशि ख ब्रह्मदे सिताग नदीचे कांठी
ताग्रेह (श) हिं ब० इ कैंजूर स
ताडा (श) हिं वाय प्रा बरेली पर याच्या भोवतालची हवा दलदलीमुळे वाईट आहे २ अयोध्या प्रा वस्त्रे [होतात.
तांडी (श) हि. प० इ० लाहोर पर
तांडेकाय (श) हि म० इ मच्छलीपट्टण प्रा मच्छ.—पा. १२ [मैल.
तातीगहू (स) आशि ख चिनात
ताद्रा (श) हि प० इ सतलज नदीवर.
तांदुळवाडी (गा) हिं मु इ सातार जि कोरेगाव ता. येथे श्रीकोल्हेश्वराचे देवालय आहे
तांदूर (न) हिं म० इ निजामचे राज्यांत भीमेला मिळते.
तांदली (गा) हिं अयोध्या प्रा आलमोडा पर गोरखपुरा जवळ
तांदुह (गा) हिं वाय प्रा मिरत पर यमुना नदीवर,
तांपी (गा) हि राजपु जोधपूर स लुनी नदीवर
तांपीको (श) अमे ख मेक्सिको देशात. [पूर्वेस.
तांबडा (समु) आशि. ख. आरबस्तानचे पश्चिमेस, व आफ्रिकेच्या

तांबडी (न) अमे ख स्वतंत्र स मिसिसिपी नदीला मिळते
तांबवे (गा) हि मु इ सातार जि फलटण स० मध्ये
तांबा (गा) हि मु इ सोलापूर जि [अखातास मिळते
ताम्रारानेरी (न) हि म० इ तिनवेली जि तून निघून मानारचे
तांब्याचीवाडी (गा) हि मु इ कोल्हापूर स भुदरगडपेठ्यात येथे चित्रे करण्याची प्लास्टर आफ् पारिस नावाची भुकणी करण्याचे दगड सापडतात
तांबी (गा) हि मु इ सातार जि जावळी ता
ताम्बूर (न) हि हिमालयाचे दक्षिणेस नेपाळातून वाहत जाऊन कुशीस मिळते
तास (न) हि मध्य प्रा सागर नर्मदा प्रातातून जाऊन भागीरथीला मिळते इचा २०० फूट उंचीचा धबधबा आहे
तासे (न) हि वाय प्रा गरवाल प्रा यमुनेला मिळते
तिदेवनम (श) हि म० इ अर्काट जि कडलोरपा ३८ मैल
तुंग (कि) हि मु इ सातारा जि सचिवाचे स
तुंगत (गा) हि मु इ सोलापूर जि पंढरपूर ता
तुंगभद्रा (न) हि म० इ म्हैसूर स निघू न कर्नुलाजवळ
तुंगवाला (श) हि प० इ० रेचनादुआबात [कृष्णेस मिळते
तुग्ला (श) हि भूतान देशात [राजपु जयपूर स
तुंगा (न) हि म० इ म्हैसूर स भद्रानदीला मिळते २
तुंगारी (गा टेक) हि मु इ ठाणे जि वसई ता येथील हवा उष्णकाळात सुखावह असते
तुंगी (कि) हि. मु. इ. पुणे जि मावळ तालुक्यात.

तुंग्रु (शिख) हि हिमालयाचे एका शिखराचे नाव
तुवजी (गा) हि मु इ सोलापूर जि [लिगपा ३२ मेल
तुंमलुग (श) हि हिमालयाचे पायथ्यास सिक्कीमची रा॰ दार्जि-
तुंमलुक (श) हि ब॰ इ मिदनापूर पर कुशी नदीवर
तेग्रीनार (सरो) हि हिमालयाचे उत्तरस तिबेटात
तेंदुरखेडे (श) हि मध्य प्रा नरसिंगपूर नि येथे लोखंडाच्या
खाणी असून तवे, कढया वगैरे तयार होतात
तेंगपट्टण (श) हि म॰ इ त्रावणकोर स
तोंटापूर (गा) हि मु, इ खानदेश जि जामनेर ता
तौंगक्यांग (न) आशि ख चीनदेशात
तोगमु (श) हि भूतान दे
तोरा (प्रा श) हि ब्रह्मदेश पेगु प्रांताचा भाग
तादला (श) हि म-न पा माळव्यात जानु ना पर
त्राफलगार (भू) य य स्पेन दे अदालुशीया प्रा फ्रेंच, स्पा-
त्रिकोटी (पर्व) हि पंजाबात [निश व इ ल १८०५
त्रिकोलम (श) हि म॰ इ मलबार पर
त्रिचनगड (श) हि म॰ इ सालेम पर सालेमपा २९ मैल
त्रिचनापली (श) हि म॰ इ कावेरी नदीवर येथे किल्ला आहे
त्रिचापुंडी (श) हि म॰ इ तंजावर पर
त्रिचुर (श) हि म॰ इ कोचीन स
त्रिटनी (श) हिं म॰ इ अर्काट जि अर्काटपा २६ मैल
त्रिनिदाद (बे) अमे ख मध्य अमे पूर्वेस अतलांतीक महासाग-
रात वेस्टइंदिज बेटसमुहात

त्रिनोमाली (श) हि म इ अर्काट जि इ व हैदर लढाई [१७६७.
त्रिपती (श) हि म इ अर्काट प्रा जरळगिरी स
त्रिपतूर (श) हि म० इ मदुरा पर
त्रिपुनायपोराय(श) हिं म इ० कोचीनपा ७ मैल
त्रिपेटी (श) हि म इ- अर्काट जि
त्रिपोली •(ब श) आफ्रि ख बार्बरी स भूमध्यसमुद्राचे काठी
त्रिबिझोंद (व श) आशि ख काळ्या समुद्रावर आर्मिनीया प्रा
त्रिमलगम (श) हि म० इ मदुरा पर मदुरापा ११ मैल
त्रिमलरायनपटम (श) हिं म० इ कारिकल पर
त्रिमाव (न) हिं प इ झेलम, चिनाब,रावी मिळून हे नाव
त्रियेस्त (श ब) यू स इतालींत
त्रिलोकनाथ (श) हि काश्मिर स- चद्रा नदीवर
त्रिवानूर (श) हि म० इ अर्काट जि अर्काटपा २२ मैल
त्रिवानानेल्लूर (श) हिं म० इ अर्काट जि कडलोरपा २९ मैल
त्रिवालम (श) हिं म० इ अर्काट जि अर्काटपा ८ मैल
त्रिवूर (श) हिं म० इ मच्छलीपट्टण पर
त्रिवेणी (श) हिं बं० इ जेसोर पर
त्रिवेलोर (श) हिं म० चिंगलपट पर मद्रासपा २६ मैल
त्रिवेंद्रम (श) हिं म० इ त्रावणकोर स ची राजधानी
त्रिशीर्ष (डो.) हिं मु इ नाशिक जि नाशिक शहरापा ५ मैलावर ह्यात कोरीवलेणी आहेत
त्रिव्युतरीम (श) हि व इ ओरिसा प्राताचे पश्चिमेस
त्रिसूरगंगा (न) हि हिमालयातून निघून गडकीला मिळते
त्रुतुलव्हासेल (गा) हि. म इ तजावर पर.

त्रुहिल्लो (श.) द अमे पेरू देशात. २ यू ख. स्पेनदे
त्रांकिबार (श) हि म इ कारोमांडल किनाऱ्यावर
त्रिकोमाली (ब श) हि द सिलोनमध्ये
त्रेंत (न) यू ख इंग्लंदात २ आस्त्रियात श
त्र्यंबक (क्षे) हिं. मु इ नाशिक जि नाशिक ता नाशिकपा १८ मैल १२ ज्योतिर्लिंगापैकीं मुख्यस्थान हिंदूचे पवित्रस्थान येथील ब्रह्मगिरी डोंगरापा. गोदावरी नदी निघते.

त्युरीन (श) यु ख इतालींत पिदमांत प्रांताची राजधानी
त्वाव्हे (गा) हिं वाय प्रा. मुजफरजग जि
त्विद (न) यू ख स्कातलंदात उत्तर समुद्रास मिळते.
त्वेनजेनगेज (गा) हि ब्रह्मदे इरावतीचे काठा

थ

थट्टेआ (गा) हिं वाय. प्रा फरकाबाद पर कानपुराजवळ
थडगाव (गा) हिं मध्य प्रा नागपूरपा ४१ मैल
थडझेंग (घा) हि पूर्वेस पेगु व आराकान ह्यामधील डोंगरातील रस्ता

थनेश्वर (श) हिं प प्रा. सरहिंदमध्ये कर्नुलपा. १३ मैल. सरस्वतीचे काठीं स १०११ त महमुदाने [लुटिले
थर आणि पारकर (स) हिं. मु इ सिंध प्रांतात
थराद (स) हि मु इ गुजराथ प्रा पालनपूर एज.सींत
थरावली (श) हि वाय प्रा गोरखपूर पर
थरोरा (गा.) हि. मध्य प्रा. नागपूर जि.

थरौड (म) हि मु इ गुजराथ प्रा [सह्याद्रितील रस्ता.
थळघाट (घा) हि मु इ मुंबईकडून नाशिकाकडे येण्याचा
थाकील (टेक गा) हि वाय प्रा कुमान पर काळी व सरजु ह्या नद्यामध्ये येथे स्लेटीच्या रंगाचा दगड सांपडतो
थान (श) हि ब्रह्म दे इरावतीचे कांठी आव्हापा ३३ मै
थानमौ (घा) हिं पूर्वेस आराकान व पेगू ह्यामधील डोंगरी
थाना (श) हि राजपु बुंदी स [रस्ता
थानाचौकी (श) हि व इ शहाबाद जि
थानाट (श) हि राजपु जेसल्मीरमध्ये
थानापूर (श) हि वाय प्रा कानपूरपा ३८ मैल
थानाबोहान (गा) हि वाय प्रा सहारणपूर पर
थामैन (गा) हि ब्रह्मदे इरावतीचे कांठी
थयालुसा (गा) हि व इ काचार पर
थारवाडी (गा) हि ब्रह्म दे पेगू पर
थारूवाडा (प्रा) हि ब्रह्म दे पेगू पर
थारेट काग (गा) हि. ब्रह्म दे आव्हापा २६ मैल
थालवन (श) हि प इ जाल्दर दुआबमध्ये सतलज नदीवर, लुधियानापा १८ मैल
थालू (घा) हि ब्रह्म दे आराकान व पेगू ह्यामधील डोंगरातील रस्ता
थाळनेर (गा कि) हि मु इ खानदेश जि. शिरपूर ता० तापी
थिइस (न) यू ख आल्बिया देशात [नदीचे कांठीं
थिनडुआ (गा) हिं अयोध्या प्रा चौकी नदीवर

थिप्स (श) यू ख. ग्रीस देशात फार प्राचीनकाळचे मुख्य [शहर
थिबो (श) हि ब्रह्म देशात
थुगांव (गा) हि वऱ्हाड प्रा उमरावती जि पूर्णानदीचे काठी
थुमेइ ओल खोलेल (गा) हि ब इ मणिपूर स मणिपूरपा [१२ मैल
थुरी (गा) हि नेपाळ दे कटमाडूपा ४८ मैल
थुली (गा) हिं राजपु जयपूर स जयपूरपा २४ मैल.
थुलेंडी (गा) हिं अयोध्या प्रा. बेन्सवारा पर
थुलासेरी (गा) हिं मु इ टाणे जि
थुवाई (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा दुभई पर
थेआग (गा) हि प इ सिमला व कोटगड ह्या दरम्यान किल्ला
थेऊर (गा) हि मु इ पुणे जि येथे पहिले माधवराव पेशवे इ स १७७२ त मृत्यु पावले
थेकाटुलिआर (गा) हि म इ टिनवेली प्रा टिनवेलीपा २५ मैल.
थेनकोशी (गा) हि म इ टिनवेली प्रा टिन पा ३० मैल
थेरवारा(डा) (प्रा) हिं मु इ गुजराथचे वायव्येस लहानसा प्रदेश
थेराय (श) हि वाय. प्रा आग्रा पर आग्र्यापा १० मैल.
थेलार (श) हि म. इ अर्काट जि
थैमाह (गा) हिं मध्य प्रा. सागर जि सिवनी पर
थैर (गा) हिं म इ निजामचे राज्यात
थैरना (न) हि म. इ निजामचे राज्यात १०० मैल वाहत जाऊन माजरा नदीस मिळते
थोगान (गा.) हि मध्य प्रा नागपूर जि
थोबा (गा) हि. राजपु जोधपूर स. जोधपुरपा. ३० मैल

थोबाल (श) हिं. ब इ पूर्वेस मणिपूर स. मणिपूरपा. १३ मैल
थोर्ला (श) हिं ब इ टिपरा प्रा टिपरापा १८ मैल
थौट (श) हिं राजपु जोधपूर स नसिराबादपा ४१ मैल.
थौरी (गा) हिं अयोध्या प्रा गोमतीचे काठीं
थंगलिंग (पर्व) हिं काश्मिर स उत्तरेस
थांगह्य (श) हिं पू ब्रह्मदे. आराकान प्रा
थावा (श) हिं वाय प्रा अलाहाबाद जि. अलाहाबादपा. २९ मैल
थुंडीभवानी (देऊळ) हिं हिमालयाचे सरभुरशिखरावर देवीचे स्थान.
थौगऐनमैईट (न) हिं ब्रह्म दे सयाम दे
थ्यानशान (पर्व) आशि ख पूर्वतार्तरी व रशियनतार्तरीमध्ये
थ्युलीयन (पर्व) यू ख नांवत
थ्येटिवो (श) हिं ब्रह्म दे इरावती नदीवर. येथे लष्करची छावणी
थ्रिपागोडास (गा) हिं ब्रह्म दे तेनासरीम पर. फार मोठीं तीन [देवळे

द

दचपुली (श) हिं म इ गतुर प्रा
दड्डी (गा) हि मु इ बेळगाव जि चिकोडी ता
दतवाड (गा) हि मु इ कोल्हापूर स शिराळे पेट्यात
दतीया (स) हिं वाय प्रा झाशीच्या वायव्येस.
दतु (भू) आशि ख दक्षि बोर्निओ बे पश्चिमेस
द दोआब (मध्यप्र) हिं म इ कृष्णा व तुगभद्रा ह्या नद्यामधील.
दनेनहेद (भू) यू ख. स्कातलद दे. उत्तरटोक

दफळापूर (श) हि मु इ द महाराष्ट्रात जत स
दब्लीन (श) यू ख अयर्लंद दे लिफी नदीचे काठीं
दमण (श) हि मु इ उत्तर कोकणात पोर्तुगीज लोकाचे स येथे सेट हिरोनिमस या नावाचे देऊळ आहे
दमणगंगा (न) हि मु इ सह्याद्रींतून निघून अरबी समुद्रास मिळते [मिळते
दमन (न) हि मु इ. सह्याद्रींतून निघून अरबी समुद्रास
दमार (गा कि) आशि ख अरबस्तान दे येमेन प्रा
दमास्कस (श) आशि ख तुर्कस्तान दे सिरिया प्रातात जार्दन नदीचे काठीं येथे योहान्नाची कबर
दमोह (श प्रा) हि मध्य प्रा विंध्याद्रीच्या उतरणीवर जि व ता
दर (न) हि आफ्रि ख नैल नदीला मिळते
दरमुदर (श) हिं नेपाळ दे खटमाडूपा० १९ मैल.
दरापुरा (श) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा
दराया (श) आशि ख आरबस्तान दे मध्यभागीं नज्द प्रा
दरिकी (श) हि व इ कटक प्रा कटकपा ३६ मैल.
दरियाद (श प्रा) हि वाय प्रा अयोध्या जि
दरूर (गा) हि मु इ बेळगाव जि अथणी ता.
दरेशी (श) हि. म इ नेलोर प्रा अनगोलपा १० मैल.
दर्ग (सरो) यू ख अयर्लंद दे
दर्बी (श) हि हिमालयाचे पायथ्याजवळ भुतान दे
दर्यापुर (श) हिं वऱ्हाडात एलिचपूर जि तालुक्याचे ठिकाण.
दर्बीशायर (श) यू ख इग्लंदात येथे लोखड सापडते
दर्वेतवातर (सरो,) यू. ख इग्लदात.

दर्शनगंज (श) हि वाय प्रा पचमिरट पर घोघरा नदीचे काट फेजाबाद पा ५ मैल

दर्हम (श प्रा) यू स इग्लद दे

दल (सरो) हि उत्तर काश्मिरात

दवलघाट (श) हि म. इ निजामचे राज्यात.

दशार्णव (क्षे) हि मु इ काठेवाडात

दशाबाईची टेकडी (टेक गा) हि मु इ नगर जि पारनेर ता पारनेरपा ३ मैल

दश्नु (श) हि वाय प्रा दिल्लीपा० १८ मैल मिरत पर

दसक्रोई (गा) हि. मु इ गुजराथेत अमदाबाद जि तालुक्याचे गाव पण ठाणे अमदाबाद शहरीं

दस्तगीर (गा) हि वऱ्हाडात उमरावती जि

दसनुगड (श) हिं ब इ सिलहट प्रा सिलहटपा ३६ मैल

दहिवडी (गा) हि मु इ सातार जि माण ता.

दहिवद (गा) हि मु इ खानदेश जि अमळनेर ता

दहिवली (गा) हि मु इ ठाणे जि कर्जत ता उल्हास नदीचे काठा

दहिवेल (गा) हि मु इ खानदेश जि पिपळनेर ता

दहिसर (गा) हि मु इ ठाणे जि कल्याण ता

दहिगांव (गा) हिं मु इ सोलापुर जि माळशिरस ता

दक्षिण (प्रा) हि. विंध्याद्रि पर्वताचे दक्षिणेकडील प्रदेशाचे नाव.

दक्षिणअर्काट (प्रा)हि म इ कर्नाटक परगण्याचा भाग, त्यास कदलोर म्हणतात

दक्षिणकानडा(प्रा)हि म. इ मलबार किनाऱ्यावरचा प्रांत.

दक्षिणकेप (भू) आशि ख चिनच्या पूर्वेस फोमोसा बेटाचे दक्षिणेस

दक्षिणकोंकण(प्रा) हिं मु इ रत्नागिरी जिल्ह्यातील प्रदेशाचे नाव

दक्षिणपन्नार (न) हिं म इ म्हैसूर स नदीदुर्गाच्या डोंगरापा नि पोंदेशरी ज बंगालच्या समु मिळते. काठी पोर्न सेंत देवीड

दक्षिणमहाराष्ट्र(प्रा) हिं मु इ ह्या प्रांतात बेळगाव, धारवाड कलादगी व कारवार हे जिल्हे आहेत व यांत कानडी भाषा चालते

दक्षिणमहासागर(समु) आशि ख द दक्षिणध्रुवासभोवतीं.

दमाड (न) हिं मु इ सातारा जि कृष्णेस मिळते

दाऊतपूर (गा) हिं अयोध्या प्रा लखनौ व सुलतानपूर ह्याचेमध्ये

दाऊदनगर (श) हिं ब इ बहार प्रा व्यापाराचे ठिकाण [मैल.

दाऊदपूर (श) हिं ब इ वीरभुम प्रा मुरशीदाबाद पा. २०

दागो (बे) यु ख बाल्तिक समु [२० मैल.

दाजा (गा) हिं वाय प्रा अलाहाबाद पर. अलाहाबादपा.

दाजीपूर (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स मुदरगड पेठ्यात

दातीवरें (गा) हिं मु इ. ठाणे जि माहिम ता व याच नांवाची खाडी.

दात्या (श) हिं मध्यप्रा बुंदेल खं येथें दिवे व किल्लीने उघडताना दोन वेळा अवाज होणारीं कुलुपे तयार होतात

दादर (श) आशि ख बलुचिस्थानात शहर २ मुंबईजवळ रेलवेस्टेशन

दान उर्फ दोन (न) यू ख राशियात यूनोफ सरो० निघून अझोप समु मिळते ११०० मै ला

दान्युब (न) यू ख जर्मनींतून वादन प्रा निघून काळ्या समु० मिळते १६३० मै लाब

दापुर (गा) हि मु. इ नाशिक जि सिन्नर ता.

दापुरी (गा) हिं मु इ पुणे जि पुण्यापा ४ मैल येथे मुबईचे गवरनर साहेबाचा रहाण्याचा बगला आहे

दापोडी (गा.) हिं मु इ पुणें जि ह्वेली ता पवना व मुळा ह्याचे सगमावर येथे दु बाजीरावाची इग्लिशाबरोबर इ १८१७ त लढाई झाली [होती.

दापोली (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि तालुका येथे छावणी

दाभट (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता

दाभाडी (गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगाव ता गिरणेच्या काठी येथे गूळ, कमोद पु होतो

दाभील (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता

दाभोळ (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता येथे मशीद पाहण्यासारखी आहे व लुगडी तयार हो

दामणगंगा (न) हिं मु इ नाशिक जि पेठ ता तून ठाणे व सुरत ह्याचे हद्दीतून जाऊन अरबी स. मिळते

दामणगांव (गा) हिं वऱ्हाडात उमरावती जि उमरावतीपा. २९ मैल

दामियता (श) आफ्रि ख इजीप्त दे. नैल नदीचे मुखाजवळ

दासुक (श) हि. वऱ्हाडात उमरावती जि उमरा. पा २५मैल

दामुदा (न) हिं ब० इ छोटा नागपूर प्रा. निघून हुग-
ळीस मिळते
दामोदर (न) हिं ब० इ रामगडच्या डोंगरातून निघून
हुगळीजवळ बंगालच्या उपसागरास मिळते
काठी बरद्वान
दायरबक्कर (प्रा) आशि ख तुर्कस्तान देशात कुर्दिस्तानात.
दारणा (न) हिं मु इ इगतपुरी ता निघून गोदावरीस मिळते
दारव्हा (गा) हिं वऱ्हाड प्रा वणी जि तालुका आहे.
दारागंज (श) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि गंगेच्या काठीं
दारानगर (श) हि वाय प्रा अयोध्या पर
दारापुर (श) हिं प इ झेलमच्या काठी [च्या काठीं.
दारापुराम (श) हि. म इ कोइमतूर प्रा अमरावती नदी-
दारियन (अखा) अमे ख कोलंबिया दे
दार्जिलिंग (श) हिं हिमालयाचे पायथ्याशीं सिकीमच्या द.
येथील हवा उत्तम आहे. ब. इ. जि
दार्दानेल्स (सामु) यू ख तुर्कस्तान दे
दार्दोन (न) यू ख फ्रान्सात बिस्केच्या उपसा. मिळते
दार्बेग (न) हि प इ सतलज नदीला मिळते
दार्लिंग (न) यू ख आस्ट्रेलियात असून मरे नदीला मिळते.
दाल (न) यू ख स्विदनातून बाल्तिक समु मिळते.
दालफिन्सनोज (भू) हिं म इ विजागापट्टणाजवळ
दालमेशिया (प्रा) यू ख आस्ट्रिया दे.
दालंग (श) हिं ब इ अमहर्स्ट प्रा. मोलमेनपा ३८मैल.
दावगुद (श) हिं म इ. नेलोर प्रा अनगुळपा १२ मैल.

दावडी निंबगांव(गा) हिं मु इ पुणे जि
दावणपूर(श प्रा) हि वाय प्रा दिल्लीचे उत्तरेस झुझुरचे जहागिरीपैकीं
दावदनापुती (श) हि म इ मदुरा प्रा मदुरापा ३३ मैल.
दावनकोंडा (श) हि म इ बल्लेरी प्रा [मैल
दावीपूर (श) हि वाय प्रा मुरादाबाद प्रा मुरादाबादपा १२
दावेरकोंड (श) हि म इ निजामचे रा
दावेरहुल्ली (श) हिं म इ म्हैसूर स [मैल
दासपुरी (श) हिं वाय प्रा मिदनापूर पर मिदनापूर पा ३१
दासोरी (श) हि राजपु जोधपूर स
दाहोद (श) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि तालुका
दाहोमी (सरो) आफ्रि ख कांगोमध्ये
दिदोंग (न) हि ब्रह्मदे असामातून नि ब्रम्हपुत्रेस मिळते
दिनवली (गा) हि मु इ ठाणे जि
दिनऱ्ही (श) हिं ब इ शहावाद प्रा
दिवाघपूर (श) हि ब इ पाटणा प्रा गंगेच्या काठीं पाटणापा १० मैल येथे लष्करची छावणी
दिनानुगर (श) हि. प इ लाहोर प्रा
दिनापूर (श) हि ब इ बहार प्रा येथे लष्करची छावणी आहे येथे नकशीकाम उत्तम होते [पूर्वेस
दिनारीक अल्प्स(पर्व) यू ख स्वित्सर्लंदात दाल्मेशिया प्रानाचे
दिपला (श) हि मु इ सिंध प्रा हैदराबाद जि तालुक्याचे
दिपाळ (श) हिं नेपाळ दे जेमलापा ५१ मैल [ठिकाण
दिपाळपूर (श) हि. प इ रावीचे काठीं

दिबोंग (न) हि पू ब्रह्मपुत्रेला मिळते
दिमावंद (पर्व) आशि स इराण दे
दियरबकर (श प्रा) आशि स तुर्कस्तान दे
दिरंग (गा) हि ब इ ब्रम्हपुत्रा नदीचे काठीं
दिरवो (न) हि असामातून निघून ब्रह्मपुत्रेस मिळते
दिलाहेग (भू) यू स फ्रान्स देशात उत्तरेस
दिल्ली (श) हिं वाय प्रा यमुना नदीवर फार प्राचीन-काळचे शहर. हे मोगलाचे राज शहर होते ही पांडवाची प्रथम रणभूमि येथे फार मोठमोठ्या लढाया व अनेक बादशहा होऊन गेले हस्ति-दंतावर चित्रे खोदणे, दागिन्याचे पचीकाम, भिन्याचे काम, वाद्याच्या तारा ही कामे उत्तम [होतात
दिलेउका (भू) यू स इताली दे आग्नेयीस
दिलोद (श) हि माळव्यात भोपाळ स, भोपाळपा १७ मैल
दिव (बे) हि मु इ काठेवाडच्या द पोर्तुगीज स
दिवारनगर (श) हि ब इ सिलहट प्रा सिलहट पा ३३ मैल
दिवे (गा) हि मु इ पुणे जि पुरंदर ता याच नावाचा जवळ घाट आहे [आहे
दिसा (श) हि मु. इ गुजराथ प्रा येथे लष्करची छावणी
दिसोंग (न) हि ब इ ब्रह्मपुत्रेला मिळते
दी (न) यू स इंग्लंदात व स्कातलंदात
दीग (श कि) हि वाय प्रा कानपूर पर काल्पीपा १५ मैल २ गंगेच्या काठा अलाहाबाद पर इ होळकर
दीगची (गा) हि मु इ. सातारा जि औंध स [ल. १८०४.

दीग्रस (गा) हि वऱ्हाड प्रा वणी जि येथे बैलाचा मोठा बाजार भरतो
दीर्जी (न) हि मु इ ठाणे जि अरबी समु मिळते
दुकीचा (गा) हिं वाय प्रा मुरादाबाद पर मुरादाबादपा
दुग (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि [२९ मै.
दुगदुगी (श) हि वाय प्रा. फत्तेपूर प्रा गंगेच्या काठीं
दुघाड (गा) हिं मु इ ठाणे जि भिवडी ता
दुडी (श) हि मु इ बेळगाव जि बेळगावपा १६ मैल.
दुदस (न) आशि ख तुर्कस्तान दे.
दुदर (श) हि मु इ सिंध देशात
दुदाना (श) हिं मु इ गुजराथेत
दुधगंगा (न) हि मु इ कोल्हापुर स. पूर्वेस जाऊन कृष्णेस [मिळते
दुधगाव (गा) हि मु इ सातारा जि वाळवे ता
दुधधारा (गा) हि मध्यप्रा मंडळा जि नर्मदा नदीचा धबधबा
दुधना (न) हिं निजामचे राज्यात हैदराबाद शहरावरून जाते [१९ मैल
दुनागिरी (श) हि वाय प्रा कमाऊन पर अलमोदापा
दुना (न) यू ख रशियात रैगा शहराजवळ बालतिक समुद्रास मिळते.
दुबस (न) यृ ख फ्रान्सात. ही ऱ्होन नदीला मिळते.
दुमकोठ (श) हि वाय प्रा गुरवळ पर श्रीनगरपा. १३ मैल
दुमज (श) हि नेपाळ दे कटमांडूपा ३५ मैल.
दुमाजी (गा) हिं मध्य प्रा शिवनी जि

दुमाजी (गा न) हि मु इ सिधप्रा येथ उन्हाळ्यात पाणी मुळाच नसते.
दुरक (श) हिं वाय प्रा अयोध्या पर
दुरमापूर (श) हि वाय. प्रा औध पर घोग्रा नदीपा ७ मैल.
दुरवाई (श) हिं वाय प्रा बुदेलख जहागीर
दुरहट (श.) हि ब. इ हुगळी प्रा कलकत्त्यापा ३२ मैल
दुरामो (श) हिं वाय प्रा अयोध्या पर फत्तेपूरपा ५५ मैल.
दुराला (गा) हि ब इ सरहिंदमध्ये कर्नुलपा १० मैल.
दुरो (न) यू खं स्पेन व पोर्तुगाल ह्यातून जाऊन अतलातिक महासा. मिळते
दुरंग (श) हिं ब इ जि
दुर्ग (श) हिं मध्य प्रा रायपूर जि ता येथे कापड चागले होतें
दुर्गवाडी (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
दुर्रा (गा) हिं सिद्याचे रा ग्वारहेर पर.
दुर्गादास (गा) हिं वाय प्रा कानपूर पर
दुर्गानग्र (गा) हिं वाय प्रां रामपूर पर. बरेलीपा ४८ मैल.
दुर्गापूर (श) हिं. ब इ मेमनसिंग प्रा
दुलथे (न) द अमे ख लाप्लाता नदीला मिळते.
दुलासीदा (गा.) हि वाय प्रा बुदेलखडात.
दुली (श) हिं ब इ तिरहून प्रा
दुलीपगंज (गा) हि वाय प्रा औध पर शहाजानपूरपा. २४ मैल. येथे बाजार मोठा भरतो
दुलीया (श.) हि वाय. प्रा फरकाबाद प्रा. रामगगेच्या काठीं
दुवा (श) हिं. म इ. मच्छलीपट्टण प्रा. मच्छलीपट्टन पा. ५४ मैल.

दुशक (श) आशि ख अफगाणिस्तानात शेहिस्तान प्रा जरा सरोवराचे पूर्वेस शेहिस्तानचें मु श

दुसखेड (गा) हिं मु इ खानदेश जि भुसावळ ता

दुसाणे (गा) हिं मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता येथे कमोद तादूळ पु होतो

दुस्तारपूर (श) हिं वाय प्रा औध पर मुलतानपूरपा २६ मैल.

दुहली (श) हिं वाय प्रा इटावा पर

देऊड (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता

देऊटगाव (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता

देऊळगाव राजा (गा) हिं वऱ्हाड प्रा बुलढाणे जि

देऊळघाट (गा) हिं वऱ्हाडात अजिठ्याचे डोंगरात येथे पोलादी [सामान चांगले होते

देतफर्द (श) यू ख इंग्लंदात

देनमार्क (दे) यू ख देश आहे येथील लोकास देन्स म्हण

देब्रेत्सीन (श) यू ख आस्त्रिया दे हंगारी प्रा

देबोइत (न) अमे ख कानडाचे रा सेमक्लेअर सरोवराज- [वळून निघते

देराइस्मायलखान (श) हिं प इ सिंधुनदाचे काठीं

देरागाजीखान (श) हिं प इ सिंधूचे काठा

देराजत(दामन) (प्रा) हिं प इ पेशावरच्या द सुलेमान पर्वत आणि सिंधुनद ह्याचे मध्ये

देरादून (प्रा) हिं वाय प्रा गरवालच्या दक्षिणेस

देरामोबतेब (श) हिं मु इ सिंध प्रा हैदराबाद जि ता

देराही (श) हिं मु इ सिंध प्रा शिकारपूर जि तालुका.

देर्जे (प्रा) हिं मु इ ठाणे जि जव्हार स

देलगादो (भू) आफ्रि ख पूर्वेस

देलागोआ (उप) आफ्रि ख पूर्वेस
देलावेर (न उप) द अमे ख युनैतेदस्तेतमध्ये
देवगड (गा स) हिं मु इ रत्नागिरी जि ता २ गुजराथेत स ३ मध्यप्रा छिंदवाडा जि ही गोंडराजाची रा होती ४ मोगलाईत ह्यास हल्ली दौलताबाद म्हणतात
देवगडबारीया (श स) हिं मु इ गुजराथेत रेवाकाठा एजन्सीमध्ये संस्थान
देवथळ (घा) हिं नेपाळच्या द ल १८१५ नेपाळी व इ.
देवदार (प्र स) हिं मु इ वायव्येकडे स
देव (न) हिं मु इ नगर जि नगर व राहुरी ता तून जाऊन मुळेस मि २ नाशिक जि सिन्नर ता इचे काठी सिन्नर
देवनहल्ली (श) हिं म इ म्हैसूर स येथे टिपूचा जन्म झाला
देवपूर (गा) हिं मु इ नाशिक जि सिन्नर ता [गीर गाव
देवरगाव (गा) हिं मु इ नाशिक जि चांदवड ता जहा
देवराज (गा) हिं नेपाळच्या द ल १८१४ नेपाळ व इ
देवराष्टे (गा) हिं मु इ सातारा जि खानापूर ता
देवरी (गा) हिं मध्यप्रा सागर जि येथे धान्याचा व्यापार
देवरू (न) हिं आसामातून निघून ब्रह्मपुत्रेस मिळते.
देवरूख (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता
देवलपाडा (गा) हिं वऱ्हाडात वर्धा नदीचे काठी
देवळाणे (गा) हिं मु इ नाशिक जि येवले ता येथे मोठी यात्रा भरते
देवळाली (गा) हिं. मु इ नाशिक जि. नाशिक ता

देवळी (श) हि मु इ रत्नागिरी जि २ मध्यप्रा वर्धा जि गुराचा मोठा व्यापार

देवळे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता २ सोलापुर जि सागोले ता माण नदीचे काठीं

देवा (श) आफ्रि ख नैजर नदीचे काठी [भरते

देवाव (गा) हि वऱ्हाड प्रा एलिचपूर जि येथे मोठी यात्रा

देवलवाडा (गा) हि मध्य प्रा वर्धा नदीचे काठीं

देवसाने (गा) हिं मु इ नाशिक जि

देवासें(स) (श स) हिं मध्य प्रातात माळव्यात पवाराचे

देवीमणी घाट(गा घा) हिं. मु इ धारवाड जि सिरसीहून कुमठ्याम जाण्याचे रस्त्यावर [मध्ये

देवीस (सामु) अमे ख ग्रीनलाद बे व उत्तर अमे ह्याच्या

देसमाने (गा) हिं मु इ नाशिक जि येवले ता

देसवडी (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता देवनदीचे काठीं.

देमूर (गा) हिं मु इ वेळगाव जि वेळगाव ता

देहरी (गा. घा) हिं मु इ ठाणे जि डाहाणु ता २ नगर जि नगर व राहूरी यामध्ये घाट

देहू (गा) हिं मु इ पुणे जि इंद्रायणी नदीचे काठीं येथे प्र साधु तुकाराम बोवाची समाधि आहे.

देहेगांव (गा) हिं मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा कडी ता-

दैठाण (गा.) हि. मु इ नगर जि जामखेड ता [लुक्यात

दोडी (गा) हि मु इ नाशिक जि. सिन्नर ता

दोदांड (श) हिं ब इ भागलपूर प्रा राजमहालपा ४४ मेल

दोनिगाल(उपसा) यू ख. अयर्लंद दे

दोनेत्स (न) यू ख रशियातून निघून अझोप स मिळते
दोरा (श) हिं वाय प्रा भोपाळ स भोपाळपा १८ मैल.
दोरावीड (श) हि म इ निजामचे राज्यात
दोहद (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा पंचमहालमध्ये तालुका
दोव्रेन (पर्व) यू ख नार्वे स्विदन ह्याचे मध्ये उत्तर दक्षिण
५०० मैल लांब आहे [यात्रा भरते.
दौराई (गा) हिं राजपु अजमीरपा ४ मैल येथे मोठी
दौलतगड (श) हिं राजपु उदेपूर प्रा कोरी नदीचे काठी
दौलतपूर (श) हि मु इ सिंधमध्ये सिंधुनदापा १० मैल. २
वाय प्रा साहरणपूर पर मोठा बाजार भरतो
दौलताबाद (श. कि) हिं म इ निजामचे रा येथे खर्ची कागद
दौलेश्वर (श.) हि म इ उत्तर सरकारसमध्ये [चांगले होतात
दंदी (श व) यू ख स्कातलंदात तागाचे वस्त्राकरिता प्रसिद्ध
दंद्राहेड (भू) हि द सिलोनच्या द.
दंफ्रीस (श) यू. ख स्कातलंदात
दंबळ (श) हि मु इ धारवाड जि. तालुक्याचे गाव
दांटा (श स) हिं मु इ. गुजराथ प्रा महिकांठा एजन्सीत
येथे संगमरवरी दगड सांपडतो.
दांतिवाड (गा) हि राजपु जोधपूर स जोधपुरपा २१ मैल.
दापूर (श) हिं वाय प्रा अलिगडपा २२ मैल
दिंडोरी (गा) हिं मु. इ नाशिक जि तालुका धामण न-
दीचे काठी
दिंदिगल (श कि) हि म इ मधुरा शहराचे उ [काठी
दुंग्रा (गा) हिं वाय. प्रा. कमाऊन पर. लोहगरू नदीचे

दांजिक (श.) यू. खं. जर्मनी देश. धान्याचे व्यापाराचें श.
दोंडाईचें (गा) हि. मु. इ. खानदेश जि. शिदखेड ता.
देंदाबेता (शिख) हि म. इ. निलगिरीचें शिखर.
दौंड (श.) हिं मु. इ. पुणे जि. भिमथडी ता. येथे रे-लवे स्टेशन.
द्रवीळ (ड) (दे.) हि. म. इ. मधुरा जावली ह्या जि. प्रदेशाचे नांव.
द्रसोनशन (बे.) द. अमे. खं. पाटागोनियाचे. द.
द्रानथीम (श.) यू. य. नार्वेत पश्चिम अगास.
द्राव (न.) यू. ख. आश्रिया दे. दान्यूब नदीला मिळते.
द्राविळ (दे.) हिं. म. देशाचे पूर्वीचे नाव.
द्राहा (न.) आफ्रि. ख. अतलातिक महासा. मिळते.
द्रेसदेन (श) यू. ख. जर्मनीत साक्सनीची राजधानी.
द्वारका (श. क्षे.) हि. मु. इ. गुजराथेत काठेवाडच्या वायव्येस गायकवाडचे स. येथे श्रीकृष्णाचे देवालय आहे.
द्विना (न.) यू. ख. राशियांत अर्केजल शहराजवळ श्वेत-समु. मिळते. ७६० मै. ला.

ध.

धडगांव (गां.) हि. मु. इ. खानदेश जि. तळोदे ता.
धधुका (श) हि. मु. इ. गुजराथ प्रा. अमदावाद जि. ता.
धनची (श.) हि. नेपाळात कटमाडूपा. ४२ मैल.
धनवड (गा) हि. म. इ. मोगलाईत गदवाल सं. येथे लुगडीं चागली होतात.
धनेला (श.) हि. सिंद्याचे राज्यांत ग्वालेर पा. ११ मैल.
धमटेरी (श.) हि. मध्य प्रा. रायपूर जि. गहूं, कापसाचा व्यापार.
धमधा (गा.) हि. मध्य प्रा. रायपूर जि.

धयाबग (श) हि नेपाळात कटमांडूपा २९ मैल

धरणगाव (श) हिं मु इ खानदेश जि एरंडोल ता येथें भिल्ल पलटण आहे.

धरमपूर (श स) हि म इ सालेमपा ३३ मैल २ टाणे जि चे उत्तरेस स रजपुत राजाचें

धरमपुरी (श) हि माळव्यात धार स धारपा २९ मैल

धरोल (स श) हि मु इ गुजराथेत स

धर्मपुरी (गा) हि मु इ सोलापुर जि माळशिरस ता

धर्मशाळा (श) हिं हिमालय पर्वतावर आहे येथे इ स १८६३ त लार्ड एलजिन ग ज मरण पावला.

धवलगिरि (शिख) हि हिमालय पर्वताचे शिखर उ २६८२६फूट

धाडरी (श) हि. माळव्यात धार स महुपा ४९ मैल

धाता (श) हि वाय प्रा फत्तेपूर पर यमुनेच्या काठीं.

धान (न) हि मु इ कृष्णेस मिळते

धानरा (श) हि वाय प्रां गुरवळ पर

धानापूर (श) हि वाय प्रा गाझीपूर पर गंगेच्या काठीं

धानोरें (गा) हि मुं इ खानदेश जि चोपडे ता

धाबडी (श) हि म इ निजामचे रा औरंगाबादपा ३०मैल.

धाबर (सरो) हि मु इ गुजराथेत

धाबा (श) हि मध्य प्रा चंदापा ३० मैल चांदा जि येथें वैनगंगा व वर्धा यांचा संगम झाला मग इला प्राणहिता म्हणतात.

धामणगांव (गा) हि मु इ नगर जि अकोले ता

धामणंद (गा) हिं मु. इ. रत्नागिरी जि. खेड ता.

धामणसें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
धामनूर (श) हि वाय प्रा बिजनूर पर मुरादाबादपासून
३७ मैल
धामा (श) हि ब इ सबळपूर पर सबळपूरपा १६ मैल
धामापूर (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
धामूड (गा) हि मु इ कोल्हापूर स करवीर पेट्यात
धायडी (धब) हि मध्य प्रा नेमाड जि. नर्मदेचा
धार (श स) हि माळव्यात इंदुरचे पश्चिमेस पवाराचे स
येथे किल्ला आहे दु बाजीराव इ स. १७७२ त
धारजण (न) हि मु इ ठाणे जि जव्हार स [जन्मला
धारमंडा (श) हि ब इ मिदनापूर पर मिदनापूरपा ६ मैल
धारवाड (श) हि मु इ. द महाराष्ट्रात जि चे ठिकाण
धारा (श.) हि ब इ भागलपूर पर राजमहालपा
५० मैल [मैल.
धारानगर (श) हिं वाय प्रा. अयोध्या पर फत्तेपुरपा ४०
धारी (श) हि मु इ काठेवाडात गायकवाडाचे स [मैल
धारीडेब (गा) हि वाय प्रा कमाऊन पर. श्रीनगरपा. १०
धारूर (श) हि म. इ निजामचे रा
धालगांव (श) हिं मु इ सातारा जि मिरज स
धावरी (न) हि मु इ ठाणे जि कल्याण ता [वाड स-
धिणाकी (श) हि मु इ गुजराथ प्रा काठेवाड पर गायक-
धिणोधर (शिख) हिं मु इ कच्छ प्रा मध्यधार पर्वताचे.
धिनीसा (श) हि नेपाळ दे [मैल
धिरीयापूर (श) हि वाय. प्रा. अलिगड पर. अलिगडपा. १९

धुनडगड (श) हिं म इ निजामचे रा हेद्राबादपा
धुनगुरी (श) हि वाय प्रा ओद पर [१९ मेल
धुनटालेओ (गा) हि शिद्याचे राज्यात
धुनवा (श) हिं राजपु जेसलमीर पर जेसलमीरपा ५मैल
धुपदाळ (गा) हि मु इ बेळगाव जि गोकाक ता
धुम (श) हि नेपाळात
धुमडा (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि.
धुमरा (श) हि ब इ कटक प्रा
धुरकोट (श) हि नेपाळ देशात [४१ मैल
धुरी (गा) हि वाय प्रा सरहिंद पर लुधियानापा
धुरीयापूर (श) हि व इ गोरखपूर पर अजिमगडपा ३४मैल
धुलीअट (श) हि शिद्याचे रा महूपा ८० मेल.
धुस (श) हि वाय प्रा बनारस प्रा बनारसपा १० मैल
धुळे (श) हि मु इ खानदेश जि चे ठिकाण पाझरेच्या काठीं कापसाचा व किराणे जिनसाचा पु व्यापार चालतो स १८७२ त पुराने वाहावले होते
धूपगड (शिख) हि मध्य प्रा सातपुड्याचे उच्च शिखर
धोआ (श) हि. शिद्याचे रा ग्वाल्हेरपा २० मैल
धोडप (गा कि) हि. मु इ नाशिक जि. चादवड ता. येथें कळीचा चुना होतो
धोडंबें (गा) हि मु इ नाशिक जि. चादवड ता. येथे विड्याचीं पाने व केळीं पु होतात.
धोत्री (गा) हि. मु. इ. सोलापुर जि. सोलापुर ता.

धोत्रे (गा) हिं मु इ नगर जि कोपरगाव ता येथे मोठी यात्रा भरते

धोपेश्वर (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता २ सातारा

धोबहंग (गा) हि नेपाळ दे [जि. वाईपा १२ मैल

धोम (गा) हि मु इ सातारा जि साताऱ्याजवळ

धोलका (श) हि मु इ गुजराथ प्रा अमदावाद जि ता येथे कापूस चागला होतो [दीचे उत्तरेस

धोलपूर (श म) हि वाय प्रा आग्र्याचे नैर्ऋत्येस व चवळा न-

धोलपुरी (श) हि वाय प्रा मुरादाबादपा १६ मैल

धोलरा (श व) हि मु इ गुजराथ प्रा अमदाबाद जि बदर. येथे मीठ फार पिकते

धोलवड (गा) हिं मु इ ठाणे जि डहाणू ता

धोलाटघांट (घा) हि नेपाळ दे काटमांडूपा २७ मैल

धौली (न) हिं वाय प्रा घोघरा नदीस मिळणारी

धंतुरीया (वे) हिं मु इ गुजराथप्रा भडोच जि नर्मदा नदींत.

धागद्रा (श) हि मु इ गुजराथ प्रा झाल स चे

धादरफळ (गा) हिं मु इ नगर जि सगमनेर ता

धोल (गा) हि मु इ महिकाठा एजन्सात हालरमध्ये

न

नकरीकाह्र (श) हि म इ गतूरपा ३५ मैल

नगणइनपोल (श) हि निजामचे रा गोदावरीचे काठीं

नगनर (श) हि म इ उत्तरकानड्यात

नगर(अहमदनगर) (श) हि मु इ नगर जि चे ठाणे हे शहर इ स १४९० निजामशहा बादशहाने बस-

पिले येथे इ स १७०७ त औरंगजेब मेला. २ सिंधुनदाचे काठी व्यापाराचे श ३ पंजाबचे उत्तरेस गाव येथील बायकांची सौंदर्याविषयी ख्याती आहे

नगरकोट (श) हि प इ गिजनीचा महमूद ह्याने लुटले होते
नगरदेवळें(गा जहा) हि मु इ खानदेश जि पाचोरे ता
नगरसुल (गा) हि मु इ नाशिक जि येवले ता
नगरसोगा (श) हि म इ निजामचे राज्यात
नगरिया (श) हि वाय प्रा फरकाबाद प्रा फरकाबा पा. १८ मैल २ अलिगड प्रा
नगलदिनी (श) हि म इ बलेरी प्रा [३६ मैल
नगलपिली (श) हि म इ निजामचे रा हैदराबादपा
नगवरम (श) हि म इ राजमद्रीपा ३५ मैल
नगलीया (श) हि वाय प्रा मुरादाबाद प्रा गंगेच्या काठीं
नगशिवरी (न) हि वऱ्हाड प्रा एलिचपूर जि.
नगेरी (श) हिं म इ. अरकाट प्रा अरकाटपा ३३ मैल.
नगोर (गा) हिं वाय प्रा औध पर गंगेच्या काठी कानपूरपा ३० मैल
नगोरी (न) हि व इ दिनाजपूर प्रा निघून महानदीस मिळते २ मद्रास इ तजावर प्रा
नग्रा (श) हि वाय प्रा अजिमगड पर
नघीर (श) हि मध्य प्रा नागपूर जि
नजफगड (श) हिं वाय प्रा दिल्ली जि दिल्लीपा १६ मैल ल. इ स. १८५७ बडवाले व इ

नजरी (श) हि मु इ सातारा जि

नजिराबाद (श) हिं वाय प्रा बिजनूर पर येथे नजीबउद्दव-ल्याची कबर आहे

नज्द (प्रा) आशि ख अरबस्तान दे मध्यभागी येथील मु श रैद येथे घोडे उत्तम होतात

नडियाद (श) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि तालुका

नणदी (गा) हि मु इ बेळगाव जि चिकोडी ता

नदबा (श) हिं ब इ परनीय प्रा परनीथपा २१ मैल

नदामीई (गा) हि वाय प्रा मिनपुरी पर काळी नदीचे काठीं

नद्या (गा) हिं वाय प्रा भागीरथीचे काठा येथे संस्कृत पाठशाळा होती [जि

नादिया (श) हि. ब इ प्राचीन राज दिल्लीच्या दक्षिणेस

नदुवतम (गा) हिं म इ

ननमोई (शिख) हि मु इ कच्छप्रा चादवा पर्वताचे

नवाबगंज (श) हि ब इ दिनाजपूर प्रा दिनाजपूरपा ४६ मैल २ राजशाई प्रा ३ रंगपूर प्रा रंगपूरपा

नभा (स श) हि प इ शिकलोकाचे. [२ मैल

नरखेड (गा) हिं मध्यप्रा नागपूर जि

नरगड (श) हिं शिंद्याचे रा ग्वाल्हेर स निमचपा. ३०मैल.

नरगणहाठी (श) हिं म. इ म्हैसूर स

नरगल (श) हिं मु इ धारवाड जि

नरगुद (श) हि मु इ धारवाड जि ता. हें संस्थान इ. स १८५७ त खालसा केले

नरवडें (गा.धा.) हि. मु. इ रत्नागिरी जि. मालवण ता

नरडाणी (गा) हिं मु इ खानदेश जि शिंदखेड ता
नरदेवघाट(गा घा) हिं मु इ रत्नागिरी जि
नरनाला(श कि) हि मध्यप्रा नागपूर जि
नरवडें (घा गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
नरसापूर (श) हि मु इ ठाण जि मुबईपा ३८ मैल
नरसिंगगड (श) हि. ब इ पुरणिया जि
नरसिंगनुगड(श) हि ब इ टिप्रा जि. टिप्रापा ३९ मैल
नरसिंगपूर (श) हिं मध्य प्रा जि सागरच्या दक्षिणेस व्यापाराचे ठिकाण आणि कोळसा सापडतो
नरसिंगपेठ (श) हि म इ निजामचे रा. [२८ मैल
नरसिंगबील (श) हि म इ विजगापट्टण प्रा विजगापट्टण. पा.
नरसिंगा (श) हि ब. इ. पूर्वेस ओरिसा प्रा.
नरसीपूर (श) हि म इ म्हैसूर स
नरसिंहगड(गा कि) हि मु इ रत्नागिरी जि. पूर्वेस
नरसिंहपूर (श) हि. मु इ पुणे जि. इंदापूर ता. निरा व भीमा ह्याचे संगमावर
नरसोबाचीवाडी (श) हि मु इ. कृष्णेच्या काठीं
नरीकाळाबाग(गा) हि प इ येथपा सिंधु नदीस अटक हे नाव मिळाले आहे
नरियाद (श) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि तालुका.
नरेगल्ल (श) हि मु इ द महाराष्ट्रात धारवाड जि
नर्तशिन्स्क (श) आशि रु चीन दे
नर्मदा (न) हि. मध्य प्रांतात गोंडवणातून अमरकटक पर्वतापा निघून पश्चिमेस भडोच्या जवळ अरबी स

मिळते इला उगमाजवळ पिलधारा व दूधधारा असे दोन ववधबे आहेत ला ८०० मे

नलचिरा (श) हिं व इ बकरगज प्रा हे व्यापाराचे ठिकाण

नलटी (श) हि व इ विरभूम प्रा

नलनवाट (श) हि मु इ सोलापूर जि

नलदुर्ग (श कि) हिं म इ निजामचे रा

नलगड (श) हि म इ निजामचे रा भीमेच्या काटीं

नलिंग (गा कि) हि मु इ खानदेश जि मालेगावपा २४मल

नलीया (श) हि मु इ कच्छप्रा-

नवगाव (श) हि ब इ जि

नवलपूर (गा) हि मु इ खानदेश जि तळोदे ता

नवसरी (श) हि मु इ सुरत जि गायकवाडचे रा

नवागड (श) हि राजपु उदेपूर प्रा २ मध्यप्रा विलासपूर जि

नवानगर (श स) हि मु इ गुजराथ प्रा काठेवाड पर

नवापूर (गा) हि मु इ खानदेश जि पिपळनेर ता येथील हवा फार रोगकारक आहे

नवाबगंज (श) हिं वाय अलाहाबादपा १२ मेल २ औध प्रा लखनौपा १५ मैल ३ बरेलीपा २० मेल. ४ व इ पुरणियापा १५ मैल [चित्रपट होतात

नवाशहर (श) हि प इ जलदर प्रा येथे कापडावरील

नवीजुनीबेज (गा) हि मु इ नाशिक जि कळवण ता येथे गूळ व कमोदी तांदूळ पुष्कळ होतो

नसरापूर (गा) हि मु इ पुणे जि शिवगगा नदीचे काठी भोर स येथे आंबे चागले होतात

नसिराबाद (श) हिं. ब इ मेमनसिग प्रा २ मु इ खानदेश जि ३ राजपु अजमीर स. ल छा

नस्तरपुर (गा) हि मु इ नाशिक जि नादगाव ता. येथे शनीचे स्थान आहे

नहरपुर (श) हि रजपुतस्थानात

नहान (श) हि वाय प्रा गरवाळ पर सिरमूरची राजधा

नाअ (श) हि ब इ व ब्रह्मदेश ह्याचे सीमेवर

नाईल (न) हि म इ कोईमतूर प्रा निघून कावेरीस मिळते.

नाईलरसी (सरो) यू ख रशिया देशात

नागचाना (श) हि राजपुतान्यात जेसलमीर प्रा वाळवटात

नागज (गा) हि मु इ सातार जि तासगाव ता

नागडे (गा) हि मु इ नाशिक जि येवले ता येथे लुगडीं चागलीं होतात

नागनवाडी (श) हि मध्य प्रा माळव्यात

नागनूर (गा) हि मु इ बेळगाव जि गोकाक ता

नागपूर (श) हि वाय प्रा गुरवळ प्रा २ मध्यप्राताचे मुख्य श नागनदीच्या काठीं ही भोसल्याची राजधानी स० १८५३ त इग्रजसरकारचे ताब्यात आली देशी कापडाचा व्यापार चालतो या प्रातात अभ्रक, सगमरवरी दगड सापडतात.

नागमती (न) हि मु इ कच्छ प्रा

नागरतास (गा) हि वऱ्हाडात वासिम नि येथे कार्तिक महिन्यात मोठी यात्रा भरते

नागरा (श) हिं मु इ. गुजराथ प्रा भडोच जि. तालुका

नागल (श) हिं वाय प्रा विजनूर पर हरिद्वारपा २२ मेल.
नागलकोट (श) हिं पं इ पजाब जि
नागलगांव (गा) हिं मु इ नगर जि शेवगाव ता येथे सि-
नागलवाडी (श) हिं मध्य प्रा माळव्यात [तागुफा आहे
नागवा (गा) हिं वाय प्रा गुरवळ पर येथे नारिंगे फार होतात २ मुजफरनगर प्रा
नागा (डों) हिं ब इ पूवस आसामात
नागाई (तला) हिं मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता गाव असून तेथे तलाव आहे
नागापट्टण (श ब) हि. म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर
नागाबाई (न डो) हि मु इ नगर जि नगर ता या नदीचा नळ बाधून आणून नगर शहरात पाणी आणिले आहे
नागाव (श गा) हि. वाय प्रा मुरादाबाद पर मुरादाबादेपा २८ मैल २ असामात गोवातीच्या पूर्वेस ३ मु इ अलिबाग जि
नागासाकी (श ब) आशि रा जपान दे कियुसियू बेटात.
नागुल (न) हि म इ गजाम प्रा निघून शिकाकोलमवरून बगालच्या उपसा मिळते [वाची खाडी
नागोटणा (श) हिं मु इ कुलाबा जि अबानदीवर याच ना-
नागोर (श) हिं राजपुता येथे लोखडी काम चागले होते.
नाचणखेडें (गा) हिं मु इ खानदेश जि जामनेर ता
नाजफगड (श) हिं वाय प्रा कानपूर पर २ दिल्लीपा १५ मै.
नाझरें (गा.) हिं मु इ सोलापुर जि सागोले ता माण नदीचे काठीं

नार्टिंगहाम (श) यू स इग्लदात ट्रेट नदीवर येथे जाळीदार कापड तयार होते
नार्टे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
नाडगांव (गा) हि मु इ खानदेश जि भुसावळ ता
नाताल (दे.श) आफ्रि स द आफ्रिकेत
नातु (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेडे ता
नातुरी (श) हि व. इ राजशाई प्रा
नातेंपोतें (गा,) हि मु इ सोलापूर जि. माळशिरस ता
नादगिरी (गा कि) हि मु इ सातार जि कोरेगाव जि
नादोर (ग.) हि मु इ गुजराथ प्रा. रेवाकाठा एजन्सीत राजपिंपळा स
नाथवडें (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स. बावडा जहागिरीत
नानकीन (श) आशि ख चिनात येथे साटीन चागली होते.
नानच्यागफू (श) आशि ख चिनात
नानज (गा.) हिं मु इ नगर जि सगमनेर ता.
नावडीया (श) हिं राजपु शिरोई पर
नानमो (गा) हिं वाय प्रा कानपूर पर फत्तेगडपा. ४९ मैल येथे मोठा बाजार भरतो
नानलिंग (पर्व) आशि ख चिनात
नानूच (श) हिं वाय प्रा मिरत पर.
नानं (श) हिं ब इ शहाबाद पर
नानं (गा) हिं वाय प्रा अलिगड प्रा अलिगडपा १६ मै.
नान्त (श) यू ख फ्रान्स दे आरमाराची जागा
नाप .र (गा) हिं. राजपुतान्यात

नापूत (श) हि ब इ पूर्वेस पेग प्रा

नाप्लिआ (श ब) यू ख ग्रीस देशात

नाभा (स श) हि प इ

नामगो (श) हि ब इ सिकीमात दार्जीलिंगपा ४० मैल

नामजंग (श) हि नेपाळात काली नदीचे काठीं.

नामनगर (श) हि मु इ ठाणे जि चे उत्तर हद्दीवर धरमपूर स व शहर ह्याचे पूर्वीचे नाव

नामलिंग (पर्व) आशि ख चीन देशात [काठीं

नामुकी (श) हिं प इ भावलपूर स सतलज नदीचे

नामदिंग (श) हि ब इ पूर्वेस असाम दे

नामपूर (गा) हि मु इ नाशिक जि बागलाण ता मोसम नदीचे काठीं कमोद व गूळ पु होतो

नामूर (श) यू ख बेलजममध्ये

नायकोट (श) हि नेपाळ दे [काठीं.

नायगांव (गा) हि मु इ नाशिक जि सिन्नर ता गोदावरीचे

नायग्रा (न) अमे ख कानडाच्या द इरी व अतारियो या दोन सरोवराच्या मध्ये आहे इचा जो धबधबा आहे तसा पृथ्वीवर दुसरा कोठेही नाहीं

नायडोंगरी (गा) हि मु इ नाशिक जि नांदगाव ता

नारकाफ (प्रा) यू ख इंग्लदात

नारकी (श) हि वाय प्रा आग्र्यापा २५ मैल

नारगोल (गा) हिं मु इ ठाणे जि डाहाणू ता

नारजोली (श) हि ब इ मिदनापूर प्रा

नारदी (न) हि मु इ. नाशिक जि. येवले ता निघून

नगर जि कोपरगाव ता सवत्सराजवळ गोदेस मिळते.

नारफाक (प्रा) यू ख इग्लदात पूर्वेकडील

नारमिनी (श) हिं मु इ सिधप्रा हैदराबाद जि तालुका

नारविच (श) यू ख इग्लद दे नारफाक प्राताचे

नारायणगड (गा) हिं वाय प्रा सरहिदमध्ये येथे मातीचा किल्ला असून भोवतालो मोटा खदक आहे २ बगाल इ मिदनापूर प्रा ३ मु इ पुणे जि जुन्नर ता किल्ला

नारायणगांव (श) हिं मु इ पुणे जि जुन्नर ता भीमानदीचे काठीं

नारायणगज (श) हिं व इ डाका प्रा डाकापा ६ मैल

नारायणपूर (श) हिं म इ निजामचे रा हैदराबादपा ३० मेल २ मध्यप्रा नागपूर जि

नारिंग्रें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता

नारिशा (न) हिं भूतानातून येऊन ब्रह्मपुत्रेस मिळते

नारुकोट (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा पचमहाल एजन्सींत

नार्ते (भू) द अमे ख द अमे दक्षिणेस

नार्थऐर्लंद (बे) आशि ख चे आग्नेयीकडे न्युझीलद बेटसमूहात हे आहे

नार्थचानल (खाडी) यू ख इग्लद व ऐर्लद ह्याचेमध्ये सेंतजार्जची खाडी व ऐरिश समु ह्यामध्ये

नार्थबर्लंद (प्रा) यू ख इग्लद दे उत्तरेस

नार्थसी (समु) यू ख इग्लद व देन्मार्क ह्याचेमध्ये.

नार्दकिन (भूमि) यू ख नार्वे देशाचे उत्तर टोक.

नार्दलंद (प्रा) यू ख स्वीदन देशाचा एक प्रांत

नार्विथ (श. ब) यू ख इंग्लंदात

नार्वे (दे) यू ख उत्तरेकडील देश यांत लोखंड पुं सा-पडते व आगपेट्या होतात

नालकीहार (गा) हिं ब इ डाका जि येथें मोठी यात्रा भरते

नालगुण (न) हिं भुशायरमध्ये

नालचा (श) हि माळव्यांत धार स महूपा २७ मैल येथे मोठा बाजार भरतो

नालापटन (गा) हि वाय. प्रां गुरवळ पर केदारनाथ पा १८ मैल

नालंदाचा विहार (मठ) हि ब इ बहार प्रा

नाविगेतर्स (बे) आशि० ख पासिफिक महासागरांत पोलिनि-शिया विभागांत

नाशिक (श) हिं मु इ नाशिक जि गोदावरीचे कांठीं प्रसिद्ध क्षेत्र येथे दर बारा वर्षांनीं मोठी यात्रा भरते ती वर्षभरपर्यंत चालू असते ताम्यापितळेचीं व चांदीचीं भांडीं उत्तम होतात गोदेच्या एका बाजूस नाशिक व दुसरे बाजूस पंचवटी, तशीच दोहीं अंगास घाट, देवळे पुष्कळ असल्यामुळे गोदेच्या कांठचा देखावा फार मनोरम दिसतो. असा हिंदुस्थानांत देखावाही कोठे नाहीं

नासा (श. स) यू ख जर्मनी द

नासाऊ (श) अमे. ख मध्यअमेरिकेच्या लगत्यास न्यू प्राविदेन्स बेट आहे त्याचे मुख्य शहर

नासूमान (श) हिं प इ चिनाव नदीचे काठीं

नाहन (श) हि डोंगरी स सिरपुर प्रा येथे पाहण्यासारखीं तीन देवळे आहेत

नाहनी (श) हिं व इ छोटानागपूर प्रा

नाहपरा (श) हि व इ विरभूम प्रा

नाहुरवदी (गा) हिं राजपु जोधपूर स जोधपूरपा. १२ मैल येथे दोन तलाव आहेत

नाळेगाव (गा) हिं मु इ ठाणे जि वसई ता

निकवो (श) हिं राजपु जयपूर प्रा

निकरी (श) हि व इ कटक प्रा कटकपा ३७ मैल

निकेया (श) हि प इ ह्यास हल्ली मोग शहर म्हणतात

निकेशिया (श) आशि स तुर्कस्तानाचे प सैप्रस बेटात

निकोबार (बे) आशि स द अंदमान बेटाचे दक्षिणेस

निकोलेएफ(श ब) यू ख रशियात तुर्की समुद्रात येथे दारूगोळा व आरमार हीं असतात

निकोलैवस्क (श) आशि ख रूस दे

निगडी (गा) हिं मु इ सातारा जि कोरेगाव ता येथें रंगनाथस्वामींची समाधी आहे

निगापट्टण (श) हि म इ त्रिचनापल्ली परगण्यात

निगोग (गा) हि मु इ नगर जि. नगरपा ३२ मैल

निगोही (श) हिं वाय प्रा शहाजहानपूर प्रा. शहाजहानपूरपा १७ मैल

निग्राईस (भू) हि. पू ब्रह्म दे च्या नैर्ऋत्येस [दक्षिणेस.

निग्रिशिया ऊर्फ सौदान (दे) आफ्रि. ख. सहारा वाळवंटाच्या

निग्रेस (भू) हि ब्रह्म दे पेगूच्या दक्षिणेस
निग्रो (न) अमे ख पाटागोनिया दे उत्तरेस
निग्रोपात (बे) यू ख ग्रीस देशाचे पूर्वेस
निघोज (गा) हि मु इ नगर जि पारनेर ता
निजने इकोलिन्स्क (बे) आशि ख चीनदे कोलिया नदींत
निजामचें राज्य (म) हिं म इ उत्तरेस, मुंबई इ पूर्वेस ह्याचे मुख्य शहर हैदराबाद मुशी नदीचे कांठी हे निजामउल्मुलुखाने स १७१९ त स्थापिलें
निजामपूर (ग) हि मु इ खानदेश जि २ ठाणे जि भिवडी-जवळ, ३ वऱ्हाड प्रा ४ कुलाबा जि माण ता
निजामाबाद (श) हि वाय प्रा अजिमगड प्रा अजिमगड पा ८ मैल २ प इ गुजराणवाला जि येथे चाकू होतात त्यास स्क्रू, हूक, कानस, कातर, बूच काढण्याचा स्क्रू व तीन पातीं अशीं असतात
निसर (गा) हि मु इ खानदेश जि नदुरबार ता [६ मैल
निडपुटी (गा) हि वाय प्रा अलाहाबाद पर अलाहाबादेपा
निदगुंडा (श) हि म इ निजामचे रा
निदर्जीगळ (श) हि म इ म्हैसूर प्रा
निदाबोली (श) हि म इ. मच्छलीपट्टण प्रा
निदीगळ (श) हिं म इ म्हैसूर स
निनवा (श) हि राजपुतान्यात येथे मोठा बाजार भरतो
निनवी (श) आशि ख तुर्कस्तानात प्राचीनकाळीं मोठे व्यापाराचे शहर होते हे १८४६ त सापडलें.
निनिटल (श) हि. वाय प्रा कमाऊन प्रा.

निपाणी (श) हिं मु इ दक्षिणमहाराष्ट्र दे बेळगाव जि

निपाळ (दे) नेपाळ पहा [काठीं

निफाड (गा) हिं मु इ नाशिक जि तालुका कादवेच्या

निफोन (बे) आशि ख पूर्वेस जपान देश त्यापैकी एक बेट

निमगाव (गा) हिं मु इ नाशिक जि मालेगाव ता

निमच (श) हिं राजपु जोधपूर स अजमीरपा ४५ मै येथे लष्करची छावणी १८५७ त बंड

निमपो (भू ब) आशि ख चीन देशात

निमरा (गा) हिं मु इ सिंध देशात

निमरुत (श) आशि ख तुर्कस्तान दे मोसल नदीचे काठीं.

निमसुराई (गा) हि वाय प्रा अलाहाबादपा ७ मेल.

निमसोर (गा) हि मु इ सातारा जि खटाव ता

निमोण (गा) हि मु इ नगर जि सगमनेर ता

नियंगन्नेथ (श) हिं ब्रह्म दे इरावतीचे काठीं

नियपर (न) यू ख रशियातून निघून काळ्या समुद्रास मिळते. १२०० मैल लांब [मिळते

नियमन (न) यू ख रशियातून निघून बाल्तिक समुद्रास

निया (श) हिं मु इ कच्छ प्रांतात

नियाकोट (श) हिं नेपाळ दे झेलमपा ३३ मैल [३४ मेल

नियागड (श स) हिं ब इ ओरिसा प्रा २ रेवा प्रा रेव्यापा

नियागाग (श) हिं वाय प्रा साहरणपूर जि

नियागांव (श) हिं ब इ मिडनापूर प्रा मिडनापूरपा २८ मैल

नियाबास (गा) हिं वाय प्रा बुलंद प्रा दिल्लीपा १० मैल

निरगुडसर (गा.) हि. मु इ. पुणे जि. घोडनदीचे काठीं.

निरती (गा कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि वेंगुर्ले ता

निरबद (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा [भोर, सागवी

निरा (न) हिं मु इ भोर स निघून भीमेला मिळते कांठी

निरिदा (श) अमेरि स न्यूफ्रातनचे राजधानीशहर

निर्गुडा (न) हिं वऱ्हाड प्रा अजिंठ्याचे डोंगरातून निघून वर्धा नदीस मिळते

निर्मळ (ग) हिं म इ निजामचे रा गोदावरीचे कांठी ठाणे जि वसई ता येथे यात्रा भरते

निलकुमार (न) हिं ब इ ब्रह्मपुत्रेला मिळते

निलकोट (श) हिं म इ मदुरा प्रा मदुरापा २८ मैल.

निलगड (ग) हिं ब इ ओरिसा प्रा

निलगा (श) हिं म इ निजामचे रा

निलगिरी (पर्व) हिं पूर्व व पश्चिम घाटाचीं टोकें साधणारा मद्रास इ पूर्वपश्चिम डोंगर येथे वाद्ये तयार [करितात

निलगुडीर (श) हिं म इ निजामचे रा

निलगुलाब (ग) हिं पंजाबांत

निलियालियम (श) हिं म इ मलबार प्रा

निलेगांव (गा) हिं मु इ सातारा जि

निलो (श) हिं मु इ सिंधमध्ये झेलम नदीवर

निवलगड (ग) हिं वाय प्रा औधमध्ये

निवळी (गा) हिं मु रत्नागिरी जि० चिपळूण ता

निवा (न) यू ख रशियातून निघून सेंतपीतर्स शहराजवळून बाल्तिक समु मिळते

निवाहाला (श) हिं. मु इ. सिंध प्रा. हैदराबादपा. १० मैल.

निवेडी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि. रत्नागिरी ता
निस्तर (न) यू ख रशियात ओदेसा शहराजवळ तुका समुद्रास मिळते
निळी नैल (न) आफ्रि ख अबिसिनियातून निघून पांढरी नदीस मिळते [पर्वताच्या उत्तरेस
निळे पर्वत (पर्व) पासिफिक महासाग आस्त्रालिया वे बोरगान
नुकुर (श) हि वाय प्रा सहारणपूर पर सहा. पा १४
नुगीना (गा) हि वाय प्रा गुरवळ जि [मैल
नुटवाबारा (श) हि ब इ रामगड पर
नुथोयापूर (गा) हि वाय प्रा कानपूर पर
नुनी (ग) हि ब इ भागलपूर प्रा
नुनिओ (श) हि राजपुतान्यात जोधपूर प्रा [मैल
नुबीगंज (श) हि वाय प्रा मिनपुरी प्रा मिनपुरीपा २४
नुम (न) हि वऱ्हाड प्रा अकोला जि पूर्णेस मिळते
नुरनगर (श) हि व इ टिपरा प्रा टिपरापा २० मैल. २ वाय. प्रा मुजफरपा २२ मैल
नुरपूर (श) हिं प इ बारीदुआबमध्ये येथे शाली होतात २०० फूट उंचीचा किल्ला आहे २ लखनौपा ३४ मैल ३ सिंधसव्ये झेलमपा २२ मैल ४ वाय प्रा बिदनूर प्रा
नुरवड (श) हि माळव्यात भोपाळ स भोपाळपा ४१ मैल
नुरवळ (श) हिं वाय प्रा कानपूरपा १८ मैल
नुरी (ग) हि. वाय. प्रा गाझीपूर पर. गाझीपूरपा २९ मैल. गंगेच्या काठी

नुरीयावल (गा) हि वाय प्रा बरेलीमध्य
नुरे (गा) हि वाय प्रा औधमध्ये
नुरेंबर्ग (श) यू ख जर्मनीत बवेरियात येथे पुस्तकालय आहे व कारागिरीचे जिन्नस पुष्कळ होतात
नुलकर (ग्र) हि भूतान स
नुरचिरला (श) हि म इ मच्छलीपट्टण प्रां
नुलावाडी (श) हि वाय. प्रा गोरखपूर पर येथे मातीचा किल्ला आहे गोरखपूरपा ४५ मैल
नुवरी (गा) हिं वाय प्रा कानपूर पर काल्पीपा २२ मैल
नुवीपूर (गां) हिं वाय प्रा कानपूर पर येथे मुसलमान लोकाची वस्ती फार आहे
नुसरपूर (श) हि मु इ सिंध प्रा हैदराबाद पर
ने (सरो) यू ख आयर्लंदात [नदीस मिळ
नेकर (न) यू ख जर्मनींत वर्तमबर्ग स तून जाऊन ऱ्हे
नेकली (ग) हि बं इ मेमनसिंग प्रा
नेग्रा (न) अमे ख अतलांतिक महा मिळते.
नेग्राईस (भू) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पाचे पश्चिमेस
नेझ (भू) यू ख नार्वे देशाचे दक्षिणेस
नेदरलंद (हालंद) (दे) यू ख वेलजमच्या उत्तरेस
नेदाद (श) हिं. मु इ गुजराथेत राजपिंपळा स
नेन (न) यू ख इग्लदात
नेपाळ (दे) हि हिमालय पर्वताचे पायथ्याजवळ स्वतंत्र स. गुरखे लोकाचा देश
नेबखीरा (ग्र.) हि. वाय प्रा. बुलंद प्रा.

नेमाड (प्रा) हि मध्यप्रांतात वऱ्हाडच्या उत्तरेस नर्मदेच्या काठीं यात लोखंड सापडते

नेर (गा) हि मु इ खानदेश जि धुळे ता येथे मोठा बाजार भरतो

नेर परसोपंत (गा) हि. वऱ्हाडात वणी जि येथे रंग चांगला होतो

नेर पिंगळाई (गा) हि वऱ्हाडात उमरावती जि

नेरी (गा) हिं मु इ खानदेश जि जामनेर ता वाघुर नदीचे काठीं येथे गुराचा मोठा बाजार भरतो.

नेरळ (गां) हि मु इ कुलाबा जि कर्जत ता येथून माथेरानच्या डोंगरावर जाण्याचा रस्ता १० मैल चढणीचा आहे

नेरें (गां) हि मु इ कुलाबा जि पनवेल ता

नेरोली (श) हि राजपुतान्यात जयपूर स २ वाय प्रा. मुरादाबादपा २५ मैल

नेलें (गां) हिं मु इ सातारा जि वाळवे ता

नेलसन (न) अमे ख. हृदसनच्या उपसागरास मिळते

नेलूर (श) हि म इ पन्यार नदीच्या काठीं. याच नावाचा प्रांत व जि

नेवरें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता. २सोलापुर जि माळशिरस ता

नेवादा (श) अमे ख स्वतंत्र स

नेवासें (गा.) हि. मु इ नगर जि नेवासे, ता नेवासे बुद्रुक व खुर्द अशीं आहेत बुद्रुक चंद्रचूड यास जहागीर आहे

नेस (न) यू खं स्कातलंदात उत्तर खाडीस मि.

नेसरी (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स कापशी ता
नेमून (न) हि मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता
नैकनारी (गा) हि म इ उत्तर अर्काटात
नैजर(जोलिबा)(न) आफ्रि ख सौदन दे येऊन दोन मुखानी गिनीच्या अखातास मिळते २३०० मेल लांब
नैताळें (गा) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता येथे शनीची यात्रा भरते
नैदरलंद (दे) यू ख हालंद देशाचे नाव
नैनीताल (श) हि हिमालयातील डोंगरी प्रदेशात आहे तेथे युरोपिअन लोकाची वस्ती पुष्कळ आहे
नैयाग्रा (न) अमे ख उ अमे ब्रिटिश अमेरिकेत या नदीस मोठमोठाले धबधबे आहेत
नैल (न) आफ्रि ख मिसर दे विक्तोरिया नाण्जा सरोवरातून निघून भूमध्य स मिळते सर्व पृथ्वीत लांब आहे लांबी ३००० मैल
नैसरी (शा) हि मु इ कोल्हापूर स बेळगावपा १९ मै
नैसा (सरो) आफ्रि ख मध्य आफ्रिकेत
नोक (गा) हि राजपुताना जसलमार स
नोबनगंज (गा) हिं वाय प्रा औध पर फत्तेगडपा ५० मैल
नोयलगंज (श) हि वाय प्रा ओध पर
नोयवाला (श) हिं पंजाब इ येथे गहू फार पिकतो
नोवाझेम्ला (बे) आशि ख रशियाचे उत्तरेस याच नावाची सामुद्रधुनी
नोवास्कोशिया(प्रा) अमे. ख कानडाचे राज्यात

नोशहरा (श) हि मु इ सिंध प्रा शिकारपूर जि तालुका

नोसम (श) हि म इ कडपा जि येथे कानड्यावर चित्रे काढितात

नोशहा (श) हि मु इ सिंध प्रा हैदराबाद जि तालुका.

नदगंज (गा) हि वाय प्रा गाझीपूरपा १० मेल

नदगड (श) हि मु इ दक्षि महारा बेळगाव जि

नंदनवन (श) हि म इ नेलोर प्रा नेलोरपा ८० मैल

नदपूर (श) हि मध्य प्रा नागपूरपा ४४ मैल

नदलापूर (गा) हि वाय प्रा आग्र्यापा ९ मैल

नदादेवी (शिख) हि हिमालयाचे शिखर कमाऊन प्रा

नंदापूर (श) हि म इ निजामचे रा

नंदीगण (श) हि म इ मच्छलीपट्टण प्रा

नंदीदुर्ग (श) हि म इ म्हेसूर स बंगलोरच्या उत्तरेस

नंदीयल (श) हि म इ कर्नुल प्रा कर्नुलपा ३८ मैल

नंदुरबार (श) हि मु इ खानदेश जि तालुका

नंदोली (श) हि वाय प्रा अलिगड प्रा आग्र्यापा ४३ मेल येथे आठवड्यातून दोन वेळ बाजार

नंबळगिरी (श) हि म इ बलारी प्रा [भरतो

नांद (गा) हि राजपु अजमीर स

नांदगांव (श) हिं मु इ ठाणे जि मुंबईपा ४० मे २ नाशिक जि तालुका व रेलवेस्टेशन ३ मोगलाईत जाण्याचा रस्ता एलीचपूरपा ३० मेल ४ मध्य प्रा रायपूर जि स श.

नांदगांवकाजी(गा) हि वऱ्हाडात उमरावती जि

नांदणी (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स गिरोळ पेट्यात
नांददेवी (पर्व) हि हिमालयापैकी एका रागेस झ कमाऊन प्रा
नांदन (श) हि वाय प्रा आग्र्यापा २० मेठ
नांदरूख (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
नांदल (गा) हि मु, इ सानारा जि फल्टणजहा
नांद्रा (गा) हि राजपु जोधपूर प्रा [कांठी
नांद्रे (गा) हिं मु इ खानदेश जि जळगाव ता गिरणेच्या
नांदिवडें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
नादु (गा) हि वाय प्रा गुरवळ पर
नांदुनज (श) हि म इ निजामचे रा नगरापा ५० मैल
नांदुर (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता निरेच्या काठीं २ नाशिक जि निफाड ता गगेच्या काठी.
नांदुरा (गा) हि वऱ्हाडात बुलढाणा जि घाण नदीचे काठीं
नांदेड (श) हि म इ निजामचे रा. गोदेच्या काठीं २ खानदेश जि एरडोल ता तापीच्या काठी.
नांदेर (श) हि म इ निजामचे रा गोदेच्या काठीं येथे लहान मुलाकरिता कालेज आहे
नांदोद्रा (श) हि मु इ गुजराथ प्रा अमदाबादेपा. ३३ मैल
निंगपो (श ब) आशि ख चीन दे पूर्वकिना.
निंभोरें (गा) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता रेलवेस्टे
निंबगाव जावळी (गा) हि मु इ नगर जि सगमनेर ता येथे त्रिबकजी डेगळ्याचे वशज राहतात २ पुणे जि
निंबगांव दावडी (गा) हिं मु इ पुणे जि खेड ता
निंबसर (श) हि. मु इ साताऱ्यापा. ३५ मैल

निंबळक (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता येथून देव
नदी निघाली आहे

निंबाळकर (गा) हि मु इ सातारा जि फलटणचे जहागिरीत

निंबेरा (गा) हि राजपु येथे उत्तम प्रकारची देवळे आहेत

न्यासी (सरो) आफ्रि ख पूर्वभागा

न्याहाळोद (गा) हि मु इ खानदेश जि धुळे ता [बेटात

न्यु आयर्लंद (बे) आशि ख द पासिफिक महासा आस्त्रालेशिया

न्यु आरलीयन्स (श) अमे ख उ अमे. मिसिसिपी नदीवर का
पसाकरिता प्रसिद्ध

न्यु कातेल (श) यू ख स्वित्सर्लंदात

न्यु कालिफोर्निया (प्रा) अमे ख युनेतेदस्तेत्समध्ये पश्चिमेस प्रांत

न्युकासल (श) यू ख इंग्लदात येथे दगडी कोळशाच्या मो-
ठाल्या खाणी आहेत.

न्युकालिदोनिया(बे)आशि ख द पासि म साग आस्त्रेलिशियात

न्युगिनी (बे) आशि ख द पासि म सा आस्त्रेलिशियात

न्युग्वातीमाला (श) अमे ख मध्य अमे ग्वातीमाला देशाची राज

न्युचानेन (सरो) यू ख स्वित्सर्लंदमध्ये

न्युन (भू) आफ्रि ख उत्तर आफ्रिकेच्या पश्चिमेस

न्यु पोर्ट (श) यू ख इंग्लदात मन्मौथ प्रा अस्क नदीवर.

न्युप्राविदेन्स (बे) अमे ख. मध्य अमे. जवळ

न्युफौंदलंद (बे) अमे ख कानदाच्या राज्याच्या पूर्वेस

न्युबीया (प्रा श) आफ्रि ख उत्तर आफ्रि इजिप्तच्या राज्यात.

न्युबेलन (पर्व) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत

न्युब्रन्सविक(गा) अमे. ख कानडाचे रा.

न्युब्रितन (बे) आशि स द पासिफिक महा आस्ट्रेलियान
न्युयार्क (श) अमे ख युनैतेदस्तेत्समध्ये मिसिसिपी नदीचे काठा जगात दुसरें प्रतीचे मोठें व श्रीमान् शहर
न्युरी (ब श) यू स आयर्लंदात येथे तागाचे व कापसाचे कापड तयार होते
न्युसैबिरिया (बे) यू ख उत्तरेस आर्तिक महासागरात [बेटान
न्युसाथवेल्स(प्रा) आशि स द पासिफिक महासाग आस्त्रालिया
न्युहालंद (बे) आशि स द पासि महासाग. पूर्वाचे आस्त्रालिया बेटाचे नाव [बेटसमूहात
न्युहेब्रेदीज (बे) आशि स द पासि महासाग आस्त्रालिया
न्हावी (गा) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता २ सातारा जि न्हावी नावाचा घाट आहे पुणे जि.
न्हावे (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरबाड ता

प

पचमढी (शिख) हि मध्य प्रदेशात उत्तम हवेचे ठिकाण हुर्संगाबाद जि
पट्टण (श) हि मु इ गुजराथेत गायकवाड स ता २ नेपाळ दे येथ पचरशी लहानमोठ्या घटा करितात
पटणा (स श) हि मध्य प्रा सबळपूर जि
पडघे (गा) हि मु इ ठाणे जि भिवंडी ता
पणदरें (गा) हि मु इ पुणे जि भिमथडी ता
पतकोई (पर्व) हि हिमालयाचा पूर्वेकडील आसाम प्रांतातील फाटा.
पतियाला(स श) हि प इ स सीक लोकांचे स
पतिरम (श) हिं ब इ दिनाजपूर प्रा

पथरिया (गा) हिं मध्य प्रा दमोह जि

पदमगड (कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता

पद्मा (न) हिं गंगानदीस जलवी नावाचा फाटा फुटल्यावर हे नाव आहे

पद्मालय (डों) हिं मु इ खानदेश जि एरंडोल ता एरंडोला-जवळ या डोंगरावर गणपतीचे स्थान व तलाव आहे

पद्माळे (तळे) हिं मु इ कोल्हापुराजवळ [पुष्कळ होते

पनवेल (श व) हिं मु इ कुलाबा जि तालुका येथे मीठ

पनामा (श संयो अखा) अमे स द अमे व उ अमे ह्यास जोड-णारी जमीन, शहर व अखात

पन्ना (श स) हिं मध्य हिं पन्ना स येथे हिरे सापडतात

पन्नागड (श) हिं मध्य प्रा जबलपूर जि लोखंडाच्या खाणी

पन्नार (न) हिं म इ म्हैसूर स चंद्रदुर्ग किल्ल्याज वळून निघून नेलुरावरून बंगालच्या उपसा मि

पन्यार (गा) हिं माळव्यात सिंद्याचे रा ग्वाल्हेरच्या द १२ मैल १८४३ सिंदे व इं

पन्हाळा (कि गा) हिं मुं इ कोल्हापूर स कोल्हापुरापा ६ कोशावर येथे गोपीचंदन, पिवडी, शाडू, हुरमुजी सापडते

पबना (श) हिं ब इ जि [छावणी आहे

परतवाडा (श) हिं वऱ्हाड प्रा. एलीचपूर जि येथे लष्करची

परतापपुरी (श) हि ब इ मिडनापुर प्रा मिडनापुरपा. २८ मैल. ३ वाय प्रा. मिनपुरी प्रा.

परतावपुर (गा) हिं वाय प्रा मिरत जि मिरतपा ८ मैल

परतूर (श) हिं म इ निजामचे रा

परदु (शिख) यू ख स्पेन दे पिरिनीज पर्वताचे

परशुराम क्षेत्र (दे) हि मु इ सह्याद्रीचे पश्चिमेकडील पट्टी ह्यास कोंकण म्हणतात

परसगड (श) हि मु इ दक्षिण महा बेळगाव जि तालुका

परसवाडा (श) हि मध्य प्रा बालाघाट जि ता

पराशीका (दे) आशि ख इराण देशाचे पूर्वीचे नाव

परिंचें (गा) हिं मु इ पुणे जि पुरंदर ता

परीम (बे) हि मु इ गुजराथत भरूचच्याजवळ नर्मदा नदीचे मुखाजवळ

परुळें (गा) हि मु रत्नागिरी जि वेंगुर्ले ता

पर्गुकिउलें (पर्व.) आशि ख चिनई तार्तरीत

पर्थ (श) यू ख स्कातल्दात व्यापाराकारिता प्र

पर्वान (गा) आशि ख अफगाणिस्तानात द पिशेनदरीजवळ—ल १८४० दोस्तमहमद व इ

पलनी (डो) हि म इ मदुरा परगण्याचे उत्तरेकडील रांग.

पलसवारा (गा) हि मु इ खानदेश जि

पलिकत (सरो) हि म इ कर्नाटकात कारोमांडल किनाऱ्यावर ला ४० मैल व रुंदी ६ मैल

पलिटाणा (श स) हि मु इ काठेवाडात गोहिलवाडा भागात

पलियद (श) हि मु इ गुजराथेत राजकोटपा ४३ मैल

पल्लिकोट (बे) हि म इ मद्रासचे उत्तरेस

पलूस (गा) हि मु इ. सातारा जि. तासगाव ता

पवनमावळ (गा) हिं मु इ भोर स

पवना (न) हिं मु इ पुणे जि लोहगडापा निघून दापोडीजवळ मुळेस मिळते इचे काठीं चिंचवड [आहे

पवनी (गा) हिं मध्यप्रा वैनगगेचे काठा

पश्चिम तार्तरी (दे) आशि ख तार्तरी देशाचा पश्चिम भाग

पश्चिमेकडील डोंगराळ प्रदेश (दे) हिं मु इ सिंध प्रा कराची जि भाग [सौंदत्ती येथे

पसरगा (गा) हिं मु इ बेळगाव जि ता गाव, पण कचेरी

पसरगी (गा) हिं मु इ सातार जि वाई ता

पसरणी (गा घा) हिं मु इ सातारा जि

पसेसावली (गा) हिं मु इ सातार जि खटाव ता

पहूर (गा) हिं मु इ खानदेश जि जामनेर ता

पळसण (गा) हिं मु इ. नाशिक जि पेठ ता

पळसदेव (गा) हिं मु इ पुणे जि भीमेच्या काठीं

पळसनेर (गा) हिं मु इ खानदेश जि सिरपूर ता

पळसी (गा) हिं मु इ सातारा जि खडाळे पेट्यात

पळस्पें (गा) हिं मु इ कुलाबा जि पनवेल ता [वर.

पॉइंट दिगाली (श ब) आशि ख सिलोन बेटात दक्षिण किनाऱ्या-

पॉइंट पेद्रो (श ब) आशि ख सिलोन बेटात [मिळते

पाईनगंगा (न) हिं वऱ्हाडात अजिंठ्याचे डो निघून वर्धा नदीस

पाईन घांट (प्रा) हिं वऱ्हाडात घाटाखालचा प्रदेश

पाकचन (श) हिं पूर्वेस तेनासरीम प्रा

पाकणगोलो (श) हिं हिमालयाचे पायथ्याशीं नेपाळ दे

पाकणी (गा) हिं मु इ सोलापूर जि सोलापूर ता

पाकांग (सरो) हिं काश्मीर दे याची लांबी १०० मैल, रुंदी ३ मैल आहे यातून शायक नदी निघते

पाकोलिया (श) हिं वाय प्रा गोरखपूरपा ३६ मैल

पाक्स (पास्को) (बे) यू ख भूमध्य समु अयोनियन बेटात

पाग (श) हि भूतान दे गोदावरीचे काठीं

पागड (श) हि म इ म्हैसूर स

पाघमम्यु (श) हि ब्रम्ह दे इरावतीचे काठा

पाचगणी (डों) हिं मु इ सातारा जि कृष्णेच्या उजवे बाजूच्या रांगेतील डोंगर

पाचमारी (श) हिं वऱ्हाडात महादेवाचे डोंगरावर येथें नागपूरचे आपासाहेब इ स १८१८ साली लपून

पाचवड (गा) हि मु इ सातारा जि वाई ता [वसले होते

पाचीपोन्त (गा) हि म इ विशागापट्टणमध्य

पाचु (गा) हिं वाय प्रा कमाऊन पर

पाचेगांव (गा) हिं मु इ नगर जि राहुरी ता मुळा आणि प्रवरा ह्याच्या संगमावर

पाचेरीसडा (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता

पाचोरे (श) हि मु इ खानदेश जि तालुक्याचे गाव हिवरा नदीच्या काठीं.

पाटकूळ (गा) हि मु इ सोलापुर जि माढे ता.

पाटगाग (श) हि व इ रंगपुरी प्रा

पाटगाव (गा) हि मु इ कोल्हापूर स भुदरगड पेट्यात

पाटण (श) हि वाय प्रा कमाऊन पर २ सातारा जि. ता चें गाव

पाटणा (पाटलीपुत्र, कुसुमपुर) (श) हि ब इ बहार प्रा गंगेच्या काठी चंद्रगुप्ताची राज जि २ खानदेश जि चाळीसगाव ता किल्ला

पाटणा सावनेर (गा) हि मध्य प्रा नागपूर जि

पाटणे (गा) हिं मु इ नाशिक जि मालेगाव ता गिरणेच्या काठी येथे गुळ व कमोदी तांदूळ पुष्कळ होतो

पाटन (श) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा

पाटपूर (गा) हि वाय प्रा कानपूर जि काल्पीपा. २० मैल

पाटरी (गा) हि वाय प्रा गुरवळ जि भागीरथीचे काठी

पाटस (गा) हि मु इ पुणे जि भिमथडी ता रेलवेस्टे

पाटागोनिया (दे) अम ख द अमेरिकेत

पाटोडी (रा) हि राजपु जोधपूर स.

पाटोधी (गा जहा) हि वाय प्रा जुधर प्रा या गावी जाण्याचे रस्ते वाळवटाचे आहेत ह्म गाड्या चालत नाहींत.

पाठणकोट (श कि) हिं प इ शहाजहान बादशहाने बांधला

पाडळी (गा) हि मु इ सातारा जि तालुक्यात

पाणिपत (गा रणभूमि.) हि प इ यमुना नदीवर येथे फार मोठ्या लढाया झाल्या ल. १७६१ पेशवे व [गिलचे.

पातनाताल (श ब) अमे ख द अमे ब्राझिल दे

पाताळगंगा (न) हि मु इ ठाणे जि अरबी समु मिळते

पातुडे (गा) हि वऱ्हाडात अकोला जि

पातुर (गा) हि वऱ्हाडात अकोला जि येथील डोंगरात खोदींव देऊळ आहे

पातोस (सरो) अमे ख द अमे ब्राझिल दे
पातोडे (गा) हि मु इ खानदेश जि चाळीसगाव ता येथे पेरू व लिंबे चागली व पुष्कळ होतात २ खानदेश जि एरंडोल ता तापीचे काठीं
पात्री (श) हि म इ निजामचे रा गोदावरीचे काठीं २ गुजराथेत अमदाबाद जि. येथे मोठा तलाव आहे.
पाथर्डी (श.) हिं मु इ नगर जि शेवगाव ता व्यापाराची पेट २ नाशिक जि नाशिकजवळ गांव
पादर (श) हि म इ. कोईमतूर पर
पादरा (श) हि मु इ गुजराथ प्रा. गायकवाडचे रा
पादशहागंज (गा) हि मु इ खानदेश जि. सुलतानपूर पर
पादशहापूर (श) हि वाय प्रा गुरवळ पर दिल्लीपा २५ मैल
पादशहामहाल (श) हि वाय प्रा. सहारणपूर जि. येथे शहाजहान बादशाहाने राजवाडा बांधिला आहे
पादशहापूर (गा) हि मु इ द महाराष्ट्र दे. बेळगाव जि. तालुका पण येथील ठाणे बेळगावी असते
पादाग (श) आशि ख द पासिफिक महासा मलाशिया बेटातील सदा बेटात अचीन याचे राजधा श
पाद्रा (श) हिं. मु इ गुजराथेत बडोद्यापा ८ मैल
पाद्रु (श) हि मध्य प्रा राजपु लुनी नदीवर.
पान (न) हिं मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता
पानगानी (न) आफ्रि ख हिंदीमहासागरास मिळते
पानात (दे) हि वाय. प्रां काल्पी प्राताचे नांव

पानकांग (सरो) हि प इ हे १०० मेल लांब आहे
पानगांव (गा) हि मु इ सोलापुर जि बार्शी ता
पानवाडा (श) हि ब इ भागलपूरपा २५ मेल
पानिगांग (श) हि ब इ पू असाम दे
पानीथ (गा) हि मु इ गुजराथ प्रा वडोद्याहून २८ मैल
पान्सवळ (श) हि म इ तंजावर प्रा. तंजावरपा. २७ मैल
पापडी (गा) हि मु इ ठाणे जि वसई ता
पापरघाट (गा) हि वाय प्रा औधमध्ये सुलतानपूर प्रा
पापासा (श) अमे ख लाप्लाता दे अदीज पर्वताचे पूर्वेस.
पाबंग (श) हि ब इ पू ब्रह्मदे
पाबळ (गा) हि मु. इ पुणे जि शिरूर ता.
पामनी (श) हिं मध्य प्रां नागपूर जि
पामपूर (श) हि म इ नेलोर प्रां
पामवर (श) हि प इ चिनाब नदीचे काठी
पामबेन (सामु) हिं दक्षिणेस हिंदुस्थान व रामेश्वर बेट ह्यामध्ये
पामिरेनिया (प्रा) यू ख जर्मनीत प्रशिया स.
पायसुनी (न) हि वाय प्रां बुंदेलखंडात.
पायांगह्व (सरो) आशि ख चिनात
पार (न) हिं मु इ. गुजराथ प्रां सुरत जि तापीस मिळते.
पारकर (श) हिं मु इ. सिंध प्रा हैदराबाद जि ता.
पारगाग (श) हिं यं इ सबळपूर प्रा
पारगांव (गा.) हिं मु इ नगर जि श्रीगोंदे ता. येथे वि-
ड्याचीं पाने चांगलीं होतात
पारघांट (घा.) हि. मु इ. सातारा जि. महाबळेश्वराजवळ.

पारनेर (श) हि मु इ नगर जि ता हगा नदीचे काठी येथे लुगडी, अडकित्ते चागले होतात ह्यास पाराशरक्षेत्र ह्मणतात

पारनेरा (डो) हि मु इ गुजराथ प्रा सुरतेजवळ

पारपुनद (श) हि म इ पारपुनद जि तालुका

पारमत्रलोरी (श) हि म इ त्रिचनापल्लीपा ३२ मेळ

पारमा (श) य स इताली दे येथे पन्हेर चागली होते

पारस (श) हि वऱ्हाडात रेलवेस्टेशन

पारसनाथ (दऊळ) हि व इ छोटानागपूरचे डोगरावर जेन लोकाचे पवित्र स्थान

पारा (न श) अमे स ब्राझिल दे

पाराग्वे (दे) अमे स द अमेरिकेत देश

परातीज (श) हि मु इ गुजराथ प्रा अमदावाद जि. तालुका

पारादंग (श) हि व इ रगपूरपा २९ मैल

पाराना (न) अमे स द अमे पाराग्वे दे रिओपारा खाडीस मिळते

पारानावाईना (न) अमे स द. अमे ब्राझिल दे निघून अतलांतिक महा सा मिळते

पारामा (भू) अमे स दक्षिण अमे पेरू दे वायव्येस

पारामांता (श) आशि स द पासिफिक महा आस्त्रालेशियात न्युसौथवेल्सात.

पारामारीवो (श) अमे स द अमे. डच ग्वायनाची राज

पारालाह (घा) हि हिमालय पर्वतात [कादवेस मिळते

पाराशरी (न) हि मु इ नाशिक जि. निफाड ता तून जाऊन

पारी (श बे) हि राजपु सिरोही पर सिरोहीपा ५ मल
२ भुतानात दार्जलिंगपा ७५ मैल ३ अमे
ख आतिक महासागरात

पारीना (भू) अमे ख द अमे पेरू दे दक्षिणेस

पारीस (श) यू ख फ्रान्स दे राजधानी सीन नदीचे काठीं
पृथ्वींत उत्तम शहरातून हे एक आहे

पारो (श) हिं भुतान दे २ बंगाल इ छोटानागपूर प्रा

पारोपामिसस (पर्व) आशि ख इराण दे उत्तर हद्दीवर

पारोळे (श) हिं मु इ खानदेश जि अमळनेर ता व्यापा-
राची पेठ

पार्डी (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा सुरत नि तालुका

पार्वती (न) हि वाय प्रा माळव्यातून नि चंबळेस मिळते
२ सिंधाचे रा मिम्री गावाजवळ निघून सिंद
नदीस मिळते

पाल (गा) हि राजपु जोधपूर स जोधपुरापा. ५ मैल २
मु इ सातारा जि कऱ्हाड ता

पालकी (श) हिं मु इ सिंध प्रा

पालकोट (श) हिं व इ छोटानागपूर प्रा [काठीं

पालखेड (गा) हि मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता कादवेचे

पालगड (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता

पालगु (श) हिं व इ बहार प्रा

पालघर (गा) हिं मु इ ठाणें जि माहीम ता

पालघांट (घा ब) हिं म इ मलबार प्रा येथे हैदरअल्लीने
एक उत्तम किल्ला बांधिला आहे

पालटी (सरो) आशि ख तिबेटात

पालता (श) अमे ख द अमे लाप्लाता दे.

पालदिओ (श) हि वाय प्रा बुंदेलखंडात

पालनपूर (ग स) हि मु इ गुजराथेंत

पालपा (श) हि नेपाळ दे

पालपूर (श) हि सिंद्याचे राज्यात

पालम (श) हिं वाय प्रा दिल्लीपा १० मैल

पालमकोट (ग) हि म इ तिनवेली प्रा

पालमाऊ (गा) हिं व इ येथे दगडी कोळशाच्या खाणी

पालमीरा (ग भू) आशि ख तुर्कस्तान देशात दमास्कस प्रा
२ सिंहलद्वीपच्या उत्तरेस भूशीर ३ म इ

पालमीरास (भू) हिं ब इ कटक प्रा [वैतरणा न काठी

पालमैरा (तादमोर) (श) पालमीरा पहा

पालरी (गा) हि राजपुतान्यात जोधपुर स

पालर्मो (ग) यू ख इताली दे दक्षि सिसिली बेटाची राज

पालव्हरम (श) हिं म इ चिंगलपट प्रा चिंगलपटपा ११

पालशेत (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता [मैल

पालस्तैन (प्रा) आशि ख तुर्कस्तानात पश्चिमेकडील प्रांत. यात
येशू ख्रिस्त जन्मला

पाला (गा) हिं मु. इ खानदेश जि

पालाकोलु (ग. ब) हि म इ कारोमांडल किनाऱ्यावर येथे प्र-
थम दच लोक आले.

पालातीवेत (प्रा) यू ख जर्मनींत.

पालार (न) हिं म इ कर्नाटकातून निघून मद्रासचे दक्षिणेस बगा उपसा मिळते काठीं अर्काट शहर

पाली (श) हिं राजपु जयपूर स चंबळेच्या काठा लष्करची छावणी २ वाय प्रा औधमध्ये गोमतीचे काठीं ३ गुरवळ प्रा ४ गोरखपूर प्रा ५ मु इ ठाणे जि कर्जत ता ६ भोर स. आबा नदीचे काठा.

पालीकोंडा (श) हिं म इ अर्काटपा २६ मैल

पालीठाणा (श) हिं मु इ गुजराथेत. येथे जैनाचीं देवालये पाहण्यासारखीं आहेत

पालीलोर (गा) हिं म इ येथे बेली साहेबाचा हैदरअलीने पराभव केला, सन १७८१.

पालूर (श) हिं म इ. सिरमुर प्रा

पालें (गा) हिं मु इ कुलाबा जि महाड ता महाडपा एक मैलावर येथे कोरींव लेणा आहेत

पाल्क (सामु) हिं द हिं व सिलोन बेट ह्याचे मध्ये

पावगड (डों) हिं मु इ गुजराथ प्रा. पंचमहाल जि.

पावनगड (कि) हिं मु इ कोल्हापूर स

पावस (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता

पाव्हनसी (श) हिं म इ तंजावर पर

पासको (श) अमे ख द अमे पेरू देशात.

पासारो (भू) यू ख इताली दे

पासिफीक (महासा.) आशिया ख पूर्वेस व अमेरिका ख पश्चिमेस

पासिस (न) आशि ख त्रान्सकाकेशियातून निघून काळ्या समु. मिळते

पाहाडी (गा) हिं मु इ ठाणे जि भिवंडी ता
पाहारगड (श) हि सिंद्याचे रा ग्वालेरपा २८ मैल
पाहारपूर (श) हि प इ सिंधूचे काठीं २ वाय प्रा फरक्का-
बाद प्रा फत्तेगड पा ७ मैल
पाळवी (गा) हि मु इ खानदेश जि जामनेर ता [मैल
पिओरा (गा) हिं वाय प्रा कमाऊन जि अलमोरापा ९
पिकलो (श) हि ब इ कटक प्रा कटकपा १८ मैल
पिक्कापूर (श) आशि ख इंग्लिशाचे ताब्यात.
पिगा (श) हि वाय प्रा मुरादाबाद जि
पिचींचा (पर्व) अमे ख द अमे इक्केदोर देशात
पिजा (श) यू ख इतालीत हे विद्यालयाकरिता प्र
पिटमपूर (गा) हि वाय प्रा कानपूर प्रा इटावापा ५ मैल
पिटवर्ग (श) यू ख. इंग्लंदात तेन नदीवर
पिटलाद (श) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडाचे रा
पिटोन (श) हिं म इ निजामचे रा गोदावरीचे काठीं
पितरमारित्सबर्ग (श) आफ्रि ख दक्षिणेस नानाल्ची राज
पित्सबर्ग (श) अमे ख उ अमे युनैतेदस्तेत्समध्यें लोखंडाचे
कारखान्याकरिता प्र
पित्रा (श) आशि ख आरबस्तान दे हेजिजाद प्रा
पित्रिआ (प्रा) आशि ख आरबस्तान दे यास सिलामय म्हण
पिदमात (प्रा) यू ख इतालीत [शाचे ता.
पिनाग (बे) आशि ख मयाला द्वीपकल्पाचे पश्चिमेस इंग्लि-
पिन्ना (दगड) (श) आशि ग आरबस्तानात उजाड आहे येथील
घरे दगड कोरून केलेली आहेत

पिपचो (श) हि व इ रामगड प्रा रामगडापा ४९ मल

पिपरवानी (गा) हि मध्य प्रा शिवनी जि

पिपरा (श) हि वाय प्रा गोरखपूर प्रा

पिपरेडा (श) हि वाय प्रा बाडा जि बाडापा १० मैल येथे मोठा बाजार भरतो [मैल

पिपली (गा) हि वाय प्रा विजनूर प्रा मुरादाबादपा ४४

पिपलीजालेश्वर (गा) हि व इ सुवर्णरेखा नदीचे काठी

पियदमौत (श) यु स इतालीन आल्प्स पर्वताचे शिखर

पिरकोण (गा) हि मु इ ठाणे जि पनवेल ता

पिरगज (श) हिं व इ रगपूर प्रां रगपूरपा २८ मैल २ पुरणीयापा ९ मेल ३ दिनाजपूर प्रां दिनाजपूरपा २६ मेल

पिरनगर (गा) हि वाय प्रा ओध प्रा लखनौपा ३७ मैल-

पिरनीज (पर्व) यू स फ्रान्स व स्पेन याचे हद्दीवर २ आस्ट्रे-लिया बेटसमूहात व्हिक्टोरिया बे पर्व

पिरामिद (इमा) आफ्रि स मिसर दे फार उच व फार मोठ्या प्राचीन काळच्या इमारती

पिरोफ (न) हि वऱ्हाड प्रा एलिचपूर जि

पिलकोमायो (न) अमे स बोलिवियात इचे काठी चुक्रीसाका

पिलदी (श) हि म. इ अर्काट प्रा मद्रासपा. ३८ मैल

पिलीबेट (श) हि वाय प्रा बरेली पर येथील तांदुळ फार उत्तम व्यापार मोठा चालतो.

पिवादे (अखा) अमे स ग्रीनलादचे उत्तरेस

पिशवी (गा) हि मु इ कोल्हापूर स पन्हाळे पेट्यात

पिस्का (बे उप) अमे स द अमे पेरू देशा पश्चिमेस [आहेत

पिसगाव (गा) हि वऱ्हाडात वणी जि येथे कोळशाच्या खाणी

पिसोरखाड (गा) हि मु इ नगर जि श्रीगोंदे ता येथे कोंक जाईचे पर्वत आहेत [समु मिळते.

पिहो (न) आशि ख चिनात खोई पर्व निघून पूर्वेस पीत

पीत (समु) आशि ख चीन देशाचे पूर्वेस

पुकोली (श) हिं ब इ. मेमनसिंग प्रा

पुगड (श) हिं ब इ रामगड प्रा

पुचपीरा (गा) हि वाय प्रा. मिनपुरी प्रा.

पुचोरिया (गा) हि वाय प्रा बरेली पर

पुणतांबें (श) हि मु इ नगर जि कोपरगाव ता गोदावरीचे काठी यात्रेचे ठिकाण चांगदेवाची समाधि.

पुणे (श) हि. मु इ पुणे जि मुळामुठा नदीचे काठी हे मु इ दुसरे प्रतीचे शहर. सर्व प्रकारच्या सुधारणानी नावाजलेले गवरनर काही दिवस येथे राहतात नळाचे पाणी विपुल आहे हवा उत्तम वस्ती एक लाख जवळ पर्वती म्हणून टेकडी आहे पेशव्याचे मु शहर होते रेलवे-स्टेशन आहे जवळ मुढवे येथे कागदाची गिरणी, चतरसिंगी, गवरनरचा बगला, पर्वती, फर्ग्युसन कालेज, जरतारीचा कारखाना वगैरे गोष्टी पाहाण्यासारख्या आहेत

पुतकोट (स. श.) हि म इ. तजावर प्रा

पुतपरगज (श) हिं वाय प्रा. बुलद शहरामध्ये मोठा बाजार भरतो

पुतासहारेनास(श) अमे ख द अमे पातागोनियाची राज

पुतीरा (गा) हि वाय प्रा बाडा जि

पुतुमायो (न) अमे ख द अमे अमाझोनला मिळते

पुथ (श) हि वाय प्रा मिरत पर

पुथीया (गा) हिं वाय. प्रा. मिनपुरी प्रा [पा २१ मैल

पुथोना (श) हि वाय प्रा अलाहाबाद प्रा अलाहाबादे-

पुदुकोटा (श स) हिं म इ मदुरा जि त्रिचनापल्लीच्या उत्तरेस.

पुदोरा (गा) हिं वाय प्रा अलिगड पर

पुनगर (गा) हिं वाय प्रा बाडा जि जबलपूर पा २० मेल २ बरेली पर

पुनवा (गा) हि वाय प्रा अलाहाबादपा ३८ मेल

पुनाग्वा (श) हि भुतान देशात

पुनासा (श) हि. माळव्यात ग्वाल्हेरचे (सिंद्याचे) राज्यात

पुरगी (श) हि म इ निजामचे रा हैदराबादपा ४१ मेल

पुरणगड (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि. रत्नागिरीपा १२ मैल

पुरण्या (श) हि ब इ जि. येथे बिदरी काम चागलें होतें

पुरनीपूर (गा) हिं वाय प्रा अलाहाबाद पर

पुरबानी (श) हिं म इ निजामचे रा

पुरसर (श.) हि मु इ गुजराथेत राजकोटपा ४१ मैल

पुरसा (ग.) हिं ब इ दिनाजपूर प्रा दिनाजपूरपा १९ मैल

पुरा (श) हि वाय प्रा कानपूर पर मोठा बाजार भरतो

पुराल्या (न) आशि स बलुचिस्तानात लस प्रा बेला शह राजवळ [उळ आहे

पुरी (श) हि ब इ ओरिसा प्रा येथे जगन्नाथाचे दे-

पुरूस (न) अमे स द अमे अमाझोनला मिळते

पुरोक (गा) हि वाय प्रा मिनपुरी पर मिनपुरीपा ८ मैल

पुरोली (गा) हि वाय प्रा फरकाबाद प्रा फत्तेगडपा ४४मैल

पुर्गुकिवुले (पर्व) आशि स चिनई तार्तरीत

पुर्णगड (गा. कि) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता

पुर्णा (न) हि वऱ्हाड प्रा सातपुड्यातून जाऊन तापीस मिळते

पुरंदर (गा कि) हि मु इ पुणे जि येथील हवा चागली आहे या तालुक्याचे ठाणे सासवड येथे आहे. तह, स १७७६ त पेशवे व इंग्लिश

पुलरा (गा) हि वाय प्रा मुजफरनगर प्रा

पुलवारी (श) हि ब. इ पाटणा प्रा पाटणापा ९ मैल

पुलाडम (श) हि म इ कोईमतूरपा २१ मैल

पुलार (न) हि म इ म्हैसूर स. निघून बंगालच्या उप-सा मिळते

पुलींद (दे) आशि ख बलुचीस्तान देशाचे नाव

पुलुमकोटा (श) हिं म इ तिनवेली प्रा येथे फौजेची छा-वणी आहे

पुलोपिनांग (श) आशि. स द मलाकाचे सामु जवळ.

पुलोवो (श) आशि. ख. द मसाल्याचे बेटात

पुष्कर (श सरो) हिं राजपु अजिमगडाजवळ प्रसिद्ध क्षेत्र आहे
पुष्पावती (न) हिं मु इ पुणे जि जुन्नर ता
पुसद (श) हिं वऱ्हाडात वासीम जि तालुक्याचे ठिकाण
पुसलें (गा) हिं वऱ्हाडात उमरावती जि
पुसेगाव (गा) हिं मु इ सातारा जि खटाव ता. [स्थान.
पुळें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता गणपतीचे
पूर्व केप (भू) आशि ख रशियाचे उत्तरकेपाचे नाव
पुर्वेकडील घाट (पूर्व घाट) (पर्व) हिं म. इ कर्नाटकच्या उत्तरेकडील भागापा उत्तरसरकार्सपर्यंत दक्षिणोत्तर पूर्वकिनाऱ्याकडील डोंगर
पूस (न) हिं वऱ्हाडांत अजिंठ्याचे डोंगरातून निघून पैनगंगा नदीस मिळते
पेईहो (न) आशि. ख चीन दे इचे कांठीं पेकिन शहर
पेकिन (श) आशि ख चिनाची रा पेईहो नदीचे काठीं
पेक्यान (न) आशि ख चिनात सिक्याग नदीस कतान शहराजवळ मिळते
पेगू (श. प्रा न) हिं ब्रह्मदे याच नावाच्या नदीच्या काठी श्रीमान् शहर स १८५२ त इंग्लिशानीं घेतले
पेच्चिनी (प्रा) आशि ख चीन देशात [रगून पा ६२ मैल.
पेच्चिली (अखा) आशि ख. चिनई तार्तरीचे दक्षिणेस
पेचोरा (न) यू ख रशियात आर्तिक महासा मिळते
पेट (न) हिं वऱ्हाडात अकोला जि
पेटपूर (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा. साबरमतीचे कांठीं अमदाबादपा. १५ मैल

पेटलाद (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा ता

पेडगाव (गा) हिं मु इ नगर जि कर्जत ता भीमा नदीचे काठीं येथे बाहादूरगड नावाचा किल्ला आहे

पेडावा (न) हिं मु इ सातारा जि कृष्णेस मिळणारी नदी

पेड्रो (भू) हिं द सिलोनच्या उत्तरेस

पेण (श) हिं मु इ कुलाबा जि तालुका आहे येथे मिठाचें उत्पन्न पुष्कळ होतें

पेणगंगा (न) हि वऱ्हाडात अजिठ्याचे डोंगरांत देऊळघाटाजवळ उत्पन्न होऊन वर्धा नदीस मिळते

पेत्रोपालौस्क (श) आशि ख रशियात कामश्चाटकामध्ये इशीम नदीचे काठीं

पेथोरागड (श.) हिं वाय प्रा कमाऊन प्रा येथे मोठा बाजार भरतो हे काळी नदीचे काठीं

पेद्ेल (गा) यू ख इग्लद देशात यार्कशायर प्रातात

पेद्रोतालागेला (पर्व) हिं द सिलोनमध्ये

पेनाकोंडा (श) हिं म इ बल्लारी प्रा [मिळते.

पेनेर (न) हिं म इ म्हैसूर स कडलुराजवळ समुद्रास

पेन्झन्स (श)यू ख इग्लद दे कार्नवाल प्रां दक्षिण किनाऱ्यावर.

पेन्सिल व्हॅनिया (प्रा) अमे ख युनैतेदस्तेत्स प्रा. यात फिलादेलफिया शहर आहे

पेपरघाट (ग) हिं ब इ सुलतानपूर प्रा

पेमगिरी (डो) हि मु. इ. नगर जि सगमनेर ता. पश्चिमेस

पेरगांव (गा.) हि मु इ नगर जि. नगरपा ३९ मैल.

पेरास (श.) यू ख आकिंपेलेगोत येथे सगमरवरी दगड सापडतात

पेरिकोप (अखा सयो) यू. ख रशिया आणि क्रिमिया यामध्ये

पेरिपट्टण (पेरियापट्टण) (ग) हि. म इ म्हैसूर प्रा येथे तीन देवालये पाहण्यासारखी आहेत

पेरी (श.) हि वाय प्रा गोरखपूर प्रा

पेरू (दे) अमे ख द अमेरिकेत

पेरूज (सामु) आशि ख पूर्वेस साघलीन व मचमाय ह्याचेमध्ये

पेरोत (पर्व) अमे ख मेक्सिको दे

पेलिंग (पर्व) आशि ख चिनात

पेलू (बे) आशि ख द पासि महासाग. ओशियानियाच्या ईशान्येकडेस मैक्रोनेशियात

पेलूर (श) हिं म इ नेलोर प्रा.

पेर्वे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता

पेशन्स (भू) आशि ख पूर्वेस साघलीन बेटाच्या पूर्वेस

पेशावर (श) हिं वायव्येस आफगाण लोकाची प्राचीन रा. लष्करची छावणी

पेस्त (श) यू ख आस्ट्रिया दे हंगेरीची रा

पेसली (श.) यू ख स्कातलदात व्यापाराकरिता प्रसिद्ध.

पेहरी (गा. जा इ) हि वाय प्रा बुदेलखडात

पैगा (श) हिं पं इ सिधूपा ३३ मैल.

पैठण (श) हि मु इ. निजामाचे रा गोदावरीचे कांठीं हे शालिवाहनाचे रा श यास प्रतिष्ठान म्हणतात.

पैनगंगा (न.) पेणगगा पहा.

पैणघाट (घा) हि म इ कानडा प्रातात

पैपौस (सरो) यू ख रशियात

पो (न) यू ख इताली दे आल्प्स व आपिनेन पर्व निघून आद्रियातिक समु मिळते

पोकर (श) हि राजपु अजमीर प्रा या शहरासभोवती वाळूचा मैदाने आहेत हे हिंदूचे पवित्र स्थान आहे आश्विनी पौर्णिमेस मोठी यात्रा भरते लुनी व सरस्वती ह्या नद्या निघतात येथील द्राक्षे मोठीं व गोड अशी प्रसिद्धि असून शिराज येथील द्राक्षासारखीं उत्तम होतात येथें मोठमोठाले बाग आहेत

पोकरी (ग) हिं वाय प्रा बाडा पर अजगडपा २० मैल २ कमाऊन प्रातात पर्वताच्या पायथ्याशीं पर्वतावर देवदारार्चा झाडे फार आहेत या गावीं ताब्याच्या खाणी आहेत

पोखरण (श) हि राजपु जोधपूर प्रा हे व्यापाराचे मोठे ठिकाण आहे

पोखरी (घा) हिं मु इ पुणे जि. आबेगाव घोडे या गावाजवळील डोंगरात

पोगलापुली (ग) हि म इ निजामचे रा गोदावरीचे काठी

पोजन (गा) यू ख प्रशियात वार्सा नदीचे काठा

पोती (श.) आशि रा ट्रान्सकाकेशियात मिंग्रेलिया प्रा. काळ्या समुद्राचे काठीं पासिस नदीचे मुखाजवळ.

पोतोमाक (न) अमे ख युनतेदस्तेत्समध्ये हिचे काठी वाशिंग-
तन शहर

पोतोसी (श) अमे ख मेक्सिको दे [खाणी आहेत

पोत्की (गा) हिं वाय प्रा कमाऊन प्रा येथे ताब्याच्या

पोनपुढा (श) हि म इ मलबार प्रा [नदीचे काठा

पोनानी ऊर्फ पन्यानी (श) हि म इ मलबार प्रा पुनानी

पोपोक्यातोपीतल (ज्वा मु) अमे ख म अमे मेक्सिको दे.

पोफरण (गा) हि मु इ ठाणे जि माहिम ता

पोफळी (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळुण ता

पोयंजे (गा) हि मु. इ ठाणे जि पनवेल ता [काठी

पोरबंदर (श ब) हि मु इ गुजरायेत काठेवाडात अरबी समुद्राचे

पोर्ट बाताल (ब श) आफ्रिका ख. पूर्व आफ्रिकेत

पोर्ट बिलो (श) यू ख स्कातलंदात फिथ आफ फोर्थजवळ

पोर्ट ब्लेअर (गा) हि ब्रह्म दे दक्षिणेस अंदमान बेटात येथे
इ स १८७२ त लार्ड मेयो ग ज मारिले गेले

पोर्टस् मौथ (ब श) यू ख इंग्लंदात हंट्स प्रा हे आरमाराकरिता
प्रसिद्ध आहे

पोर्त आदेलेद (श) आशि ख द पासि महा साग आस्त्रालेशियात
विक्टोरिया बेटात

पोर्त आलग्रे (श ब) अमे ख द अमे ब्राझिल दे

पोर्त निग्रो (श ब) अमे ख द अमे ब्राझिल दे

पोर्तलांद (श) आशि ख द पासि महासाग आस्त्रेलियात
विक्टोरियात २ अमे. ख युनैतेदस्तेत्समध्ये

पोर्त सेंत (श) आफ्रि ख इजिप्त दे सुवेझच्या कालव्याचे उत्तर द्वाराजवळ २ हिं म हू

पोर्त सांताक्रुथ(श व) अमे ख पाटागोनियात

पोर्तुगाल (दे) यू ख स्पेन दे पश्चिमेस

पोर्तोनोवो (श) हिं म इ पोर्तसेत देविदच्या द येथे लोखंडाचा कारखाना चालतो इ व है ळ १७८१ पोदेशरीच्या द ३२ मैल

पोर्तोवेला(ज्वा प) अमे ख मेक्सिको दे.

पोलची (श) हिं म इ कोईमतूर प्रा कोईमतूरपा. २६ मैल

पोलाद (प्रा) यु ख रशिया, आस्त्रिया व प्रशिया ह्या तिघानीं वाटून घेतला ह्याचे राजधानीशहर वार्सा

पोलिकास्त्र(अखा) यु ख इतालीच्या नैर्ऋत्येस

पोलूर (श) हिं म इ अर्काटपा ३३ मैल

पोलेनिशिया(बे समु) आशि ख द पासि महा. साग आस्त्रालिया बेटापैकी एक समूह

पोवनगड (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा बडोद्यापा २२ मैल.

पोशीतरू (श) हिं मु इ गुजराथेंत गायकवाडचे राज्यात

पोश्री (न) हिं मु इ ठाणे जि अरबी समुद्रास मिळते

पोहनी(पौनी)(श) हिं मध्यप्रा भंडारा जि वैनगंगेच्या काठीं रेशमी व सुती कापडाचा व्यापार

पोहोर (न) हिं मु. इ पुणे जि खेड ता

पौड (गा) हिं मु इ पुणे जि हवेली ता. मुळशी पेठ्याचे मुख्य गाव.

पौनार (गा) हि मध्यप्रा वर्धा जि

पौनी (गा) हिं मध्य प्रा भंडारा जि वैनगंगेच्या कांठीं

पंचगंगा (न) हि मु इ सह्याद्रि प निघून कोल्हापुरावरून जाऊन कृष्णेस मिळते

पंचतनबोर्लई (श) हिं मु इ जंजिरा स तालुक्याचे ठिकाण

पंचनदी (न) हिं प इ रावी, चिनाब झेलम, सतलज, बियास ह्या मिळून झाली आहे ही मिथन कोटाजवळ सिंधूस मिळते

(गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता.

पंचमनगर (गा) हिं मध्य प्रा दमोह जि येथे कागद चांगला [होतो.

पंचमहाल (जि) हिं मु इ. गुजराथ प्रा जिल्हा

पंचवटी (गा. क्षे) हिं मु इ नाशिक जि नाशिकाच्या पूर्वेस लागूनच गंगेच्या कांठीं येथे श्रीराम वनवासात असता राहिले होते त्याचे भव्य व मजबूत असे मंदीर आहे हे मंदीर स. १७९० त बांधिले नाशिक शहराप्रमाणेच या बाजूस गंगेस घाट, पटांगणे, देवालये आहेत व पंचवटींतून नाशिक येथे जाण्या येण्यास ठिकठिकाणीं लहान लहान सांडवे असून भव्य पूल व पाण्याच्या सचयास्तव मोटा बंधारा बांधिला आहे. का म थत्ते. शिवाय सीतागुंफा, तपोवन हीं ठिकाणे आहेत गोंदेस स १८७२ त सिंहस्थपर्वणीचे दिवशीं महापूर येऊन पुष्कळ बैरागी वाहून गेले

पंचाळें (गा) हिं. मु. इ. नाशिक जि. सिन्नर ता.

पंजाब (प्रा) हि वाय. प्रा वायव्य कोनास, पाच नद्या ज्या प्रदेशातून वाहतात तो सिंधप्रांताचे उत्तरेस.

पंढरपूर (श. क्षे) हि मु. इ सोलापूर जि ता भीमा नदीचे काठीं येथे श्रीविठ्ठलमंदीर असून आषाढी व कार्तिकी ह्या एकादशीस मोठी यात्रा भरते

पंढाना (प्रा) हि मध्यप्रा नेमाड जि भीमानदीचे काठीं

पंदरान (भू) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पाचे पूर्वेस

पांगरी (गा) हि मु इ सोलापूर जि बार्शी ता

पांचाळ (गा) हिं मु इ खानदेश जि पाचोऱ्याचे पूर्वीचे नाव

पांझर-रा (न) हिं मु इ खानदेश जि निघून धुळ्यावरून जाऊन तापीस मिळते. हीस १८७२ त मोठा पूर येऊन धुळे गावची अर्धी पेठ वाहून गेली [होती

पांडवगड (गा कि) हिं मु इ सातारा जि वाई ता

पांडुरना (गा) हिं मध्यप्रा नागपूर जि

पांडेवाडी (गा) हि मु इ सातारा जि वाई ता येथें वामन पण्डित प्रसिद्ध कवी ह्याची समाधी आहे

पांड्य (देश) हि म इ अरकाट आहे तो देश

पाढरकवडा (गा) हि वऱ्हाडात वणी जि वेताळपूर ता. चे मुख्य [गाव.

पाढरीनैल (न) हि आफ्रि ख व्हिक्टोरिया नायॅझा सरोवरातून अलबर्तनायॅझ्यातून न्यूबिया प्रांतातून मिसर देशाचे उत्तरेस भूमध्यसमु मिळते

पांढुरणें (ग) हि मध्यप्रा छिंदवाडा जि येथे कापूस होतो

पांढुरी (श) हिं मध्यप्रा हेदराबाद जि इलिचपूरपा.

पाढुरली (गा) हिं मु. इ नाशिक जि. सिन्नर ता. [२१ मेल.

पांदेतन (गा) हि काश्मिर दे श्रीनगरपा ४ मैल येथे तळ्यांत देवालय आहे, ते पाहण्यासारखे आहे

पांदेचरी (श) हि म इ मद्रासचे द फ्रेंच लोकाचे ताब्यात.

पांध्री (गा श) हि मु इ सोलापूर जि २ वाय प्रा बैतूल-पा ३७ मैल

पांपूर (श) हि काश्मीरमध्ये झेलमनदीचे काठी. येथे पु-ष्कळ बाग व पुष्कळ कमानीचा पूल आहे व दोन मोठाल्या मशिदी आहेत [नाडात

पांप्लेना (श) यू ख स्पेन दे २ अमे स द अमे न्युग्रा-

पाम्बेन (सामु) हि. द हिदुस्तान व रामेश्वरबेट ह्यामध्ये

पिंपळगांव (गा) हि मु इ खानदेश जि पाचोरे ता

पिंपळगांव काळ्याचे (गा) हिं वऱ्हाड प्रा अकोला जि

पिंपळगाव जलाल (गा) हि मु इ नाशिक जि येवले ता

पिंपळगाव बसवंत (गा) हिं मु इ नाशिक जि निफाड ता

पिंपळगाव बुद्रुक (गा) हि मु इ खानदेश जि भुसावळ ता

पिंपळगावराजा (गा) हि वऱ्हाडात बुलढाण जि पाणनदीचे काठीं

पिंपळनेर (श) हि मु इ खानदेश जि तालुक्याचे गाव. पा-झरा नदीचे काठी [काठी

पिंपळवडी (गा) हिं. मु इ पुणे जि जुन्नर ता कुकडी नदीचे

पिंप्राळें (गा) हि. मु इ खानदेश जि जळगाव ता

पिंप्री (गा) हिं मु इ नाशिक जि नाशिक ता

पिंग (श) हिं ब्रम्हदे इरावतीपा १९ मैल [आहे

पिंजर (गा) हि वऱ्हाडात अकोला जि येथे हेमाडपंती देऊळ

पिंदुस (पर्व) आशि ख. तुर्कस्तानात.

पेंडुर (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
पेंठ (श) हि मु इ नाशिक जि तालुक्याचे गाव हे पूर्वी मुसलमानी स होते येथील हवा पाणी वाईट [आहे
पेंबा (बे) आफ्रि ख हिंदीमहासागरात
पेंब्रोक (प्रा श) यू ख इंग्लंदात वेल्समध्ये
पृथ (न) यू ख रोमेनियामध्ये दान्यूब नदीला मिळते
प्याकटना (श) हि वाय प्रा कमाऊन जि. अलमोदापा
प्याकबर (गा) हि वाय प्रा मुरादाबाद जि [१९ मैल
प्युएर्तोरिको (बे) अमे ख मध्य अमेरिकेच्या लगत्याची बेटे, म्रेतर अतिलीस वगैरे आहेत त्यात हे आहे [काठी
प्रकाशे (श) हि मु इ खानदेश जि शहादे ता तापीच्या-
प्रचितगड (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता २ सातारा जि पाटण ता
प्रचंडगड (कि) हिं मु इ पुणे जि भोर स
प्रतापगड (कि) हि मु इ सातारा जि जावली ता. २ अयोध्या प्रा जि ३ राजपुतान्यात स. बन्सवाडाचे उत्तरेस
प्रतापपूर (गा) हिं मु. इ खानदेश जि पिंपळनेर ता
प्रभानवल्ली (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
प्रभासपट्टण (श) हि मु इ गुजराथ प्रा जुनागड स येथे स. १८९३ त ताबुताच्या वेळी हिंदु मुसलमानात मोठा दगा झाला
प्रयाग (श.क्षे) हिं ब. इ गगा यमुना ह्याच्या सगमावर
प्रवरा (न) हि मु इ. नगर जि. रतनगडाजवळून निघून

टोक शहरावरून जाऊन गोदावरीस मिळते इचे पाणी फार हलके आहे

प्रवरासंगम (गा) हिं मु इ नगर जि. नेवासे ता प्रवरा व गोदा याच्या सगमावर आहे.

प्रशिया (दे) यू ख. जर्मनीदेशाचा एक भाग

प्राग (श) यू ख. इतालींत बोहिमिया प्रा राज

प्राणहिता (न) हि मध्यप्रा वर्धा व वेनगगा मिळोन झालेली ती ही गोदेस मिळते काठी शहर शिरोच्या [शहर

प्रितोरिया (श) आफ्रि ख दक्षिण आफ्रिकेत ट्रान्सवालरिपचे

प्रिन्स ऑफ वेल्स (बे) अमे ख उत्तर अमे आर्तिक महासागरात

प्रिन्सेस एदवर्द हेलंद (प्रा.) अमे ख उ अमे कानडाचे राज्यात

प्रिपेत (न) यू ख. रशियात नियपर नदीस मिळणारी नदी.

प्रियामन (श) आशि ख पूर्वेस पासि महासा मसाल्याचे [बेटात.

प्रेसबर्ग (श) यू ख आस्त्रिया दे

प्रेमागिरी (गा) हि ब द

प्रेस्टन (श) यू ख इग्लंदात लॅंकेशायरमध्ये रिबन नदीचे काठी येथे बागड्या करण्याच्या भट्टया आहेत

प्रोम (श) हिं ब्रम्हदे इरावतीचे काठीं

प्रोमहेन (प्रा) हि ब्रम्हदे पेगू प्राताचा भाग

प्रांतीज (श) हि मु इ गुजराथेत अमदाबाद जि तालुका.

प्लामबरोहेद (भू) यू ख इग्लदात

प्लिनलिमन (पर्व) यू ख इग्लदात वेल्समध्ये [प्रसिद्ध आहे

प्लिमौथ (श ब) यू ख इग्लदात डेव्हन प्रा आरमाराकरिता

प्लासी (श) हि ब. इ भागीरथी नदीचे काठी. येथे ल इ.

स १७५७ क्लैव व सुजाउद्दवला कलकत्यापा ९६ मेल

फ.

फतुआफत्त्रा (श) हि व इ पाटणा जि पुनपुन व भागीरथी ह्या नद्याचे सगमावर हे पवित्र स्थान आहे पाटणापा १० मैल

फतेखेलडे (गा) हि वऱ्हाड प्रा बुलढाणा जि पाईनगगेस मिळणाऱ्या भोगावती नदीचे काठा

फत्तेगड (श) हि वाय प्रा गगेच्या काठा

फत्तेपुरशिक्री (श) हि वाय प्रा जि आग्र्याजवळ येथे बाबर व सग ह्याची इ स १५२७ त व वडवाले व इ ह्याची म १८५७ त लढाई दगडावर कोरींव काम उत्तम करितात

फनसे (गा) हि मु इ ठाणे जि डाहाणू ता

फरकाबाद (श) हिं वाय प्रा. गगेच्या काठा जि स. १८०५ त होळकर व इग्लिश ह्याची लढाई

फरगाण (प्रा) आशि ख तातरी देशात

फरन्यान्देपो (श) आफ्रि ख सेनिगाल नदीचे काठा

फरा (श) आशि ख अफगाणिस्तानात

फरिदकोट (श स) हिं प इ शीख लोकाचे [स श.

फरिदपूर (गा स श) हि व इ ब्रम्हपुत्रेच्या काठा जि २ प इ

फरिस्तान (प्रा) आशि ख इराणात या प्रातात शिराज शहर आहे

फलटण (श) हि मु इ. सातारा जि निंबाळकराचे जहागिरीचे गाव बाणगगेचे काठा

फाकलद (बे) अमे ख द अमे पाटागोनियाचे दक्षिणेस
फाघी (श) हि राजपुतान्यात जयपूर स येथे मोठा बाजार भरतो
फापामो (गा) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि गंगेच्या काठी
फाबल (न उपसा) यू ग्र अयर्लंदात
फारिया (न) यु ख स्विदनात बालतिक समु मिळते
फार्तक (भू) आशि ख अरबस्तानच्या दक्षिणेस
फार्तयार्क (श) अमे ख कानडा दे
फालकर्क (श) यू ग्र स्कातलदात
फालमौथ (श) यू ग्र कार्नवाल प्रा दक्षिण किनाऱ्यावरील
फालसबे (उपसा) आफ्रि ख द आफ्रिकेत
फिजी (बे) आशि ग्र पूर्वस पासि महासा आस्त्रेलिशियात
फिनलाद (अप्रा) यु ग्र रशियात लापुदाच्या पश्चिमेस बालतिक
फिना (गा) हि वाय प्रा बिजनूर प्रा [समुद्राचे काठीं
फिनिस्तर (भू) यू ख स्पेनदेशाचे वायव्येस.
फिरिया (श) हि नेपाळात काटमांडूपा ३७ मैल
फिरोजपूर (श) हि प इ. घारानदीचे काठीं जि लाहोर पा ३० मैल शीख व इ ल १८४५
फिरोजाबाद (श) हि प इ येथे शीख व इंग्लिश ह्याची ल ढाई झाली [वेनिया प्रा-
फिलादेलफिआ (श) अमे ख उ अमे युनैतेदस्तेतसमध्ये पेन्सल
फिलिक्स (बे) द अमे चिलीच्या पश्चिमेस
फिलीपैन (बे) आशि ख हिंदी महासाग याची रा. मानिला.
फुचू (ब) आशि. ख. चीन देशात. [स्पेनच्या ताब्यात

फुचूफू (श) आशि ग चीन दे फोकेन प्रा
फुणगुस (व) हि मु इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता
फुनेन (बे) यू ख देन्मार्क दे
फुलगड (श स) हि व. इ
फुलतांब (श) पुणतांबे पहा [जार भरतो.
फुलपूर (श) हिं वाय प्रा अलाहाबाद प्रा येथे मोठा बा-
फुलमरी (श) हिं म इ निजामचे रा औरंगाबाद जि
फुलवारी (श) हि ब इ पाटणापा ९ मैल
फेअरहेद (भू) यू ख अयर्लंदात [आहे
फेजान (दे प्रा) आफ्रि ख बार्बरी स दक्षिणेस हा सुपीक प्रदेश
फेनपूर (श) हिं मु इ खानदेश जि जामनेर ता
फेरनांदेज (श बे) अमे ख द अमे चिलीच्या पश्चिमेस
फेराआईल्स (बे) यू ख स्कातलंदच्या उत्तरेस
फेरोजपूर (श) फिरोजपूर पहा
फेरोजशाहा (काल) हि प इ हरियाना प्रांतातून यमुनेचा का लवा बिकानेरपर्यंत नेला आहे त्याचे नाव
फेरोजशाहा (श) हि अयोध्या प्रा सितापूर जि याचे पूर्वीचे नाव नारापूर येथे तोडरमल्ल जन्मला व १५८९ त मृत्यु पावला हा खत्री जातीचा होता
फेजपूर (श) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता. येथे रंगीत पासोडे चांगले होतात
फैजाबाद (श) हि वाय प्रा अयोध्या प्रा जि
फैटापूर (गा) हि. मु. इ गुजराथेत गायकवाडचे राज्यात.

फेल (श) यू ख अयर्लंदात याच नावाचा उपसागर आहे तेथेच नदी आहे.

फोकेन (प्रा) आशि ख चिनात. यात फुचुफु हे मुख्य शहर

फोरमेनतारा (बे) यू ख स्पेन देशात [आहे

फोर्त (न) यू ख स्कातलदात

फोर्त सेंतदेवीद (श कि) हिं म इ द प यार नदीचे कांठी.

फोर्तु (अखा) यू ख स्कातलदात

फोर्थ (न) फोर्त पहा

फोर्मोसा (बे) आशि ख चीनच्या पूर्वेस फोर्मोसा व चीन ह्यांचे मध्ये याच नांवाची सामुद्रधुनी

फोलंग (श) हि भूतान स

फौलंद(न्युफौलंद) (न) अमे खं कानडाचे राज्याचे पूर्वेस.

फंदी (उपसा) अमे खं कानडाचे रा पूर्वेस न्यूब्रन्सविक व नोव्हास्कोशिया यांच्यामध्ये

फंबीरा (पर्व) आफ्रि ख अबिशीनियात [पोलिनीशियान

फॅंदली (बे) आशि ख द पासि महासा ओशियानियामध्ये

फोंडे (गां) हिं मु. इ रत्नागिरी जि देवगड ता याच

फ्रानेनबर्ग (श) यू ख प्रशिया दे [नावाचा घाट

फ्रान्स (दे) यू ख देश आहे [पूर्वेस

फ्रिओ (भू) आफ्रि ख दक्षिणेस २ द अमे ब्राझिलच्या

फ्री तौन (श) आफ्रि ख सिएरालीओनची राज

फ्रिथफोर्थ (सामु) यू ख स्कातलदात

फ्रिबुर्ग (श) यू ख स्वित्सर्लंदमध्ये.

फ्रेदरिक तौन (श) अमे ख न्यूब्रन्सविक प्रांतात.

फ्रेद्राल (सरो) अमे य स्वतंत्र सस्थानात
फ्रोरो (फ्रेर्यु) (बे) यू स देनमार्क दे
फ्रोवार्द (भू) अमे ख दक्षिणेस [राजाचे पुतळे आहेत
फ्रांकफुर्त (श) यू स जर्मनीत मेन नदीचे काठी येथे प्राचीन
फ्रेंजर (न) अमे स ञुआनदीफुकाचे सामु मिळते
फ्लातरी (न) अमे ख युनैतेदस्तेत्समध्ये
फ्लारिदा (द्वीप स) अमे स युनैतेदस्तेत्समध्ये
फ्लारेन्स (श) यू ख इतालीत आर्नोनदीचे काठी येथे कोल्हापुरचे राजाराम राजे स १८७०त मरण पावले येथील चित्रकाम व खोदीव काम पाहण्यासारखे
फ्लिंट (प्रा श) यू स इंग्लंदमध्ये वेल्स प्रा [आहे

ब

बक्कर (श) हि मु इ सिंध प्रा सिंधुनदाचे काठी
बक्सार (श) हि ब इ बहार प्रा येथे मिर कासिम व इंग्लिश ह्याची स १७६४ त लढाई
बक्तेगान (सरो) आशि स इराण देशात
बगदाद (श) आशि स तुर्कस्तान दे तग्रीस नदीचे दोन्ही थडीस वसलेले आहे हे कालिफाचे राजधानी
बचाऊ (श) हि मु इ कच्छ प्रा. [शहर होते
बटवा (न) हि वाय प्रा बुंदेलखंडात यमुना नदीस मिळते
बटेविआ (श) हि द हिंदी महासा जावाबेटात [मैल रे स्टे
बडनेर (गा) हि वऱ्हाडात उमरावती जि उमरावतीपा ५
बडवाई (गा) हि मध्य प्रा नर्मदेच्या काठी उत्तर बाजूस येथून ओंकारेश्वर ६ मैल.

बडोदें (श) हिं मु इ गायकवाडच्या राज्याची राज विश्वामित्रीच्या काठीं येथें मोठमोठ्या इमारती पाहण्यासारख्या आहेत रे स्टे.

बत्तिसशिराळें (गा) हि मु इ सातारा जि वाळवे ता

बदकशान (प्रा) आशि ख तार्तरांत

बदनूर (गा) हि मध्य प्रा बैतूल जि

बदरीकेदार (गा) हि वाय प्रा हिमालयपर्वतात शंकराचे स्थान

बदरीनाथ(शिख) हि हिमालयपर्वताचे, उंची फूट २३४४१

बदलापूर (गा) हिं मु इ ठाणे जि कल्याण ता

बदामी (श) हिं मु इ विजापूर जि तालुका येथे भुईकोट किल्ला आहे

बनकुरा (श) हि ब इ जि

बनखडी (श) हि मध्य प्रा हुसंगाबाद जि. पचमढीस जाण्याचे हे रे स्टे आहे [बालाघाट जि

बनपूर (श) आशि ख बलूचिस्थानात २ हि मध्य प्रा

बनवासी (गा) हि मु इ उत्तर कानड्यात

बनारस (काशी) (श क्षे) हिं वाय प्रा भागीरथीचे काठीं हिंदूंचे पवित्र स्थान येथे भागीरथीस मोठमोठे घाट बांधिलेले आहेत हे सर्व शास्त्राचे मूळपीठ आहे येथील रस्ते फार अरुंद आहेत

बनास (न) हिं भूतान दे निघून ब्रह्मपुत्रा नदीस मिळते २ राजपु अरवली प निघून चंबळा नदीस मिळते.

बनासा (श) हि वाय प्रा गुरमळ प यमुना नदीवर

बन्नु (श) हि प इ जि

बन्सवाडा (ग.स) हि राजपु डोंगपुरच्या दक्षिणेस.

बमनी (गा) हिं मध्य प्रा. मडला जि

बरक (न) हि ब्रम्हपुत्रा नदीस मिळते

बरगड (श) हिं मध्यप्रा सबळपूर जि ता

बरगेन (बर्जेन) (श.ब) यू ख. नार्वे देशात पश्चिमेस

बरड (गा) हि मु इ सातारा जि फलटण जहागिरींत.

बरद्वान (श स) हि बं इ जि येथे कोळशाच्या खाणी आहेत दामोदर नदीचे काठीं [दक्षिणेस.

बरवानी (श स) हि मु इ गुजराथेत २ मध्य हिं. नर्मदेच्या

बरहामपूर (श) हि म इ उत्तर सर्कार्स प्रा येथे फौजेची छावणी आहे

बराकपूर (श) हि ब इ. कलकत्त्याच्या उत्तरेस १६ मैल. लष्करची छावणी स १८५७ त बड

बराहत (श) हि वाय प्रा गरवाल जि

बरेच (प्रा) हि वाय प्रा अयोध्येचा एक भाग

बरेला (गा) हि मध्यप्रा जबलपूर जि

बरेली (श) हि वाय प्रा रोहिलखडात. जि येथे सतार, विणा ह्यास लागणाऱ्या तारा तयार करितात

बऱ्हाणपूर (श) हि मध्यप्रा नेमाड ता तापीचे काठीं येथे लुगडा, कलाबतूचे काम, अमरी तबाखु, गुडाखु उत्तम होतो [१८५७ बड.

बऱ्हामपूर (श) हिं ब इ जि कलकत्त्यापा ५८ कोस स.

बर्कनहेड (श) यू ख इग्लंदात चेशायर प्रा. मर्शी नदीवर.

बर्क्ली (गा) यू ख इग्लदात

बर्दाव (श.) हि. ब. इ. जि

बर्नेट (न) आशि ख पू पासि महासा आस्ट्रेलियात मरे नदीला मिळते

बर्ने (श) यू ख स्वित्सर्लंदची राज आर नदीचे काठीं.

बर्फांते वेंतूर (अखा) आफ्रि ख बार्बरी स चे उत्तरेस

बर्मिंगह्याम (श) यू ख इंग्लंदात. येथे लोखंडी व पोलादी सामान तयार होते [तीनशे आहेत.

बर्म्युदा (बे) अमे ख युनैतेदस्तेत्सच्या पूर्वेस, ही बेटे सुमारें

बर्लिन (श) यू ख जर्मनीत प्रशियाची रा स्प्री नदीचे काठीं.

बर्विक (श) यू ख इंग्लंदात त्वीद नदीचे काठी

बल्क (श) आशि ख अफगाणिस्तानचे उत्तरेस बुखारा प्रा

बलगेरिया (प्रा) यू ख तुर्कस्तान दे

बल (मरो) हि काश्मिर स [दीचे काठीं.

बळवडी (गा) हि मु इ सोलापूर जि सांगोले ता माण न-

बलसाड (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा सुरत जि तालुक्याचे ठिकाण

बलसोर (बलेश्वर) (श) हि ब इ ओढ्या प्रा कटक जि उत्तरेस याच नावाची खाडी

बलक (श) आशि ख अफगाणिस्तानात

बलालपूर (श) हि मध्यप्रा चांदा जि

बल्लारी (श) हि. म इ जि कर्नाटक प्रा. डोंगरी किल्ला लष्करची छावणी, कापसाचा व्यापार.

बलूचिस्तान (दे) आशि ख हिंदुस्थानच्या पश्चिमेस मुसलमान लोकाचा देश

बलेश्वर (श खाडी) हिं ब इ ओढीसा प्रा. बलेश्वराजवळ.

बल्हेरी (गा) हिं मध्य प्रा. जवलपूर जि येथे विड्यार्ची [पाने होतात
बवेरीया (स) यू ख जर्मनीत.
बसणी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
बसरा (श) आशि ख तुर्कस्तानात युफ्रातीस नदीचे काठीं
बस्तार (स) हिं मध्य प्रा. चादा जि छत्तिसगडाचे दक्षिणेस डोंगराळ प्रदेश
बस्ती (श) हिं वाय प्रा काशीच्या उत्तरेकडील मैदानात
बहरअलतबारा (श) आशि ख तुर्कस्तानात सिरिया प्रा यातून जार्दन नदी वाहते
बहरअलतहुन(श) आशि ख तुर्कस्तानात सिरिया प्रा यातून जार्दन नदी वाहते
बाहदरपूर (गा) हिं मु इ खानदेश जि अमळनेर ता
बाहादूरगड (स श) हिं वाय प्रा
बाहार (मगद) (प्रा श) हिं व इ उत्तरेकडील प्रांत
बाहाळ (गा) हिं मु इ खानदेश जि चाळीसगाव ता.
बहियर (श) हिं मध्यप्रा बालाघाट जि ता
बहुलें (गा) हिं मु इ सातारा जि पाटण ता
बळसाणे (गा) हिं मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता
बाईन ऑफ बेनीन (उप) आफ्रि ख वरच्या गिनीत
बाईन (न) यू ख अयर्लंडात
बाक (श) अमे ख उ अमे स्वतंत्र स
बाकरगंज (प्रा) हिं ब इ जि जबलपूर व टोंका याचे उत्तरेकडील प्रांत येथें तांदुळाचा व्यापार फार मोठा [चालतो
बाकीपूर (श) हिं. बं. इ बहार प्रा

बाकू (श) आशि रा रशियात श्रान्सकाकेशियात कास्पियन समुद्राचे काठा येथे जळते झरे आहेत
बाग (गा) हि मु इ बोरघाटात कोरीव लेण्याकरितां प्रसिद्ध
बागतैस (न) यू रा दान्युब नदीला मिळणारी नदी
बागमती (न) हि वाय प्रा भागीरथीस मिळणारी नदी.
बागलकोट (श) हिं मु इ कलादगी जि तालुक्याचे ठिकाण
बागलघाट (घा) हि मु इ बागलकोटाजवळ
बागलाण (प्रा) हि मु इ नाशिक जि तालुक्याचे मुख्य ठाणे
बागेवाडी (श) हि मु इ कलादगी जि तालुका
बाणकोट (श ब) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता बंदर, येथेच या नावाची खाडी
बाणगंगा (न) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता २ सातारा जि फलटण जहागिरीत निरेस मिळते
बातेनबर्ग (श) यू ख जर्मनींत
बाथ (श) यू रा इंग्लंदात समरसेट प्रा
बाथनिया (अखा) यू रा रशियाचे पश्चिमेस
बाथर्स्ते (श) आशि ख द पासि महासागरांत आस्ट्रेलियांत. येथे सोन्याच्या खाणी आहेत
बादन (प्रा) यू ख जर्मनींत [पुराणा ७ मैल.
बादशहानगर (श) हि वाय प्रा बादशहानगर प्रा शहा जहान-
बान (न) हि वाय प्रा यमुना नदीस मिळणारी २ यू रा
बाबई (गा) हि मध्यप्रा हुसंगाबाद जि [अयर्लंदात नदी.
बाबदेव (घा) हि. मु इ पुणे जि हवेली ता हद्दीवर. २ खंडाळे घाटासही ह्मणतात

बाबीलन (श) आशि ख तुर्कस्तानात येथे शिकदर बादशहा इ स ३२३ वे वर्षी मरण पावला
बाबुबंद (गा) हि. मध्यप्रा नागपूरपा ११ मैल
बाबेलमांडेब(सामु) आशि. ख पश्चिमेस तांबडा समुद्र व हिंदी महासागर ह्याच्या मध्ये
बाभळी (गा) हि वऱ्हाडात एलिचपूर जि
बाभूळगांव (गा) हि मुं. इ नगर जि २ वऱ्हाड प्रा वणी जि. येथे बैलाचा मोठा बाजार भरतो
बामरा (स श) हिं मध्यप्रा सबळपूर जि
बामीयान (श) आशि. ख स्वतंत्र तार्तरीत
बाह्मणवेल (गा) हि. मु इ खानदेश जि. पिपळनेर ता
बायड (श) हि गुजराथ प्रा महीकाठा एजन्सीत ईदरचे स.
बायडा (न) हि मु इ गुजराथ प्रा अमदाबाद जि
बायरी (डो) हि मध्यप्रा नरसिंगपूर जि विंध्याद्रीचा फाटा.
बायोन्रा (ब श) यू ख फ्रान्सात
बारडोई (ग) हि मु इ गुजराथ प्रा सुरत जि तालुका
बारडोली (श) हि मु इ गुजराथ प्रा सुरत जि. तालुका
बारन (बे) हि ब्रह्मदेशालगत
बारनल (श) आशि ख रशियात
बारबेदोज (बे) आशि ख द पासि महा सा लेसर अतिलीस बेटसमूहात इंग्लिशाचे ताब्यात
बारफ़ूर (भू) यू ख फ्रान्सात
बारशिलोर (श.) हि. म इ मलबार किना हे शिवाजीने इ. स. १६६७ त लुटले होते

बाराबंकी (श) हि अयोध्या प्रा जि

बारामती (श) हि मु इ पुणे जि. भिमथडी ता. कऱ्हादीचे काठी प्रसिद्ध कवी मोरोपंत व श्रीधरस्वामी हे ह्या ठिकाणी होऊन गेले रेशिमकाठी धोतरजोडे [चागले होतात

बारामुळा (श) हि काश्मिरात

बारासर्जुन (श) आशि ख. इराणात बुशायरचा ४६ मै इ. व इराणी लोक ल १८५७ त

बारासेत (प्रा) हि. व इ यातून हुगळी, कबडक, जबुना ह्या नद्या वाहतात

बारिंगा (सरो) आफ्रि ख. दक्षिण अगास

बारीया (स श) हिं मु इ गुजराथ प्रां [प्रदेश

बारीदोआब (प्रा) हि प इ रावी आणि ब्यास ह्या नद्यामधील

बारू (सामु) अमे ख कानडाचे राज्याजवळ बाफीनचा उपसागर व आतिक महासागर ह्यामध्ये

बार्का (प्रा श) आफ्रि ख बार्बरी स. पैकी त्रिपोली स

बार्डबरी (गां) यू ख नॉर्वेत येथे ता २१ मे पा ता. २१ जुलैपर्यंत २ महिन्याचा एक दिवस असतो

बार्नेहोम (बे) यू ख दक्षिणेस भूमध्यसमुद्रात

बार्बर (दे) आफ्रि ख अरबस्तान देशाचे नाव

बार्बरी (दे) आफ्रि ख. संस्थान

बार्शी (श) हिं मु इ सोलापूर जि तालुका रेलवे स्टे. येथे कापसाचा व्यापार मोठा चालतो

बार्शिलोना (श ब.) यू. ख. स्पेनदेशात

बाऱ्या (स) हिं मु. इ गुजराथ प्रा रेवाकाठा एजन्सींत.

बाल्कन (पर्व) यू स तुर्कस्तानामध्ये
बाल्कश (सरो) आशि स स्वतंत्र तार्तरींत
बाल्टन (श) यू स. इंग्लंदात लाकेशायरमध्ये कोल नदीवर
बाल्तिक (समु) यू स स्वीदन, जर्मनी व रशिया यांजमध्ये
बाल्फ़्रूर (श व) आशि स इराणात
बाल्बेक (श) आशि स तुर्क लेबनन पर्वताजवळ
बाल्तीमोर (श) अमे स उत्तर अमे युनैतेद स्तेत्समध्ये मेरालाडामध्ये [झालेला देश
बाल्हीक (दे) आशि स सिरिया, शाम, हलब हे प्रांत मिळून
बालंग (गा) हि व इ वोनाई याचे गाव
बालाघाट (प्रा) हि मध्यप्रा जि यात गेर व मुग्मा सापडतो २ सोलापुर जि वार्शा ता उत्तरेस या नावाचा डोंगर
बालातोनसरो(सरो) यू स आस्त्रिया व हंगेरी ह्यामध्ये [असत
बालारम (श) हि म इ निजामाचे रा येथे निजामाची फौज
बालशिनोर (सं) हि मु इ गुजराथ प्रा. मुसलमानी स. रेवा- [काठा एजन्सींत
बालासूर (श व) हि व इ ओडीसा प्रा
बालाहिसार (कि) आशि स काबूल दे काबूलच्या किल्ल्याचे नाव.
बालिआरिक (बे) यू स स्पेनच्या द भूमध्य स माजोर्का, मिनोर्का, इविसा, फोरमेनतारा इ बेटास म्हणतात.
बालेवार (श व) अमे स द अमे वेनेजुएला देशात
बालोत्रा (गा) हि राजपु जोधपूर स लुनीचे काठी
बालोद (गा) हि मध्यप्रा रायपूर जि
बाव (गा. न) हि मु इ सावतवाडी स कुडाळ पे.

बावजें (गा) हिं मु इ ठाणे जि पनवेल ता

बावडा(घा.स श कि) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता २ कोल्हापूर संस्थानात पोट सं यात गोपीचंदन, पिवडी, हुरमुजी ही सापडतात

बावडें (गा स) हि मु इ गुजराथ प्रा रेवाकाठा एज २ पुणे जि इंदापूर ता [सागर

बावधन (गा) हि मु इ सातारा जि साताऱ्यापा ३ कोस

बास (सामु) आशि ख द पासि महासाग. आस्त्रेलेशिया व तासमानिया ह्याचेमध्ये

बासन्या (प्रा) यू ख. आस्त्रियात हंगेरीमध्ये [रिता प्रसिद्ध

बासल(बाल)(श) यू ख स्वित्सर्लंदात हे रेशमाचे कारखान्याक-

बासीं (श) हिं ब्रम्हदे इरावतीचे मुखाजवळ.

बासीन (न) हिं ब्रम्ह दे इरावतीचा दुसरा फाटा बंगालच्या उपसागरास मिळतो त्याचे नाव

बास्तन (श) अमे ख उत्तर अमे युनैतेदस्तेत्समध्ये. मासाच्यु सेत प्रा व्यापाराचे ठिकाण

बास्पोरस (सामु) यू ख मारमोरा व काळा समुद्र ह्यामध्ये

बाहामा (बे) अमे ख उत्तर अमे जवळ पुष्कळ बेटें आहेत त्यात ५०० बेटे ह्या नावाचीं आहेत [मध्ये

बाहिआ (सानसाल्वादोर) (ब श) अमे ख द अमे ब्राझील-

बाहेरी (बारेली) (श) हि वाय प्रा रोहिलखं राजधानी. येथे लाकडी व धातूचे काम चांगलें होते

बिएला (न) यू ख रशियात वोलगा नदीस मिळते

बिकानीर (नेर) (श स) हि राजपु स भावलपुरच्या पूर्वेस येथे

काशाच्या सुरया व त्यावर पितळेची नकशी करितात [मैल

बिगनबारी (गा) हिं ब इ मीमनसिग प्रा जुमालपुराहून १९

बिचन (न) हिं वऱ्हाड प्रा सातपुड्यातून निघून पूर्णा नदीस मिळते

बिचीहेद (भू) यू ख इग्लदात द. किनाऱ्यावर

बिजनोर (श) हिं ब इ जि

बिजरा गोगड (गा) हिं मध्यप्रा जबलपूर जि

बिडी (श) हिं मु इ बेळगाव जि तालुका [मिळते.

बिदर्भा (न) हिं वऱ्हाडात अजिठ्यातून निघून पेणगगेस

बियात्का (न) यू ख रशियात वोलगा नदीस मिळते

बियाना (गा) हिं वाय प्रा आग्र्यापा ५० मैल.

बियास (ब्यास) (न) हिं प इ पजावमध्ये हिमालयातून निघून सतलजला मिळते ला २९० मैल

बिरभूम (श) हि ब इ जि [काठी

बिरवाडी (गा कि) हि मु इ कुलाबा जि महाड ता काळनदीचे

बिरसिंगपूर (गा) हिं वाय प्रा बुदेलखडात

बिरसिलपूर (गा) हिं राजपु जसलमिराहून ९० मैल

बिरुत (श ब) आशि ख सिरिया प्रा

बिलासपूर (श) हिं मध्यप्रा जि रेवा स दक्षिणेस

बिल्हरी (गा) हिं मध्यप्रा. जबलपूर जि

बिशनमती (न) हिं नेपाळ स इचे काठीं खाटमाडू

बिसवापूल (गा) हिं वऱ्हाडात स्टेशन [राजधानी

बिसाओ (श) आफ्रि. खं. सेनिगाबियात पोर्तुगीज स. ची

बिसौली (गा) हि प इ रावीचे काठीं
बिस्क (उपसा) यू ख फ्रान्स देशाचे पश्चिमेस
बिळाशी (गा) हि मु इ सातारा जि शिराळे पेट्यात
बीड (श) हि म इ निजामचे रा येथे पागोटीं चांगलीं होतात २ कोल्हापूर स
बीर (श) आशि स तुर्कस्थानात युफ्रातिस नदीचे काठीं
बीरपूर (गा) हि व इ फत्तेगडाहून १७ मैल
बीरभूम (प्रा) हि व इ भागलपूर प्रा दक्षिणेस यातून भागीरथी नदी वाहते यात अशुद्ध लोखड व कोळसे पुष्कळ सापडतात [राज
बुएनोसएरीस (श) अमे ख द अमे आरजेंतेन (ला'लाता) ची
बुकारिया (प्रा) आशि स चिनई तार्तरींत मोगोलियाजवळ
बुकास (सरो) आशि ख तिबेटात [प्रात.
बुकेफाला (श) हि प इ झेलम नदीचे काठीं
बुखारा (श) आशि ख पश्चिम तार्तरीची रा कोहिक नदीचे काठीं महमदी धर्माविषयीं प्रसिद्ध
बुखारेस्त (श) यू ख रोमानियाची राज
बुचांग (श) आशि ख चिनात यागसी नदीचे काठीं
बुटीगंगा (न) हिं ब इ ढाका शहरावरून गेली आहे
बुढा (श) हि मध्यप्रा बालाघाट जि वाईनगंगेवर ता
बुतवाल (गा) हिं वाय प्रा अयोध्या पर नेपाळ व इ ल.
बुथिया (अखा) अमे ख. ब्रिटिश अमे उत्तरेस [१८१४.
बुधगया (देवालय) हिं ब इ गयाक्षेत्रापा ६ कोसावर अरण्यात.
बुधपाचे गाव (गा) हिं मु. इ. सातारा जि. खटाव ता.

बुधली (गा) हिं मु इ काठेवाड प्रा राजकोटपा ४६ [मैल.
बुधावळ (गा) हि मु इ खानदेश जि तळोदे ता
बुनास (न) हि मु इ कच्छचे अखातास मिळते
बुरंबाड (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता
बुराइ (न) हि मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता
बुरेंदा (घा) हि हिमालयात घाट.
बुरोंडी (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
बुर्गा (श) यू ख. स्पेन देशात
बुर्बो (बे) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेजवळ फ्रेंच लोकाचे
बुलदाणा (श) हि वऱ्हाडात जि व तालुका याचे जवळ लो- [णारचे सरोवर.
बुलर (सरो) हि काश्मिरात
बुलस्तन (श) अमे ख कानडाचे राज्यात
बुलोन (श ब) यु ख. फ्रान्सात
बुलंदर शहर (श) हिं व इ जि
बुशायर (श स) आशि ख इराण दे इराणी अखाताचे काठी इंग्लिशाच्या ताब्यात २ हिं प इ जमु स जवळ पाहडी स
बुसा (श) आफ्रि ख मध्य आफ्रिकेत नेजर नदीचे काठी
बुहिल्लो (श) अमे रा मध्य अमे
बूग (न) यु ख रशियात नियपर नदीस मिळते
बेगंपूर (गा) हि मु इ सोलापूर जि ता भीमेच्या काठीं
बेजवारा (गा) हिं मु इ कृष्णानदीचे काठी येथे शेतकी साठीं मोठमोठे कालवे आहेत

बेटावद (श) हि मु इ खानदेश जि शिदखेड ता पाझरा नदीचे काठी येथे पेरू व बोरे चागली होतात

बेडफर्ड (श) यू स इंग्लदात तेम्स नदीवर

बेदन (श स) यु स आस्त्रियात दान्युबनदीचे उगमाजवळ स बव्हेरियाचे पश्चिमेस

बेदनर (श कि) हि म इ म्हैसूर म तुगभद्रेच्या काठीं टिपू व इग्लिश ह्याची लढाई, स १७८३ मगळूरपा. ५४ मैल

बेदर (श न) हि म इ निजामचे रा माजरा नदीचे काठीं हे मुसलमानी रा होती ब्राह्म बातूवर सोन्या रुप्याचे मुलाम्याचे काम चागले होते २ राजपु तून बुदेलखडातून जाते

बेनकुलेन (श) आशि ख द सुमात्रा बेटात २ सदा बेटात सिआक स ची रा

बेमनवीस (पर्व) यू स स्कातलदात. [होतात

बेनी (ता) हि मध्य प्रा भडारा जि येथे जाजमे तयार

बेपूर (ब श) हि म इ मलबार किनाऱ्यावर कालीकोट

बेरच (श) हि अयोध्या प्रा जि [बदराचे खाली

बेरत्रीस (न) अमे ख द अमे ग्वायनातून निघून अत्ला-तिक महासाग मिळते

बेरली (श) हि वाय प्रा येथे तादुळाचे पीक चागले होते

बेरसोब (श) आशि ख रशियात

बेलग्रेत (श) यु ख सर्वियामध्ये

बेलजम (दे) यू ख फ्रान्स देशाचे उत्तरेस.

बेलफास्ट (श उपसा) यू ख अयर्लंदात तागाच्या कापडाकरिता [प्रसिद्ध,
बेलसर (गा) हि मु इ पुणे जि. पुरंदर ता
बेला (श) हिं मु इ कच्छ प्रा
बेलापूर (श गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता प्रवरेचे काठी
२ कुलाबा जि पनवेल ता येथे मीठ फार होते
बेलीज (श) अमे. ख उ अमे हांदुरासची रा
बेलुरताग (पर्व) आशि ख स्वतंत्र तार्तरीत पश्चिम व पूर्व ता- [र्तरीमध्ये
बेल्हे (गा) हिं मु इ पुणे जि जुन्नर ता
बेसवाडा (श) हि म इ उत्तर सरकार्स प्रा कृष्णेवर
बेहरिंग (सामु) आशि ख. ईशान्येस आशि व अमेरिका ह्या मध्ये. [समु
बेहरिंग (बे) आशि ख आरबस्तानच्या पश्चिमेस तांबड्या
बेळगाव (श कि) हि मु इ द महाराष्ट्र दे जि चे ठिकाण येथे लष्कराची छावणी
बैकल (सरो) आशि ख सैबीरिया दे हे सर्व पृथ्वीत मोठे व गोडे पाण्याचे आहे
बैतुल (श) हि मध्यप्रा बैतुल हे जि व ता चे ठिकाण येथून जवळूनच तापीचा उगम आहे येथे मातीची भांडी उत्तम होतात
बैणा (न) हि मु. इ ठाणे जि पश्चिमवाहिनी [भरते
बैरामघाट (गा) हि वऱ्हाड प्रा एलिचपूर जि. येथे मोठी यात्रा
बैला (श) आशि ख. बलुचिस्तान प्रा गहरपुराल्या नदीचे-
बोकटे (गा) हिं मु. इ नाशिक जि एवले ता [काठी
बोगरा (श) हि ब इ. जि

बोगोता (श) अमे ख द अमे कोलंबियाची राजधानी
बोजदोर (भू) आफ्रि ख द पूर्वेकडील द्वीपक. द लुझोन बेटाचे उत्तरेस
बोजादोर (पर्व) आफ्रि ख. सहारा वाळवटाचे पश्चिमेस
बोथ्या (गा) हिं वऱ्हाड प्रा बुलढाणे जि
बोदवड (श) हिं मु इ खानदेश जि भुसावळ ता रेलवेस्टे. निबोरा तेथून तीन मैल.
बोधेगांव (गा) हिं मु इ नगर जि शेवगाव ता
बोन (भू) आफ्रि ख बार्बरी स सुनीमचे उत्तरेस
बोनाई (ग) हिं ब इ च्या नैर्ऋत्यसीमेवर
बोनीन (बे) आशि ख द पासि महासाग मेक्रोनेशियात
बोनिफासीओ (सामु) यू ख भूमध्यसमु सार्दीनिया व कार्शिका बेट ह्याच्यामध्ये
बोयसर (गा) हिं मु इ ठाणे जि माहिम ता रेलवेस्टे.
बोर (न) हिं मु इ सातार जि जत जहागिरींतून निघून सोलापूर जि. भीमेस मिळते
बोरकुंड (गा) हिं मु इ खानदेश जि. धुळे ता.
बोरगाव (गा) हिं वऱ्हाडात उमरावती जि रेलवेस्टे. २ सोलापूर जि. माळशिरस ता.
बोरघाट (घा) हिं मु इ पुणे जि मावळ ता खडाळे गावाजवळ खोपवलीकडे जाताना लागतो.
बोरडी (गा) हिं मु इ ठाणे जि डाहाणु ता
बोरद (गा) हिं मु इ खानदेश जि. तळोदे ता.
बोरनार (गा) हिं. मु. इ खानदेश जि जळगाव ता.

बोरसाद (श) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि तालुका येथे मोठा किल्ला आहे

बोरी (न) हि मु इ नाशिक जि निघून अमळनेराहून जाऊन तापीस मिळते २ वऱ्हाडात वणी जि गाव

बोरीवली (गा) हि मु इ ठाणे जि भिवंडी ता

बोर्लईमांडले (गा) हि मु इ जंजिरा स तालुक्याचे ठिकाण

बोर्डी (न) हि वऱ्हाड प्रा अकोला जि पूर्णेस मिळते

बोर्दो (श) यू ख फ्रान्सदे येथून दारू परमुलखास जाते

बोर्निओ (बे) आशि ख द हिंदीमहासाग याची रा बुनी यात दालचिनी, सोने, रुपे व हिरे सापडतात. हे दच लोकाचे

बोर्नु (स) आफ्रि ख सादान निग्रीशियात [जवळ

बोऱ्या (भू) हि मु इ रत्नागिरी जि गुहागर ता गुहागरा-

बोलन (पा पर्व) आशि ख बलुचिस्तानातून हिंदुस्तानात ये

बोलरताग (पर्व) आशि ख तार्तरात [ण्याचा मार्ग

बोलारम (अलवार) (श) हि म इ निजामचे रा येथे इंग्रज सरकाची छावणी आहे

बोलीविआ (दे) अमे ख द अमेरिकेत [परगणा

बोलेश्वर (श प्रा) हि मु इ गुजराथ. प्रा गायकवाडचे राज्यात

बोलोना (श) यू ख इतालींत येथे युनिव्हर्सिटी आहे

बोस्टन (श) यू ख इग्लद दे लिंकनशायर प्रा

बोहीमिया (प्रा) यू ख आस्त्रिया व हंगेरी ह्यामध्ये

बंका (बे) आशि ख पूर्वेकडील बेटसमूहात

बंकापूर (श.) हिं मु. इ धारवाड जि. तालुका.

बंगलूर (लोर) (श) हि म इ म्हसूर स येथे उत्तम बगीचे आहेत व छावणी

बंगाल (प्रा उपसा अखा) हि. पूर्वेकडील भागाचे नाव याची कलकत्ता हे रा श ह्या भागास बंगाल इलाखा ह्मणतात जवळच दक्षिणेस बंगालचा उपसागर

बंजर (न) हि मु इ नर्मदेला मिळणारी नदी

बजर (गा) हि मध्यप्रा मंडळा जि येथे अभ्रकाची खाण

बाका (ब) आशि ख द सुमात्रा बेटाचे पूर्वेस यथे कथील [चांगले होते

बाकीपूर (श) हि ब इ बहार प्रा

बाकुरा (श) हि ब इ बरद्वानचे पश्चिमेस येथे दगडी कोळशाच्या खाणी आहेत

बाकोक (श) हि ब्रम्हदेशाचे पूर्वेस सयामदे मिनाम नदीचे

बागमांडले (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता [कांठी

बाटम (श.) आशि ख द जावा बेटात मुख्य श

बाटवा (श स) हि मु इ काठेवाडात सोराष्ट्र विभागात

बांडा (श बे) हि वाय प्रा पन्ना प्रा जि २ आशि ख द मोलक्का बेटाजवळ येथे जायफळे चांगलीं होतात. ३ मध्य प्रा सागर जि ता

बांदिवडे (गा) हिं मुं इ रत्नागिरी जि मालवण ता

बादेनबुर्ग (प्रा) यू ख जर्मनीत प्रशिया स.

बुंदी (म श) हि राजपुतान्यात [रच्या आग्नेयेस

बुंदेलखंड (प्रा) हि वाय प्रा माळव्याचे उत्तरेस, ग्वाल्हे-

बेंबळा (न) हिं वऱ्हाडांत अजिंठ्या पर्वत निघून वर्धा नदीस मिळते.

बेंबळे (गा) हि मु इ सोलापूर जि माढे ता. भीमेच्या [काठी
ब्बेयन (श) अमे ख. कानडा प्रा
ब्याक्ट्रिया (स) आशि ख हिमालयाचे वायव्येस.
ब्याडगी (श) हिं मु इ द महाराष्ट्रदे धारवाड जि
ब्यातुम (श व) आशि ख रशियात ट्रान्सकाकेशियात काळ्या समुद्राचे काठी
ब्यारन (बे) हिं द हिंदीमहासा अदमान बेटाजवळ येथे ज्वालामुखी पर्वत आहे [शहर
ब्यासेन (न श) हि ब्रम्हदे. इरावतीचा फाटा व याच नावाचे
ब्यूडा (श) यू ख आस्त्रियादे हंगेरी प्रा
ब्यूलका (शिखा) आशि ख अलताई पर्वताचे शिखर [काठी
ब्याकोक (श) हि ब्रम्हदे सयामची राज मिनाम नदीचे
ब्रडफर्ड (श) यू ख इंग्लंदात यार्क प्रा एअर नदीवर
ब्रन (श) यू ख आस्त्रियात मोरवियाची राज
ब्रन्सवाडा (श) हिं म इ उत्तर सर्कार्स प्रा कृष्णा नदीचे
ब्रन्सविक (स) यू ख जर्मनींत [काठीं
ब्रह्मदेश (दे.) आशि ख हिंदुस्थानचे पूर्वेस देश आहे हा देश स १८९० त हिंदुस्थानास जोडिला
ब्रह्मनाळ (गा) हि मु इ सातारा जि तासगाव ता.
ब्रह्मपुरी (गा) हि मु इ. सातार जि कोरेगाव ता २ मध्यप्रा. चांदा जि ता येथे चरमी जोडे, भांडीं चांगलीं होतात, वैनगंगेचे काठीं ३ सोलापूर जि पंढरपूर ता. भीमेच्या काठीं
ब्रह्मपुत्रा (नद) हि हिमालयाचे उत्तरेस तिबेटातून निघून हिं

दुस्तानची पूर्व सिमा करून बगालच्या उपसा. मिळतो. ला १८०० मै

ब्रह्मवर्त (श) हिं वाय प्रा भागीरथीचे काठी. यास बिठूर. म्हण येथे दुसरे बाजीराव स १८५१ मृ पावले वडवाले व इ १८५७ ल [खाणी.

ब्रह्मायणी (श) हि वाय प्रा नरसिगपूर जि ता येथे ताब्याच्या

ब्रा (न) यू ख. फ्रान्स दे ही सेन नदीला मिळते

ब्राइटन (श) यू ख इग्लदात ससेक्स प्रा च्या किनाऱ्यावर

ब्राकन (पर्व) यू ग आल्प्स पर्वताचा फाटा

ब्राझील (दे) अमे ख द अमेरिकेत देश

ब्रादफर्द (श) यू ख इग्लदात

ब्राह्मणगांव (गा) हि मु इ नाशिक जि बागलाण ता गिरणेच्या काठी २ नगर जि कोपरगाव ता

ब्राह्मणबाग (श) हिं मु इ सिंधप्रा मोडकळीस आलेले

ब्राह्मणवाडा (गा) हि मु इ नगर जि अकोला ता [खाण

ब्राह्मणी (गा) हिं मध्यप्रा नरसिगपूर जि येथे ताब्याची

ब्राह्मणी (न) हि व इ. छोटा नागपू. प्रा तून बगालच्या उपसा मिळते

ब्राह्मणोद (गा) हि मु इ. खानदेश जि सावदे ता

ब्रितन अयर्लंद (वे) अमे ख उत्तर अमे कानडाचे राज्यात प्रिन्स-एदवर्द अयर्लंद बेटाचे पूर्वेस [राज्य.

ब्रितिश गियाना (स) अमे ख द अमे गियाना दे इग्लिशांचे

ब्रितिश बेलजिम (श) अमे ख. उ अमे कानडाचे रा. प्रिन्सएदवर्द एलदचे पूर्वेस.

ब्रितीश हांदुरास (श) अमे य उत्तर अमे मध्य अमेरिकेत
ब्रिन्दिसी (श ब) यू ख इतालीत आद्रिआतीक सामुद्राचे काठी
ब्रिसबेन (श) आशि ख द पासि महा-साग आस्त्रेलेशियात क्वी-सलाद्‌ची राजधानी
ब्रिस्तल (श ब) यू ख इग्लदात ग्लस्तर प्रातात
ब्रिस्तल (खाडी) यू ख इग्लदात याच नावाची खाडी आहे
ब्रूक्लिन (श) अमे ख उ अमे युनैतेद्‌स्तेत्समध्ये
ब्रूगा (श) यू ख पोर्तुगाल दे
ब्रूजीस (श) यू ख बेलजममध्ये [पर्वताच्या पायथ्याजवळ
ब्रूसा (श) आशि ख इराणात २ तुर्कस्तानात ओलिम्पम
ब्रूसेल (श) यू ख बेलजमदे राज सेननदीचे काठीं
ब्रेकनाक (प्रा) यू ख इग्लदात वेल्समध्ये [नदीवर.
ब्रेक्टन (श) यू ख इग्लदात वेल्समध्ये वेकनाक प्रा अस्क
ब्रेडफर्ड (श) यू ख इग्लदात मिडलसेक्स प्रा तेम्स नदी
ब्रेतन (बे) अमे ख याचे सिद्‌नी मुख्य शहर [वर
ब्रेनफर्दशयर (प्रा) यू ख इग्लदात
ब्रेमन (स श) यू ख जर्मनीत स्वसत्ताक शहर
ब्रेसबेन (श) यू ख जर्मनीत पिसलार विभागाचे मु. श.
ब्रेसलौ (श) यू ख. जर्मनीत
ब्रेस्त (श ब) यू ख फ्रान्समध्ये आरमाराची जागा
ब्रैतन (श) यू ख इग्लंदात
ब्रौन (पर्व) अमे ख ब्रितिश अमेरिकेत
ब्लाकबर्न (श) यू ख इग्लदात चेशायरमध्यें डारवेन नदीवर
ब्लाकहोरस्त (पर्व) यू ख. आस्त्रियात बवेरियाचे पश्चिमेस

ब्लागोशेन्स्क(श.) आशि ख रशिया देशात [१५७३२
ब्लांक (शिख) यू ख इतालींत आल्प्स पर्वताचे उंची फूट

भ.

भगवंतगड(गा कि)हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
भगुर (गा) हि मु, इ नाशिक जि व ता येथे गोरी फौज असते रे. स्टे
भटकळ (गा) हि मु इ द महा. दे उत्तर कानड्यात.
भडगाव (श) हि मु इ खानदेश जि पेस्व्याचे गाव गिरणेच्या वेळक्यामध्ये २ कोल्हापूर स कापशी पटा
भडोच (श) हि मु इ गुजराथ प्रा जि नर्मदेच्या मुखाजवळ.
भद्र (देश) आफ्रि ख मिसर देशाचे नाव
भद्रा (न) हि म इ म्हैसूर म निघून तुंगेस मिळते
भद्राचलम (गा) हि मध्यप्रा सिरोंच्या जि तापीचे काठी
भद्रेश्वर (श) हि मु इ कच्छ प्रा येथे जैनधर्मांचीं देवालये
भयगड (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि पूर्वेस [आहेत
भरतगड (गा कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
भरतगंज (गा) हि वाय प्रा अलाहाबादेपा ४० मैल
भरतपूर(श कि स) हि. राजपुतान्यात स आग्र्याचे पश्चिमेस ३० मैलावर जाट लोकाचे जाट व इ ल १८२६ येथील खाणातील लाल दगड ताजमहाल ह्या इमारतीस लाविला आहे
भराडें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
भवानी (न) हि म इ कुर्ग प्रा कावेरीला मिळणारी नदी.
भाकुरी (गा.) हिं. वाय. प्रा. अलीगडपा. ७ मैल.

भागलपूर (श) हिं बं इ बहार प्रा गंगेच्या काठीं. जि स १८५५ त साथल लोकांचे बंड
भागीरथी (न) हि हिमालयातून गंगा व यमुना ह्या नद्या निघून त्या प्रयागाजवळ एक झाल्यावर तिला हे नाव आहे ही बंगालच्या उपसागरास सहस्र मुखानी मिळते. हींत नावा चालतात ला १५२० मे
भाटकल (गा) हिं मु इ द महाराष्ट्रदे उत्तरकानड्यात येथे मोठे देवस्थान आहे
भाटी (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि. रत्नागिरी ता
भातवड (गा) हि मु इ खानदेश जि नंदूरबार ता
भातसा (न) हि मु इ ठाणे जि पश्चिमवाहिनी नदी
भाताचाताडा (श) हिं मु इ सिंध प्रा हैदराबाद जि तालुका.
भादर (न) हिं मु गुजराथ प्रा. काठेवाडमध्ये
भादली भाद (गा) हिं मु इ. खानदेश जि जळगाव ता
भादाणें (गा) हि मु इ ठाणे जि वसई ता
भाद्रण (श) हिं मु इ गुजराथ प्रा. गायकवाडचे रा
भानपूर (श) हि वाय प्रा गोरखपूर प्रा
भानपुरा (गा) हि माळव्यात इंदूर स
भानसी (न) हिं भूतान स ब्रह्मपुत्रेस मिळते. २ ठाणे जि.
भानेर (शिख) हिं मध्यप्रा सातपुड्याचे उच्च शिखर
भामनगर (गा) हि वाय-प्रा भूदन प्रा
भामपूर (श प्रा) हिं वाय प्रा माळव्यात चंबळा नदीचे काठीं.
भामा (न) हिं मुं इ पुणे जि. भीमेस मीळणारी नदी.
भामू (गा.) हिं. ब्रम्हदे. इरावतीचे काठीं.

भामेर (गा) हि मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता
भायंदर (गा) हि मु इ ठाणे जि वदर येथे मिठाचा मोठा व्यापार चालतो
भारवस (गा) हि वाय प्रा गुरवळ प्रां दिल्लीपा ५० मेल
भारोळी (गा) हि वाय प्रा मिनपुरी पा २३ मैल
भालवली (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
भालोद (गा) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता
भावनगर (श स) हि मु इ गुजराथेत काटेवाडमध्ये गोहिलवाडा विभागात २ अमदावाद जि शहर
भावलपूर (श सं) हि राजपुतान्याचे उ पंजाब इ धारा व सिंधूचे दक्षिणेस २ बहार प्रा गंगेवर
भाळवणी (गा) हि मु इ सातारा जि खानापूर ता. २ सोलापूर जि पंढरपूर ता
भिकारीफार (गा) हि वाय प्रा बरेलीपा ४० मेल
भित्री (गा) हि वाय प्रा गंगा नदीवर काशीपा २८ मैल.
भिलकोट (गा) हि वऱ्हाडात उमरावती जि [द्रेच्या काठी शहर
भिलवडी (गा) हि मु इ सातार जि तासगाव ता २ तुंगभ-
भिलवण (गा) हि मु इ पुणे जि इंदापूर ता
भिल्लाल (गा) हि मु. इ ठाणे जि डहाणु ता
भिवापूर (गा) हि मध्यप्रा नागपूर जि
भीमगड (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि पूर्वेस
भीमथडी (प्रा) हिं मु इ पुणे जि भीमा नदीचे काठच्या प्रदेशास ह्मणतात. हा तालुका असून ठाणे पाटस येथे आहे

भीमा (न) हि मु इ पुणे जि खेड ता भीमा शंकराचे डो गरापा निघून कृष्णेस मिळते काठी पंढरपूर

भीमाशंकर (शिख) हि मु इ पुणे जि खेड ता सह्याद्रि पर्वताचे शिखर येथून भीमा नदी निघाली आहे

भुईज (गा) हि मु इ सातारा जि वाई ता

भुटीयाना (प्रा) हि वाय प्रा [२२ मैल

भुनियाना (गा) हि राजपुतान्यात जोधपूर स पोखरणपा

भुलव (श) हि ब इ जि व तालुका

भुलेश्वर (देऊळ) हि मु इ मुंबइत प्रसिद्ध देवालय आहे

भुवनगीर (गा) हि निजामचे रा हैदराबादेपा ३२ मैल

भुसावल (श) हि मु इ खानदेश जि तालुका रे स्टे येथे तापी नदीस मोठा पूल आहे

भूज (रा) हि मु इ कच्छ प्रा मुख्य श हे राव श्रीखेंगारजी ह्यांनी संवत् १६०५ त बांधिले कापडावरील चित्रपट तयार होतात

भूतान (दे) हि हिमालयाचे पायथ्यापाशीं स्वतंत्र सं ह्याची राज तासीसदन

भूदरगड (श) हि मु इ कोल्हापूर स तालुका तांबडी, जांभळी, पांढरी या रंगाची माती सांपडते

भूमध्य (समु) यू ख दक्षिण अंगास व आशि ख तुर्कस्तानचे पश्चिमेस आफ्रि ख उत्तरेस

भूयगांव (गा) हि मु इ ठाणे जि वसई ता

भूषणगड (गा कि) हि मु इ सातारा जि खटाव ता

भूळ (गा) हि. मु. इ खानदेश जि चोपडे ता

भेडस (गा) हि मु इ कोल्हापूर स पन्हाळे पेट्यात
भेडाघोंट (गा) हि मध्य प्रा जबलपूर जि नर्मदेच्या काठी
भेरा (श) हि मु इ शहापुर जि येथे हस्तीदंती चुडे चांगले होतात
भेलसई (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
भेलसा (श) हि शिंद्याचे राज्यात बतवा नदीवर भोपाळचे सरहद्दीवर
भैसदेही (गा) हि मध्य प्रा बेतूल जि
भोकर (न) हिं मु इ खानदेश जि सावदे ता
भोकार (म श) हि ब इ छोटानागपूर प्रा स
भोकारीरी (श) हि वाय प्रा मुजफरनगरपा १४ मेल गंगा-नदीचे काठी [मल
भोगपूर (श) हि वाय प्रा साहरणपूर प्रा हरिद्वारपा १३
भोगावती (न) हि मु इ खानदेश जि भुसावळ ता २ भागीरथीस मिळणारी नदी ३ सोलापूर जि सीना नदीस मिळणारी नदी
भोज (प्रा) हि काशी आहे तो देश
भोजडे (गा) हि मु इ नगर जि कोपरगाव ता
भोजापूर (गा) हि मु इ. नाशिक जि सिन्नर ता येथे वागड्याचा कारखाना आहे
भोदर (न) हि मु इ गुजराथेत काठेवाडमध्ये
भोपाळ (श स) हि मध्यप्रा माळव्यात, येथे बेगमचे राज्य आहे जवळच फत्तेगड किल्ला आहे [ह्याचे
भोर (श स) हि. मु इ पुणे जि अष्टप्रधानापकी पंत सचीव

भोरकस (गा) हि मु इ पुणे जि हवेली ता मुळशी पे-

भोसें (गा) हि मु इ सातारा जि तासगाव ता [ट्यात

भंडारकवठे (गा) हि मु इ सोलापूर जि य ता भीमेच्या काठीं

भंडारा (श) हि मध्यप्रां जिल्हा आहे वेनगंगेवर पित-ळेची भांडी होतात

भाडूप (गा) हि मु इ ठाणे जि स्टेशन येथे दारू काढ-ण्याचे कारखाने आहेत

भांदक (श) हि मध्यप्रा चांदा जि यथ कोरींव लेणीं आ-हेत विड्याचा पाने होतात

भिंगार (श) हि मु इ नगर जि व ता गावात हौद आहेत लुगडीं चांगलीं होतात सरकारचा तोफखाना आहे

भिंग्री (श) हि वाय प्रा गोरखपुरापा ५० मैल

भिवंडी (श) हि मु इ ठाणे जि तालुका आहे

भेंडाळी (गा) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता

भोंकरपाडा (न) हि मु इ ठाणे जि कर्जत ता खालापूर पेट्यात

भोंसें (गा) हि मु इ सोलापूर जि पंढरपूर ता

म

मकरपुरा (गा) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे राज्यात वडोद्याजवळ येथील राजवाडा फार उत्तम आहे

मकराई (स रा) हि मध्य प्रा हुसंगाबाद जि

मकरान (प्रा) आशि ख बलुचिस्तानात

मकला (श ब) आशि ख अरबस्तानात हैदरामौन प्रा

मकवानपूर (ग) हिं नेपाळ स येथे इंग्लिश व नेपाळी लोक ह्यांची मोटी लढाई झाली. स १८१६

मक्का (श) आशि ख अरबस्तान दे हेदजद प्रा राज-
धानी येथे मुसलमानी धर्म स्थापणारा महमद
स ५७० त जन्मला

मक्कासर (श सामु) आशि खं द बोनिओ बेट व सेलिबीज बेट यां-
मध्ये सामु व सेलिबीज बेटात शहर

मकाव (बे) आशि ख चीनदेशाजवळ चिनई समु पोर्तु-
गीज लोकाचे ताब्यात

मकिनेझ (श) आफ्रि खं मोरोकोमध्ये [काठीं

मकूला (श बं) आशि ख अरबस्तानात हिंदिमहासागराचे

मगुई (श) हिं व इ पूर्वेस मणिपूरपा २२ मैल [वर

मचनेनलाक (श) यू ख इग्लदात श्रापशायरमध्ये सेवर्न नदी-

मच्छिवाडा (गा) हिं प इ सरहिंद प्रा लुधियानापा २२

मचू (न) हिं मु इ काठेवाडमध्ये हालर स [मैल

मचेरी (श) हिं राजपु अलवार प्रा नसिरावादपा ३
मैल पूर्वी मोठे शहर होते [मैल

मच्छली (श) हिं वाय प्रा जोतपूर प्रा जोतपुराहून ११

मच्छलीपट्टण (श व) हिं म इ कारोमाडल किनाऱ्यावर उत्तर-
सरकार्स प्रा जि कृष्णा नदीवर

मच्छिंद्रगड (कि) हिं मु इ सातारा जि वाळवे ता

मजदे (श) हिं मुं इ सिंध प्रा कराची जि तालुका

मढ (गा) हिं मु इ. टाणे जि कर्जत ता खालापूर पे
येथे श्रीगणपतीचे स्थान आहे

मढी (गा श) हिं मु इ नगर जि शेवगाव ता कान्होबाचे
देऊळ आहे २ गुजराथ प्रा गायकवाडचें शहर.

मणिपूर (श स) हि व इ प्रदेस असाम प्रा आग्नेयीस
मणेराजुरी (गा) हि मु इ कोल्हापूर स आजरे ता इचल-करजीकराचे स
मतभगा (न) हि ब इ सुदरवनाजवळ भागीरथीचा फाटा
मतवाडा (गा) हि वाय प्रा माळव्यात
मत्रबीज (श) हि मु इ सिध प्रा कराची जि तालुका
मत्स्य (दे) हि प्रयाग, कानपर ह्या प्राताचे पूर्वीचे नाव
मथुरा (श) हि वाय प्रा यमुनेच्या काठा जि येथे श्री कृष्णाचा जन्म झाला लाकडावर चित्रे खोद-ण्याचे काम चागले होते
मदपूर (श) हि म इ म्हेसूर प्रा श्रीरगपट्टणपा ३४ मेल
मदनगड (कि) हि मु इ. रत्नागिरी जि दापोली ता
मदनपूर (गा) हि वाय प्रा गोरखपूरपा ३० मैल अयोध्या प्रा
मदरामेयो (श) हि ब्रम्हदे आव्हापा २९ मैल इरावतीवर
मदापोल्लम (श) हि म इ येथ कापसाची वस्त्रे निघतात
मदिगोले (श) हि म इ विजगापट्टणपा ४० मैल
मदीना (गा) हिं वाय प्रा हासी शहरापा ३३ मैल. २ अ-रबस्तानात मक्केच्या उत्तरेस. येथे महमद स ६३२ त मेला
मदीरा (बे) यू ख पोर्तुगाल दे पश्चिमेस अतलातिक महा-
मदुधूर (श) हि म इ तिनवेलीपा २९ मैल सागरात
मदुरा (श) हि म इ मधुरा जि ही पाड्य वशाच्या राजाची रा होती दिदीगलपा ३३ मेल
मदुरू (श) हि. म. इ मच्छलीपट्टणपा. २२ मैल

मदेरसपट्टण (कि) हि म इ येथेच फोर्त सेत जार्जचा किल्ला आहे हे इ स १६३९ त चंद्रगिरीच्या राजाने इंग्लिशास दिले यास मद्रास म्हणतात [मिळते

मदेरा (न) अमे द द ब्राझील दे तून अमाझोन नदीला

मद्रपूर (श) हि ब इ भागलपूर प्रा भागलपूरपा २२ मैल

मद्रास (श ब) हि म इ मुख्य शहर कारोमांडल किनाऱ्यावर येथे गवरनर राहातात फोर्त सेत जार्ज किल्ला आहे, व्यापार मोठा चालतो इमारती पहाण्यासारख्या आहेत रेलवेसंबधाने या शहरच्या मर्यादेप्रमाणे सर्व हिंदुस्थानात घड्याळे लावितात शिक्के खोदण्याचे काम होते

मद्दरु (गा) हिं म इ मच्छलीपट्टणापा २२ मल

मधराजपुरा (गा) हि राजपु जयपूर स.

मधुपूर (श) हि वाय प्रा बरेली प्रा बरेलीपा ११ मैल

मधुपुरा (श) हि राज जयपूरपा २९ मैल २ नशिराबादपा १०० मैल

मधुरा (श) हि म इ मदुरा शब्द पहा

मधुवनल्ली (गा) हि म इ कोइमतूर प्रा [मुलूख

मध्यआशिया (दे) आशि ख स्वतंत्र तार्तरीचे आसपासचा

मध्यधार (पर्व) हि मु इ कच्छ प्रा एक पर्वताची ओळ

मध्यप्रांत (दे) हिं वऱ्हाडचे उत्तरेस, ज्यास हल्ली सेंतल प्राविन्सीज म्हणतात; यात नागपूर मुख्य शहर हा प्रा भोसल्यापासून १८५३त इंग्लिशास मिळाला.

मध्यहिंदुस्थान (दे) हि महाराष्ट्र देशाचे उत्तरेस जो प्रांत तो यात माळवा प्रांत येतो
मन (न) हि वऱ्हाड प्रा अकोला जि पूर्णेस मिळते
मनखेड (गा) हि मु इ नाशिक जि. पेठ ता
मनगोळी (श) हि मु इ विजापूर जि
मनमाड (श) हिं मु इ नाशिक जि चांदवड ता रे स्टे.
मन्मौथ (श) हि यू ख इंग्लदात पश्चिमेकडील प्रांतात वायनदीवर
मनरोविया (श) आफ्रि. ख प आफ्रि सैबिरियाची राज
मनस्तर (प्रा) यू ख अयर्लंडात
मनिरी (गा) हिं मु इ ठाणे जि साष्टी ता
मनु (गा) हि मु इ सातार जि औंध स.
मनोर (गा) हि मु. इ ठाण जि माहिम ता
मयुराबाद (गा) हि मु इ खानदेश जि जळगाव ता
मरकारा (श) हि म इ कुर्ग स राजधानी
मरडी (गा) हि मु इ बेळगाव जि
मरळी (गा) हि मु इ सातारा जि पाटण ता.
मरुत (दे) हिं अजमीर मारवाड इ देशाचे पूर्वीचे नाव.
मरू (न) हिं वऱ्हाडात सातपुड्याजवळून निघून पूर्णानदीस मिळते.
मरे (न) आशि ख द. पासि महासा आस्ट्रालियात वारगाण पर्वतांतून निघून पासि महा मिळाली.
मरोळी (गा) हि मु इ ठाणे जि डाहाणू ता [लो मै १२००
मरबिजी (न) पासि. महासा आस्ट्रालियात मरे नदीला मिळते.

मर्कारा (श) हि म इ मरकारा शब्द पहा

मर्गुई (बे) हि द हिंदीमहासागरात तेनासरीमध्या प

मर्चिसन (पर्व) अमे ख ब्रितीश अमेरिकेत २ आस्ट्रेलियात नदी

मर्थरतिदविल (श) यू स इग्लंदात वेल्समध्ये टाप नदीवर.

मर्व (श) आशि ख प तार्तरात बुखाऱ्याचे दक्षिणेस

मर्सि (न) यू ख इग्लंदात लाकेशायर प्रा इचे काठीं लिवरपूर श

मलआफ्ग्यालोवे (भू) यू ख स्काटलंदात दक्षिणटोक

मलकापूर (श) हि वऱ्हाडात बुलढाणे जि तालुका रे. स्टे

मलखेड (श) हि म इ निजामचे रा

मलग्रेव (बे) आशि ख द पासि. महासाग पोलिनिशीयापैकी एक बेटसमूह

मलप्रभा (न) हि सह्याद्रीतून तोरगल सं निघून विजापूर जि कृष्णेस मिळते.

मलबार (प्रा) हिं म इ पश्चिम अगास समुद्रकिनाऱ्याची पट्टी. ह्या प्रातात वाद्ये तयार करितात

मलवठ (गा) हि. मु इ पुणे जि शिरूर ता

मलवडी (गा) हि मु इ सातारा जि माण ता

मलाका (बे प्रा) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पाच्या द

मलागा (श व) यू ख स्पेन दे दक्षिणेकडील भागात

मलादेता (शि) यू ख स्पेन देशात

मलाया (दे) हिंदिमहासाग मलाया व सुमात्रा बेट ह्याचेमध्ये मलाकाची सामुद्रधुनी आहे

मलारी (गा) हि वाय प्रा कमाऊन प्रा येथील लोक घरास कुडपे न घालता दारात कुत्रीं बांधितात हे रजपुत लोक आहेत [आहे.
मलाशिया (बे) आशि ख द पासि महासा बेटसमुहास नाव
मलीनहेड (भू) यू ख अयर्लंदच्या उत्तरेस
मलीमणीघाट (घा) हि मु इ धारवाड जि सिद्धपुराहून गेरसापास जाण्याच्या रस्त्यावर
मलेश्वर (गा) हि मु इ गुजराथ प्रा नवसरी महालात
मलंगड (कि) हि मु इ ठाणे जि कल्याण ता कल्याणपा ८ मल येथील पिराजळ ब्राम्हणाची पूजा आहे
मलिंगपूर (गा) हि मु इ बेळगावापा ५८ मल
मल्याड (दे) हि म इ मगळूर प्रात ह्याचे पूर्वीचे नाव
मल्ल (बे) यू ख अतलातिक महासागरात
मल्हारगड (कि) हिं मु इ पुणे जि पुरदर ता
मशाद (श) आशि ख इराणात
मसुर (गा) हिं मु इ सातारा जि कऱ्हाड ता
मसुरी (गा) हिं वाय प्रा गुरवळपर देरादून प्रा हद्दीवर इंग्लिशानीं लोकास औषधाकरिता स्थापलेले ठिकाण अफगाण लोकाची वस्ती असून येथे याकूबखानास कैदेत ठेविले होते
मसुरें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
मसुवा (श न) आफ्रि ख अबिसिनीया दे
मसेलबर्ग (श) यू ख स्कातलदात एदिंबरो प्रा फ्रिथ आफ् फोर्थ जवळ.

मस्कत (श व) आशि ख अरबस्तानचे पूर्व किनाऱ्यावर येथे दाळिंबे उत्तम होतात

मस्किनो (अखा) अमे य मध्य अमेरिकेच्या पूर्वेस

मस्ताद (स) यु ख जर्मनीत

महतपूर (श) हि मध्य प्रा. माळव्यात

महत्ताई (गा) हि आराकान प्रा आराकानपा ८ मैल.

महमदखानताडा (श) हि मु इ सिंधप्रा हैद्राबाद जि तालुका.

महमदपूर (श) हि वाय प्रा मुरादाबादेहून १४ मैल २ आ- ग्र्यापा ४६ मैल [व्यापार चालतो.

महमदापूर (श) हि मु इ नगर जि कोपरगाव ता येथे गुराचा

महर (श) हि मु इ सिंध प्रा शिकारपूर जि तालुका

महा (न) हि मध्यप्रा रायपूर जि शहावा येथून निघून पूर्वेकडे जाऊन बंगालचे उपसा कटक जवळ मिळते यात सोने व हिरे सापडतात

महागांव (गा) हि मु इ कोल्हापूर स विशाळगड स. २ वऱ्हाड प्रा नागपूरपा ६९ मैल अरुणा न-

महाड (श) हि मु इ कुलाबा जि तालुका [दीवर

महादीपूर (श) हि निजामचे रा गोदावरीचे काठा

महादेव (कि शिख) हि मु इ कोल्हापूर स आजरे स २ म- ध्यप्रा छिंदवाडा नि सातपुड्याचे शिखर

महानंदा (न) हिं हिमालयाचे पायथ्याम सिकीमचे उत्तरेस उगम होऊन भागीरथीस मिळते

महाबळीपूर (श) हि म इ प्राचीन शहर बळी राजाची रा- जधानी होते

महाबळेश्वर (शिख) हिं सह्याद्रि पर्वताचे शिखर येथून कृष्णा नदी निघाली आहे येथील हवा उत्तम आहे गवर-नर व इतर साहेब हे उन्हाळ्यात राहतात.

महारगंज (श) हि वाय प्रा गोरखपूर पर गोरखपूरपा २८ [मैल

महारगजी (श) हि वाय प्रा बनारसपा २२ मैल

महाराजदुर्ग (श) हि म इ म्हैसूर प्रा मगळूरपा ७३ मेल

महाराजपूर (श) हि मध्यप्रा शिंद्याचे राज्यात ग्वाल्हेरपा १५ मैल, येथे इ स १८४३ त शिंदे व इंग्लिश ह्याचे मध्ये लढाई २ मध्यप्रा मडला जि बजर नर्मदा ह्याचे सगमावर ऊ १८५७ बडवाले व इ

महाराष्ट्रदेश (दे) हि सातपुड्याचे द. पासून कोल्हापूर गोवेपर्यं-तचा देश [मैल

महाशीन (गा) हि व २ ओढ्या प्रा सबळपुरापा १०४

महाशिंगपूर (श) हि म ध्यप्रा अलीगडपा २६ मैल

महाळुंगी (न) हि मु इ नगर जि अकोला ता. निघून सगमनेर ता प्रवरेस मिळते

महि (न) हि मध्यप्रा माळव्यातून निघून खबायतचे अ-खातास मिळते काठी खबायत शहर

महिकाठा (स) हि मु इ गुजराथच्या ईशान्य भागास ह्मण-तात, यात पुष्कळ जहागिरी आहेत

महिदपूर (श) हि मध्यप्रा माळव्यात उज्जनीच्या उत्तरेस येथे होळकर व इंग्रज ह्याची इ. स १८१७ त लढाई झाली

महिपतगड (कि) हि. मु इ रत्नागिरी जि. सगमेश्वर ता.

महिमानगड (डो कि या गा) हि मु इ सातारा जि शंभुमहादेवाचे डोंगराचे ओळात माण ता

महु (श) हि मध्यप्रां माळव्यात इंदूरचे दक्षिणेस १२ मैल येथे इंग्लिश फौजेची छावणी आहे

महुधा (श) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि

महेश्वर (श) हि मध्यप्रा नर्मदा नदीचे काठीं होळकराचे राज्यात येथे महासाध्वि अहिल्याबाई इने नर्मदेस मोठमोठे घाट बांधिले आहेत

महोबा (श) हि वाय प्रा बुंदेलखंडात बांदापा ३५ मैल.

महमदगड (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि पूर्वेस

मळगाव (गा) हि मु इ नाशिक जि मालेगांव ता.

मळा (घा) हि मु इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता

मळोली (गा) हि मु इ सोलापुर जि माळशिरस ता

माई (गा) हि वाय प्रा मिनपुरपा १९ मैल

माईलस्त्राम (भोवरा) यू ख नार्वेचे उत्तर किनाऱ्यास आहे.

मार्किझी (न) अमे ख उ अमे कानडाचे रा तून जाऊन आतिकमहासागरास मिळते ला मे २०००

माकुरिया (प्रा) आशि ख चिनई तार्तरीत प्रांत यातून अमूर नदी वाहते

माखजन (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता

मागद (दे) हिं ब इ पूर्वेस मणिपूर आहे त्या देशाचें पूर्वीचे नांव

मागदाला (कि) आफ्रि ख. अबसीनियात प्रसिद्ध डोंगरी किल्ला

मागदालिना (श व न) अमे ख द अमे कोलंबियात २ आदीजपर्व निघून कारेबीअन समु. मिळते

माग्रसहोप (पर्व) आफ्रि ख दक्षिण आफ्रिकेंत
माग्देबुर्ग (श) य ख जर्मनींत एल्ब नदीचे काटा
मागेरू (बे) यु ख नार्वेचे किनाऱ्यावर
मागेलन (सामु) अमे ख द अमे पाटागोनिया व टेरादेलफुईगो ह्याचे मध्ये [तटवदीचे शहर
माचमय (बे श.) आशि ख जपान दे उत्तरेस यसो बेटात मोठे
माचरोल (श) हि म यप्रा रेव्यापा २४ मैल
माचुडी (गा) हि वाय प्रा बरेलीपा ४३ मैल
माचुला (गा) हि म इ गतूर प्रां गतूरपा ७३ मैल
माचेरी अलनार (श) हि राज अलवार प्रा अलवारपा ७६ मैल
माजीओरे (मरो) यू ख इताली दे
माजोर्का (बे) यु ख स्पेनदे भूमध्य समुद्रात
माजोगोया (श) हि ब्रह्मदे उत्तर असामात शिवपूरपा ६७ मैल
माजकदिरा (प्रा) आशि ख इराणात एल्बुर्ज पर्वताचे उत्तरेस
माट (गा) हि राजपु मुत्रा व अलिगड यामध्ये
माटवण (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
माडवगण (स श) हि मध्यप्रा माळव्यात धार स एक लहान स
माडाजेसी (गा) हि म इ म्हैसूर प्रा श्रीरंगपट्टणच्या उत्तरेस
मार्दे (श) हि मु इ सोलापुर जि तालुका
माण (श) हि मु इ सातारा जि तालुका २ कुलाबा जि तालुका [गावाजवळ भीमेस मिळते.
माण (न) हि मु इ सोलापुर जि पंढरपुर ता सरकोली
माणकी (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता.
माणगाव (गा) हि मु. इ कोल्हापूर स कागल स.

माणिकपुंज (गा) हिं मु इ नाशिक जि मालेगाव ता [नदीवर

माणिकपूर (गा) हि वाय प्रा अलाहाबादेपा ३८ मैल गंगा

माणिखांब (गा) हि मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता

मातर (श) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि तालुक्याचे

मातापान (भू) यु ख ग्रीस दे मोरियाचे दक्षिणेस [शहर

माताभंग (न) हिं ब इ गंगानदीचा एक फाटा

माथेरान (डों) हिं मु इ ठाणे जि नेरळ गावाजवळ उंच डोंगर येथील हवा चांगली आहे नेरळपा उ फू २५००

माद्रीड (श) यु ख स्पेनची राज माझानारेस नदीच्या काठीं येथे वाजवाडे व बागा पुष्कळ आहेत [येटाचा भाग

माद्रीयान (बे) आशि ख द पासि महासाग पोलिनिशिया

माधनपूर (श) हि राजपुतान्यात जयपूर स जयपूरपा ३९मैल

मान (न बे) यू ख फ्रान्स दे मेन नदीला मिळते २ ऐरिश

मानगंज (श) हि. वाय प्रा कानपुराहून ५० मैल [समु बे

मानचूरिया (प्रा) आशि ख चिनई तार्तरीचा भाग

मानफिया (बे) आफ्रि ख हिंदीमहासागरात बेट

मानभूम (श) हि ब इ जि व तालुका

मानस (सरो) हि हिमाल्याचे उत्तरेस तिबेटात

मानसा (श) हि मु इ गुजराथ प्रा ईदर स [संगमावर

मानहीम (श) यू ख जर्मनीत बेदन स न्हैन व बेकर ह्याचे

माना (गा) हि वऱ्हाडात उमरावती जि व तालुका रे स्टे

मानार (अखा ते) हि हिंदुस्थान व सिलोन ह्यांच्या मध्ये व त्यांत या नावाचे बेट

मान्झानारीस (न) यु ख स्पेन दे इचे काठी माद्रीड श

मानितोना (प्रा) अमे ख कानडाचे राज्यात

मानिला (श) आशि ख द हिंदीमहासाग फिलिपेन बेटात

मानर (गा) हि म इ निजामचे रा नगराहून ४१ मैल

माप (बे) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता चिपळोणच्या खाडात [तलाव आहे

मायणी (गा) हि मु इ. सातारा जि खटाव ता येथे मोठा

मायमयचीन (श) आशि. ख चिनई तार्तरीत

मायाविरम (श क्षे) हि म इ पवित्र शहर व क्षेत्र आहे

मारगरतन (पर्व) यु ख स्वित्सलदात इगिरो सरोवराचे पूर्वेस

मारवाड(जोधपूर) (म) हि राजपु मोठे स

माराकेबो (सरो) अमे ख द अमे वेनिजुएल्ला देशात.

मारानाओ (श न) अमे ख द अमे ब्राझील दे

मारावाका (श) अमे ख द अमे वेनिजुएलात

मारास (न) यू ख दान्युब नदीला मिळणारी नदी

मारिट्झा (न) यू ख तुर्कस्तानात इचे काठी आद्रियानोपल श अर्किपेलेगोला मिळते

मारितेन (पर्व) यू ख स्वित्सलदात अल्प पर्वताचा नागमोडीसारखा जिर्नीवासरोवरा जवळील भागाचे नाव.

मारियाना (बे) आशि ख द पासि महासा पोलिनिशीयाचा भाग

मारिशस (बे) आफ्रि ख पूर्वेस भूमध्यसमु येथे साखर व ऊस उत्तम होतो

मारोवा (न) यु ख दान्युब नदीला मिळणारी नदी

मार्कंडेय (त) हि मु इ बेळगाव जि

मार्की (गा) हिं व्र हाडात उमरावती जि

मार्किसास } (बे) आशि ख द पासि महासा पोलिनिशीयाचा
मार्किसा } भाग

मार्ताबान (श) हि ब्रह्मदे पेगूचे द मार्ताबान प्रा सालवीन न-
दीचे काठी ह्याचे जवळ याच नावाचे अखात.

मार्तिनीक (बे) अमे ख उत्तर अमे जवळ वेस्टइंडिज बेटात
हे फ्रेंच लोकांचे ताब्यात

मार्मोरा (समु) यु ख तुर्कस्तान व आशि ख तुर्कस्तान ह्या-

मार्लेश्वर (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता [मध्ये

मार्शल (बे) आशि खं द पासि महासा मैक्रोनेशिया बेटाचे
समुदायाचा भाग कारोलैन बे पूर्वेस

मार्सेल्स (श ब) यू ख फ्रान्सात मोठें व प्रसिद्ध बंदर

मालकमपेठ (श) हिं मु इ सातारा जि जावळी ता माल्कम
साहेबाने वसविलेली

मालखेड(मलखेड) (श) हि निजामचे रा

मालगुंड (श) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता

मालडा (श ब) हि ब इ बंगालच्या उपसागरावर [ताब्यात.

मालता (श कि) यू ख इताली दे सिसिली बे द इंग्लिशाचे

मालदह (श) हि ब इ जि व तालुका

मालदीव (बे) हिं द हिंदिमहासाग ह्यास पोवळ्याची बेटे

मालदो (न) यू ख दान्यूब नदीला मिळते [म्हणतात.

मालदोनाडो (श) अमे ख द अमे युराग्वे दे

मालधा (गा) हिं ब इ भोगिरपा ४६ मैल

मालपूर (गा) हिं मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता येथे
जाजम तयार होतात. २ गुजराथ प्रा. ईदर स.

मालव (स दे) हि माळव्यात नेमाड व इंदूर ह्या प्रांताचे पूर्वीचे [नाव

मालवण (श व) हि मु इ रत्नागिरी जि तालुका

मालवाडा (श व) हि मु इ. रत्नागिरी जि ता

मालाड (गा) हि मु इ ठाणे जि साष्टी ता

मालीनहेद (भू) यु ख अयर्लंदात [पाराची पेठ

माले (श) हि मु इ कोल्हापूर स पन्हाळे पेट्यात व्या-

मालेगाव (श) हि मु इ नाशिक जि मोसम नदीचे काठीं येथे लष्करची छावणी असते भुईकोट किल्ला आहे

मावलीपूर (श) हि मु इ उत्तर अर्काटात येथे प्राचीन देवळे व कोरीव लेणी आहेत

मावळ (प्रा) हि मु इ पुणे जि पश्चिम सह्याद्रीचे माथ्यावर तालुक्याचे ठिकाण खडकाळे

मास(म्यूज) (न) यु ख हालंद व बेल्जम यातून जाऊन जर्मन समु मिळत काठीं रातरदाम आहे

मासकितो (श) अमे ख उ अमे मध्यअमे निकाराग्वेजवळ

मासाचूसेत (प्रा) अमे ख उ अमे युनैतेद स्तेत्समध्ये यात बोस्तन श

मासिक (बे गा) आफ्रि ख हिंदीमहासा २ वाय प्रा ल्ल्यनौपा ३७ मे गोमती नदीवर

मासिडोन (प्रा) यु ख ग्रीनदे येथील राजा अलेक्झांडर धि ग्रेत ह्याने हिंदुस्थानावर इ स पू ३२७ वे वर्षी [केली

मासेकईओ (श) अमे ख द अमे वेनिजुएलात

मास्क (सरो) यु ख अयर्लंदात मायो व गालवे ह्यामध्ये

मास्को (श) यु ख. रशियाची जुनी राज. मास्को नदीचे काठा.

माहाड (श) हि मु इ कुलाबा जि ता

माहापाड (ग) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि

माहामू (गा) हिं हिमालयाचे शिखर उ ९१४० फूट. येथे चिना धर्तीवर बांधिलेले शिवालय आहे

माहिजी (गा) हि मु इ खानदेश जि पाचोरे ता येथे पाष शु. १५ पा तीन महिने मोठी यात्रा भरते रे स्टे

माही (श) हि म इ मल्बार किनाऱ्यावर फ्रेंचांचे

माहीम (श) हि मु इ ठाणे जि तालुक्याचे ठिकाण

माहुली (श गा) हि मु इ सातारा जि कृष्णेच्या काठा येथे वेण्या कृष्णेस मिळते २ ठाणे जि शहापूर येथे किल्ला असून पेठ आहे

माहूथवार (गा) हिं वाय प्रा गाझीपूर पर गाझीपुराचा ४९मैल.

माहूर (श) हि निजामाचे रा महाराष्ट्र देशाची सरहद्द पायने नदीवर

माळदाड (गा) हि मु, इ नगर जि सगमनेर ता उत्तरेस

माळवा (प्रा) हि नर्मदेच्या उत्तरेस मुलूख इंदूर, भोपाळ धार, देवास, रतलाम वगैरे स आहेत तो, यात अफू गहू पुष्कळ होतो

माळशिरस (गा घा) हिं मु इ पुणे जि जुन्नराजवळ घाट आहे.

माळेगाव (गा) हि वऱ्हाडात अकोला जि

मिओसन (सरो) यू ख नार्वेत [समुद्राचे काठीं.

मिग्रेलिया (प्रा) आशि ख रशियात ट्रान्सकाकेशियात काळ्या

मिचिगान (सरो) अमे ख उ अमे युनतेद स्तेत्समध्ये कानडाचे राज्यातील सरोवराजवळ

मिच्च (सामु) यू ख स्कातलद व लुईज बेट ह्यामध्ये
मिझर (गा) हि मु इ खानदेश जि नदूरबार ता
मिरबाब (गा) हि मुं इ रत्नागिरी जि देवगडता. २ नदी साळसीचे पूर्वेस डोगरातून निघून या गावाजवळ [मिळते.
मिट्टलवर्ग (व) हिं द लकेच्या उत्तरेस
मिटोळा (न) हिं. मु इ गुजराथ प्रा सुरत जि
मिडवे (न) यू ख इग्लदात तेम्स नदीला मिळते
मिढोला (न) मिटोळा पहा
मिथनकोट (श) हि मु इ सिंध प्रा सिंधुनदीवर मोठे व्यापाराचे ठिकाण येथे पचनद सिंधूस मिळतो
मिदनापूर (श) हि व इ मिदनापूर प्रां
मिना (न) हि मु इ पुणे जि जुन्नर ता तून घोडनदीस मिळते काठी नारायणगाव आहे
मिनाम (न) आशि ख सयाम दे काठी सयाम व वाग्नीक ही शहरे सयामचे अखातात मिळते [मध्ये
मिनाय (सामु) य ख इग्लदात कोर नार्वेन व ॲगलसी ह्याचे
मिनी (न) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे राज्यात
मिनीम (सरो) अमे ख द अमे
मिनोर्का (बे) यू ख. स्पेनच्या द भूमध्यसमुद्रात
मिन्दोरो (बेटसमु) आशि ख पूर्वेस ह्याच बेटाजवळ
मियाको (श) आशि ख जपान दे निफोनबे येथे धर्माध्यक्ष [राहतो.
मियागंज (श) हि वाय प्रा लखनौपा ३४ मैल
मियागाव (श) हि. मु इ गुजराथ प्रा. गायकवाडचे रा

मियानी (ग) हिं मु इ सिंध प्रा हैदराबाद जि हैदराबाद॰ पा तीन कोस येथे इंग्लश व अमीर ह्यांची स १८४३ त लढाई

मियामीर (श) हिं प इ लाहोराजवळ लष्करची छावणी

मियावरम (श) हिं म इ त्रिचनापल्ली प्रा

मिरगड (श) हिं प इ भागलपूर स

मिरज (श) हिं मु इ द महाराष्ट्रदे. पटवर्धन ह्यांचे स

मिरजगाव (गा) हिं मु इ नगर जि कर्जत ता

मिरझापूर (श) हिं व इ कटकपा ३० मैल पूर्वेस २ वाय प्रा. गंगेच्या कांठीं जि सुपीक प्रदेश येथे आंबे पुष्कळ होतात. साखर चांगली होते

मिरझी (गा) हिं म इ उत्तरकानडा प्रा येथे किल्ला आहे.

मिरत(ठ) (श) हिं वाय प्रा जि येथे लष्करची छावणी

मिरपूर (श) हिं मु इ. सिंधप्रा शिकारपूर जि. व तालुका २ गुजराथ प्रा कराची जि तालुका

मिऱ्या (गा डों) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता.

मिलफर्दहेवन (श ब) यु ख इंग्लंदात वेल्समध्ये.

मिलव (श) यु ख इतालींत

मिलाज (पर्व) आफ्रि खं अबिसिनियांत.

मिलान (श) यु. ख. इतालींत लाबर्दी प्रा.

मिलार (सरो) यु ख स्वीदन दे.

मिसुरी (गा) हिं हिमालयावर चांगल्या हवेचे ठिकाण

मिसिसिपी (न) अमे ख उ अमे युनैतेदस्तेत्समध्यें मोठी नदी. मेक्सिकोच्या अखातास मिळते. ला मै २४००.

मिसौरी (न) अमे स उ अमे राकीपर्व. निघून १५०० मैल जाऊन मिसिसिपी न मिळते

मुकटी (गा) हिं मु इ खानदेश जि धुळे ता

मुक्तागिरी (डों गा) हि वऱ्हाडात एलिचपूर जि येथे जैनांचीं देवा- [लयें आहेत

मुखेड (गा) हि मु इ नाशिक जि येवले ता

मुगी (गा) हि. मु इ नगर जि शेवगाव ता गोदावरीचे काठीं

मुघर (गा) हि वाय प्रा गोरखपूर प्रा गोरखपुरापा १८ [मैल

मुचकुंदी (न) हि मु इ. रत्नागिरी जि राजापूर ता तून निघून पूर्णगडाजवळ मिळते येथे इला पूर्णगडची खाडी [म्हणतात

मुजफरगड (श) हि प इ जि

मुजफरनगर (श) हि वाय प्रा जि येथे कागदाचा कलमदाने, पेट्या, करंडे करून त्यावर नकशीकाम करितात.

मुजफरपूर (श) हि ब इ तिरहूतपा २० मैल

मुझर्क (श) आफ्रि ख सहारावाळवटांत शहर

मुटला (ब श) हिं ब इ बंगालच्या उपसागरावर

मुटाट (गा.) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता

मुठा (न) हि मु इ पुणे जि. मावळ ता तून निघून पुण्याचे उत्तरेस मुळेस मिळते

मुडकी (श) हिं प इ येथे शिक व इंग्लिश ह्यांची लढाई स १८४५. लाहोरच्या द ४४ मै

मुडावद (गा) हिं मु इ खानदेश जि सिंदखेड ता पांझरा नदीचे काठीं

मुतवारीमस्कल (बे) हिं. व इ चितगावच्या दक्षिणेस.

मुद्देबिहाळ (श) हिं द महाराष्ट्र देशात विजापूर जि ता
मुद्रा (श ब) हिं मु इ कच्छ स
मुधोळ (स श) हिं द महाराष्ट्र देशात बेळगाव जि. हे घोरपडे ह्याजकडे आहे
मुनवळी (श) हिं मु इ बेळगाव जि
मुरगुई (श) हिं ब्रम्हदेशात तेनासरीम प्रा चे दक्षिणेस.
मुरगुड (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स कागल जहागिरीत.
मुरगोड (गा) हिं मु इ बेळगाव जि
मुरडें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
मुरबाड (श) हिं मु इ ठाणे जि ता
मुरवारा (गा) हिं मध्यप्रा जबलपूर जि ता
मुरवी (म श) हिं मु इ गुजराथ प्रा काठेवाडात मचु नदीवर.
मुरवें (गा) हिं मु इ ठाणे जि माहीम ता
मुरादाबाद (श) हिं वाय प्रा. जिल्हा व तालुका गंगेवर लाख भरलेली नकशीची पितळेची भांडीं करितात
मुरार (श) हिं सिंद्याचे राज्यात ग्वाल्हेरजवळ येथें ल छा
मुरूड (श) हिं मु इ जंजिरा स तालुक्याचे गाव [वणी
मुर्तिजापूर (श) हिं वऱ्हाड प्रा उमरावती जि ता रे स्टे इकडून तूप चांगले व पुष्कळ बाहेर जाते [ह्याच्या खाणी
मुर्शिया (प्रा श) यु ख स्पेन देशात ह्यात तांबे, लोखंड, शिसे
मुर्शिदाबाद (श) हिं बं इ जि व ता भागीरथीचे काठीं ही सुराज उद्दवल्याची राजधानी होती नीळ व रेशीम ह्याचा व्यापार चालतो. बेदरीकाम उत्तम
मुलगुंद (गा) हिं मु. इ धारवाड जि. [होते

मुलताई (गा) हिं मध्य प्रा बतुल जि ह्या गावाजवळून तापी नदी निघाली आहे अफू व गूळ ह्याचा व्यापार

मुलतान(मल्ली) (श)हिं प इ जि चिनाब नदीवर ल छावणी हस्तीदंती चुडे व जाळीचे काम चागले होते

मुल्हेर (गा.कि) हि मु इ नाशिक जि बागलाण ता मोसम नदीचे काठी उद्धवस्वामींची समाधि आहे

मुल्हेरगड (गा) हिं. माळव्यात होळकराचे राज्यात निमचपा १० मैल

मुशी (न) हिं निजामचे राज्यात कृष्णा नदीस मिळते. काठीं हैदराबाद शहर आहे

मुसाड (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि खेड ता.

मुळगुंद (गा) हि मु इ धारवाड जि

मुळशी (गा) हिं मु इ पुणे जि हवेली ता. पेटा आहे. ठाणे पौड येथे असते

मुळा (न) हिं मु इ पुणे जि मावळ ता. तून पुण्याजवळ मुठेस मिळते व पुढे दोन्ही भीमानदीस राजणगावाजवळ मिळतात २ नगर जि अकोले ता तून पाचे गावाजवळ प्रवरेस मिळते.

मेकल (डो) हिं मध्य प्रा मडला जि

मेकलन बुर्गस्त्रेलीत्झ(श स) यू ख जर्मनींत स

मेकलनबुर्ग स्केवरीन (स) यू ख जर्मनीत स

मेकूलीन (मेक्लीन) (श) यू ख बेलजम दे जाळीदार कापड व तागाचीं वस्त्रे ह्याकरिता प्रसिद्ध [चिनात

मेकयाग (कांबोज) (न.) आ.शि. ख इंदियन चायनात कोचीन-

मेक्कानं (प्रा) हि मु इ सिंधदेशाचे पश्चिमेस [वेटसमूहात.
मेक्रोनेशिया (बे) आसि ख द पासि महासा ओशियानियाचे
मेग्रा (न) हि ब इ ही सुर्मानदीस मिळाल्यावर तिला
मेघेलीन (श) यू ख इताल्लींत [हेंच नाव आहे
मेजन (अखा) यू ख रशियाच्या उत्तरेस
मेज्झ (श) यू ख जर्मनींत मोसेले नदीचे कांठीं
मेझन (न) यू ख रशियात आर्तिक महासागरास मिळते
मेडवे (श) हि ब्रम्हदे इरावतीचे कांठीं
मेडलाक (न) यू ख इग्लंदात लांकेशायरमध्ये
मेडस्टोन (श) यू ख इग्लंदात केटमध्ये मिड्वे नदीवर.
मेढे (गा) हि मुं इ सातारा जि जावली ता
मेणवली (गा) हि मु इ सातारा जि वाई ता हे नानाफडणविसाचे जाहागीरगाव
मेत्रोन (श) अमे ख उ अमे साजुआन नदीचे कांठीं
मेदितेरीअन (समु) भूमध्य समुद्राचे नाव.
मेदिनीपूर (श) हि ब इ जि व तालुका.
मेनादो (श) आशि ख द सेलीबीज बे
मेमदाबाद (श) हिं मु इ सिंध प्रा खेडा जि तालुका.
मेमैनासिंग (श) हिं बं इ ब्रह्मपुत्रेच्या कांठीं.
मेरालान्द (प्रा) अमे ख युनैतेदस्तेत्स प्रा यांत मु श बालतीमोर.
मेरिआनेथ (प्रां) यू ख वेल्समध्ये
मेरिदा (श) अमे ख उ अमे मेक्सिको दे
मेरु (गा) हिं प इ. कुनावर प्रा जुला व सतलज ह्यांचे संगमावर येथे द्राक्षे उत्तम होतात.

मेरुलिंग (डो) हि मु इ सातार जि वेण्णा नदीच्या पूर्व कडून सातारा तालुक्यातील सह्याद्रीचा फाटा

मेरोई (श) आफ्रि ख न्युबिया देशात नैल नदीवर

मेलबोर्न (श) आशि ख द पासि महासा आस्त्रेलियात विक्तोरिया भागाची राजधानी

मेलीन (पर्व) आशि ख चिनात [हर आहे

मेलेस (न) आशि ख तुर्कस्तानात इचे काठी स्मर्ना श

मेवड (प्रा) आशि ख कंदाहार व हेलमंद नदी ह्याचे मध्ये

मेवाड(उदेपूर) (स) हिं राजपु मोठे स

मेवात (प्रा) हि राजपुतान्याचे उत्तरेस प्रा

मेवासी (स प्रा) हि मु इ रेवाकाठा स २ नर्मदा नदीचे द- क्षिण अंगास आहे तो प्रांत [णारी नदी

मेशवो (न) हि मु इ गुजराथेत साबरमती नदीस मिळ

मेशी (गा) हिं मु इ नाशिक जि कळवण ता

मेश्वा (न) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि

मेसिना (ब सामु) यू ख इताली व सिसिली बेट ह्यामध्ये

मेक्सिको (दे श) अमे ख मध्य अमे देश या देशाजवळ याच नावाचे अखात

मेहकर (श) हि वऱ्हाडात बुलठाणे जि तालुका

मेहमदाबाद (श) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि तालुका.

मेहरूण (गा) हिं मु इ खानदेश जि. जळगाव ता

मेहुणबारें (गा) हिं मु इ खानदेश जि. चाळीसगाव ता गिर- णेच्या काठीं धुळ्याहून चाळीसगावचे वाटेवर

मेहेकरी (न) हि मु इ नगर जि नगर ता तून जामखेड ता शिवा नदीस मिळते
मेळघाट (श) हि वऱ्हाडात एलीचपूर जि चिखलदरा तालुक्याचे ठिकाण येथील हवा चांगली आहे
मैथील (दे) हि नेपाळ दे जवळ गोरखपूर आहे तो देश
मधव (दे) हि आग्रा प्रांताचे पूर्वीचे नाव
मैन (न) यू ख ऱ्हैन नदीस मिळते [खोऱ्यात
मैनघोल (जंगल) हि मु इ कोल्हापूर स भोगावती नदीच्या
मैनपूर (प्रदे) हि ब इ जिल्हा व तालुका
मैनाम (न) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पात असून सयामदे सयामचे अखातास मिळते. काठी वाकोक
मैमनसिंग (श) हि ब इ जि व तालुका [शहर
मैसाना (श) हि मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे राज्यात.
मोईला (श ब) आशि ख अरबस्तानात तांबड्या समुद्राचे काठा
मोकंदरा (गा) हि राजपु कोठा स कोठापा ३२ मैल. चंबळा नदीचे काठी
मोखा (श ब) आशि ख अरबस्तानात येमेन प्रा तांबड्यास मुद्राचे काठीं येथे बुद चांगले होते [काण
मोखाडे (श) हि मु इ ठाणे जि शहापूर ता पेट्याचे ठि-
मोजगड (श) हि प इ भावलपूर स भावलपूरपा ३७ मैल
मोजडें (गा) हि मु इ नगर जि कोपरगांव ता येथे मोठी यात्रा भरते

मोजाबीक (दे) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत देश याची राजधानी याच नावाचे शहर हे पोर्तुगीज लोकाचे.

मोजेल (न) यू ख -हैन नदीला मिळते [नाचे

मोडनिंबें (श स) हिं मु इ सोलापुर जि मिरजकर पटवर्ध

मोदेना (प्रा श) यू ख इतालीत द्राक्षें, रेशीम, मध होतो

मोनस (न) हि हिमालयातून निघून ब्रम्हपुत्रा नदीस मिळते

मोबील (श) अमे ख द अमे कोलबियात

मोमबाज (श) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत जार्जीबारमध्ये

मोर (न) हि प इ भावलपूर स तून निघून मागीरथीस मिळते २ खानदेश जि सावदे ता तून मुसानळ ता तापीस मिळते

मोरगांव (ग) हिं मु इ पुणे जि पुरदर ता कऱ्हा नदीचे कांठी श्रीगणपतीचें प्रसिद्ध स्थान

मोरकंबे (अखा) य् ख इग्लदात लाकेशायरचे वायव्येस

मोरगिरी (गा कि) हि मु इ सातारा जि पाटण ता

मोरटक्का (ग) हि मध्यप्रा नेमाड जि ता

मोरवत (पर्व) हि पुणे जि भोर स या टेकडीवर शिवाजीने स १६४६ त रायगड किल्ला बाधिला [णेस

मोरबात (श ब) आशि ख अरबस्तानात हैद्रामौत प्रा दक्षि-

मोरवणे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता

मारवाड (स) हि मु इ गुजराथेच्या उत्तरेस राजपुताऱ्यात

मोरवी (स श) हि मु इ गुजराथ प्रा काठेवाडमध्ये हालर विभागात

मोरवें (गा) हि मु इ सातारा जि वाई ता. खडाळे पेट्यात.

मोरसा (गा) हि मु इ गुजराथ प्रा अमदावाद जि. येथे साबू, काच करण्याचे कारखाने आहेत

मोरा (श) हि मु इ सिंधप्रा हैदराबाद जि तालुका

मोरार (श) हि मध्यप्रा सिंद्याचे राज्यात ग्वाल्हेरीजवळ इंग्लिशाचे शहर येथे छावणी आहे

मोरिया (द्वीप) यू ख ग्रीसदेशात

मोरे (अखा) (सरो गा) य ख स्कातलंदात २ हि मु इ ठाणे जि पनवेल ता

मोरोकाईबो (अखा) अमे ख द अमे वेनिजुएलाचे उत्तरेस

मोरोको (स श) आफ्रि ख बार्बरी स ग्फ स आहे

मोरोविया (प्रा) यू ख आस्त्रियाचा भाग [गियात विक्तोरियात

मोर्नबे(क्रिन्सलाद) (स) आशि ख द पासि महासाग आस्त्रेलि-

मोर्न (पर्व) यू ख अयर्लंदात

मोर्ना (न) हि वऱ्हाड प्रा अकोला जि पूर्णानदीस मिळते

मोर्शी (गा) हि वऱ्हाडात उमरावती जि व ता

मोलका (बे) आशि ख द पासि महासा. मलाशियात.

मोलदावा (न) यू ख दान्यूब नदीला मिळते

मोलेदीवया (श) यू ख तुर्कस्तानात रुमेनियात

मोलमेन (श ब) आशि ख इंदियन चायनात ब्रह्मदे आसाम प्रा तेनासरीमपरग आम्हर्स्त भागात येथे चित्रे [चागली काढितात

मोवाड (श) हिं मध्य प्रा नागपूर जि

मोसम (न.) हिं मु इ नाशिक जि बागलाण ता साल्हेरडोंगरातून येऊन मालेगावाजवळ गिरणेस मिळते.

मोसल (श) आशि ख तुर्कस्तानात तैग्रीस नदीचेकाठा कु-
र्दीस्तानमध्ये [होतात
मोहखेड (श) हिं मध्यप्रा• छिंदवाडा जि येथे तुपाचे बुधले
मोहगाव(मोहतर) (गा शि) हि मध्यप्रा छिंदवाड जि सात•
पुड्याचे शिखर
मोहनपूर (स श) हिं मु इ गुजराथ प्रा महिकाठा एजन्सींत
मोहना (न) हि मु इ तापीस मिळणारी नदी
मोहपाडा (गा) हिं मु इ कुलाबा जि पनवेल ता
मोहळ (श) हि मु इ सोलापूर जि माढे ता
मोहाडी (गा) हि मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता [होतात.
मोहाळी (गा) हि मध्यप्रा भंडारा जि येथे लुगडीं चागलीं
मोहोपानी (गा) हि मध्य प्रा नरसिंगपूर जि येथील कोळशाच्या
खाणी प्रसिद्ध आहेत
मंगरूळ (श) हि वऱ्हाड प्रा वासीम जि तालुका [प्रसिद्ध
मंगलूर (श ब) हि म इ मलबार किनाऱ्यावर व्यापाराक.
मंगळवेढे (श) हि मु इ द महाराष्ट्रदे बेळगाव जि सागली स
तालुक्याचे गाव भीमेच्या काठीं पंढरपुराजवळ.
येथे पंढरीभक्त दामाजीपंत साधु होऊन गेला
मंचर (मरो) हि मु इ सिंध प्रा २ पुणे जि खेड ता. येथे
लुगडी चागला होतात
मंचोबो (श) हि ब्रम्हदे पूर्वीची राजधानी
मंजराबाद (गा) हि म इ म्हैसूर स सेरिंगपटम ७२ मैल
येथे डोंगरावर किल्ला आहे
मंडणगड (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता पेटा असे.

मंडले (श) हिं ब्रम्हदेशाची राजधानी इरावतीचे काठी

मंडलेश्वर (श) हिं मध्यप्रा माळव्यात नर्मदेच्या काठा महूच्या द ३० मै शेवटचा पेशवा मालकम साहेबास शरण गेला स १८१८

मंडळा(ला) (श) हिं मध्यप्रा माळव्यात नर्मदेच्या काठा येथे मोठा धबधबा आहे येथे पचरशी धातूची भांडी उत्कृष्ट होतात

मंडोट (कि) हिं प इ सरहद्द प्रा सतलज नदीवर [ता.

मेढापुर (गा स) हिं मु इ सोलापुर जि मरजकराचे मोडनिब

मदावर (श) हिं वाय प्रा येथे कागदाची कलमदाने, पेट्या, डबे करून त्यावर नकशी करितात

मद्रुळ (गा) हिं मु इ सातारा जि. पाटण ता

मंद्रूप (गा) हिं मु इ सोलापूर जि व ता

माक्रिगले (गा) हिं मु इ सातारा जि शिरोळे पेट्यात

मागेतुगे (डो) हिं मु इ नाशिक जि कळवण ता येथे जैन-लोकांची देवालये आहेत

माचुरीया (प्रा) आशि ख चिनई तार्तरीत

माचेस्टर (श) यू ख इंग्लदात लाकेशायरमध्ये डरवेत नदीवर. हे कापसाचे वस्त्राकारिता प्रसिद्ध

मांजरा (न) हिं मु इ निजामाचे राज्यात गोदावरीस मिळते

माजरोद (गा) हिं मु इ खानदेश जि शिरपूर ता तापीचे काठी

माटओहोळ (न) हिं मु इ नगर जि पारनेर ता वासुदेव गावाजवळून निघाली आहे व इला येथे तीनशे हात

मांटगोमरी (श) यू ख. इंग्लदात. [उंचीचा धबधबा आहे

मौगीर (श) ह्व ब इ गगेच्या काठी मोठा किल्ला आहे
मोंझ (भू) हिं मु इ सिंध प्रा कराचीचे पश्चिमेस
मोंतओलिंपस (शिख) यू ख तुर्कस्तानात उच्च शिखर
मौतपारनेसस (पर्व) यू ख ग्रीस दे उच्च पर्वत
मौतयार्क (पर्व) आशि ख द पामि महासा आस्त्रेलिशियात
मौंतरे (श) अमे ख उ अमे युनायतेदस्तेतसमध्ये
मौंत रोजा (शिख) यू ख स्वित्सर्लंदात अल्पपर्वताचे
मौंतसेतगोथार्ड (शिख) यू ख स्वित्सर्लंदात अल्पपर्वताचे
मृत (समु सरो) आशि ख तुर्कस्तानात पालस्तैन प्रा यात मासे राचत नाहीत, व झाडे होत नाहींत पाणी जड घट्ट आहे त्यावर चालता येते
म्यान (बे) यू ख इंग्लंदात ऐरीस समुद्रात
म्युज (न) यू ख बेल्जममध्ये जर्मन समुद्रास मिळते
म्युनीक (श) यू ख जर्मनीत बवेरियाची राज नायझर नदीचे काठी
मुंद्रा (श बं) हिं मु इ गुजराथ प्रा कच्छ स
मुंबई (श ब) हिं मु इ मुख्य शहर, हे पोर्तुगीज राजाने स १६६१ त इंग्लिशास आंदण दिले तेव्हा फार थोडी वस्ती होती हल्ली वस्ती सु सात लक्ष असून हिंदुस्थानात पहिल्या प्रतीचे सुधारणेने, व्यापाराने श्रेष्ठ आहे पृथ्वीवरील सर्व देशातील लोक येथे आहेत गवरनर साहेब येथेच राहातात अनेक यंत्रे, पाण्याचे नळ, ग्यासचे दिवे, गिरण्या, छापखाने, वगैरे कारखाने, व्हिक्टोरिया

टरमिनस, राजाबाई टावर, दीपस्तंभ, पोष्टऑफीस हेकोर्ट, क्राफर्डमार्किट, कालेजे वगैरे मोठ्या व सुंदर अशा इमारती पाहण्यासारख्या आहेत रेल्वे स १८५३ त सुरू झाली स १८९३ त मुसलमान व हिंदूंत मोठा दंगा झाला

मेंदोशी (गा) हि मु इ सातारा जि

मेंदोसेना (भू) अमे ख द अमे. युनेतेदस्ते यमध्ये

मोंगलपूर (श) हि प इ दिल्ली शहराजवळच मोगल लोकांनीं वस्ती केली त्याचे नाव

मोंगोलीया (प्रा) आशि ख चिनई तार्तरीचा पूर्वेकडील प्रांत. चीनदेशाचे उत्तरेस

मोंगीर (श) हि ब इ बहार प्रा जि भागीरथीच्या काठी येथे सुपारीच्या लाकडाचे डागिने करतात

मांटवण (गा) हि मु इ नगर जि श्रीगोंदे ता

मांडवी (श व न) हि मु इ कच्छ स २ पुणे जि जुन्नर ता नदी ३ सुरत जि तापीच्या काठी नदर

मांडवे (गा नाम) हि मु इ नगर जि संगमनेर ता हे होळकराचे दिवाण पळसीकर ह्याचे

मांडलगड (गा) हि राजपु उदेपूर स अजमीर पा ५६ मैल

मांतिनीग्रो (दे) यू ख तुर्कस्थानाचे दक्षिण व पश्चिम अंगास

मांत्रीआल (श) अमे ख उ अमे कानडाचे रा सेनलारेन्स व ओटावा ह्याचे संगमावर

मांतुवा (श) यू ख इतालींत

मांतेविडीओ (श) अमे. ख. द अमे युराग्वे दे.

मादाड	(ब)	हिं मुं इं कुलाबा जि माणगाव ता. मिठाचा मोठा व्यापार
मादेक	(भू)	आशि यं अरबस्तानात दक्षिणेस
मांधाता(ओंकार)	(क्षे)	हिं मध्यप्रां नेमाड जि नर्मदेच्या काठीं १२ ज्योतिर्लिंगापैकीं एक पवित्र स्थान येथील वस्ती डोंगराचे उतरणीवर वसलेली आहे येथील राजा कोळी जातीचा आहे
मिंदोरा	(समु)	आशि ख द पासि महासागर मिंदोरो
मुंगेली	(श)	हिं मध्यप्रां विलासपूर जि ता [बेटाजवळ
मुडगाव	(गा)	हिं वऱ्हाडांत अकोला जि अकोला ता
मुडगी	(श)	हिं मुं इं धारवाड जि
मुडी	(गा)	हिं मध्यप्रां नेमाड जि बऱ्हाणपूर ता
ह्मशेळें	(श)	हिं मुं इं जंजिरा सं तालुक्याचे ठिकाण
ह्मसदी	(गा)	हिं मुं इं खानदेश जि पिंपळनेर ता
ह्मसवड	(श)	हिं मुं इं सातार जि माण ता
ह्मसवें	(गा)	हिं मुं इं खानदेश जि अमळनेर ता
ह्मसाईपाठार	(जंगल)	हिं मुं इं कोल्हापूर सं. वारणानदीचे खोऱ्यात
ह्मसावद	(गा)	हिं मुं इं खानदेश जि जळगाव ता गिरणेच्या काठीं रे स्टे
ह्मसे	(गा)	हिं मुं इं ठाणे जि मुरबाड ता
ह्माडाळ	(गा)	हिं मुं इं रत्नागिरी जि दापोली ता
ह्मानारादेव	(डों)	हिं मुं इं नगर जि शेवगाव ता यातून ढोरा नदी निघाली आहे
ह्मासरें	(जग)	हिं मुं इं कोल्हापूर सं, वेदगंगेच्या काठीं.

ह्मुली (श) हि मध्यप्रा चादा जि तालुका

ह्मेरवाडा (प्रा) हि राजपुतान्यात [बाळापूर

ह्मेस (न) हि वऱ्हाडात अकोला जि बाळापूर ता कार्ठा

ह्मैसूर (म ग) हि म इ हे हिंदुराजाचे ताब्यात असून यात श्रीरंगपट्टण रा श आहे यात सुर्मा, सिसे, कच्ची चादी, काफी ही होतात येथे हेदर व टिपू हे पराक्रमी राजे होऊन गेले यानी इंग्लिशा-बरोबर पुष्कळ लढाया केल्या हदर स. १७८२ त व टिपू स १७९९ त मेला

य

यज्द (श) आशि स इराणात इराक अरबी प्रा येथे गालीचे चागले होतात

यदो (श) आशि ख जपान दे निफोन बेटात

यद्रो (गा) हि ब्रह्म दे निडवन नदीपा १८ मेल

यमकन (गा) हि मु इ बेळगाव जि

यमगें (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स कागल जहागिरीत

यमुना (न) हि हिमालयातून जमनोत्रीपा निघून प्रयागा जवळ गगेला मिळते काठा आग्रा, दिल्ली शहरे आहेत ला ८६० मै

यरुशलेम (श) आशि य तुर्कस्तानात पालस्तैन प्रा येथे येशू ख्रिस्त जन्मला व मेला याच्या शकास आज १८९५ वर्ष झाली

यवतमाळ (श) हि वऱ्हाडात, वणी जिल्ह्याचे मुख्य ठिकाण व्यापार मोठा चालतो

यवतेश्वर (डो) हि मु इ सातारा जि सातान्याजवळ डोंगर आहे, व त्यावर श्रीयवतेश्वराचे स्वयंभू स्थान आहे

यवनदेश (दे) आशि ख दलख, बुखारा वगैरे देश

यशवंतगड (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता

यसो (बे) आशि ख जपानदेश चार बेटे मिळून झाला आहे, त्यापैकी एक बेट

यक्षु(आक्सस) (न) आशि ख तार्तरीत हिंदुकुश प निघते व आरल समु मिळते इचे काठचे प्रदेश सुपीक आहेत इचे काठी माणकें वैडूर्य, सोने हीं सापडतात इचे दक्षिणेस समर्कंद शहर [तीरावर

याकुत्स्क (श) आशि ख रशियात लेना नदीच्या डाव्या

यानान (श) हि म इ कारोमांडल किनाऱ्यावर गोदावरीचे मुखाजवळ राजमहेंद्रीजवळ फ्रेंचाचे [शिखर

याब्लानाय(शिख) आशि ख रशिया दे द अलताई पर्वताचे

यार्मौथ (ग) य ख इंग्लंदात नारफाक प्रा वेअर नदीवर

यार्क (श) य ख इंग्लंदात यार्क प्रा औस नदीवर

यार्कंद (न ग) आशि ख चिनईतार्तरात

याक्यांग (न) आशि ख चिनईतार्तरातून जाऊन लोबनार सरोवरास मिळते [निकस स १४७३ त जन्मला

यार्न (गा) यू ख प्रश्यादे विस्तुला नदीचे काठी काप

यावरी (न) अमे ख द अमे आमाझोन नदीला उजव्या बाजूने मिळते

यावल (ग) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता

यासी (श) यू ख रमानियामध्ये

यी (प्रा) हिं ब्रह्मद तेनासरीम प्रा यात इमारती लाकूड [उत्तम होते.
युकातान (द्वीप) अमे स उ अमे मेक्सिको दे
युदीया (श) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पात सयामदे जुनी [राजधानी
युननान (प्रा) आशि ख चीन दे •
युननानफ (श) आशि ख चीनदे युनान प्रा
युनल्याग (न) आशि ख चीनदेशात पिहीहो नदीस मिळते
युनानी (बे समु) य ख ग्रीसदेशाचे पूर्वेस बेटसमूह [णतात
युनैतेदस्तेत्स (दे) अमे ख उ अमेरिकेत स्वतंत्र संस्थानास म्ह
युफ्रातीस (न) आशि ख तुर्क तारस पर्वतातून निघून बसरा शहराजवळ तैग्रिस नदीला मिळते ला १७००मै.
युबेओन (न) अमे ख उ अमे कामश्चाटकाचे समु मिळते
युमेडाग (पर्व) हि पू ब्रह्मदेश ईशान्येस
युराग्वे (दे न) अमे ख द अमे युराग्वे देशात नदी
यूकोन (न) अमे ख उ अमे युनैतेदस्तेत्समध्ये
यूनलींग (पर्व) आशि ख चिनात
यूरोप (ख) यू ख आशियाखंडाचे पश्चिमेस
यूसेल (बे) यू ख बाल्तिक समुद्रात
ये (प्रा) हि ब्रम्हदेशात
येजिन (अगा) आशि ख रुसदे पूर्वेस
येज्द (श) आशि ख इराणात येथे पार्शी लोकाचे मुख्य गुरु राहतात गालीचे चागले होतात
येनसी (न) आशि ख रशियात अल्ताई पर्वतातून निघून येनीसियीचे अखातास मिळते ला २९०० मै
येनूर (गा) हि म इ मंगळुराहून २२ मैल

येबी (न) हि मध्यप्रा महानदीला मिळणारी नदी
येमीने (भू) यू स तुर्कस्तानात आद्रिआतिक समुद्रात
येमेन (प्रा) आशि ख अरबस्तानात पश्चिमेकडील विभागाचे नाव [चागलीं होतात
येरड (गा) हि मु इ नगर जि शेवगाव ता येथे पागोटीं
येरंडोल (श) हि मुं इ खानदेश जि तालुक्याचे ठिकाण. येथे खर्चा कागद चागले होतात
येलाघरी (गा) हि म इ सालेम प्रा [तालुका
येल्लापूर (श) हि मु इ द महाराष्ट्र दे उत्तर कानडा जि
येवत (गा) हि मु इ पुणे जि भिमथडी ता
येवती (गा) हिं मु इ सोलापूर जि माढे ता
येवले (श) हि मु इ नाशिक जि येवले ता येथे जरीकाठी पीतांबर, पैठण्या उत्तम होतात. इ स. १८९३ त हिंदुमुसलमानान दगा
येवी (न) हि ब इ महानदीला मिळणारी नदी
येशवंतगड (कि) यशवतगड पहा
येसो (श वे) यसो पहा
योचुफु (श) आशि स. चिनात गोकनाक प्रा
योम (पर्व) हि ब्रह्मदे व असाम यातील रागेचे नाव
योमादुरंग (पर्व) हि ब्रह्मदे. पेगच्या पश्चिमेस [काठीं
यंबु (ब श) आशि ख अरबस्तानात ताबड्या समुद्राचे
यंबो (श व) आशि खं अरबस्तानात हेजाझ प्रां. मदीना पा १०० मैल

यागसेक्याग (न) आशि ख चीनदे ख्रोई पर्वतातून निघून पीत समु मिळते ला २९०० मेल

यादाबु (गा) हि ब्रम्हदे येथे इग्लिश व ब्रह्मी राजा याचा स १८२६ त तह झाला.

र

रइत (श ब) आशि इराणात काळ्या समुद्राचे काठीं

रक्र (श) हिं मु. इ सिंध प्रा [१६ मैल

रघुगड (श) हि मध्य प्रा सिंद्याचे राज्यांत गुणा शहरापा.

रटलद (प्रा) यू ख इग्लंदात. [जवळ.

रडतोंडी (गा) हिं मु इ ठाणे जि शहापूर ता कासारे घाटा-

रतनगड (गा) हिं. मु इ नगर जि. अकोले ता येथून प्रव रानदी निघाली आहे

रतनपूर (श) हिं मध्यप्रा, बिलासपूर जि

रतलाम (स श) हि मध्यप्रा, माळव्यात इंदूरच्या पश्चिमेस.

रतींबर (श कि) हिं राजपु जयपुराहून ७५ मेल बुंदी सस्था- नचे हद्दीवर.

रत्नपूर (श) हि ब्रह्म दे आवा शहराचें पूर्वीचे नाव.

रत्नागिरी (श ब) हि मु इ रत्नागिरी जि व ता येथे शिल्प- शाळा आहे त्यात काम चागले तयार होतें मु- बईपा १०० मेल दक्षिणेस या जिल्ह्यातील लोक तीक्ष्ण बुद्धीचे आहेत

रधनपूर (स श) हिं गुजराथ प्रा [जाहागीर

रनाळें (गा) हिं मु इ खानदेश जि. नंदुरबार ता.

रने (गा) हिं. मध्यप्रा. दमोह जि.

रशियनतार्तरी (दे) आशि तार्तरीचा जो भाग रशियाने घेतला तो
रशिया (दे) आशिया व युरोप ह्या दोन्ही खंडांत उत्तरेकडील देश ह्याच्यामध्ये उराल पर्वत आहे
रसाळगड (कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
रस्त (श) आशि इराण दे कास्पिअनसमु काठीं
रहातगड (श) हिं म यप्रां सागर जि येथ चरमी जोडे व दुसुती
रहिमतपूर (श) हिं मु इ सातारा जि कोरेगाव ता [कापड होते
रहेली (गा) हिं मध्यप्रांत सागर जि येथे गुळाचा कारखाना
राई (गा) हिं मु इ ठाणे जि साष्टी ता गोडबंदराजवळ मिठाचा मोटा व्यापार आहे [१६००० मै
राकी (पर्व) अमे व उत्तर अमे द उत्तर आहे ला
राक्सबर्ग (प्रां) यु स स्काटलंदांत
राचडेल (श) यु ख इंग्लंदांत लंकेशायरमध्ये रोच नदीवर
राजकोट (श म) हिं व इ गुज प्रां काठेवाडमध्ये येथे राजकुमार कालेज आहे २ रत्नागिरी जि माल्वण ता किल्ला
राजखेडा (गा) हिं राजपु धोलपूर स
राजगड (गा कि) हिं व इ येथे दगडी कोळशाच्या खाणी आहेत २ मु इ पुणे जि भोर स हा किल्ला तोरणा किल्ल्याच्या आग्नेयीस दीड कोसावर स १६४६ त शिवाजीने बांधिला [एजन्सींत
राजपिंपळा (स श डो) हिं मु इ गुज प्रां पश्चिमेस रेवाकांठा
राजपुताना (प्रां) हिं मु इलाख्याचे उत्तरेस व पंजाब इ दक्षिणेस हा बहुतेक वालुकामय प्रदेश आहे हा रजपुत लोकांचा देश. ह्यांत पुष्कळ. स आहेत.

राजपुरी (गा खा) हि मु इ कुलाबा जि जजीरा जजिऱ्याजवळ
राजमहाल (श) हि ब इ येथ दगडी कोळशाच्या खाणी आहेत गंगानदीवर स १८५५ त साथल लोकांचे बंड
राजमहेंद्री (श न) हि म इ पूर्वकिनाऱ्यावर गोदावरीचे कांठीं जि.
राजमाची (कि) हि मु इ पुणे मावळ ता
राजवाडी (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता
राजशाही (गा श) हि मु इ गुज प्रा काठेवाडांत २ ब इ जि
राजसेज (पर्व) हि मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता येथून बाणगंगा निघते येथील दगड फार कडक
राजापूर (श ब) हि मु इ रत्नागिरी जि २ नाशिक जि येवले ता
राजीम (श) हि मध्यप्रा महानदीचे कांठीं रायपूर जि. येथे लाखेचा व्यापार
राजुरी (गा) हि मु इ पुणे जि जुन्नर ता
राजूर (गा) हि मु इ नगर जि अकोले ता येथे तांदुळाचा व्यापार मोठा चालतो.
राजेगांव (गा) हि मु इ पुणे जि भिमथडी ता
राठेहाळी (गा) हि मु धारवाड जि कोड ता
राडनार (गा) यु स इग्लंदांत वेल्समध्ये
राणीगंज (श) हि ब इ येथ कोळशाची खाण आहे
राणेबिदनूर (श) हि मु इ धारवाड जि तालुका
रातरडाम (श) यु न हालंद दे म्यूज नदीचे कांठीं मोठी व्यापाराची जागा
रानंजन (गा) हि मु इ सोलापूर जि. बार्शी ता
राथ (भू) यु स. स्कातलंदांत उत्तरेस

राथलीन (बे) यू स अयलद चे उत्तरेस
राधनपूर (स श) हि मु इ गुज प्रा. पालनपूर एजन्सींत
रानमळा (गा) हि मु इ. खानदेश जि धुळे ता जहागीर गाव
रापर (श) हि मु इ गुज प्रा कच्छात
रापती(राप्ती)(न) हिं अयोध्या प्रांतातून भागीरथीस मिळते
रामगड (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि. मालवण ता येथे नरम दगडाची भांडी चांगली होतात २ छोटा-नागपूरचे उत्तरेकडील प्रांतात ह्यास हजारी बाग म्हणतात ३ मध्यप्रां मंडला जि ता
रामगंगा (न) हिं व इ भागीरथीला मिळणारी
रामघाट (घा) हि मु इ रत्नागिरी जि वेंगुर्ले ता
रामटेक (श डो) हिं मध्यप्रा नागपूर जि येथे विड्याची पानें चांगली व पुष्कळ होतात
रामदुर्ग (स श) हि मु इ बेळगाव जि पूर्वेस भागे ह्याचें
रामनगर (श) हि पं इ चिनाब नदीचे कांठीं २ मध्यप्रां मंडला जि. ही गोंड राजाची राजधानी होती
रामनद (स श) हि म. इ मदुरा पर.
रामनाथ (श) हि म इ वेगा नदीचे कांठीं मदुरा जि
रामपायली (श) हि मध्यप्रां भांडारा व सबळपूर जि
रामपूर (स श) हि वाय प्रा रोहील ख कोशिला नदीवर
रामरी (बे) हि ब्रम्हदे आराकान प्रा पश्चिमेस बेट
रामाचासेतू (पूल) हि हिंदुस्तान व सिलोन बेट ह्याच्या मध्यें
रामापूर (गा) हिं मु इ सातारा जि औंध स
रामास (भू) हिं मु इ. गोव्याचे द मलबार किनाऱ्यावर.

रामेश्वर (गा) हिं मु इ कळवण ता २ हिं दक्षिणेस बेट.

रायगड (कि स) हिं मु इ सह्याद्रि पर्वतात कुलाबा जि महाड ता येथे श्रीशिवाजी महाराजांनीं आपल्यास स १६७४ त राज्याभिषेक करवून घेतला. व स १६८० त ते गुडघीरोगाने स्वर्गवासी झाले. २ मध्यप्रा सबळपूर जि. स श ना

रायचूर (श) हिं म इ निजामचे रा कृष्णा व तुंगभद्रा ह्या नद्यांचे दुआबात रे स्टे

रायपाटण (गा) हिं मुं इ रत्नागिरी जि राजापूर ता.

रायपूर (श) हिं म मप्रा जि छत्तीसगड प्रा कोसाऊ कापड, लाख, कापूस ह्यांचा व्यापार ल छावणी २ खानदेश जि पिंपळनेर ता

रायबरेली (श) हिं अयोध्याप्रा गोमतीच्या काठ्यावर जि.

रायबाग (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स शिराळे पे

रायमुंदे (गा) हिं मु इ ठाणे जि साष्टी ता

रायमोहो (गा) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता. निजामाचे राज्यातील गाव

रायरी (कि) हिं मु रत्नागिरी जि

रायसिंगपूर (स श) हिं मु इ खानदेश जि तळोदे ता लगत

रालदंग (शिख) हिं हिमालयाचे शिखर [दीचे उगमाजवळ.

रावणऱ्हद (सरो) हिं हिमालयाचे उत्तरेस तिबेटात सतलज न-

रावर (श) हिं मु इ गुज प्रा कच्छ म

रावळपिंडी (श) हिं प इ उत्तरेस काबूलचे वाटेवर झेलम व सिंधु ह्यामध्ये ल. छावणी. जि

रावी (न) हिं प इ कुलू प्रांतांतून निघून चिनाबला मिळते ला ४५० मैल

रावेर (श) हिं मु इ खानदेश जि खानदेश ता पेटा आहे

राशिवडें (गा) हिं मु ई कोल्हापूर स बावडा जहागिरांत

राशीन (गा) हिं मु इ नगर जि कर्जत ता जहागीर

रासअलहद (भू) आशि ख अरबस्तानचे पूर्वेस

रासगाल (भू) आशि ख सिलोन (लंका)च्या दक्षिणेस

रासमौज (भू) हिं मु सिंध प्रां कराचीच पश्चिमेस

राहतगड (गा) हिं मध्यप्रां सागर जि

राहतें (गा) हिं मु इ नगर जि कोपरगाव ता

राहुरी (श) हिं मु इ नगर जि तालुका येथ धान्याचा व्यापार चालतो

राक्षसभुवन (श) हिं मोगलाईत (निजामचे राज्यात) गोदावरीचे [काठी

राळेगाव (गा) हिं वऱ्हाडात वणी जि

राळेरास (गा) हिं मु इ सोलापूर जि बार्शी ता

रिओकार्दोआ (श) अमे ख द अमे [illegible] देशात

रिओकोलोरादो (न) अमे ख उ अमे युनैटेडस्टेटसमध्ये

रिओदेजानेरो (श) अमे ख द अमे ब्राझील देशाची राजधानी

रिओदेलाप्लाता (खाडी) अमे ख द अमे युरागवेस

रिओपारा (श खाडी) अमे ख द अमे ब्राझीलच्या ईशान्येस

रिचमंड (रा श) अमे ख उ अमे युनैटेडस्टेटसमधे वर्जिनिया

रिडींग (श) यूरो इंग्लंडांत बर्कशैर प्रा केनेट नदीवर [प्रा.

रिथपूर (गा) हिं वऱ्हाडात उमरावती जि

रिबल (न) यूरो ख इंग्लंडात लंकेशायर मध्ये.

रियाद (श) आशि य अरबस्तानात मध्य प्रांतात नज्द पर
रिओग्राददेलनार्त (ग) अमे य उ अमे युनैतेडस्तेतसमध्ये
ला १४०० मैल
रिसवड (गा) हि वऱ्हाड प्रां वाशिम जि येथे रंग चांगला
री (सरो) यू य अयलंदात
रीस (सरो) यू खं अयर्लंद दे [होतो
रुआतन (बे) अमे य म य अमे. हांडुरासच्या उपसागरात
रुआंग (श) यु य फ्रान्स दे
रुई (गा) हि मु इ कोल्हापूर सं कागल जहागिरात.
रुकडी (गा) हि मु इ कोल्हापूर सं वडगाव ता
रुक्मावती (न) हि मु इ गुज प्रां कच्छ सं
रुगेन (बे) य न जर्मनीचे ताब्यात बाल्तिक समु
रुडकी (श) हि वाय प्रां सहारणपूर पर येथे शिल्पशास्त्र
शिकविण्याची शाळा आहे
रुद्रपूर (श) हि वाय प्रां रुद्रपूर प्रां [मिळाली आहे
रुपनारायण (न) हि य इ छोटानागपूर प्रां तून हुगळी नदीस
रुपर्टलाद (प्रां) अमे य हड्सनबेच्या हद्दातील [नाव
रुमशाम (श) यू य तुर्कस्तानात कानस्तांतिनोपल शहराचे
रुमानिया (दे) य य तुर्कस्तानात उत्तरेस देश
रुर्कीस (श) हि वाय प्रां मिरत प्रां
रुस (दे) आशिया व यूरोपखंडातील उत्तरेकडील देश
रेचनादोआब (प्रां) हि प इ रावी व चिनाब यांचे मधील प्रदे
रेटेरबुद्रुक (गा) हि मु इ सातारा जि कऱ्हाड ता [गांचे नाव
रेडी (गा कि) हि मु. इ. रत्नागिरी जि वगैरे ना

रेणावे (गा) हिं मु इ सातारा जि खानापूर ता
रेदरिवर (न) अमे स मिसिसिपी नदीला मिळते. ला १५००
रेन्फ्रू (प्रा) यू ख स्कातलंदात [मेल
रेमरा (गा) हिं मध्यप्रा संबळपूर जि
रेराखोल (स श) हि मध्यप्रा संबळपूर जि [तयार होतात
रेवदंडा (श कि) हि मु इ कुलाबा जि येथे पीतांबर व काट
रेवल (श) यु ख रशिया दे मोठे व्यापाराचे शहर
रेवा (स श) हि वाय प्रा बुंदेलख रेवा स बेहर नदीवर
येथे लाखेचे चुडे अनेक प्रकारचे करितात
रेवाकाठा (स) हि मु इ गुज प्रा ह्यात पुष्कळ संस्थाने आहेत
रेस (भू) अमे ख उ अमे न्यूफौंडलांद बेटात
रेसिफी (ब) अमे ख द अमे ब्राझील दे
रेंगा (श ब) य ख रशियात दुनानदीचे मुखाजवळ बाल्तिक
रेंन (न) हिं यमुना नदीस मिळणारी [समुद्राचे काठीं.
रैमस (श) यू ख फ्रान्स दे
रोका (भू) यू ख पोर्तुगाल दे पश्चिमेस
रोच (न) यू ख इंग्लंदात लांकेशायरमध्ये
रोजा (पर्व) यू ख इतालीत पूर्वेस
रोटावद (गा) हि मु इ खानदेश जि जामनेर ता
रोण (श) हि मु इ द म धारवाड जि ता
रोदस (ब) आशि ख तुर्कस्तानचे पश्चिमेस भूमध्यसमु
रोन(=होन) (न) यू ख फ्रान्स दे. लायनचे अखातास मिळते ला
रोपळे (गा) हि मु इ सोलापूर जि करमाळे ता [४९०मै.
रोम (श) यु ख इतालींत राजधानी, तैबरनदीचे काठीं.

रोमानिया (भू) आशि ख इंदियनचायनात मलायाचे दक्षिणे
रोराईमा (पर्व) अमे ख द अमे वेनिजुएलात
रोरी (श) हि मु इ सिधप्रा सिंधूचे कांठी
रोसेता (श) आफ्रि ख इजिप्त दे नैल नदीच्या मुखाजवळ
रोहत (गा) हि मु इ काठेवाड प्रा
रोहिलखंड (प्रा) हि वाय प्रा रोहिले लोकांचे वस्तीस्थान
रोहें (श) हिं मु इ कुलाबा जि रोहे ता गाव
रंकाळे (तला) हि मु इ कोल्हापूर स कोल्हापुराजवळ
रंगपूर (श) हि ब इ रंगपूर जि २ आसाम प्रा सद्याचे नर्ऋत्येस
रंगावल (न) हि मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता
रंगावा (न) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा उमई महालांत
रंगून (श) हिं ब्रम्हदे पेगुप्रा इरावतीचे कांठी मोठे व्यापाराचे शहर, इंग्लिशाना स १८२५ त घेतले या प्रांतात गिरड्याचे काम (कावळ्याचे मनार ७०।८० फूट उंचीचे सात मजली) उत्तम करितात चित्रे उत्तम करितात [मोठा धबधबा आहे
रंधगांव (गा) हि मु इ नगर जि अकोले ता येथे प्रवरेस
रांगणा (कि) हि मु इ कोल्हापूर स सह्याद्रिपर्वतावर व रत्नागिरीकडेस जाताना घाट
रांची (श) हि व इ छोटानागपूर प्रा मुख्य शहर
रांजणगांव (गा) हि मु इ खानदेश जि चाळीसगांव ता २पुणे जि भिमथडी ता. येथे मुळामुठा भीमेस मिळते

३ नगर जि पारनेर ता ४ पुणे जि शिरूर ता. यथे श्रीगणपतीचे प्रसिद्ध स्थान आहे

राटा (ग) हि मु इ गुज प्रा इदर स

रादेर (श) हि मु इ गुज प्रा सुरत जि तापीचे काठीं

रंदाळ (गा) हि मु इ कोल्हापूर स वडगाव ता

र्‍हींस (श) य ख फ्रा स दे

र्‍हेंद (न) हिं वाय प्रा यमुना नदीस मिळणारी नदी

र्‍हैन (न) य म जर्मनी व हालद या देशांत असून जर्मन-समु मिळते ला ७६० मै

र्‍होटसगड (कि) हि व इ शहाबाद प्रा सोननदीवर हें ठि-काण रामचद्राचा मुलगा कुश याने शोधून का-ढिले असे म्ह हे रमणीय स्थान आहे

ल

लऊळ (गा) हि मु इ सोलापूर जि माढा ता

लक्सेमबुर्ग (म श) य् ख फ्रान्स आणि जर्मनी त्याचे मध्ये स.

लखदीव (बे) हि म इ मलबार कि पश्चिमेस

लखनादऊन (गा) हि मध्यप्रा शिवनी जि ता

लखनोटी (ग) हि वाय प्रा साहरणपूर प्रा सहारपूर पा १५मैल

लखनौ (श) हि अयोध्या प्रा ची राजधानी गोमती नदीचे काठा जि सुंदर इमारती आहेत मातिचीं चित्रे बिदरीकाम व जाळीचेकाम होतें

लखपट (श व) हिं गुज प्रा कच्छ स

लखरीकांग (श) हि वाय प्रा अलाहाबाद जि ता

लखडूग (श) हि सिकीमचे रा टिस्ट नदीवर

लखीमपूर (श) हि नेपाळच्या सरहद्दीवर

लग (न) यु ख इंग्लंदात
लगासी (म श) हि वाय प्रा बुंदेलखंडात काल्पीपा ८६ मैल
लछमनपूर (श) हि वाय प्रा औध पर. सुलतानपुराहून २२ मै
लडनो (श) हि राजपुतान्यात अजमीरपा ८९ मैल
लडवो (श) हि प इ सरहिंद प्रा. कर्नूळपा २२ मैल.
लदक (प्रा) हि प इ पूर्वी हा प्रांत तिबेटात मोडत होता
ललगूण (गा) हिं मु इ सातारा जि खटाव ता
ललडग (श) हि वाय प्रा बिजनूर प्रा
ललतपूर (श) हि व इ जि व तालुका
ललितापट्टण (श) हि नेपाळ म काटमांडूपा ७८ मैल
लवेल (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
लष्कर (गा) हिं मु इ नाशिक जि मालेगाव पा २ मैल
येथ फौजेची छावणी आहे २ ग्वाल्हेरनजीक
इंग्लिशाची छावणी आहे त्यास म्हणतात.
लस (श.) आशि ख बलुचिस्तान दे
लहर (गा) हि वाय प्रा काल्पीपा ५० मैल [पश्चिमेस.
लहसा (प्रा) आशि ख अरबस्तानात इराणी अखाताचे
लहेनी (श) हि वाय प्रा फत्तेपूर प्रा गंगेच्या कांठी
लळींग (गा कि) हि मु इ खानदेश जि धुळें ता धुळ्यापा ६ मैल
लाओ (दे) आशि ख पूर्वकडील द्वीपकल्पातील देश
लाकआ (सरो) यु ख स्कातलंदात
लाकते (सरो) यु ख स्कातलंदात
लाकनेस (सरो) यु ख स्कातलंद दे
लाकमोरे (सरो) यु ख. स्कातलंद दे

लाकरूस (सरो) यू ख स्कातलंदात
लाकलोमंद (स) यु ख स्कातलंदात
लाकशीन (सरो) यु ख स्कातलंदात
लाकसा (श) हि व इ वरसत प्रा कलकत्त्यापा ४० मैल
लाख (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता. येथे प्रवरा-
नदीस मोठा बधारा आहे
लाखपूर (श) हि व इ मिनपुर प्रा मिनपुरीपा २० मेल.
लाखलान (न) आशि ग पृ पासिफिक महासा आस्ट्रेलिशियात
मरे नदीला मिळते
लाखुरा (गा) हि प इ मुलतानपा ५० मेल
लागवण (श) हिं व इ भागलपूर प्रा राजमहाल पा ५८
लाग्विल्हास (भू) आफ्रि ख दक्षिणेस [मल
लाट (गा) हि मु इ कोल्हापूर स आजरे ता
लाडघर (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
लाताक (श) आफ्रि ख दक्षिणेकडील मध्य आफ्रिकेत
लाठी (स) हि मु इ गुज प्रा काठेवाड प्रा गोहिलवाडा
विभागात [चो मै ६३३०
लादोगा (सरो) यु ख रशिया दे गोड्या पाण्याचे याचे क्षेत्र
लाद्रोन (बे) आशि ख प पासि महासा मैक्रोनेशियापैकी
एक बेटसमूह
लान (दे) हि निजामचे रा वेरूळ आहे तो प्रदेश
लानचांग (श) आशि ख. इंदियनचायनातील सयाम दे उ
रेसलाओ देशात
लानचौ (श) आशि ख चिनात यागमी नदीचे काठीं
लान्सेस्टन (श) यू खं इंग्लदात कार्नवाल प्रा. टमार नदीवर

लाप्लाता (दे न) अमे स द अमे न ला २३५० मै
लापलांद (प्रा) यू स राशियात उत्तरेकडील प्रांत हा नापीक प्रदेश येथे नेहमी बर्फ पडते, यात दोन महिन्याचा एक दिवस व दोन महिन्याची एक रात्र होते
लापाज (श) अमे स द अमे बोलिव्हियामध्ये.
लापू एब्ल (श) अमे स मेक्सिको दे
लापोएनेला (श) अमे स मेक्सिको दे
लाप्रनित्स (पर्व) यु स आस्त्रियात
लाबूआन (प्रा) आशि स द पासि महासाग नोर्निओ बेटात.
लाब्रेदोर (बे) अमे स हडसनच्या सामुद्रधुनीवर
लायनबुर्ग (प्रा) यू ख देन्मार्क दे
लायन्स (न) आशि ख पू पासि महासा आस्त्रेलेशियात पासिफिक महा मिळने २ यू स फ्रान्स दे दक्षिणेस
लार (श) आशि ख इराणी अखातावर प्रा व शहर
लारखान (श) हि मु इ सिंध प्रा शिकारपूर जि [संगमावर.
लालकनिओ (श) हि प इ दुआब प्रा चिनाब व जेलम ह्याचे
लालगज (श) हि ब इ तिरहूत प्रा दिनापूरपा १८ मैल २ वाय प्रा मिरझापूरपा. २० मैल ३ औदपा २१ मैल
लालग्ला (न) हि ब इ ओरिसा प्रा बंगालच्या उपसा मि-
लालपाडी (गा) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता [ळते
लालपूर (श) हि मु इ काठेवाडात बडोद्यापा २०० मैल २ वाय प्रा मुरादाबादपा १९ मैल ३ कानपरपा २९ मैल, ४ परनीपा २१ मैल.

लालसोआ (श) हि राज जयपूर स जयपूरपा ४२ मेल
लाली (श) हि प इ
लालु (श) हि मु इ सिंध प्रा नकुरपा ६० मेल
लालेरफोर्ड (श) हि वाय प्रा बोलद पर मिरतपा ६१ मेल
लासलगांव (गा) हि मु इ नाशि जि निफाड ता धान्याचा व्यापार येथे भुईकोट किल्ला आहे [१८०३
लासवारी (गा) हि वाय प्रा मथुरा प्रा इंग्लिश व मराठे ल
लासा (श) आशि स मोठे तिबेट दे राजधानी सानपू नदीचे कांठी [तळे आहे
लासूर (गा) हिं मु इ खानदेश जि चोपडा ता तेथेच मोठे
लासेन (श) यू स स्विट्झलदमध्ये टेकडीवर उत्तम शहर
लाहूल (प्रा) हि प इ ईशान्येस
लाहेग (गा) यु स हालद दे
लाहोग (भू) य स फ्रान्स दे उत्तरेस
लाहोर (श) हि प इ रावीच्या कांठी येथे शिकराजाची मुख्य गादी होती जि ले ग राहतात रणजितसिंगाचे थडगे आहे येथे कुसतगारी काम उत्तम होते अनेक प्रकारचे मातीचे सर्प करितात
ली (श न) हि प इ लदक स २ यु म अयर्लंदात
लिएज (श) यू स बेल्जम दे येथे घड्याळे चांगली होतात
लिजर्ड (भू) यू स इंग्लद दे दक्षिणेकडेस
लिजोन (श) अमे स मध्य अमेरिकेत
लिडन (बे) हिं दक्षिणेस लकेच्या उत्तरेस
लिडस (श) यू स इग्लंदात यार्क प्रा एअर नदीचे कांठीं.

लितलबेल्दत (सामु) य ख देनमार्क द फयूनेन व स्लेसविकमध्ये

लिथ (ग व) य ख स्कातलंदात एडिंबरो प्रा

लिथज (ग) य व आस्त्रिया दे दान्यूब नदीचे काठा

लिद्स (ग) य ख इंग्लंड दे येथे लोकरीचा व्यापार

लिद्द (न) आफ्रि ख नाईल नदीला मिळणारी [गोताग

लिनस्तर (प्रा) य ख आयर्लंड दे

लिन्याती (ग) आफ्रि ख म य आफ्रिकेत

लिपडी (स) हिं ख इ काठेवाड प्रा झालावाड भागात

लिपारी (बे) यू ख अतलांतिक महासाग स्पेनच्या राजाकडे

लिफी (न) य ख आयर्लंड दे इचे काठी दब्लिन शहर

अयरिश समु मिळते

लिबा (न) आफ्रि ख जांबेझीला मिळते

लिबिया (मैदान) आफ्रि ख सहारा वाळवंटाचे पूर्व

लिमपो (न) आफ्रि ख द आफ्रिकेत

लिमफिअर्ड (अखा) य ख देनमार्क दे जनलंदस य

लिमरिक (न) यू ख आयर्लंद द शानन नदीच काठा

लिमा (न) अमे ख द अमे पेरू दे

लिया (गा) हिं प इ सिंधसागर दुआबम ये

लियोग (श व) य ख फ्रान्स दे आरमाराची जागा

लिवरपूल (न) य ख इंग्लंदात लाकेशायरमध्ये मर्सी नदीवर

लिवर्देपेल्द (बे) अमे ख उ अमे लगलान बेराइदीन बेटात.

लिवाट (समु) य ख द भूमध्यसमुद्राचा पूर्वभाग

लिवेज (ग) यू ख इंग्लंदात सफ्मेस प्रा. ऊस नदीवर.

लिस्बोन (श ब) यु ख पोर्तुगाल दे राजधानी स १७५५ त धरणीकपाने पडले होतें. तेगस नदीचे काठीं

लीज (न) यू ख बेलजममध्ये लोखंडी व कापडाचे कामाकरिता प्रसिद्ध

लील (श) यू ख फ्रान्स दे कारखान्याकरिता प्रसिद्ध.

लुईस (बे) यू ख अतलांतिक महासागरात

लुकू (बे) आशि ख चीन दे पूर्वेस.

लुच्यू (बे) आशि ख. चीन दे पूर्वेस चिनई समुद्रात

लुजोन (बे) आशि ख द पासि महासाग ओशियानिया बेट समुदायात फिलिपैन बेटात

लुट्टीपूर (गा) हिं वाय प्रा मिरझापूरपा ३१ मैल

लुदिया (सरो) आफ्रि ख. ट्युनीस स

लुणावाडा (स.) हिं मु इ गुज प्रा रेवाकाठा एजन्सींत

लुधीआ (न) हिं वाय प्रा. कमाऊनपर काळी ऊर्फ सर्जु नदीस मिळते

लुधिआना (श) हि प इ जि येथे उत्तम शाली होतात

लुनी (न) हि राजपु. अजिमगडाजवळ पुष्कर सरोवरातून निघून कच्छचे रणास मिळते ला १२० मै

लुबेक (श ब) यु ख जर्मनींत बालतिक समुद्राचे काठी

लुरिस्तान (श) आशि ख इराणी अखाताचे काठीं इराक अरबी प्राताचे नैर्ऋत्येस

लुल्या (सरो) यू खं स्विदनात

लुविनापोलपन (भू) अमे ख उ. अमे रशियन अमे उत्तरेस.

लुशाई (म) हिं ब इ पूर्वेस असामचे पूर्व हद्दीवर

लुसर्न (श) यू ख स्वित्सर्लंदात लुर्सन सरोवराचे काठीं
लुह्वडी (गा) हिं वाय प्रा गाझीपूरपा २४ मैल
ले (श) हि उत्तरेस लहान तिबेटाची राजधानी
लेओमिन्स्टर (श) यू ख इंग्लंदात सालप प्रा ल्ग नदीवर
लेंकगाडवा (श) हि पूर्वेस आराकान प्रा आराकानपा २३ मैल
लेकग्रेगरी (सरो) आशि ख पू पासि. महासाग आस्ट्रेलेशियात गोड्या पाण्याचे [उद्वस्त झालेले
लेकमंडळ (श) हि वाय प्रा जनसर पर यमुनेच्या काठी
लेकामिमोगारी (गा) हिं नेपाळ म मार्कंडेयनदीवर कटमाडूपा
लेकरकुंड (श) हि व इ वीरभूम पर [६७ मैल.
लेघार्न (ब) यू ख. इतालींत
लेण्याद्रि (पर्व) हि मु इ पुणे जि जुनराजवळ यांत कोरींव लेणी चांगलीं आहेत [मैल
लेधा (श) हिं व इ रामगड प्रा हजारीबागपा ५२
लेना (न) आशि ख रस दे अलताई पर्वतांतून निघून उत्तर महासागरास मिळते ला २५०० मै
लेपसिक (श) यू ख जर्मनीत हे व्यापार व विद्यालय ह्यांकरिता प्रसिद्ध
लेपांतो (अखा) यू ख ग्रीस दे ग्रीस आणि मोरिया यामध्ये
लेबडोर (श) हि मेघ्नानदीच्या मुखाजवळ
लेबानन (पर्व) आशि ख तुर्कस्तानांत सिरीया प्रा
लेब्रंग (श) हि भुशायरमध्ये आग नदीच्या किनाऱ्यावर
लेमनास (बे) आशि ख तुर्कस्तानचे प भूमध्यसमु [ह्यामध्ये
लेमेर (सामु) अमे ख द. अमे. स्तेती व तेरादेल्फुइगो बेट

लेया (ग) हि मु इ सिंधूचे कांठीं [मध्यसमु
लेसबान (बे) आशि य तु र्कस्तानांत आशियामैनारचे प भू-
लेसरआतीलीस (बे) अमे य उ अमे च्या जवळच्या वेस्टइंदीज बे
लेह (श) हि काश्मिरांत लदक प्रा
लेहा (श) हि प इ सरहद्दिमध्ये उवियानापा १६ मैल.
लेहमा (पर्व) आफ्रि य न्युबीया दे
लैदन (श) य म हालंड दे विद्यार्थ्याकरिता प्रसिद्ध
लैबिरीया (स ग्र) आफ्रि य वरच्या गि ात
लोआर्किपेलागो (बे) आशि ख पृ पा महासा पोलिनिशिया
लोआगो (प्रा) आफ्रि य खालच्या गिनीत [बेटसमूहात
लोएनदा (श) आफ्रि य प आफ्रिकेंत
लोएल (श) अमे य कानडाचे रा चारस्ताच्या उत्तरेस का-
पसाच्या व्यापाराकरिता प्र
लोएसटाफ्ट (श) यु य इंग्लंदात सफाक प्रा पूर्वकिनाऱ्यावर
लोणार (सरो) हि वऱ्हाडांत बुलठाणे जि ह्याचे पाणी खारे
असून त्यापा अनेक प्रकारचे क्षार होतात
लोणावळे (गा) हि मु इ पुणे जि मावळ ता रे स्टे. खंडाळे
घाटाचे माथ्यावर हवा उत्तम.
लोणीकाळभर (गा) हि मु इ पुणे जि हवेली ता
लोणीभापकर (गा) हि मु इ पुणे जि भिमथडी ता [भाडा
लोधीखेडा (श) हि मध्यप्रा छिंदवाडा जि येथे तांबेपितळेची
लोपाला (भू) आशि रा रशियात पूर्वेस कामश्चात्काच द-
लोपेज (भू) आफ्रि य पश्चिम आफ्रिकेत [क्षिणटोक
लोफोदेन (बे) यु न नार्वेच्या ताब्यात.

लोबनोर (सरो) आशि ख चिनईतार्तरात याम तुरीम नदी

लोब्री (न) हि ब इ ब्रह्मपुत्रा नदीला मिळते [मिळते

लोलंदस (प्रा) यु ख स्कातलद दे

लोशाद (?) य ख देन्मार्क द जर्मन समुद्रात

लोसर (गा न) हि प इ पुनी व लोसर ह्याच्या संगमावर

लोसान (श.) यु ख स्वि स ल्दस थ

लोहगड (कि) हि मु इ पुण जि मावळ ता येथे पेशवे म-ल्हार नदी ठेवीत असत

लोहदर्गा (श) हि ब इ ? ? ता

लोहार (गा) हि वाय प्रा बुंदेलखंडात [धवा आहे

लोहारीनाईग(गा) हि ब इ गुरवळ प्रा येथे भागीरथीस धव-

लोहारू (म) हि वाय प्रा [कित्ते चांगल होतात

लोहारें (गा) हि मु इ खानदेश जि पाचारे ता येथे अउ-

लोही (गा) हि वऱ्हाड प्रा राणी नि येथे गुराचा मोठा बाजार भरतो [काठीं

लोहोणेर (गा) हि मु इ नाशिक जि कळवण ता गिरणेच्या

लौबल (श) अमे ख द अमे कोलंबिया दे

लंका (बे) हि दक्षिणेस ह्यास सिंहलद्वीप म्हणतात यात मसाल्याचे पदार्थ, जाकुड हस्तिदंत पु होतो

लंगूर (कि) हि वाय प्रा कमाऊन पर हा गुरख्ये लोकांनी डोंगरावर बांधिला आहे

लंडी (न) हि प इ सिंधुनदाला मिळते

लंदन (श) यू ख इंग्लंद दे राजधानी सर्व पृथ्वींत प-हिल्या प्रतीचे पहिले शहर. येथे चाळीस लाख

वस्ती आहे हे तेम्स नदीवर दुतर्फा वसले आहे ह्या नदीस मोठे असे आठ पूल आहेत यात भव्य व सुदर राजवाडे, पार्लमेंट सभागृह वगैरे इमारती, पदार्थ संग्रहालये, बागबगीचे, गोदी, यांत्रिक शक्ती वगैरेचे अनेक मोठमोठे कारखाने असून येथे पृथ्वीवरील सर्व देशांतील लोक आहेत येथे १६$\frac{1}{2}$ तासाचा दिवस होतो

लंदनदरी (श व) यु स अयर्लंदमध्ये

लांकेशायर (प्रा) यू ग्र इंग्लंदात

लांकेस्टर (श) यू स इंग्लंदात लांकेशायरमध्ये ल्यून नदीवर

लांगऐलंद (ब) अमे ख उ अमे युनैतेदस्तेतच्या राज्यात

लांगस्तोन (बे) यू ख इंग्लंदच्या उत्तरेस [नाऱ्यावर.

लांचू (श) आशि ख चीनदे होआंगहो नदीचे पूर्व कि-

लांजी (श) हिं मध्यप्रां बालाघाट जि याचे आसपास लोखंडाच्या खाणी व कळकीचे रान आहे

लांजें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता. येथे कांबळी तयार होतात

लाजेरोत (अखा) आफ्रि ख बार्बेरी स उत्तरेस

लाटोर (बे) आशि ख पू पासि महासाग मसाल्याचे बेटात.

लाडीखाना(रस्ता.) आशि ख अफगणिस्तानात जाताना खैबरपासमधील फार विकट रस्ता १२ फूट रुंदीचा व भिंतीसारखा उच्च आहे

लाडूर (गा) हिं हिमालय पर्वतावर हवा खाण्याचे ठिकाण.

लांदसएंद (भू.) यू ख इंग्लंद दे पश्चिमेकडील टोक.

लाबर्दीन (प्रा) यू ख इताली दे
लाबुवान (श) आशि ख द पासि महासाग मलाशिया बेटसमूहात बोर्निओ बेटात
लिंकनशायर(प्रा) यू ख इंग्लंदात [समूहात लुझोन बेटात
लिंगायन (अखा) आशि ख द पासि महासाग फिलिपैन बेट
लिंपोपो (न) आफ्रि ख मोजांबिकच्या खाडीस मिळते
लिंब (गा) हिं मु इ सातारा जि व ता
लेंगर (गा) हिं मु इ सातारा जि खानापूर ता
ल्यार (न) यू ख फ्रान्स दे बिस्केच्या उपसागरास मिळते
ल्युबिनजन (श) यू ख जर्मनीत वर्टेबर्गमध्ये विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध.

व

वजरीबाद (श) हिं. प इ चिनाब नदीचे काटी
वज्रेश्वरी (गा) हि मु इ ठाणे जि भिवंडी ता येथे देवीच्या तीन मूर्ति असून जवळच उष्ण पाण्याची कुंडे आहेत
वझीरगंज (गां) हि वाय प्रा औध प्र० लखनौपा ७ मैल
वझीराबाद (गां) हि प इ चिनाब नदीपा १ मैल येथें चिनाव नदी अर्धा मैल रुंद आहे
वडगांव (गा) हिं मु इ सातार जि खटाव ता २ पुणे जि. मावळता येथें इंग्लिश पेशवे ह्याची स १७७९त लढाई झाली ३ कोल्हापूर सं अळते पेट्यांत
वडगांवगुप्त (गा) हिं मु इ नगर जि नगरापा ३ कोसावर येथून नळ बांधून नगरास पाणी आणिले आहे.
वडनेर (गा) हिं मु इ नाशिक जि, चांदवड ता येथे वि·

ज्याचा पा े होतात २ वऱ्हाडात बुलढाणे जि रे रटे ३ नाशिक जि मालेगाव ता मोसम न काठी येथे कमोदी तांदूळ उत्तम होतात

वडवली (गा) हि मु इ ठाणे जि बमई ता

वडवाण (श) हि मु इ गुज प्रा काठेवाडात [दरचे स

वडाळी (स श) हि मु इ गुज प्रा महिकाठा एजन्सीत ई-

वडाळीभुई (गा) हि मु इ नाशिक जि चांदवड ता

वडागळी (गा) हि मु इ नाशिक जि सिन्नर ता

वडीगुडम (गा) हि मध्यप्रा सिरोंच्या जि

वडुज (गा) हि मु इ सातारा जि खटाव ता

वडुथ (गा) हि मु सातारा जि सातारा ता

वडेल (गा) हि मु नाशिक जि मालेगाव ता मोसमनदी काठी येथे गुळ पुष्कळ होतो [काठी

वडोली (गा) हि मु इ सातारा जि वाई ता कमंडलु नदीचे

वढवाण (स श) हि मु इ गुज प्रा काठेवाडपर झालवाड

वढोदे (गा) हि मु इ खानदेश जि शुसावळ ता [भागात

वणी (गा श) हि मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता येथून सप्तशृंग देवीचे गडावर जाण्याचा रस्ता २ वऱ्हाड जि येथे कोळशाच्या खाणी आहेत

वणोज (गा) हि वऱ्हाड प्रा एलिचपूर जि

वना (न) हि मु इ धारवाड जि वर्धा नदीला मिळते

वरखेडें (गा) हि मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता

वरगड (स श) हि मध्यप्रा संबळपूर जि

वरचागिनी (दे) आफ्रि. स सेनिगाबिआचे दक्षिणेस.

वरजिनीया (प्रा श) अमे य उ अमे युनायतेदस्तेतस प्रा
वरणगाव (श) हि मु इ खानदेश जि भुसावळ ता रे स्टे
वरन (न) आफ्रि ख द बोनिओ बेटाच्या पश्चिमेस
वलजानगर (श) हि म इ अर्काटपा ९ कोसावर
वलीयाचै (न) आफ्रि ख जाम्बीजीला मिळते
वरवडें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
वरवंडी (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता
वरशिर्दे (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता [अखातावर
वराक्रूझ (न) अमे य मध्यअमे मेक्सिकोत मेक्सिकोच्या
वराट (दे) हि महाराष्ट्र दे माहूर वगैरे देश
वराड (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता
वरूड (गा) हि वऱ्हाड प्रा उमरावती जि मध्यप्रा २ चादा
जि तालुका [आहेत चादा जि ता.
वरोडा (गा) हि मध्यप्रा. येथे दगडी कोळशाच्या खाणी
वरोरे (गा) हि मु इ ठाणे जि शाहापूर ता
वरोळी (न) हि मु इ ठाणे जि पश्चिमवाहिनी
वरंगळ(वारगुळ)(श) हि म इ तेलगणच्या रा राजधानी होती
वर्गामो (श) यु य इतालात
वर्जर (भू) आफ्रि ख सेनिगाबियाचे पश्चिमेस
वर्तबर्ग (श) यु ख जर्मनीत
वर्दे (भू) आफ्रि ख पश्चिमेस
वर्दा (भू) आफ्रि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पाचे पूर्वेस
वर्धनगड (डो कि) हि मु इ सातारा जि शंभुमहादेवाच्या ओळात
वर्धा (श.न) हि मध्यप्रा. जि य बैतुळचे जवळ मुलताईचे

डोंगरातून निघून गोदावरीस मिळते काठीं देव-लवाडा ला २५० मै २ धारवाड जि तुंगभद्रेला मिळते [वर

वर्धाघाट (घाट) हिं मु इ ठाणे जि महाडास जाण्याचे रस्त्या-

वऱ्हाड (प्रा) हिं मु इ चे पूर्वेस व निजामचे राज्याचे उत्तरेस हा सुपीक प्रांत इ स १८५३ त निजामाने इंग्लिशास दिला ह्याचे सहा जिल्हे केले असून ते हैदराबादच्या रेसिडेन्टच्या ताब्यात आहेत

वसई (श) हिं मु इ ठाणे जि तालुका येथे चिमणाजी आपाने स १७३९ त पोर्तुगीज लोकावर जय मिळविला दु बाजीरावानें इ १८०२ त इंग्लिशाबरोबर तह केला मोठा किल्ला आहे जवळ खाडी आहे या खाडीस रेलवेमार्टा मोटा पूल बांधिलेला आहे

वसईधसई (प्रा) हिं मु इ ठाणे जि मुरबाड ता

वसना (न) हिं मु इ सातारा जि कृष्णेस मिळते

वसतगड (कि) हिं मु इ सातारा जि कऱ्हाड ता

वस्नासेराय (श) यू ख तुर्कस्तानात

वस्त्रावी (प्रा श) हिं मुं इ गुज प्रा गायकवाडचे राज्यांत

वहिला (न) हिं मु इ सिंध दे शिकारपूर जि सिंधूस मिळते

वळणेश्वर (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता येथे महाशिवरात्रीस मोठी यात्रा भरते.

वळसंग (गा) हिं मु इ सोलापूर जि सोलापूर ता
वाई (श) हि मुं इ सातारा जि कृष्णेच्या काठीं ता ब्राह्मणवस्ती पु आहे येथे कृष्णेस मोठमोठे घाट [बांधिलेले आहेत
वाई(वाय) (न) यु ख इंग्लंदात
वाईनगंगा (न) हि मध्यप्रा खुरई डोंगरातून निघून वधस मिळते काठीं भंडारा, पवनी ला ३५० मैल
वाएलीकसा (श.) यु ख रशियात पोलादमध्ये येथील मिठाच्या खाणीचा घेर ४ कोस आहे
वाकस (गा) हिं मु इ कुलाबा जि कर्जत ता
वाकानेर (म श) हिं मु इ काठेवाड प्रा झालवाड भागात
वाकी (गा) हि मु इ पुणे जि भीमा नदीचे काठीं २ कोल्हापूर स दुधगंगेच्या उगमाजवळ जंगलाचे नाव
वाखारी (गा) हिं मु इ नाशिक जि कळवण ता
वागणी (गा) हि. मु इ सातारा जि वाळवे ता
वागवारें (गा) हि मु इ खानदेश जि तळोदे ता
वागरी (न) हि वऱ्हाड प्रा अजिंठ्याचे डों निघून पेणगंगेस [मिळते
वाग्जाई (कि) हिं मु इ कोल्हापूर स पन्हाळा स.
वाग्रा (श) हि मु इ गुज प्रा भडोच जि तालुका
वाघरा (न) हिं वऱ्हाडात बुलढाणे जि जळगंगेस मिळते
वाघळी (गा) हि मु इ खानदेश जि चाळीसगाव ता.
वाघाडी (गा) हिं मु इ खानदेश जि शिरपूर ता
वाघूर (न) हिं मु इ खानदेश जि भुसावळ ता
वाघोटण (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
वाघोडिआ (श) हि मु इ. गुज प्रा. गायकवाडचें रा.

वाघोली (गा) हि मु इ सोलापूर जि सोलापूर ता
वाजपूर (गा) हि मु इ खानदेश जि गायकवाड सरकारचे [मालकीचे
वाटखेड (गा) हि वऱ्हाड प्रा
वाटबरें (गा) हि मु इ सोलापूर जि सांगोले ता माणनदीचे [काठीं
वाठार (गा) हि मु इ सातारा जि फलटण स
वाड(वाडें) (गा) हि मु इ पुणे जि खेड ता
वाडा (गा) हिं मध्यप्रा नर्मदेच्या काठीं
वाडापोखरण (गा) हि मु इ ठाणे जि डाहाणू ता.
वाडी(सावतवाडी) (स श) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता. पूर्वेस लाकडी रंगीत सामान उत्तम होते
वाडी (ताम्याची) (गा) हि मु इ कोल्हापूर स भुदरगड पेठ्यात येथे चित्रें करण्याची प्लास्टर आफ् पारिस नावाची भुकणी करण्याचे दगड सापडतात
वाडें (श) हिं मु इ ठाणे जि ता हवा वाईट [काठीं.
वाडेंगाव (गा) हि मु इ सोलापूर जि सांगोले ता माणनदीचे
वाडेंपडेल (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
वाढीवरें (गा) हि मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता आग्रारोडवर
वाण (न) हि वऱ्हाडात अकोला जि पूर्णेस मिळते
वातरफोर्द (श) यू ख अयलद दे
वातरलू (श) यू ख बेलजममध्ये येथे स १८१५ त इंग्लिश व फ्रेंच ह्याची मोठी लढाई होऊन इंग्लिशास जय मिळाला
वातापी (श) हि मु इ कलादगी जि यास बदामी म्हणतात.
वात्रक (न) हिं. मु इ. गुज प्रा. ही साबरमतीस मिळते.

वानकब्बरऐलंद (बे) अमे ग कानडाचे रा

वान (श सरो) आशि य तुर्कस्तानात तारसपर्वताचे पूर्वटोका-
जवळ खारेपाण्याचे समुद्रापा साडेपाच हजार

वानचौ (श) आशि ख चिनात [फूट उंच

वानवडी (गा) हिं मु इ पुणे जि हवेली ता येथे स १७९४
त महादजी शिंदे मृत्यु पावले व इंग्लिशाचे
फौजेचें ठाणे

वान्दिमन्सलाद (बे) आशि ख द पासि महासाग आस्ट्रालियात
तासमानिया बेटाचे नाव

वापगाव (गा) हिं मु इ ठाणे जि डाहाणू ता

वाफगाव (गा) हिं मु इ पुणे जि खेड ता

वामणोली(बामणोली) (गा) हि मु इ सातारा जि जावली ता

वामोरी (श) हिं मु इ नगर जि राहुरी ता धान्याचा मोठा
व्यापार

वाय (ई) (न) यू ख इंग्लदात ब्रिस्टल खाडीस मिळते.

वायगात्स (बे) यू ख रशियाचे उत्तरेस आर्तिक महासागरात

वायनाड (प्रा) हिं म इ मलबार किनाऱ्यावर.

वायव्येकडील प्रा (प्रा) हिं ब इ चे पश्चिम व वायव्य दिशेस.

वायादगी (श) हिं मध्यप्रा माळव्यात धार स

वायेगाव (गा) हिं मध्यप्रा वर्धा जि कसबा

वारणा (न) हिं मु इ सातारा जि पाटण ता. तून हरी-
पुराजवळ कृष्णेस मिळते

वारन (बे) आशि ख हिंदिमहासा, इंग्लशाचे ताब्यात.

वारविक (श प्रा) यू. ख इंग्लदात.

वारसे (गा) हिं मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता
वाराना (न) अमे ख द अमे लाप्लाता नदीस मिळते
वारी (गा) हिं मु इ नगर जि. कोपरगाव ता
वारूड (गा) हिं मु इ खानदेश जि सिंदखेड ता
वारंगुळ (श) हि निजामचे रा तैलगणच्या रा राजधानी [होती.
वारें (गा) हिं मु इ कुलाबा जि कर्जत ता
वार्ता (न) यू ख प्रशिया दे ओदर नदीला मिळते
वार्ना (श ब) यू ख तुर्कस्तानात बलगेरीयात.
वार्सा (श) यू ख रशियात विस्तुला नदीचे काठीं
वाल (श) यू ख स्वित्सर्लंदमध्ये
वालपारेसो (श ब) अमे खं द. अमे चिलीदे [वर
वालसाल (श) यू ख इंग्लदामध्ये स्ट्याफर्डशायर प्रा. टेननदी
वाला (गा) हि मु इ गुज प्रा महिकाठा एज गोहिल- [वाड स
वालेकिया (प्रा) यू ख. तुर्कस्तानात इस्तरुमेलियामध्ये
वालेन (प्रा) यू ख स्वित्सर्लंदमध्ये
वालेनशिया (श बे ब) यू खं स्पेन दे २ अयर्लंदचे पश्चिमेस
वाल्हेरेन (बे) यू ख हालद देशाचे ताब्यात
वाल (स श) हि मु इ गुजराथ प्रा पालनपूर एज.
वावरलें (गा) हिं मु इ कुलाबा जि कर्जत ता
वावी (गा) हिं मु इ नाशिक जि सिन्नर ता हे शहाजी भोसल्याचें मूळगाव; ह्यास राजाची वावी म्हण- [तात
वाश (अखा) यू ख इंग्लद देशात पश्चिम अंगास
वाशिष्टी (न) हिं मुं इ रत्नागिरी जि. सह्याद्रीतून निघून अंजनवेलीजवळ समुद्रास मिळते.

वार्शिंगतन (श) अमे ख उ अमे युनेतेदस्तेमध्ये पोतोमाक नदीचे काठी म १७७५ त स्वतंत्र झाले

वार्शिद (श) हिं मु इ ठाणे जि शहापूर ता रे स्टे

वासडा (स श) हिं राजपुतान्यात

वासदा (स श) हि मु इ सुरत जि पूर्वेस

वासीम (श) हिं वऱ्हाडात जि व ता चे ठिकाण

वाकी (गा) हिं मु इ नगर जि ता

वाळदे (गा) हि मु इ खानदेश जि तळोदे ता

वाळवे (गा) हि मु इ कोल्हापूर स भुदरगड पेट्यात, २ सातारा जि ता. कचेरी इस्लामपूर

विकलो (पर्व) यू ख अयर्लंदात

विकानेर (प्रा) हिं राजपुतान्यात

विक्तोरिया (प्रा) आश्नि ख द पासि महासाग आस्त्रालियांत याची राजधानी मेलबोर्न २ चिनच्या द हांगकांग बेटाची रा

विक्तोरियान्याजा (सरो) आफ्रि ख मध्य आफ्रिकेत क्षे. फळ ५०००० चो मैल

विगन (श) यू ख इंग्लदमध्ये लकेशयरमध्ये डग्लस नदीवर

विचरणा (न) हि मु इ नगर जि जामखेड ता शिनानदीला मिळते

विचित्रगड (कि गा) हिं मु इ सातार जि सचिवाचे मुलुखात तालुक्याचें ठिकाण

विजगापट्टण (श ब) हि म इ कारोमांडल किनाऱ्यावर उत्तर सरकार्स प्रा जि. येथे शिंगाच्या डब्या चांगल्या होतात

विजयगड (कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळूण ता
विजयानगर (श) हिं मु इ तुगभद्रेच्या काठीं ह्यास नरसिंहपूर ह्मणत असत उत्तरसरकार्स प्रा लष्करची छावणी
विजयदुर्ग (कि व खाडी) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता येथे गव्याच्या शिंगाचे काम उत्तम होते.
विजागापट्टन (श) हिं म इ येथे कथलाची भांडीं करितात
विजानग्रम (श) हिं म इ उत्तरसरकार्स प्रा जहागीर
विजापूर (श) हिं मु इ जि येथे इमारती फार उत्तम आहेत हे मुसलमान लोकाची रा होती
विटे (श) हि मु इ. सातारा जि खानापूर ता.
विटोलें (गा) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा.
विडणी (श) हिं मु इ सातारा जि फलटण स
विथ्याम (न) यू ख इंग्लदात
विदर्भ (दे) हिं गोडवण आहे, तो देश
विदेह (दे) हिं वऱ्हाड प्राताचे नाव.
विद्दीन (श) यू ख तुर्कस्तानात व्यापाराकरिता प्रसिद्ध.
विनिपेग (सरो) अमे ख ब्रिटिश अमेरिकेत कानडाचे रा क्षेत्रफळ ९००० चौं मैल
विनुकांडा (कि) हिं म इ गतूर प्रा
विनोद (श) हि म इ मलबारकिनाऱ्यावर मलबार प्रातात
वियेन्ना (श) यू ख आस्त्रियादे दान्युब नदीचे काठीं. येथें रेशमी व कापसाचीं वस्त्रे व चिनई मातीचीं भांडी करण्याचे कारखाने आहेत
विरगाव (गा) हिं मु इ. नाशिक जि बागलाण ता.

विरजेंद्रपेंठ (श) हिं. म इ कुर्ग प्रा कावेरी नदीवर
विरदेल (गा) हि मु इ खानदेश जि शिंदखेड ता
विरमगाव (श) हि मु इ गुजराथ प्रा अमदाबाद जि ता
विराटगड (कि गा) हि मु इ पुणे जि सचिवाचे स तालुक्याचे [गाव.
विरार (गा) हि मु इ ठाणे जि रे स्टे
विरिगोंग (पर्व) अमे ख मेक्सिको देशात.
विलासपूर (श) हिं मध्यप्रा जि व ता
विलिनीस्क (पर्व) आशि ख रशियादे आलताई पर्वताच्या उत्तरेस
विलेबिला (श) अमे ख द अमे. बोलिविआ दे
विलास (प्रा) यू ख इग्लंदात दक्षिणेकडील प्रात
विल्यारिआल (श) अमे ख द अमे. ला'लाता दे
विवजी (गा) हिं मु इ ठाणे जि डाहाणू ता रे स्टे
विवार (गा) हि मु इ ठाणे जि वसई ता
विवरें (गा) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता
विशाखपट्टण (श) हिं म इ विशाखपट्टण जि चे मुख्य ठिकाण कारोमांडल किनाऱ्यावर
विशाळगड (कि) हिं मु इ कोल्हापूर स. २ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता.
विश्वगंगा (न) हि वऱ्हाडात बुलठाणाजवळ निघून जयपूर, बढनेर व चादूर यावरून गेली आहे
विश्वनाथ (श) हिं व इ ब्रह्मपुत्रानदीचे काठी
विश्वामित्री (न) हि मु इ गुज प्रा इचे काठीं बडोदा शहर.
विसनगर (गा) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा
विसागोद (बे) आफ्रि. ख. अतलांतिक महासागरात.

विसापूर (गा) हिं मुं इ सातारा जि तासगाव ता २ पुणे जि मावळ ता डोंगरी किल्ला

विस्तुला (न) यु र तुर्कस्तानातील कार्पेथिअन पर्व निघून जर्मनींतून बालतिक समु मिळते

विहार (सरो) हि मु इ ठाणे जि ठाणे ता या सरोवराचे पाणी इ स १८५७ त मुंबई शहरास नेले आहे क्षे एकर १५४२ [दक्षिणेस

विहार (प्रा) हि व इ धायव्येस प्रा पूर्वेस, नेपाळच्या

वीट (गां) हि मु इ सोलापूर जि. करमाळे ता

वीर (गा) हिं मु. इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता २ पुणे जि पुरदर ता

वीरगड (गा) हि मध्यप्रा नागपूर पर. वैनगगानदीचे काठीं येथील पिवळे मातीचे टेकड्यात हिरे सापडतात

वुचांग (श) आशि रा चिनात व्यापाराचे शहर [वर

वुडस्टाक (श) यू खं इग्लंदात आक्सफर्ड प्रा इवेनलोड नदी-

वुलविच (श) यू ख. इग्लदात केत प्रा तेम्स नदीवर.

वुलूर (स) हि काश्मिरात

वुलहम्पटन (श) यू ख इग्लदात स्टफर्डशायरमध्ये स्मेस्टोनदीवर

वुल्वहार्मतन (श) यू ख इग्लदात [नदीस मिळते

वुसंग (न) आशि चिनात शाजाय शहराजवळ कतान

वुसरवी (म) हि मु इ गुज प्रा मिह्ल लोकाचे स

वुर्स्टर (प्रा श) यू खं इग्लदात

वेक्सफर्ड (श) यू ख अयर्लंदात, येथे गुराचा व्यापार चालतो

वेचलें (गा) हिं. मु इ. सातारा जि. उरमोडी नदीचे काठी

वेडशी (गा) हि मु इ सोलापूर जि बार्शी ता
वेढो (गा) हि मु इ ठाणे जि माहिम ता
वेणगाव (गा) हि मु इ कुलावा जि कर्जत ता यात थाकटे व मोठे अशी दोन अर्धकोसाचे अतरावर आहेत
वेण्या (न) हिं मु इ सातारा जि सह्याद्रींतून निघून कृष्णेस मिळते [चालतो
वेणीकोर्टे (गा) हिं वऱ्हाडप्रा वणी जि येथे कापसाचा व्यापार
वेतर (सरो) यू ख स्विद्न दे क्षे फळ २१३६ चौ मैल
वेतारा (श) हिं मु इ सिंध प्रा कराची जि तालुका
वेदगंगा (न) हि मु इ कोल्हापूर स सह्याद्रि प निघून पूर्वेस जाऊन कृष्णेस मिळते
वेदवर्दे (बे) अमे ख मध्य अमेरिकेजवळ वेस्तइंदियन बेटात लेसर आतिलीस बेटात एक भाग
वेन्नर (सरो) यू खं स्विद्नमध्ये क्षे फळ ८४६ चो मैल
वेनीस (श अखा) यू ख इताली दे पूर्वेस
वेनेजुएला (अखा) अमे खं द अमे वेनेजुएलादेशात
वेब (हेयन्स) (न) आफ्रि ख हिंदिमहासागरास मिळते
वेमौथ (श) यू ख इंग्लंदात डारसेट प्रा वेन नदीवर
वेरवली (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता
वेरळा (न) हिं मु इ सातार जि खटाव ता ब्रह्मनाल गावा- [जवळ कृष्णेला मिळते
वेराक्रुज (श) अमे ख मेक्सिको दे
वेरुळ (गा) हि निजामचे रा दौलताबादेजवळ शिवाजीमहाराजाचे पाटीलकीचे गाव, येथें डोंगरात लेणी फार उत्तम असून पुष्कळ आहेत

वेलस्ली (प्रा) आफ्रि ख इंदियनचायनात मलाया प्रा
वेलार (न) हिं म इ अर्तोराजवळ उगम पावून पार्तोनोवो जवळ समुद्रास मिळते
वेलिंगतन (श) आफ्रि ख द पासि महासाग आस्ट्रेलियात न्युजिलंद चे नार्थएंलद बेटात.
वेलिगामो (बे) हि सिलोनच्या उत्तरेस.
वेलोर (श) हिं म इ वेलोर जि पालार नदीवर लष्करची छावणी बंड सन १८०६ येथें श्रीकृष्णाचे सुंदर मंदीर आहे
वेलशपूल (श) यू ख इंग्लंदमध्ये वेल्स प्रा सेवर्न नदीवर
वेल्स (प्रा) यू ख इंग्लंद दे प्रात.
वेल्हें (गा) हि मु इ पुणे जि पुरंदर ता
वेसवी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
वेसावें (बे) हिं मु इ ठाणे जि साष्टी ता
वेसुविअस (पर्व) यू ख इताली दे नेपल्स शहराजवळ
वेस्तइंदीज (बे) अमे ख उ अमे लगत्यास बेटसमूह
वेस्तफेलीया (मं) यु ख जर्मनींत.
वेळ (न) हिं मु इ पुणें जि खेड ता निघून सागवीपाशीं भीमेस मिळते
वेळणेश्वर (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता.
वेळवंडी (न) हिं मु इ सातारा जि भोर सं
वेळास (गा) हिं मुं इ रत्नागिरी जि दापोली ता
वेळंब (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता
वैगा (न) हिं म. इ मदुरा जि. तून समुद्राम मिळते.

वैर (ग) हिं म इ मद्रास जि व ता
वैजाली (गा) हि मु इ खानदेश जि. शहादे ता
वैणगंगा (न) हि वाईनगंगा पहा
वैतर्णी (न) हि मु इ नाशिक जि. त्र्यबकेश्वरापा. निघून पश्चिमेस अरबी समु मिळते २ ब इ छोटानागपूर प्रा ओरिसा प्रा बंगालच्या उपसागरास मिळते काठीं पालमीरा आहे ला ३४५ मै
वैनता (न) हि मु इ नाशिक जि चांदवड ता तून निघून कादवेस मिळते
वैपूर (व ग) हि म इ जिल्ह्याचे ठि रे स्टे
वैराग (श) हि मु इ सोलापूर जि बार्शी ता
वैरागड (गा) हि वऱ्हाड प्रा एलीचपूर जि २ मध्यप्रा चांद [जि. कसबा
वोझर (न) यू ख इंग्लंद दे
वोनाका (बे) अमे ख मध्य अमेरिकेत हांदुरासचे उपसागरात
वोरगाव (गा) हिं मु इ. सातारा जि उरमोडी नदीचे काठीं
वोलगा (न) यू ख रशियात कास्पिअन समु मिळते. ला. [२२०० मैल
वोलो(वेले) (अखा) यू ख ग्रीसमध्ये पूर्वकिनाऱ्यावर.
वोळीज (गा) हिं मु. इ ठाणे जि वसई ता
वंग (दे) हिं ब्रह्म दे चितगंगा आहे तो प्रदेश.
वंदन (कि) हिं मु इ सातारा जि. वाई ता
वांकडी (गा) हि मु इ नगर जि कोपरगाव ता
वाकी (गा) हिं मु इ खानदेश जि तळोदे ता
वाकडें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
वागणी (गा) हि मु इ कुलाबा जि कर्जत ता रे स्टे.

वागी (गा) हि मु इ सातारा जि खानापूर ता २ सोला-
पूर जि करमाळे ता सीनेच्या काटा

वादरा (न) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता गिना न
दीस मिळते

वार्दीवाश (कि) हि म इ कारोमांडल किनाऱ्यावर इंग्लिश व
फ्रेंच ह्यांची लढाई स १७६०

वाद्री (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि सगमेश्वर ता

वांद्रें (श) हिं मु इ टाणे जि साष्टी ता रे स्टे

विंग (गा) हि मु इ सातारा जि खडाळे पव्यान

विंचूर (श) हि मु इ नाशिक जि निफाड ता जहागीर-
दाणी उपनावाच्या घराण्याकडे

विंचेस्तर (श) यू ख इंग्लदात विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध

विंडसर (श) यू ख इंग्लदात येथे राजवाडा असून तेथे
महाराणी साहेब व्हिक्टोरिया ह्या रहातात

विदरमीर (सरो) यु ख इंग्लदात [मिळते

विदेल (न) यू ख स्विदनातून निघून बाल्तिक समुद्रास

विंध्याद्रि (पर्व) हि नर्मदा नदीच्या उत्तरेस पूर्वपश्चिम

वेंगुर्लें (श) हि मु इ रत्नागिरी जि वेंगुर्लें ता किल्ला आहे

वृंदावन (गा) हि वाय प्रा मथुरेजवळ येथे फार देवळे आहेत

व्याघ्रा (न) हि वऱ्हाडात वणी जि पाईनगंगेस मिळणारी

व्हाईटहेवन (श) यू ख इंग्लदांत कबरलंद प्रा [नदी

व्हिक्टोरीया (कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता बाणकोटा

व्हेन (बे) यू. ख. इंग्लदात. [जवळ

श.

शृंगेरी (श) हिं म. इ. म्हैसूर स. हरीहर ता येथे हिं-
दुधर्माचे मुख्य गुरु श्रीशंकराचार्य याचा मठ

शमशाबाद (गा) हिं वाय प्रा फरकाबाद पा १२ मैल [आहे

शयोक (न.) हिं सिंधूस डाव्या अंगाने मिळते [ळते

शरयु (न) हिं शिवालीक पहाडातून निघून भागीरथीस मि-

शरावती (न) हिं. मु इ उत्तर कानड्यातून निघून अरबी स-
मुद्रास मिळते इला गरसाप येथे मोठा धबधबा

शर्बेरी (बे) आफ्रि ख. अतलांतिक महासागरात [आहे

शहादादपूर (श) हिं मु. इ सिंध प्रा हैदराबाद जि तालुका

शहा (गा) हिं मु. इ नासिक जि सिन्नर ता

शहागड (श) हिं. मध्यप्र० सागर जि येथें पागोटीं, लोखंड

शहाजहानपूर (श) हि वाय प्रा जि व ता. [तयार होते

शहाजापूर (गा) हिं मु इ नगर जि कोपरगाव ता.

शहाजादपूर (श) हि अयोध्या प्रा

शहादें (श) हिं मु इ खानदेश जि ता गोमती नदीचे काठीं.

शहापूर (गां श) हिं मुं इ खानदेश जि. जामनेर ता. २ मध्यप्रा.
मंडला जि ३ प इ जि

शहाबाज (बे) हिं बं इ ब्रह्मपुत्रेच्या मुखाजवळ बेट

शहाबंदर (श) हिं मु इ सिंध प्रा कराची जि. तालुका.

शहिस्थान (प्रा) आशि. खं. अफगणिस्तानात जरा सरोवराचे

शातुल (प्रा) हिं हिमालय पर्वतातील. [पूर्वेस.

शान (दे) आशि खं पूर्वेकडील द्वीपकल्पात. यात सोने,
रुपें, तांबें व कथील ह्याच्या खाणी आहेत.

शानन (न) यू ख अयर्लंदात मोठी नदी आतलांतीक [महासागरास मिळते.
शानी (सरो) आशि ख रुम दे
शापेल (श) यू ख प्रशिया देशात
शाम (पर्व) हिं व इ पूर्वेस ब्रह्मदे दक्षिणेस सयाम व तेनासरीम ह्याचे मध्ये
शारी (न) आफ्रि ख मध्य आफ्रि चादसरोवरास मिळते
शार्लतौन (श) अमे ख प्रिं सएडवर्ड बेटात
शास्त्री (न) हिं मु इ रत्नागिरी जि जयगडाजवळ समु [मिळते
शाहाडोंगर (पर्व) हिं मु इ नगर जि नगराचे पूर्वेस
शाहाणपूर (न) हिं वऱ्हाड प्रा अकोला जि पूर्णा नदीस मि- [ळते
शाहापूर (श) हिं मु इ ठाणे जि ना
शाहापुरी (बे) आशि ख द हिंदिमहासागरात बंगालच्या उपसागरात इंग्लिशाचे ताब्यात
शाहाबाद (श) हिं वा प्रा औध पर शहाजहानपुराहून १५ मल २ व इ या प्रातातून कर्मनाशा नदी निघते
शिकरूल (श) हिं आयोध्या प्रा व्यापाराकरिता प्रसिद्ध
शिकागो (श) अमे स उत्तर अमे यूनैतेदस्तेत्समध्यें मिचिगान सरोवरचे काठीं येथे स १८९३ त जगातील पदार्थांचे अति मोठे प्रदर्शन झाले.
शिकारपूर (श) हिं मु इ सिंधप्रा जिल्हा
शिकंदरा (श) हिं वाय प्रा आग्र्याजवळ, येथे अकबराची कबर आहे
शिकंदराबाद (श) हिं निजामचे राज्यात; येथे इंग्लिशाची छावणी [आहे.
शिकापूर (गा) हिं मुं इ पुणें जि वेळ नदीचे काठीं

शिक्री (गा) हिं वाय. प्रा दिल्लीच्याद ३० मै सग व बाबर ल १५२७ येथे दगडावर खोदिंव काम उत्तम [करितात
शिगणापूर (गा) हि मुं इ सातारा जि माणता
शिगाव (गा) हिं वऱ्हाड प्रा आकोला जि
शितारा (प्रा) हिं निजामचे राज्यात औरंगाबादेजवळ
शिदफणा (न) हि मु इ नगर जि जामखेड ता ही गोदावरीस [मिळते
शिदापूर (श) हिं मु इ कारवार जि तालुका
शिनसा (न) हि म इ म्हैसूर स कावेरीला मिळते
शिना (न) हिं मु इ नगर जि कर्जत ता जेऊराहून निघून गोदेस मिळते.
शिनोर (श) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा जि
शिन्नर (श) हिं मु इ नाशिक जि तालुका येथें हेमाडपती दोन देवालये आहेत व विड्याचीं पानें व अडकित्ते चागले होतात नासिक पा १८ मैल.
शिपोशी (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि. सगमेश्वर ता.
शिमगा (श) हिं मध्यप्रा रायपूर जि ता
शिमला (शिख) हिं पं इ अबालाच्या उत्तरेस हवेचें ठिकाण, येथें गवरनरजनरल राहतात
शिमोगा (श) हिं म इ म्हैसूर प्रा तुगानदीचे काठीं
शिरखानवाला (गा) हि वाय प्रा सरहिंद पर फिरोजपुराहून ९ मैल
शिरगांव (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता चिपळूण ता व देवगड ता २ ठाणें जि माहिम ता
शिरढोण (गा) हिं मु इ कुलाबा जि. पनवेल ता. येथें स.

१८८० त वासुदेव बळवत फडके म्हणून शूर पुरुष होऊन गेला २ कोल्हापूर स. अजरें ता

शिरपूर (श) हिं मु इ खानदेश जि तालुका

शिरवळसागवी (गा) हिं मु इ सातारा जि निरानदीचे काठीं.

शिरवडें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि वेंगुर्ले ता

शिरवाडें (गा) हिं मु इ नाशिक जि निफाड ता. आग्रारोड-वर

शिरवारीस (श) हिं मु इ कर्नाटक प्रा. येथे काफी उत्पन्न होते

शिरशी (श) सिरसी शब्द पहा

शिरसी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि खेड ता.

शिरसमणी (गा) हिं मु इ खानदेश जि अमळनेर ता.

शिरसमार्ग (गा) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता

शिरहट्टी (श) हिं. मुं इ. द महाराष्ट्र दे सांगली स तुंगभद्रेच्या काठीं

शिरसोली (गा) हिं मुं इ खानदेश जि. जळगाव ता. रे. स्टे. विड्याचीं पानें होतात.

शिराज (श.) आशि. ख इराण दे येथे मद्य चांगलें होते. येथे सादी व हाफीज हे कवी ज मले

शिराजगंज (श) हिं ब.इ येथें ताग व सण याचा व्यापार चालतो

शिरामपूर (श) हिं ब इ कलकत्त्याजवळ हें पूर्वी दचलोकाचे शहर होते

शिराळें (श) हिं मु इ सातारा जि. पेटा येथें पितळी समया चांगल्या होतात.

शिरी (न) आफ्रि. ख. मध्य आफ्रिकेत जाबीजीला मिळते.

शिरीवान (श) आशि ख ऱान्सकाकेशियात कास्पिअन समुद्राचे काठा प्रात

शिरूड (गा) हिं मु इ खानदेश जि शहादे ता २ धुळे ता बोरी नदीचे काठी

शिरूर (श) हिं मु इ नगर जि जामखेड ता २ पुणे जि तालुका, याचे ठाणे घोडनदी आहे ल छावणी

शिरोली (गा) हि मु इ कोल्हापूर स वडगाव ता

शिरोशी (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरबाड ता

शिरोळ (श) हिं मु इ कोल्हापूर स तालुका

शिलद (गा) हि मु इ ठाणे जि मुरबाड ता

शिल्डस (श) यु ख इंग्लदात तैन नदीवर

शिवगगा (न) हि मु इ पुणे जि इचे काठीं नसरापूर २ म इ मदुरा जि येथे प्रसिद्ध देवस्थान आहे

शिवनाथ (न) हि मध्यप्रा महानदीला मिळणारी नदी

शिवनी (श) हि मध्यप्रा जि व ता व्यापाराची पेठ रे. स्टे २ वऱ्हाड प्रा बुलठाण जि गाव

शिवनेर (श.कि) हिं मु इ पुणे जि जुन्नर ता येथें श्रीशिवाजी महाराजाचा इ स १६२७ त जन्म झाला

शिवपूर (गा) हिं मध्य हिं शिद्याचे राज्यात

शिवरीनारायण (श) हिं मध्यप्रा बिलासपूर जि ता येथे शवरी नारायणाचे देऊळ आहे महानदीचे काठी

शिवलारी (शिख) हिं ब इ ओढीसाप्रा पुरीजवळ येथे ऋषींच्या पुष्कळ पर्णकुटिका आहेत [लागवड होते

शिवसागर (गा) हि आसामप्रा दिहोग नदीवर; येथ चहाची

शिवापूर (गा) हिं मु इ पुणे जि हवेली ता शिवगगा न-
दीचे काठी

शिवालीक (पर्व) हि उत्तरेस नेपाळच्या दक्षिणेस पर्वताची ओळ

शीळ (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि ता

शुक्राचार्य (डो) हि मु इ सातार जि शंभुमहादेवाच्या डोंग-

शुम्ना (श) यू ख तुर्कस्तानात [रात ओळ आहे

शूरसेन (प्रा) हि वाय प्रा आग्र्यानजीक मुलूख

शेकावती (म श) हि राजपुतान्यात जयपूर स

शेगोळे (गा) हिं मु इ खानदेश जि [सागरात

शेटलंद (बे) यू ख स्कातलदच्या उत्तरेस आतलातीक महा-

शेडवळ (स) हि मु इ बेळगाव जि

शेडाणी (गा) हिं मु इ पुणे जि हवेली ता मुळशी पेट्यात

शेढी (न) हि मु इ गुजराथ प्रा खेडा जि ही मही-
नदीला मिळते

शेणगांव (गा) हि मु इ कोल्हापूर स भुदरगड पेट्यात

शेतलंद (बे) यू ख स्कातलदात उत्तरेस.

शेत्रंजी (न) हि मु इ गुजराथ प्रा काठेवाड एजन्सीत हा-
लरमध्ये

शेनसी (प्रा) आशि खं चीन दे यात मुख्य शहर शिनीगाम.

शेफील्ड (श) यू ख इंग्लदांत यार्क प्रां डान नदीवर. लोखंडी
व पोलादी सामानाकरिता प्र

शेरा (श.) हिं म. इ म्हैसूर स व्यापाराकरिता प्रसिद्ध

शेरे (गा) हि. मु इ ठाणे जि. शहापूर ता

शेर्बुग (श.) यू ख. फ्रान्स दे

शेलूबाईची टेंकडी(टेकडी) हिं मु इ नगर जि इमामपूर पेट्यात

शेवें(हागहायलद) (बे) हि मु इ ठाणे जि पनवेल ता येथे तरती गोदी बाधीत आहेत

शेवगाव (श) हिं मु इ नगर जि तालुका, येथे लुगडीं, पा गोटी ह्याचा व्यापार चालतो

शेवली (गा) हि वऱ्हाडप्रा बुलठाणे जि

शेळगांव (गा) हि मु इ खानदेश जि जळगाव ता

शोणभद्र (न) हिं मध्यप्रा तून निघून पाटणा शहराजवळ भागिरथीस मिळतो

शोलिगड (कि) हिं म इ इंग्लिश व हैदर ल १७८१

शंभुमहादेव (डों) हि मु इ सातारा जि साताऱ्याजवळ

शांघा (श व) आशि ख चिनात व्युसग नदीजवळ

शांतीपूर (श) हि ब इ हुगळी नदीवर; येथे मुनी कापड चागले होते

शिगणापूर (गा) हि मु इ सातारा जि माण ता

शिंगपूर (स श) हिं मु इ खानदेश जि तळोदे ता लगत

शिंदाड (गा) हिं मु इ खानदेश जि पाचोरे ता

शिंदे (गा) हि मु इ खानदेश जि नंदुरबार ता २ नाशिक जि नाशिक ता

शिंवतर (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि खेड ता

शेंदूरजन (गा) हिं वऱ्हाडात उमरावती जि

शेंदुरणी (श) हि मु इ खानदेश जि पाचोरे ता जहागीरगाव.

श्रापशायर (श) यू ख इग्लदात पश्चिमेकडचा प्रांत

श्रीकाकोलम (श) हिं म इ जि. व ता व्यापाराचे ठिकाण

श्रीगोंदें (श) हि मु इ. नगर जि. तालुका.

श्रीनगर (श) हिं वाय प्रा कमाऊन प्रा गंगेच्या काठीं २ काश्मिरात मुख्य शहर झेलम नदीचे दोहो काठी येथे शालजोड्या उत्तम होतात जाड कागदाचीं कलमदानें, डब्या, पेट्या करून त्यावर नकशी करितात. ३ मध्यप्रा नरसिंगपूर जि

श्रीरामपूर (श) हि ब इ कलकत्त्याजवळ

श्रीरंगपट्टण (श) हि म इ म्हैसूर प्रा कावेरीचे काठी टिपू व हैदर ह्याची राजधानी होती

श्रीरंगम(सेरिंगम) (क्षे) हि म इ कावेरी नदीच्या पात्रातील एका बेटात येथे तटबंदिस्त मंदीर आहे

श्रीवर्धन (गा) हिं मु इ जंजिरा संस्थानात हे पेशव्याचे मूळगाव येथील पांढरी सुपारी फार प्रसिद्ध आहे

श्रुजबरी (श) यू ख इंग्लंदात साल्प प्रा सेवर्न नदीवर

श्वेत (समु) यू ख रशियाचे उत्तरेस

स.

सकेरंद (श) हि मु इ सिंध प्रा हैदराबाद जि तालुका

सक्कर (श) हिं मुं इ सिंध प्रा सिंधूचे काठीं शिकारपूर [जि. ता

सक्तीवक्कवर्दा (सं) हिं मध्यप्रा विलासपूर जि

सचीन (सं. श) हि मु इ गुज प्रा रेवाकाठाएजन्सीत.

सज्जनगड (कि) हिं मुं इ सातारा जि परळीच्या किल्याचे नाव. येथे प्रसिद्ध साधु श्रीरामदास ह्यांची समाधि आहे.

सटाणें (श) हिं मु इ नाशिक जि बागलाण ता आरम नदीचे काठीं तांदूळ गूळ उत्तम होतो

सडड (गा) हि. मु इ कोल्हापूर स पन्हाळे पेट्यात.

सत्तगड (श) हिं म इ कर्नाटक प्रा येथे नारिंगे चागलीं होतात

सतलज (न) आशिया ख तिबेटात मानस सरो पा निघून व्यास नदीस मिळते ला ५५० मैल

सत्यमंगल (गा) हिं म इ कोइमतूर प्रा कोईमतूराचा. ४० मै.

सदगव्हाण (गा) हि मु इ खानदेश जि तळोदे ता

सदरस(साद्रस)(श)हिं म. इ पुलार नदीचे काठीं

सदलगी (श) हिं मु इ बेळगाव जि.

सदाशिवगड(कारवार) (कि श क्षे) हि मु इ. दक्षिणमहाराष्ट्रात जिल्ह्याचे ठिकाण मलबार किनाऱ्यावर

सया (श) आशि ख आसाम प्रा उत्तरेकडील शहर.

सप्तशृंग (पर्व) हिं मु इ नाशिक जि दिंडोरी ता वणी पा दीड कोसावर डोंगरावर देवीचे स्थान आहे हवा, पाणी चागले दरसाल चैत्र शु १५ ला यात्रा भरते पायथ्यापासून चढाव सु ५ मैल असून देवीपर्यंत जाण्यास सु ८७६ पायऱ्या आ-[हेत.

सबाकी (न) आफ्रि. ख हिंदीमहासागरास मिळते.

समडोली (गा) हिं मु इ सातारा जि. तासगाव जि. ता

समथर (स.श) हिं वायु. प्रा बुंदेलखडात. [आहे.

समरकंद (श) आशि. ख रशियनतार्तरींत तैमुरलगाची कबर

समशेरपूर (गा) हिं. मु. इ नगर जि. अकोलें ता

समसत (श) आशि ख तुर्कस्तानात युफ्रातीस नदीचे काठीं.

सयाम (दे. अखा) आशि. खं पूर्वेकडील द्वीपकल्पात देश. दक्षिण अंगास अखात. यात पाढरे हत्ती सापडतात.

सरकरीया (न) आशि ख तुर्कस्तानात अगोरा शहराचा ६० मैलावर जाऊन काळ्यासमु मिळते

सरकाशिया (प्रा) आशि ख रशियात उत्तरेकडील प्रात, यात लोक शूर व स्त्रिया सुदर काठीं

सरकोली (गा) हिं मु इ सोलापूर जि पढरपूर ता भिमेच्या

सरजाम (स) हिं मु गुज प्रा रेवाकाठा सस्थानात

सरदारनगर (गा) हिं वाय प्रा कोलपूर प्रा इटावाचा ५२ मैल

सरदारीया (न) आशि ख तार्तरीत ब्यानशान पर्व निघून अरल समु मिळाली आहे

सरपण (न) हिं वऱ्हाड प्रा एलिचपूर जि

सरोंडें (गा) हिं मु इ ठाणे जि डहाणू ता

सर्विया (दे) यू ख तुर्कस्थानाजवळ या नावाचा देश

सरस्वती (न) हिं मु इ कोल्हापूर स २ मिरमूर प्रा निघून ठाणेश्वर येथे गुप्त होऊन प्रयाग येथे गगेस मिळाली आहे [र्निओ बेटात प्रात

सरावक (प्रा) आशि ख द पासि महासाग मलाशियात बो-

सरूड (श) हिं मु इ कोल्हापूर सं पन्हाळा पेट्यात व्यापाराकरिता प्रसिद्ध

सर्जेकोट (कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता

सरहिंद (प्रा स) हिं प इ सीक लोकाचे ताब्यात

सरहुत (प्रा) आशि ख बलुचिस्तानचे वायव्येस इराणचे लगत्यास

सरळगाव (गा) हिं मु इ ठाणें जि मुरबाड ता.

सलै (पर्व) हिं मध्यप्रा भडारा जि.

सव (गा) हि मु इ कुलाबा जि महाड ता येथे उन्हाळे आहे नेहमी ह्याचे पाणी गरम असते
ससकीहाना (ग) अमे ख उत्तर अमे युनैतेदस्ते समध्ये
सहरवान (श) आशि ख बलुचिस्तानात
सहस्रधारा (धब) हिं मध्यप्रा मंडळेश्वरा ज नर्मदेचा धबधबा
सहामा (पर्व) अमे ख द अमे बोलेवियात
सह्याद्रि (पर्व) हि तापीच्या मुखापा कन्याकुमारीकेपापर्यं त दाक्षणोत्तर गेला आहे ह्मास पश्चिमघाट असे म्हण
साई (न गा) हि वाय प्रा ही गोमती नदीस मिळते २ मुंइ कुलाबा जि पनवेल ता
साएला (स) हिं मु इ काठेवाड प्रा झालवाडा स
साकरी (गा) हि मु इ खानदेश जि पिंपळनेर ता
साकूर (गा) हिं मु इ नगर जि संगमनेर ता
साकोली (श) हिं मध्यप्रा भंडारा जि ता
साकाई (श) हिं सिंध प्रा कराची जि तालुका
साक्सअलतेनबुर्ग (श स) यू ख जर्मनींत लहानसे स
साक्सकोबुर्ग गोथा (स श) यू ख जर्मनात हें महाराणीच्या
साक्सनी (म श) यू ख जर्मनींत [भ्रताराची जन्मभूमि
साक्समेविंडजेन (स) यू ख जर्मनात
साक्सविमार (म) यू ख जर्मनींत
साक्सें (गा) हिं मु इ कुलाबा जि ह्याचे ठिकाण पेण आहे
साखरपें (गा) हि मु. इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता
सागर(श वे साग़ु) हिं मध्यप्रा विंध्याद्रिपर्वताच्या उतरणीवर जि. येथे मीठ व साखरेचा व्यापार चालतो. ल. छा.

२ व इ हुगळी नदीचे मुखाजवळ बेट ३ आफ्रि. ख जपान देश व माचमय बेट ह्यामध्ये

सागरा (श) हिं म. इ येथे चित्रे उत्तम काढितात

सागबारें (स श) हिं मु. इ खानदेश जि नदुरबार ता लगत

सागाव (गा) हिं मु. इ सातारा जि. शिराळें पेस्यात.

सागेन (श) हिं मु इ ब्रम्हदे प्राचीन रा शहर

साघालीन (वे न) आशि. ख रशियाचे पूर्वेस अलताई पर्व. निघून ओखोटस्काचे समु. मिळते

साघालियनउला (श) आशि ख साघलीन नदीचे कांठा

सारवली (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता

साठोद (श) हिं मु इ गुज.प्रा. गायकवाडचे रा दुभाई पर.

सातगड (गा.) हि म इ कर्नाटक प्रा नेकेनारी घाटाच्या पायथ्याशीं येथे नारिंगे चागलीं होतात.

सापाटी (गा) हिं मु. इ ठाणे जि माहिम ता

सातपुडा (पर्व) हिं मु इ खानदेश जि चे उत्तरेस पूर्वपश्चिम. लाबी १६० मैल व उची चार हजार फूट

सातपूर (गा) हिं. मु. इ नाशिक जि नाशिक तालुका

सातारा (श.कि) हिं मु इ सातारा जि चे मु. शहर हे भोंसल्याचे राजधानी शहर; येथील किल्ल्यास अजीमतारा म्हणतात मोठा राजवाडा आहे

सात्राळ (गा) हि मु इ नगर जि सगमनेर ता

सादरा (स श) हिं मु इ गुजराथ प्रा महिकाठाएजन्सींत ईदरचे सं. सं येथे फौजेचें ठाणे आहे.

सानवडी (गा) हिं. मध्यप्रा. भंडारा जि.

सानजुआन (श न) अमे ख द अमे कोलंबियात निकागवे सरोवराजवळ नदी आहे
सानजोफस(द्वीप) अमे ख द अमे पातागोनियाचे पूर्वेस
सानजोसी (श) अमे ख उ अमे कास्तारीकाची राज
सानतोमे (भू) अमे द अमे पूर्वेस
सानपाताआ (अखा) अमे ख द अमे पातागोनियाचे पूर्वेस
सानपू (न) आशि ख तिबेटात इचे काठीं लासा शहर
सानफ्रान्सीस्को (न श) अमे ख द अमे ब्राझील दे ला १५०० मल आतलांतीक महासागरास मिळते २ उ अमे युनेतेद्स्तेत्समध्ये कालीफोनियात शहर.
सानमारीनोस (स श) यू ख इतालींत स्वसत्ताक स
सानलुईस (श) अमे ख द अमे कोलबियात
सानलूकास (भू) अमे ख उ अमे कालिफोनियाचे दक्षिणेस
सानसाल्वादोर (बे) अमे ख उ अमे. च्या लगत्याचे बेटात. २ मध्य अमे स
सानी (न) हि वा प्रा गरवाल प्रा ही भागीरथीस मिळते
सानद (श) हिं मु इ गुज प्रा अमदाबाद जि तालुका
सामराव (श) आशि ख रशियात या शहराजवळ इर्तीश नदी ओबीला मिळते
सामानगड (कि) हि मु इ कोल्हापूर स गडइग्लज जवळ
सामारी (बे) आफ्रि ख हिंदीमहासागरात
सामोआऊर्फ नाविगेनर्स (बे) आशि ख द पासि महासाग पोलिनिशियाचे समुदायात
सामोर्डे (गा) हि मु इ खानदेश जि. पिंपळनेर ता [काठीं.

सायखेडें (गा) हिं मु इ नाशिक जि निफाड ता गोदावरीचे
सायगान (सायगाव) (श) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पात कोचीनचीनचे द फ्रेंचाचे डोनानदीचे काठीं
सायगाव (ग) हि मु इ सातार जि जावली ता २ नाशिक जि नादगाव ता गिरणेच्या काठी
सायलेशिया (प्रा) यू ख जर्मनीत प्रशियात
सायराआवतोलिदो (पर्व) यू ख स्पेनात पिरिनीज पर्वताचे फाटे
सायरादिएस्त्रेला (पर्व) यू ख पोर्तुगालमध्ये पर्वताची राग.
सायरानिवादो (पर्व) यू ख स्पेनात पिरिनीज पर्वताचे फाटे
सायरामोरिना (पर्व) यू ख स्पेनात पिरिनीज पर्वताचे फाटे
सारन (प्रा श) हि बं इ तिरहुत प्रा पश्चिमेस ही मगध देशाची राजधानी
सारंखेडें (गा) हि. मु इ खानदेश जि शहादे ता तापीचे काठीं येथे गाड्या चागल्या होतात व मोठी यात्रा भरते
सारंगड (स श) हिं मध्यप्रा सबळपूर जि
सारंगपूर (गा) हिं, वाय प्रा औंध परगण्यात. २ माळव्यात देवास प्रा उज्जनीपा ५ मैल.
सारोवें (गा) हि मु इ नगर जि पारनेर ता
सार्क (बे) यू ख इग्लंदात इग्लिश खाडींत
सार्दम (श) यू ख हाल्द देशात
सार्दिनिया (बे) यू ख इतालींत भूमध्यसमु सिसिलीचे वायव्येस काशिका बे दक्षिणेस
साल (न) यू ख जर्मनीत
सालपी (न) आशि ख चिनातून युनान प्रातातून उत्तरेकडून

येऊन लाओदेश व सयाम यातून मार्तावानचे अखातास मिळते

सालपू (शि) हिं हिमालय पर्वताचे शिखर

सालपें (गा) हिं मध्यहिं ग्वाल्हेरच्या आग्नेयीस ३२ मैल इंग्लिश व मराठे तह स १७८२

सालमान्का (श) यू ख स्पेनमध्ये विद्यालयाकरिता प्रसिद्ध

सालमिनी (बे) आशि ख बलुचिस्तानात येथून राजूर बाह्यप्र-

सालवे (अखा) यू ख स्कातलंदात पश्चिम अंगास [देशी जातो

सालवीन (न) आशि ख ब्रह्मदे तेनासरीस प्रा मार्तावानचे

सालवीफिर्थ(अखा) यू ख इंग्लंदात पश्चिम अंगास [अखातास मिळते,

सालेंग (शं) हिं मुलतान स

सालेम (श) हिं म इ अर्काटचे उत्तरेस या प्रांतात कापूस, बुद, तंबाखू पुष्कळ होते येथे तिख्यार्ची चाकू कातरी सुरे, भाले इ हत्यारे व शिशाची भांडी चांगली होतात

सालेर (न) हिं मु इ गोदावरीस मिळणारी नदी

सालोदा (न) अमे ख द अमे लाप्लाता नदीस मिळते

सालोनिकी (ब श) यू ख तुर्कस्तानात सालोनिकीचे अखातावर

सालोमन (बे) आशि ख द पासि महासाग आस्ट्रालियात

सालरेंज (डो) हिं प इ सिंधु व झेलम ह्याचे मध्ये मिठाचे

साल्हेर (कि गा) हिं मु इ नाशिक जि बागलाण ता [डोंगर.

सात्र (न) यू ख आस्ट्रिया व हंगेरात ही दान्यूब नदीला

सावगांव (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स वडगाव ता [मिळते.

सावंतवाडी(श.स) हिं मु. इ रत्नागिरी. जि, दक्षिणेस भोसल्याचे

घराण्याकडे आहे येथे खेळण्याचे रगीत सामान चागले होते

सावर्दे (श) हिं मु इ खानदेश जि तालुका रे स्टे

सावनूर (सं श) हिं मु इ धारवाड जि दक्षिणेस मुसलमानी स

सावनेर (गा) हिं मध्यप्रा नागपूर जि काटोल ता.

सावली (श) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा

सावित्री (न) हि मु इ रत्नागिरी जि महाबळेश्वरापा निघून बाणकोटाजवळ समुद्रास मिळते [भरते

सावत (गा) हिं वऱ्हाडप्रा उमरावती जि येथे मोठी यात्रा

सावाना (श) हिं अमे ख द अमे कोलंबिया देशात

सासणें (गा) हिं मु इ ठाणे जि मुरबाड ता

सासवड (श) हिं मु इ पुणे जि पुरदर ता कऱ्हा नदीचे काठीं आबाजी पुरदरे ह्याचे गाव

सासबों (अखा) यू ख इतालीचे नैर्ऋत्येस

सासुणी (गा) हिं वाय प्रा अलिगड प्रा अलीगडापा १४मै.

साष्टी (बे) हि मु इ मुबईजवळ टाणे जि चे व तालुक्याचे मुख्य गाव यासच ठाणे म्हणतात रे स्टे

साहरणपूर (श) हिं वाय प्रा जि येथे लाकडावर खोदींव काम उत्तम करितात येथे वनस्पतींचा बाग आहे

साहरा (वाळवट) आफ्रि ख बार्बेरी स दक्षिणेस २५०० मैल लाब व १२०० मैल रुद आहे

साळगाव (गा) हिं मुं इ कोल्हापूर स पैकी बावडा स

साळवण (गा) हि मुं इ कोल्हापूर स पैकीं बावडा स

साळवीण (न) हिं पूर्वेकडील द्वीपकल्पात ब्रह्मदे.

साळशी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता
सिआक (स) आशि ख द पामि महासा मलाया बेटसमूहात
सिआरा (श) अमे खं द अमे. ब्राझील दे [सुमात्रा बे
सिआरालीओन(स श) आफ्रि ख पश्चिम आफ्रि. सेनिगाबिआ
दे इंग्लिशाचे ताब्यात.
सिआलकोट (श) हिं प इ जि व ता
सिएरा (पर्व) आफ्रि ख सेनिगाबियात
सिएरा मोरेना(पर्व)यू ख स्पेन व पोर्तुगाल दे
सिकाकोलम (श) हिं म इ गजम प्रा नागुला नदीचे काठी
सिकाकोल (श) हिं म इ उत्तरसरकार्स प्रा
सिकीम (स प्रा श) हिं हिमालयाचे पायथ्याशी नेपाळच्या पूर्वेस
ह्याचा विस्तार १८०० चौ मैल आहे येथे
हाडाच्या मुठी तयार होतात
सिक्लेदीज (बे) यू ख ग्रीस दे अरकिपेलागोच्या समुद्रांत
सिकोकफ (बे) आशि ख जपान देशापैकी एक
सिकयांग (होंगकयाग) (न) आशि ख चीन देशात युनान प्रा
उगम पावून कनाा शहरावरून चीनच्या
सिगरौली (प्रा) हिं मध्य हिं. रेवा सं [समुद्रास मिळते
सिगाव (गा) हिं वराड प्रा. अकोला जि येथे मोटी यात्रा
भरते
सिताकुंड (गा) हिं ब इ भागलपूर स मौंगीरपा ४ मैलावर
येथे ऊनपाण्याची विहीर आहे त्यात सीतेने
उडी घालून दिव्य केले होते हे पाणी थड झा-
ल्यावर पिण्यास चागले असते

सितानवर (गा) हिं मध्यप्रा. दमो जि [रची नकशी करितात
सितापूर (श) हि अयोध्या पर जि येथे मडक्यावर उत्तम प्रका.
सिताबळदी (टेकडी) हिं मध्यप्रा नागपूर जि नागपुराचा अर्धा कोस ल स १८१७ इ व भोसले
सितामढ्ढ (म श) हि मध्यप्रा
सितागग (र) आशि ख ब्रम्हदेशात मार्तबानचे अग्रा मिळते.
सित्सिकार (श) आशि चिनई तार्तरीत माचुरीया प्रा
सिथीआ (दे) हि हिमालयपर्वताचे उत्तरेस एक देश
सिदका (बे) यू ख रसिया दे उ आर्केजल बदराजवळ
सिदनी (श) अमे ख बैल्न बेटाचे मुख्यशहर २ आस्ट्रेलियात न्यू सौथवेल्सभागाची राज
सिदेद दिस्त्रीक्ट(प्रा) हि म इ निजामाकडून मिळालेल्या मुलूखास म्हणतात यात बल्लारी, कडापा हे प्रात आहेत
सिद्धटेक (गा) हि मु इ नगर जि कर्जत ता भीमेच्या काठीं.
सिद्धपूर (गा क्षे) हिं मु इ गुजराथ प्रा गायकवाडचे रा कडी ता मातोश्रीचे श्राद्ध करण्यासाठीं प्रसिद्ध स्थान
सिद्धापूर (श) हिं मु इ उत्तर कानाडा जि तालुका
सिद्धेश्वर महादेव (डो) हिं मु इ नगर जि पारनेर ता
सिद्रा (अखा) आफ्रि. ख वार्बरी सं मोरोकोमध्यें
सिनगान (श) आशि ख चिनात
सिनगानफू (श) आशि ख चीन दे सेनसी प्राताचे मुख्यशहर
सिनद (न) हि प इ चिनाव नदीला किस्तवाशहराजवळ मिळते

सिना (न) हि मु इ नगर जि नगर ता नगराचे पश्चिम अगास भीमेस मिळते

सिनाय (पर्व) आशि ख अरबस्तानात सुवेझच्या आखातावर

सिने (मेदान) आशि ख अरबस्तानात उत्तरेकडेस

सिनोपी (बे) आशि काळ्यासमुद्रात बेट व बंदर

सिपना (न) हिं वराड प्रा एलीचपूर जि मेळघाट ता तून निघून तापी नदीस मिळते

सिप्लन मार्ग (शिख) यू ख स्वित्सर्लंदात अल्पसपर्वताचे शिखर.

सिबी (श) आशि ख आफगाणिस्तानात जाताना वाटेवर

सिब्युथीया (बे) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपकल्पात मिनामनदीचे बेटात, ह्यास आयुशिया म्हणतात

सिया (बे) आशि ख तुर्कस्तानचे ताब्यात काळ्यासमुद्रात

सियानगर (श) हिं मु इ गुज प्रा. गायकवाडचे रा अमरोळी प्रा ता [होते

सियाळ कोट (श) हि प इ उत्तरभागीं येथे कुपतगारी काम

सियूत (श) आफ्रि ख नैलनदीचे काठीं

सिरगुजा (स श पर्व) हिं व इ. छोटानागपूर प्रा

सिरपूर (स श) हिं बं इ डोंगरी स याचे मुख्य शहर नाहन २ खानदेश जि तालुका ३ वऱ्हाडात वणी जि गोंड राजाचे ठिकाण

सिरमूर (प्रा) हिं वाय प्रा गरवाल पर

सिरवध (गा) हिं मु इ पुणे जि निरानदीचे काठीं गाव

सिरवा (मरो) आफ्रि ख पूर्वभागात

सिरसा (श) हिं पं इ जि व ता

सिरसी (श) हि मुं इ उत्तरकानडा जि तालुका येथे वेलदोडे चागले तयार होतात

सिराजिवो (श) यू ख आस्त्रिया दे हगेरी प्रा ग्रासनिया पर

सिरिया (प्रा) आ ख तुर्कस्तानात आशियामैनरचे दक्षिणेस.

सिरे (श) आफ्रि ख अबिसिनियात

सिरोंच्या (श) हिं मध्यप्रा प्राणहिता व गोदावरी ह्याचे सग माजवळ अपरगोदावरी जि चे मु श

सिरोही (स श.) हि राजपुतान्यात, येथे तरवारी चागल्या होतात. संगमरवरी मदीर आहे

सिलहत (प्रा श) हिं ब इ पूर्वेस अमाम दे

सिला (श) यू ख इतालीचे किनाऱ्यावर

सिली (बे) यू ख ऐरीश समुद्रात

सिलीमी (श) आफ्रि ख न्यूबियात

सिलीश्या (प्रा) यू ख जर्मनीत

सिलिस्त्रिया (श) यू ख रुमेलिया व बलगेरीया यात दान्युब नदीचे काठी येथे तुर्क व रशियन ह्याची मोठी लढाई झाली

सिलेगांव (गा) हि मु इ नगर जि राहुरी ता

सिलोन (बे) हिं दक्षिणेस यास लका म्हणतात यात दालचिनी, नारळ, काफी, पुष्कळ होते किनाऱ्यावर मोत्ये व माणिक पुष्कराज सापडतात हे हिदुस्तानापा १५० मै लाब २७०मै ला असून १००मै रुद [आहे.

सिलांद (झीलांद)(बे) यू ख देन्मार्क देशाचे ताब्यात

सिवनीस (पर्व) यू ख फ्रान्सचे आग्नेयीस पर्वत
सिवारय (पहाड) हि म इ सालेमच्या उत्तरेस.
सिवारे (दे) हि मु. इ कच्छ प्रांताचे नाव
सिवास (प्रा श) आशि ख तुर्कस्तानात आशियामेनरम ये
सिवेर्न (पर्व) यू ख फ्रान्स दे
सिसली (बे) यू ख. इतालीचे द भूमध्यसमुद्रात
सिसार (भू) आशि ख द बोर्निओचे चे पश्चिमेस
सिस्तान (मैदान) आशि ख आफगाणिस्तानात नेर्ऋत्येस वा ठूचे मै
सिहून (न) आशि ख स्वतंत्र तार्तरीत आरल सरोवरास मिळाली आहे
सिहूनार (श) हिं राजपु भोपाळच्या पश्चिमेस येथे पागोटीं चांगलीं होतात
सिहूर (श) हि मध्य हिं भोपाळ स ल छावणी
सिहोरा (श) हि मध्यप्रा जबलपूर जि ता धान्याचा व्यापार
सिल्हेट (श) हि पूर्वस आसाम दे येथें शिंपाच्या बांगड्या करितात
सीन (न) हि मध्यप्रांतात नागपूर पर
सीपना (न) हि वऱ्हा प्रा एलीचपूर जि. तून निघून ता- [पीस मिळते
सु (श) आशि ख तार्तरी देशात
सुएझ (श काल) आशि. व आफ्रिका खंडास जोडणारी संयोगी भूमी इचा स १८६९ त कालवा केला
सुकनपूर (प्रा श) हिं वाय. प्रा अयोध्या पर
सुकेणें (गा) हि मु. इ नाशिक जि. निफाड ता जहागिर
सुखी (गा) हिं ब इ. गुरवळ प्रा. भागीरथीचे काठीं

सुखेन (पर्व) हि म. इ गिळगिरीचे दक्षिणेस

सुजाबाद (गा) हिं प इ मुलतानपा २० मैल चिनाव नदीपा ४ मैल

सुजावलपूर (गा) हिं माळव्यात शिद्याचे राज्यात जामनेर नदीचे काठीं उज्जनपा ६२ मैल

सुटानाटी (गा) हि ब इ बंगालचे उपसागरावर

सुधागड (कि गा) हि मु इ कुलाबा जि भोरस तालुका

सुपा (श) हि मु इ गुज प्रा सुरत जि तालुका २ कारवार जि तालुका

सुपें (श) हि मु इ पुणे जि भिमथडी ता २ ह्या नावाचा घाट नगर व घोडनदी ह्याचे मध्ये

सुपेरिअर (सरो) अमे ख अमे कानडाचे राज्यात

सुब्रनरिका (न) हिं ब इ छोटानागपूर मध्ये निघून ओरीसामधून बगालच्या उपसागरास मिळते

सुमरीरोह (श) हिं मु इ गुज प्रा कच्छ प्रा येथे जैनधर्माचीं देवालये आहेत. [भूमध्य समुद्रात

सुमात्रा (बे) आशि ख तुर्कस्तानात आशियामेनरचे पश्चिमेस

सुमारगड (कि) हिं मु इ रत्नागिरी जि खेड ता

सुमी (सरो न) आशि ख. रशियात २ ब इ काचारचे डोंगरातून निघून ब्रह्मपुत्राचे फाट्यास मिळते.

सुर (न) हिं. मु इ खानदेश जि जामनेर ता.

सुरगाणें (सं श) हिं. मु इ नाशिक जि चे उत्तरेस

सुरजभागा (न) आशि. ख तिबेटात लाहूल प्रा निघून चंद्रभागा नदीला मिळाल्यावर चिनाब म्हणतात.

सुरत (श) हिं मु इ गुज प्रा जि व ता चे ठिकाण तापीचे मुखाजवळ रे स्टे येथे पारशी लोकाची फार वस्ती आहे येथील मनुष्ये देखणी असतात हस्तीदंती चुडे होतात

सुरमनगर (गा) हि वाय प्रा औध प्रा गोमती नदीवर

सुरमा (न) हिं ब इ ब्रम्हपुत्रा नदीला मिळते [मैल.

सुरागंज (गा) हिं ब इ मिमनसिग प्रा नशिराबादपा. ४५

सुराजगड (गा) हिं ब इ मोंगिर प्रा गगानदीवर मोंगीरपा. २० मैल

सुरीनाम (न) अमे म द अमे गयानातून निघून अतलातिक महासाग मिळते

सुर्य (न) हि. मु इ टाणे जि अरबीसमु मिळते.

सुलतानपूर (श) हिं मु इ खानदेश जि शहादे ता २ अयोध्या प्रातात जि गोमतीनदीवर ३ वऱ्हाडात बुलठाण

सुलत्यु (बे) यू य उत्तर समुद्रात [जि.

सुलीतेल्पा (पर्व) यू ख स्वित्सर्लंदात

सुलैमान (पर्व) आशि ख आफगाणिस्तान व पजाब ह्याचे मध्ये.

सुवर्णमुखी (न) हिं म इ ईशान्यवाहिनी नदी. ही बगाल्लचे उपसागरास मिळते

सुवर्णरेखा (न) हि ब इ छोटानागपूरापा निघून बगालच्या उपसागरास मिळते काठीं पिंपली जालेश्वर लाबी ३१७ मैल

सुवावियन (पर्व) यू ख जर्मनींत वर्तबर्गच्या दक्षिणेस.

सुवीर (न.) यू ख. अयर्लंदांत आयरीश समुद्रास मिळते,

सुवेझ (श कालवा) सुएझ शब्द पहा
सुसा (प्रा) आफ्रि ख तुर्कस्तानात
सुसारी (र) हिं मु इ गणे जि अरबी समुद्रा मिळते
सुसेरी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि खेड ता
सुस्वा (र) हिं प इ देहराडून प्रा सोंग नदीचा सगम झाल्यावर भागिरथीस मिळते
सुळभावी (गा) हिं मु इ द महाराष्ट्रात विजापुर जि
सर्या (र) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा
सेकेल (न) आफ्रि ख अटलांतिक महासागरास मिळते
सेक्रेदीज (बे) यू ख ग्रीस दे चे पूर्वस
सेगो (श) आफ्रि ख नेजर नदीच्या काठी
सेचल (बे) आफ्रि ख पूर्व किनाऱ्यास इंग्लिशाचे ताब्यात
सेतुवाल (श) यु ख पार्तुगाल दे
सेन (न) यू ख फ्रान्स दे इंग्लिश खाडीस मिळते
सेनगु (न) अमे ख द अमे अमाझोन नदीला मिळते
सेना (स) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत जाबीजी नदीचे काठीं
सेनिगांबीआ (दे) आफ्रि ख पश्चिम आफ्रिकेत
सेनिगाल (न) आफ्रि ख सेनिगांबिआ देशात
सेन्नार (श) आफ्रि ख उत्तर आफ्रिकेत न्युबीया प्रा
सेफडकोह (पर्व) हिं हिमालयाचा वायव्येकडील पंजाबापलीकडचा फाटा
सेबल (भू) अमे ख उत्तर अमे कानडाचे राज्यात
सेबास्तपूल (श ब) यू ख रशियाची आरमाराची जागा. क्रिमीया द्वीपकल्पावर

सेब्रु (न) आफ्रि ख अतलातीक महा मिळते
सेमास (वे) आशि ख तुर्कस्तानात आशिया मैनरचे पश्चि मेस भूमध्यसमुद्रात
सेरमपूर (गा) हिं ब इ हुगळी प्रा हुगळी नदीवर
सेरस (श) यू ख तुर्कस्तानात
सेरा (गा) हि म इ म्हैसूर प्रा वेदावतीचे एका फाट्यावर
सेरावती (न) हि मु इ द महाराष्ट्रात कारवार जि इला गरसाप येथे मोठा धबधबा आहे
सेरिगो (बे) यू ख ग्रीस देशात मोरीयाचे दक्षिणेस
सेलकोंडा (श) हिं म इ उत्तर सरकार्समध्ये येथे लष्क-रची छावणी आहे
सेलम (श) हि म इ सेलम जि
सेलीबीज (बे) आशि ख पूर्वेकडील द्वीपसमूहात यात मसा-ल्याचे पदार्थ चागले होतात
सेवनी (श) हिं मध्य प्रा सातपुड्याजवळ उचवट्याच्या प्र-देशात गहू फार पिकतो रे स्टे
सेवर्न (न) यू ख इंग्लंदात ब्रिस्तलच्या खाडीस मिळते
सेवान (श) हिं मु इ सिंध प्रा कराची जि तालुका
सेवाना (न) अमे ख स्वतंत्र स
सेवाय (श) यू ख स्वित्सर्लंदात अल्प्स पर्वताजवळ
सेविल्ला (श) यू ख स्पेनमध्ये
सैतवडे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
सैदोन (श) आशि ख तुर्कस्तानात सिरीया प्रा. येथे प्रथम काच उत्पन्न झाली

सेप्रस (बे) आशि य तुर्कस्तानच्या पश्चिमेस भूमध्य समु इंग्लिशाचे ताब्यात द्राक्षे पु होतात

सैबिरीया (दे) आशि य रशियात अगदी उत्तरेकडील देश त्यातील स्त्रिया फार सुंदर असतात अशी आख्या आहे येथे अति थंडी असते

सैमा (सरो) यु ख रूस देशात

सोकोता (श) आफ्रि ख मध्य आफ्रिकेत चाद सरोवरावर

सोकोत्रा (बे) आफ्रि ख पूर्व किनाऱ्यावर

सोखडा (गा) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा

सोजीत्रा (श) हिं मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा

सोट (न) हिं वाय प्रा मुरादाबाद प्रा ही गंगेस मिळते

सोथ (स) हि मु इ गुजरा प्रा रजपूत स

सोन (न) यू ख फ्रान्स देशात ही ऱ्होन नदीस मिळते

सोनई (गा) हि मु इ नगर जि नेवासे ता येथे धान्याचा मोठा व्यापार चालतो

सोनगाव (गा) हि मु इ पुणे नि भिमथडी ता २ नगर जि संगमनेर ता

सोनगीर (श) हिं मु इ खानदेश जि धुळे ता येथे किल्ला आहे येथे झाजा, तास, भांडीं करण्याचा कारखाना आहे [ता

सोनगिरी (डो) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा सखेडा

सोनद्वीप (बे) हि ब इ ब्रह्मपुत्रा नदाच्या मुखात

सोनपूर (स) हि ब इ चे सरहद्दीवर येथे कोंढ लोकाची वस्ती आहे २ मध्य प्रा. महानदीचे कांठी सब

ळपूर जि स श येथें लोखडाचे दगड फार सापडतात

सोनवडें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि संगमेश्वर ता

सोनवद (गा) हिं मु इ खानदेश जि येरंडोल ता

सोनामुखी (गा) हिं ब इ बकुरा प्रा बकुरा पा २४ मैलावर

सोनाळें (गा) हिं वऱ्हाडात अकोला जि येथे मोठी यात्रा भरते

सोनी (स गा) हिं मु इ बेळगाव जि २ सातार जि नाम- [गाव ता

सोन (गा) हिं वाय प्रा गुरगांव प्रा दिल्लीपा ३९ मैल यथे उष्ण पाण्याचा झरा आहे

सोनद (गा) हिं मु इ सोलापूर जि सांगोळे ता

सोनाबें (गा) हिं मु इ नाशिक जि सिन्नर ता

सोपाला (गा) हिं मु इ ठाणे जि वसई ता रे स्टे

सोफया (श) यु ख तुर्कस्तानात

सोफाला (दे श) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेत

सोब्रान (श) हिं प इ येथे इंग्लिश व शीक ह्याची मोटी लढाई १८४६ साली सतलजनदीवर

सोभापूर (श) हिं मध्य प्रा हुसगाबाद जि कापडाचा मोटा व्यापार

सोमठाणें (गा) हिं मु इ नाशिक जि येवलें ता

सोमनाथ (श) हिं मु इ गुज प्रा कटेवाडमध्ये येथे सोरटी सोमनाथाचें प्रसिद्ध देवालय आहे ते इ स १०२४ त महमुद ह्याने लुटले व अपार संपत्ति नेली

सोमपूर (गा) इ मु इ नाशिक जि बागलाण ता [देश
सोमाली (स) आफ्रि ख पूर्व आफ्रिकेंत सोमाली लोकाचा
सोमिआनी (गा) आशि ख बलुचिस्थानात अरबी समु काठीं
येथून घोडे, तेल, लोकर हे बाहेर जातात
सोमेश्वर (गा) हि मु इ. रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता
सोरट (पर्व) हि मु इ गुज प्रा
सोरटी (श) हि मु इ बेळगाव जि परसगड ता
सोराता (पर्व) अमे ख द अमे बोलीवियामध्ये
सोराथ (भ) हि मु इ काठेवाड प्रा
सोरापूर (क) हि म इ निजामचे राज्यात पोट म [मिळते
सोलानी (न) हिं सिवालीक पर्वतापा निघून गगानदीस
सोलापूर (श) हि मु इ जिल्ह्याचे व तालुक्याचे ठि रे स्टे
सोलेशिया (प्रा) यू ख आस्ट्रियात
सोहागपूर (श) हिं मध्य प्रा हुसगाबाद जि येथे रेशीम वि-
णण्याचा कारखाना
सोहार (ब) आशि ख अरबस्तानात ओमान प्रा ओमन
प्राताचे पश्चिमेस [क्षिणेस
सोळकीतुकाई(डो) हिं मु इ सोलापूर जि माळशिरस ता द-
सोळाकुसरवडे(गा) हि मु इ कोल्हापूर स भूदरगड पेट्यात
सौथमथन (श) यू ख इग्लदात
सौदन (दे) आफ्रि ख मध्य आफ्रि सिद्दी लोकाचा देश.
सौराष्ट्र (दे) हिं मु इ काठेवाडात जुनागड, सोरटीसोम-
नाथ वगैरे प्राताचे नाव [चाचे ताब्यातील
सौसेती (बे) आशि ख. द पासि. महासा पोलिनिशियात फ्रें-

संकेश्वर (श) हि मु इ बेळगाव जि येथे हिंदुधर्माचे मुख्य गुरु श्रीशंकराचार्य याचा मठ

सकेश्वरपार्श्वनाथ (श) हि मु इ गुज प्रा येथे जैनाची देवळे फार उत्तम आहेत

सखेडा (श) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा ता

सगमनेर (श) हि मु इ नगर जि तालुका येथे लुगडी, पागोटा हाचा व्यापार मोठा होतो हे प्रवरा नदीचे काठा

सगममाहुली (गा) हि मु इ सातारा जि औंध स

सगमेश्वर (श) हि मु इ रत्नागिरी जि. ता हे क्षेत्र असून येथे देवालये पु आहेत येथे संभाजीस औरंगजेबाचे सरदाराने स १६८९ त धरिले

संगाला (श) हि प इ वियास नदीचे काठा [पूर्वस

सगोरा (श) आशि ख द पाभि महासा मलाशिया देशाचे

संग्राम (श) हि मु इ गुज प्रा डोंगरी स. कुनावड प्रा

संजाण (श) हि मु इ ठाणे जि डाहाणू ता येथे पारशी लोकाची वस्ती फार आहे

सदरलंद (प्रा) यू ख इंग्लंदात येथे दगडी कोळशाच्या खाणी आहेत

सदा (बे) आशि ख द पाभि महासाग मलाका सामुद्रधुनीत मलाशियामध्ये २ सुमात्रा व जावा याचे मध्ये

संपगांव (श) हि मु इ बेळगाव जि तालुका

सबळपूर (श प्रा) हि मध्य प्रा जि ह्या प्रातातून महानदी गेली आहे ह्यात लोखंड सापडते महानदीचे काठी

सवदंती (श) हिं मु इ बेळगाव जि येथे एलमाचे देवालय आहे

सवत्सर (श) हि मु इ नगर जि कोपरगाव ता गोदावरीचे काठीं येथें गोदेला गारदा व नारदा ह्या नद्या मिळतात

संसर (गा) हिं मध्य प्रा छिंदवाडा नि ता [भरते.

साकळी (गा) हिं मु इ खानदेश जि सावदे ता येथे यात्रा

सांगकोई (न) आशि ख अनामचे राज्यात कातीन प्रातांतून नाकिनजवळून जाते

सांगली (स श) हि मु इ सातारा जि दक्षिणेस पटवर्धन ह्याचे, कृष्णेच्या काठीं येथे चित्रपट चागले होतात

सांगवडें (गा) हि मु इ कोल्हापूर स

सागवी (गा) हिं मु इ नाशिक जि इगतपुरी ता दारणेच्या काठीं २ सोलापुर जि भिमेच्या काठीं

सागूळ (श) हि मु इ कोल्हापूर स व्यापाराची जागा

सागोले (श) हिं मु इ सोलापूर जि तालुका येथे बागड्या करण्याचा कारखाना आहे

सांतमेरिदा (बं) अमे ख द. अमे वेनीजुएलामध्ये.

सातापे (श) अमे ख द अमे लाप्लाता देशात.

सातामारा (बे) यु ख ग्रीस दे जवळ अयोनियन बेटात

सातामारीआ (भू) यू ख पोर्तुगाल देशात

सातामार्ता (ब) अमे ख द अमे, कोलंबियात

सातिआगोदेचिली (श) अमे ख. द अमे. चिली देशाची राज

सातोमो (गे) आफ्रि प पश्चिम किनाऱ्यावरील बेटात पोर्तु-गीज लोकांचे ताब्यात

सांदवीच (बे) पासि महासा ओशियानियात मेक्रोनेशियात

सापू (र) आशि प तिबेटात ब्रह्मपुत्रेला नाव आहे

साबर (सरो) हि राजपुतान्यात अजमीर प्रांतात यात मीठ पुष्कळ होते येथील खाणातील संगमरवरी दगड आग्रा येथील ताजमहालास लाविला आहे

साबरमती (न) हि गु प्रा डोंगरपुरांत निघून खंबायतचे आखा मिळते काठी अमदाबाद ला २००मेल

सावतवाडी (स श) हि मु इ द गोव्याचे जवळ हे भोसले ह्याचे-कडे चालत आहे, त्यास देसाई म्ह येथे रंगीत खेळण्याचे सामान गंजिफा वगैरे होतात

सांवरगाव (गा) हि मु इ नाशिक जि येवले ता

सावर्डे (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि चिपळोण ता

सिंगमयो (श) हि पूर्वेस ब्रम्हदेशात इरावतीचे काठी

सिंगपूर (गा) हिं मध्य प्रा नार्सिंगपूर जि

सिंगभूम (ज) हिं ब इ जि [सामुद्रधुनीवर

सिंगापूर (बे श) हि पूर्वेस इंदियन चायनाचे द मलाकाचे

सिंद (न) हि वाय प्रा यमुना नदीस मिळते

सिंदखेड (श) हिं मु इ खानदेश जि तालुका २ वऱ्हाड प्रा बुलढाणे जि तुका पी जाधवाचे मुख्य ठिकाण

सिंदगड (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता

सिंदगी (ग) हिं मु इ विजापूर जि

सिंदी (गा) हि मध्य प्रा वर्धा जि कापसाचा व्यापार

सिंध (दे) हि मुं इ मुंब प्रा चे उत्तरेकडील भाग ह्यात सिंधु नदी वाहते भाषा सिंदी यात जरीचे काम होते

सिंधना (न) हि मु इ गोदावरीस मिळणारी नदी

सिंधवा (गा) हि मु इ महूपा ९० मैल

सिंधसागरदोआब (प्रा) हि प इ सिंधुनद व झेलम ह्याचे-मधील प्रदेश

सिंधुनद (नद) हि तिबेटात उत्पन्न होऊन पंजाब इ तून सिंध देशातून कराचीजवळ अरबी समु मिळते ला १७०० मै

सिंधुदुर्ग (कि) हि मु इ रत्नागिरी जि मालवण ता

सिंहगड (कि) हि मु इ पुणे जि हवेली ता येथ राजारामाची छत्री आहे ह्या उत्तम ह्याचे कोंडाणे असे नाव होते २ रत्नागिरी जि देवगड ता

सुंदरबन (प्रा) हि ब इ गंगेच्या मुखाजवळ रेती, गाळ यानी झालेला ७५ मैल रुंदीचा आहे यात श्वापदे पुष्कळ आहेत [ताबे सापडते

सिंघाना (गा) हि राज पुताऱ्यात शेकावती स येथ खाणींत

सुडा (गा) हि म इ उत्तर कानडा प्रा एक तालुका

सेंतआद्रुज (श) यु ख स्कातलंदात विद्यालयाकरिता प्र

सेंतक्रिअर (सरो) अमे य उत्तर अमे कानडाचे राज्यात

सेगाली (गा) हि नेपाळ देशात

सेंतजान (श. बं.) अमे. ख. उत्तरअमे. जवळ न्यूफौंडलंडची

राजधानी २ द अमे कोलंबियात ३ उ. अमे कानडाचे राज्यात न्यूब्रन्सविक प्रा बंदर
सेंतजार्ज (खाडी) ग ख इंग्लंद व अयर्लंद याचे मध्ये २ म-द्रासच्या किना याचे नाव व किल्ला
सेंततामसमौथ (श) हिं म इ सेंतजार्ज किल्लयापा ३ कोमासर येथे तोफखाना असतो
सेंतदेवीद (कि) हिं म इ कद्लोरराजवळ
सेंतपाल (श) अम ग द अमे कोलंबियात
सेंतपालदी (म श) आफ्रि ग ग्वालच्या गिनात पोर्तुगीज लोकाचे रा
सेंतपितर्सबर्ग (श) य ग रशियाचे मुख्य शहर निवानदीचे काठीं हे पृथ्वीत उत्तम शहरापैकी एक आहे येथे फार मोठा १९ तासाचा दिवस होतो व अगदी ल्हान ५ तासाचा दिवस होतो
सेंतबर्नार्द (शिख) यु व आल्प पर्वताचे दुसरे शिखर येथे खिस्ती लोक व त्यांचे कुत्रे हे बर्फांत बुडालेले लोक शोधून काढतात
सेंतमेरी (भु) आफ्रि ख मादागास्करच्या दक्षिणेस
सेंतरोक (भु) अमे ख द अमे ब्राझीलचे पूर्वेस
सेंतरोका (भु) यू प पोर्तुगाल द पश्चिमेकडील टोक
सेंतलारेन्स (न बे) अमे ग उ अमे युनैतेदस्तेत्समध्ये ला २ हजार मै २ आशि ख रशियाचे ताब्यात.
सेंतलुई (श) आफ्रि ख पश्चिम आफ्रि सेनिगाबियात फ्रेंच स २ उ. अमे. युनैसे. मिसुरी नदीचे काठीं,
सेंतविन्सेंत (भु) यु. ख. पोर्तुगाल दे.

सिंदी (गा) हिं. मध्य प्रां वर्धा जि कापसाचा व्यापार

सिंध (दे) हिं मुं इ गुज प्रां चे उत्तरेकडील भाग त्यात सिंधु नदी वाहते भाषा सिंधी यात जरीचे काम होते

सिंधना (न) हिं मुं इ गोदावरीला मिळणारी नदी

सिंधवा (गा) हिं मुं इ महूपा ९० मैल

सिंधसागरदोआब (प्रां) हिं पं इ सिंधुनद व झेलम ह्याचे-मधील प्रदेश

सिंधुनद (नद) हिं तिबेटात उत्पन्न होऊन पंजाब इ तून सिंध देशातून कराचीजवळ अरबी समु मिळते ला १७०० म

सिंधुदुर्ग (कि) हिं मुं इ रत्नागिरी जि मालवण ता

सिंहगड (कि) हिं मुं इ पुणे जि हवेली ता येथ राजाराम ची छत्री आहे हवा उत्तम ह्याचे कोंडाणे असे नाव होते २ रत्नागिरी जि देवगड ता

सुंदरबन (प्रां) हिं बं इ गंगेच्या मुखाजवळ रेती, गाळ यांनी झालेला ७५ मैल रुंदीचा आहे यात श्वापदे पुष्कळ आहेत [तांबे सापडते

सिंघाना (गा) हिं राज पुताऩ्यात शेखावती सं येथे खाणींत

सुंडा (गा) हिं मं इ उत्तर कानडा प्रां एक तालुका.

सेंतआंद्रुज (श) यु ख स्कातलंदात विद्यालयाकरिता प्र

सेंतक्लिअर (सरो) अमे ख उत्तर अमे कानडाचे राज्यात

सेंगाली (गा) हिं नेपाळ देशात

सेंतजान (श ब.) अमे. ख. उत्तरअमे. जवळ न्यूफौंडलंडची

राजधानी २ द अमे कोलंबियात ३ उ. अमे कानडाचे राज्यात न्यूब्रन्सविक प्रा बंदर

सेंतजार्ज (खाडी) यु ख इंग्लंद व अयर्लंद याचे मध्ये. २ मद्रासच्या किनाऱ्याचे नाव व किल्ला

सेंततामसमौथ (श) हि म इ सेंतजार्ज किल्ल्यापाशी ३ कोमानर येथे तोफखाना असतो

सेंतदेवीद (कि) हि म इ कद्लोरराजवळ

सेंतपाल (श) अम य द अमे कोलंबियात

सेंतपालदी(म श) आफ्रि य ग्वालच्या गिनींत पोर्तुगीज लोकांचे श

सेंतपितर्सबर्ग(श) यू य रशियाचे मुख्य शहर निवानदीचे काठी हे पृथ्वीत उत्तम शहरांपैकी एक आहे येथे फार मोठा १९ तासाचा दिवस होतो व अगदी ल्हान ५ तासाचा दिवस होतो

सेंतबर्नार्द (शिख) यू य आल्प पर्वताचे दुसरे शिखर येथे ख्रिस्ती लोक व त्यांचे कुत्रे हे बर्फांत बुडालेले लोक शोधून काढतात

सेंतमेरी (बु) आफ्रि ख मादागास्करच्या दक्षिणेस

सेंतरोक (भु) अमे ख द अमे ब्राझीलचे पूर्वेस

सेंतरोका (भु) यू य पोर्तुगाल द पश्चिमकडील टोक

सेंतलारेन्स(न बे) अमे य उ अमे युनैतेदस्तेत्समध्ये. ला २ हजार मै २ आशि स रशियाचे ताब्यात.

सेंतलुई (श) आफ्रि ख पश्चिम आफ्रि सेनिगाबियात फ्रेंच स २ उ. अमे. युनैते. मिसुरी नदीचे काठी,

सेंतविन्सेंत (भु) यू. ख. पोर्तुगाल दे.

सेंतहेलिना (बे) आफ्रि स द आफ्रि पश्चिम अतलातिक महासागरात इग्लिशाचे
सोंग (न) हिं वा प्रा गुरवळपर तेथे ही गगेस मिळते.
सोंगारी (न) आशि सं रशियात नैर्ऋत्येकडून अमूर नदीस मिळते
सोंडूनखोरें (खोरे) हिं मु इ धारवाड जि नल्लारी गावाजवळ.
सोंथ (स) हिं मु इ काठेवाडात
सोंथजार्जीया (बे) अमे ख द अमे पाटागोनियाचे द
सोंथसिएलंद (बे) पासि महासाग आशिनियात पोलिनिशिया बेटाचे नाव
सोंद (सामु) यू ख दे मार्क दे सिलाद व फ्यूनेनमध्ये
सोंदल (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता
सोंदाणें (गा) हिं मु इ नाशिक जि मालेगाव ता आग्नारो [इवर
स्कागराक (सामु) यू ख दे मार्क दे
स्कातलंद (दे) यू ख इग्लद व स्कातलद मिळून एकच बेट.
स्काफेल (पर्व) यू ख इग्लदात कबरलदमध्ये
स्किल (अखा) यू ख इतालीच्या दक्षिणेस
स्कुतारी (श सरो) यू ख तुर्कस्तानात येथे कापसाचा मोठा व्यापार चालतो
स्केलन (न) यू ख बेलजममध्यें [काठीं
स्ततगार्त (श) यू ख जर्मनींत वर्तबर्गची रा नेकर नदीचे
स्ताकहोम (श) यू ख स्विदन देशात रा श येथें १८½ तासाचा दिवस होतो
स्तातन (बे) अमे. ख. द. अमे. पाटागोनियाचे द.

स्ताफर्दशायर (श) यू ख इग्लदात लोखड सापडते
स्ताफा (बे) यू ख इग्लदाचे ताब्यात येथे गुहा आहे.
स्तार्त (भू) यू ख इग्लदात द किनाऱ्यावर
स्तानोवाय (पर्व) आशि ख रशियात सैबिरियाचे नर्ऋत्येस
स्तिर्लिंग (श) यू ख स्कातलदात.
स्तेतीन (श) यू ख जर्मनीत
स्तोर (सरो) यू ख स्विदनात
स्तोरउम्या (सरो) यू ख स्विदनात
स्तोरशन (सरो) यू ख स्विदनात
स्त्रालसुद (ब) यू ख जर्मनीत बालतिक समु
स्त्रासबुर्ग (श) यू ख जर्मनीत ऱ्हैन नदीचे काठीं
स्त्रेतसेतलमेंत (प्रा) आशि ख पूर्वऋडीज द्वीपकल्पाचे द सिंगापूर पिनाग व मोवतालची बेटे मिळून
स्नोई (पर्व) आशि ख चीनचे पश्चिमहद्दीचा
स्नोदन (पर्व) यू ख इग्लदात वेल्समध्ये
स्पर्नहेद (भू) यू ख इग्लदच्या पूर्वकिनाऱ्यावर.
स्पार्तेल (भू) आफ्रि ख बार्बरी रा मोरोकोमध्ये
स्पार्ता (श) यू ख ग्रीस दे
स्पार्तिवेंतो (भू) यू ख इतालीचे द
स्पिती (न) हिं प इ सतलज नदीला मिळते
स्प्रि (न) यू. खं जर्मनीत इचे काठीं बर्लिन शहर
स्पे (न) यू ख स्कातलदात उत्तरसमुद्रास मिळते.
स्पेन (दे) यू खं फ्रांस देशाचे पश्चिम अगास.
स्मरना (श) आशि. ख. तुर्कस्तानची राज

स्मायेला (गा) हिं मु इ गुजराथ प्रा झालावाड स

स्मोलेन्स्क (प्रा) यू ख रशियात

स्लेगो (उप) यू ख अयर्लंदमध्ये

स्लेनी (न) यू ख अयर्लंदात ऐरिश समु मिळते

स्लेनकोस्त (किनारा) आफ्रि ख वरच्या गिनीत गुलामाच्या व्यापाराचे ठिकाण

स्वतंत्र तार्तरी (दे) आशि ख. ह्यास हल्ली पश्चिम तार्तरी ह्म हा रशियाचे ताब्यात आहे

स्वाकीन (श) आफ्रि ख न्युबिया देशात

स्वान (न) हिं प इ निघून सिधूस मिळते

स्वानसी (श) यू ख इंग्लंदात वेल्समध्ये

स्वाली (बं) हिं मु इ गुजराथ प्रा तापीच्या मुखात

स्वित्सकोप (पर्व) आफ्रि ख द आफ्रिकेत

स्वित्सबर्ग (बे) यू ख रशियाचे उ उत्तर (आर्तिक) महासागरात येथे ३½ महिन्याचा एक दिवस होतो

स्वित्सर्लंद (दे) यू ख फ्रान्स देशाचे पूर्वेस व इताली दे चे उत्तरेस हा डोंगराळ देश असून मोठा पाणलोट आहे

स्विदन (दे) यू ख उत्तरेकडील दक्षिणोत्तर देश आगपेट्या होतात लोखंड पु सापडते

स्कांदिनेविया (दे) यू ख स्विदन व नार्वे ह्या देशाचे पूर्वीचे नाव.

स्तंबूल (श) यू ख तुर्कस्तानची रा ह्या कानस्तांतिनोपल म्हणतात. येथें गुलाबपाणी उत्तम होतें.

ह

हजारा (पा) हि मु इ जि

हजारीबाग (गा) हि ब इ छोटा नागपूर प्रा जि [ग्पोह जि

हट्टा (श) हि मध्य प्रा बालाघाट जि मोठी जमीनदारी

हणमंत (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स फोंडा अगाली घाट
त्याचे मध्य [मैल.

हत्रास (कि) हिं वाय प्रा अलीगड प्रा अलीगडपा २३

हदगड (कि डोंगर) हि मु इ नाशिक जि कळवण ता

हदसन (न उप) अमे य उ अमे युनैतेदस्तेत्समध्ये २ कान-
डाचे रा उत्तरेस उपसागर व उपसार

हनुमानगंज (गा) हि वाय प्रा अलाहाबादपा १२ मैल

हनवट्टी (न) हिं म इ म्हैसुरातून कावेरीस कृष्णराजपुरा-
जवळ मिळते [समु मिळते

हब (न) हिं सिंध व बलुचिस्तान ह्याचे हद्दीवर अरबी

हबसान (प्रा) हि मु इ रत्नागिरी जि उत्तरेस जंजिरा स ह
बसी लोकांचे म्हणून त्यास हबसाण म्हणतात.

हमीरपूर (श) हिं वाय प्रा जि तालुका काल्पीपा २८ मैल

हरई (न) हि मध्य प्रा छिंदवाडा जि. ही मोठी जमी-
नदारी आहे

हरचिरी (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता

हरणगाव (गा) हिं मु इ नाशिक जि पेठ ता [आहे

हरताळें (गा) हिं मु खानदेश जि भुसावळ ता येथे तलाव

हरदई (श) हिं अयो प्रा जि

हरसूल (गा) हिं. मु. इ. नाशिक जि. पेठ ता.

हरसोळ (प्रा) हिं मु इ निजामचे राज्यात औरंगाबादेजवळ
हरहर (श) हिं म इ म्हैसूर प्रा तुंगभद्रेच्या काठचें
हरामक (शिख) हि काश्मिरातील डोंगराचें.
हरिदीन (प्रा) हिं वाय प्रा अयोध्या प्रा [गंगेवर आहे.
हरिद्वार (श क्षे) हिं वाय प्रा येथे पुष्कळ देवळे आहेत हें
हरिश्चंद्रगड (कि) हिं मु इ पुणे जि जुन्नर ता
हरिश्चंद्राचा डोंगर (डोंगर) हिं मु इ. नगर जि अकोले ता हवाशीर ठिकाण
हरिहरेश्वर (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता देवस्थान
हरु (न) हिं प इ हिमालयाचे पायथ्याजवळून येऊन अटक शहराजवळ सिंधूस मिळते
हर्णई (श ब) हिं मु इ रत्नागिरी जि दापोली ता
हर्देखळें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि राजापूर ता.
हर्दा (श) हि मध्य प्रा हुसंगाबाद जि मोठी व्यापाराची जागा रे स्टे [ह्याचे हर्दीनगर.
हर्मन (पर्व) आशि ख तुर्कस्तानात सिरिया व पालस्तैन
हलकरणी (गा) हिं मु इ कोल्हापूर सं पर्की कापसी सं
हल्ल (श) यू ख इंग्लंदात.
हल्लार (गा) हिं मु इ गुज प्रा काठेवाडात येथे हल्ला जातीचे रजपूत राहतात
हल्याळ (श) हिं मु इ उत्तर कानडा जि येथे इमारती लाकडाचा व्यापार चालतो
हवाना (श) अमे ख उत्तर अमे लगत्यास मेतर अति-लीसमध्ये क्युबा बेटाची राजधानी

हवेली (गा) हिं मु इ पुणे जि तालुक्याचे गाव, पण ठाणे पुणे येथे

हसदुय (न) हि महानदीला मिळणारी नदी मध्य प्रा

हसनपूर (श) हि अयोध्या प्रा सुलतानपूर जि येथे काशाची भांडीं उत्तम होतात

हस्तनापूर (श) हि दिल्लीशहराचे पूर्वीचे नाव

हळदी (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स करवीर पेठ्यात

हाकूसबेरी (न) पासि महाग्रा आस्ट्रेलियात पासिफिक महासागरास मिळते

हाकोदादी (श) आशि ख जपानात यासो बेटात

हाजीपूर (श) हि व इ तिरहूत प्रा गंडकी व गंगा ह्यांचे संगमावर दिनापूर पा १५ मैल.

हातकलंडें (गा) हि मु इ कोल्हापूर स अळते पेठ्यात.

हातखंबें (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि रत्नागिरी ता

हातलोट (घाट) हिं मु रत्नागिरी जि खेड ता.

हातीद (गा) हिं मु इ सोलापुर जि सांगोले ता

हातेतानलोकांचा (देश) आफ्रि ख मध्य आफ्रिकेत एक देश.

हातेरास (भु) अमे. ख उत्त अमे युनैतेदस्तेत्समध्यें.

हार्त्स (पर्व) यू ख जर्मनींत होनावरच्या दाक्षिणेस.

हाथमती (न) हिं मु इ गुज प्रा महीकांठा एजन्सींत

हानगल (श) हिं मु इ धारवाड जि. तालुका.

हानारा (श) हिं काश्मिरात

हानोवर (स श) यू ख. जर्मनींत.

हामरफ्रेस्त (श) य स नॉर्वे देशाचे उत्तरेस येथे दोन महि-न्याचा दिवस व दोन महिन्याची एक रात्र होते

हारानोर (सरो) आशि स तिबेटात

हारार (श) आफ्रि ख सोमाली लोकाचे देशात

हारो (श) यू स इंग्लंदात [दक्षिणेस.

हार्न (भू) य स देन्मार्कच्या नैर्ऋत्येस २ अमे स

हालर (प्रा) हि मु इ गुज प्रा महाकांठा एजन्सीचा ४ [भाग-

हालस्तेत (प्रा) यू स देन्मार्कमध्ये

हाला (पर्व) आशि ख बलुचिस्तान व सिंधप्रांत ह्यांचे मध्ये [स्कोशीयात

हालीफाक्स (श न) अमे स उ अमे कानडाचे रा नोवा

हाले (श) यू ख प्रदयादे येथें पुस्तकाचा मोठा व्यापार होतो

हालंद (दे) यु ख (बेलजमच्या देशाचे उत्तरेस ह्यास नेदर्लंद ह्मणतात आशि स द)

हावरा (श) हि ब इ रे स्टे कलकत्ता शहरासाठीं

हाव्र (श) यू ख फ्रान्सदे सेन नदीचे काठीं

हावाई (बे) आशि स द पासि महासा मेक्रोनिशियात सादवीच बेटात मोठे बेट

हावान्ना (श) अमे स वेस्त इंदिज बेटाची रा

हासोट (गा) हि मु इ गुज प्रा भडोच जि तालुका

हिएर (ने) यू स फ्रान्स देशात

हित (गा) आशि स तुर्कस्तानात युफ्रातीस नदीचे काठा

हिदलबुर्ग (श) यू स जर्मनात वदन स

हिनवती (न) हिं म इ म्हैसूर प्रा कावेरीला मिळते
हिपरगी (ग) हिं मु इ कल्लादगी जि तालुका
हिमताबाद (गा) हिं व इ दिनापुराहून २५ मैल हे कुलीक-नदीवर
हिमालय (पर्व) हिं उत्तरेस सर्व पृथ्वीत अति उच्च पर्वत
हिरण्यकेशी (न) हिं मु इ कोल्हापूर म कृष्णेस मिळते
हिरदेनगर (गा) हिं मध्य प्रा मंडला जि येथे मोठी यात्रा भरते
हिराकुंड (गा) हिं मध्य प्रा पन्ना प्रा समळपूरचे पूर्वेस येथे हिऱ्याच्या खाणी सापडल्या आहेत
हिरात (श) आशि ख आफगणिस्तानाच्या पश्चिमेस हिरी हर नदीच्या काठी [मल
हिरापूर (गा) हिं राय प्रा बुंदेल खंडात सागरपा ५२
हिरापूर (गा) हिं मु इ खानदेश जि रे स्टे
हिरिहर (न) आशि ख आफगाणिस्तानात
हिल्ला (श) आशि ख तर्कस्तानात युफ्रातीस नदीचे काठी
हिरवडखेड (गा) हिं वऱ्हाड प्रा उमरावती जि.
हिवरा (गा) हिं मु इ खानदेश जि पाचोरे ता
हिवरे (गा) हिं मु इ गोपीनाथपंत अफजुलखानाचे वकील इ स १६५९ त शिवाजीस मिळाले तेव्हा शिवाजीने हें गाव त्यास जहागीर दिले याचे उपनाव बोकील
हिसवाळ (गा) हिं मु इ नाशिक जि नांदगाव ता रे स्टे
हिसळक (गा) हिं मु इ. नगर जि येथून देवनदी निघाली आहे

हिसार (श) हिं प इ जि (येथे लाकडावर वेलबुटी खोदण्याचे उत्तम होते)

हिरण (न) हि मु इ गुज प्रा गायकवाडचे रा. स खेडा महालात

हुकेरी (श) हि मु इ बेळगाव जि

हुगळी (न श) हिं ब इ जि इचे काठीं कलकत्ता शहर

हुनगुंद (श) हिं मु इ विजापूर जि तालुका

हुनदुरास (अखा) अमे स उ अमे युकारनच्या उत्तरेस

हुवला (न) हि वाय प्रा कमाऊन प्रा गगानदीस मिळते

हुप्री (गा) हिं. मु इ कोल्हापूर स वडगाव ता

हुबळी (श) हिं मु इ धारवाड जि ताब्यापितळेच्या भाड्याच्या व्यापाराकरिता प्र शिवाजीने स० १६७० लुटले

हुमगांव (गा) हिं मु इ सातारा जि जावली ता

हुवे (न श) आशि स. कोचीन चीन देशात

हुशारपुर (श) हि प इ जि [ता ल छा

हुसंगाबाद (श) हि मध्य प्रा नर्मदेच्या काठा जि ठिकाण व

हुळी (कि) हिं मु इ म्हैसूर प्रा श्रीरंगपट्टणाजवळ

हेक्का (पर्व) यू ख दे-मार्कच्या ताब्यातील उत्तरेकडील ऐस्लंद बेटात ज्वालामुखी पर्वत

हेग (श) यू ख हालंद देशात न्यायाकरिता प्रसिद्ध

हेदजझ (प्रा) आशि ख अरबस्तानात.

हेदली (गा) हि मु इ रत्नागिरी जि खेड ता

हेदवी (गा) हि. मुं. इ. रत्नागिरी जि. चिपळूण ता.

हेदीसार (म श) यू ख जर्मनीत
हेद्रामौत (प्रा) आशि ख अरबस्तानात
हेत्रिदीज (बे) यू ख स्कातलदात
हेरन (न) हिं मध्य प्रा सागर प्रा नर्मदेस मिळते
हेरले (गा) हिं मु इ कोल्हापूर स. वडगाव ता
हेलमंद (न) आ.शि. ख आफगणिस्तानात काबूलाजवळील डोंगरातून निघून जरा सरो मिळते
हेलसिंगफोर्स (श ब) यू ख रशियात फीनलाडचे अखातावर येथ आरमार असते
हेसीकासल (स श) यू ख जर्मनीत
हेसीहांबुर्ग (स. श) यू ख जर्मनीत
हेम्नाक (गा) हि मु इ सातारा जि कोयना नदीचे काठीं
हैती ऊर्फ सात दोमींगो (बे) अमे ख उ अमे लगत्याचे बेटात ग्रेतर अतिलीसबेटसमूहात
हैदराबाद (श) हिं म इ निजामाचें मुख्य शहर मुशी नदीचे काठीं ह्यास भागानगर ह्मणतात हें निजाम उल मुलूख ह्याने स १७२० त राजधानी शहर केले २ सिंध प्रा जि येथे गालीचे उत्तम होतात.
हैनान (बे) आशि ख चिनई समु चीन या द
हैलंदस (प्रा) यू ख इग्लदात एक उच भाग
होकाग (प्रा) आशि ख चीन दे. याचें मुख्य शहर. व्योचेफू.
होगंल (गा) हिं. मु इ. बेळगाव जि.

होआगहो (।) आशि य चीनमध्ये श्रोई पर्वतातून निघून पीत समु मिळते ला ९६०० मै

होटगी (गा) हि मु इ सोलापूर जि सोलापूर ता रे स्टे

होनावर (श) हि मु इ कानडा नि

होनोलुलुश (श) पासि महासा सक्रोनिशियात सादवीच बे

होबर्ततौन (श) पासि महासा ओशिनियात तासमानीया बे

होलीगोलद (बे) यु स जर्मन समुद्रात इंग्लिशाचे ताब्यात

होलचेरी (ब) हि म इ मलबार किनाऱ्यावर

होलीहेर (मु) यू स इंग्लडात

होळ (गा) हि मु इ सातार जि फलटण स निरा नदीचे काटा होळकराचे मूळगाव

होळनाथे (गा) हि मु इ खानदेश जि शिरपूर ता

हगा (न.) हि मु इ नगर जि पारनेर ता तून श्री गोंदे ता भोडनदीस मिळते

हंगेरी (दे) यू ख आस्त्रियात देश.

हटर (खाडी) हि ब्रह्म दे

हंडीया (गा) हि नर्मदेच्या काठी मध्य प्रा हुसगाबाद जि

हतर (न) पासि महासाग आस्त्रेलिशीयातून पासिफिक महासा मिळते

हपा (श) हि म इ येथे चित्रे उत्तम काढितात

हंबर (न) यू ख इंग्लदात

हांगकांग (रे) आशि ख चीन दे पूर्वकिनाऱ्यावर कतान न
दीचे मुखाजवळ

हागत्र् (नं) आशि ख चिनात

हादुरास (म अखा) अमे ख मध्य अमेरिकेत

हापुरा (न) अमे ख द अमे अमाझोनला मिळते

हाम्बुर्ग (श) यू ख जर्मनींत

हावेरी (श) हि मु इ धारवाड जि

हिंगणगांव (गा) हि मु इ सातारा जि फलटणमध्ये [जि ता

हिंगणघाट (श) हि मध्य प्रातात कापसाचा मोठा व्यापार वर्धा

हिंगोणें (गा) हि मु इ खानदेश जि सावदे ता

हिंडोरिआ (गा) हि मध्य प्रा दमो जि [मिळते.

हिंदन (न) हिं वाय प्रा शिवालिक पर्व निघून यमुनेस

हिंदळें (गा) हिं मु इ रत्नागिरी जि देवगड ता

हिंदिमहासागर (सागर) आशि ख दक्षिणेस

हिंदुकुश (पर्व) आशि ख आफगणिस्तानचे उत्तरेस

हिंदुस्तान (दे) आशि ख दक्षिणेकडील देश फार प्राचीन
कालापासून सुधारलेला हवा, पाणी, उत्पन्न व
नगरेंनीं परिपूर्ण असा.

हिंदोरीआ (गा) हिं मध्य प्रा दमो जि येथे बगला नामे वि
ड्याचीं पाने होतात

ह्युरोन (सरो) अमे ख उ अमे कानडाचे रा

र्‍हैन (न) यू ख हालदात अल्स पर्व निघून जर्मन समु मिळते

र्‍होदस (बे) आशि ख तुर्कस्तानचे पश्चिमेस भूमध्य समु

र्‍होन (न) यू ख फ्रान्समध्ये लायनचे अखातास मिळते

व्हायपर (न) हिं म इ मानारचे अखा मिळते [शहर

ठ्हिगे (न) हिं म इ मानारचे अखातास मि काठीं मदुरा

ठ्हैतेहवन (श मा) यू ख इंग्लदात प्रांत यात दगडी कोळशाच्या खाणी आहेत

क्ष

क्षीर (पर्व) हि प इ यातून सिंधुनद वाहत येतो.

